

JAARVERSLAG 2023

UNIVERSITY OF TWENTE.

COLOFON

TELEFOON

+31 (0) 53 48 99 111

E-MAIL

info@utwente.nl

POSTADRES

Postbus 217
7500 AE Enschede

WEBSITE

www.utwente.nl

FOTO VOORPAGINA

Nieuwe studenten verwelkomd tijdens de
introductie (Kick-in)

EINDREDACTIE

Inge Broekman (Strategy & Policy)
Chris Tuinbeek (Finance)

DOCUMENTNAAM

Jaarverslag Universiteit Twente 2023

DISCLAIMER

De accountantsverklaring is afgegeven op de Nederlandstalige versie van het jaarverslag, derhalve is de Nederlandstalige versie leidend.

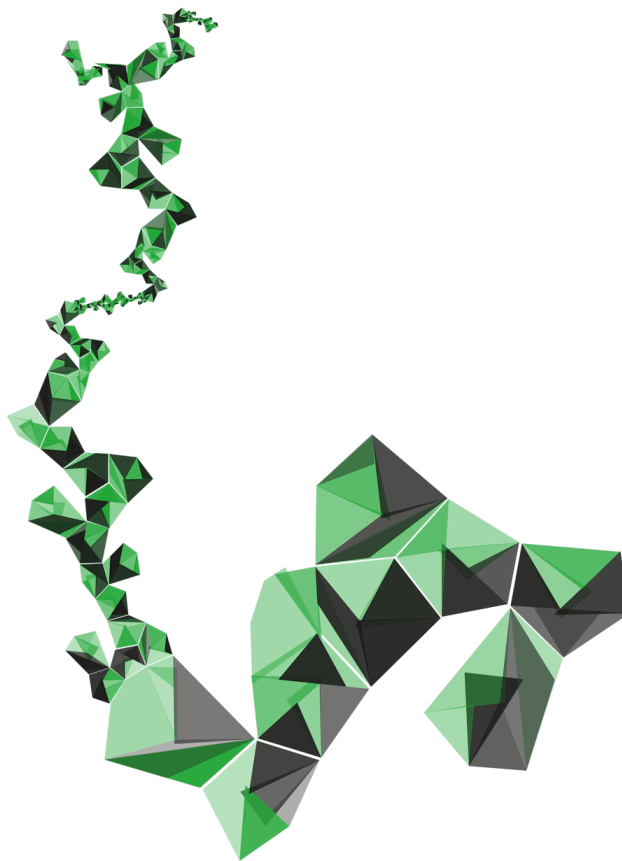

*Scan voor online
jaarverslag*

COPYRIGHT

© Universiteit Twente, Nederland.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Universiteit Twente.

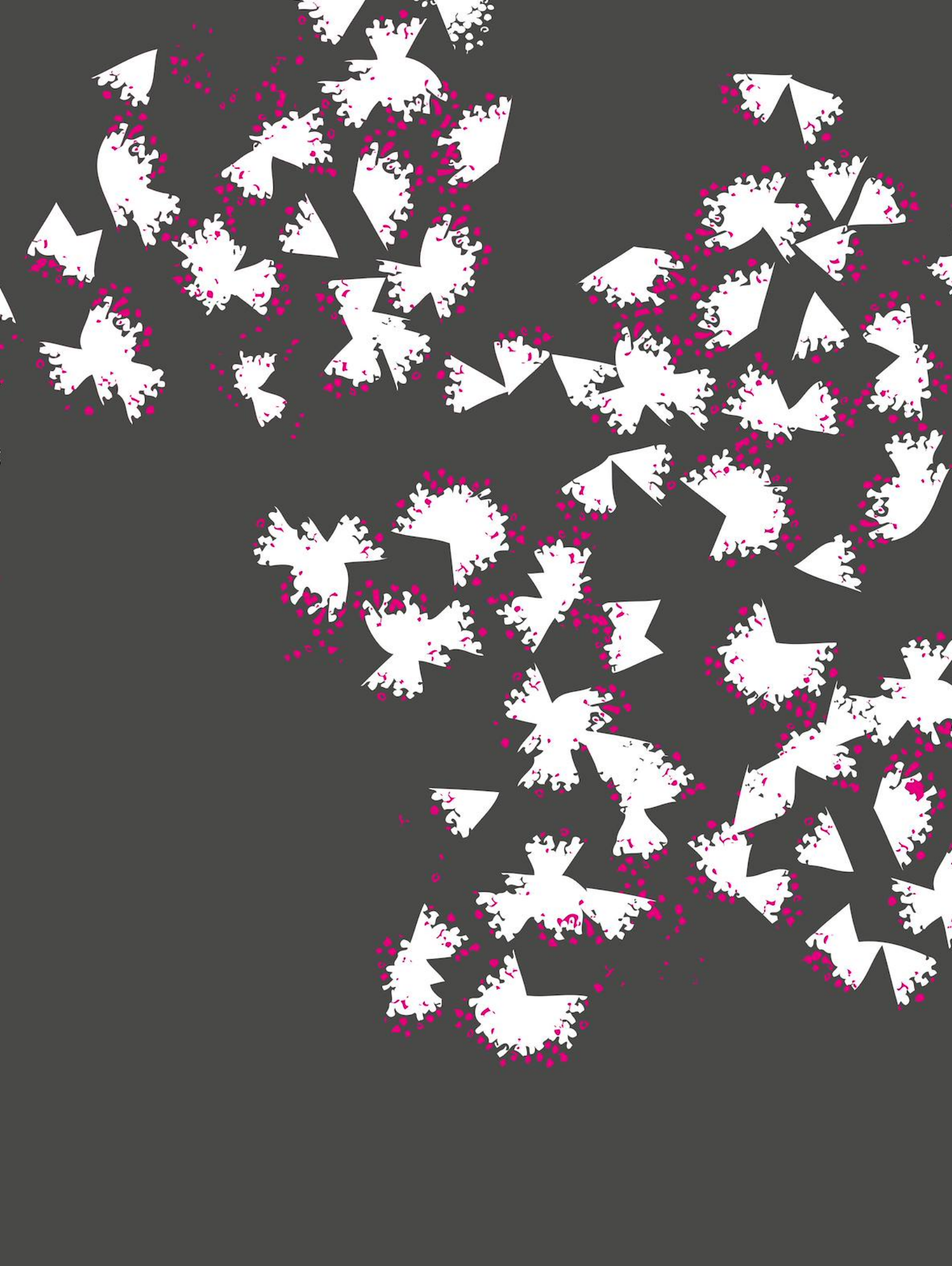

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
BESTUURSVERSLAG	
VOORWOORD CVB	8
BERICHT RVT	10
VOORWOORD UR	13
SUMMARY	14
LEESWIJZER	17
KENGETALLEN 2023	18
WAARDECREATIEMODEL	20
ONS FUNDAMENT	23
SHAPING2030	24
BELEIDSUITGANGSPUNTEN	25
GOVERNANCE	30
FINANCIEEL JAARVERSLAG	32
SHAPING SOCIETY	37
STUDENTEN OPLEIDEN VOOR UITDAGINGEN VAN NU	38
IN DE OPLEIDINGSKETEN	40
ONDERZOEK EN ONDERNEMERSCHAP	41
VRAAGGEDREVEN IMPACT OP DE SAMENLEVING	45
BIJDRAGEN AAN MAATSCHAPPELIJK DEBAT	48
EEN DUURZAME INSTELLING	49
SHAPING CONNECTIONS	55
OP EN OM DE CAMPUS	56
VOOR EN MET DE REGIO	58
NATIONALE SAMENWERKING	60
INTERNATIONALE NETWERKUNIVERSITEIT	62
WERELDWIJDE COMMUNITY	65
DIGITALE TRANSFORMATIE	67
SHAPING INDIVIDUALS	69
VAN ORIËNTATIE TOT ARBEIDSMARKT	70
STUDENTONTWIKKELING EN -WELZIJN	76

ONZE MEDEWERKERS EN HUN WELZIJN	80
ONTWIKKELEN, ERKENNEN EN WAARDEREN	84
VOOR EEN INCLUSIEVE EN VEILIGE OMGEVING	87
VERDERE ORGANISATIEASPECTEN	89
CONTINUÏTEITSPARAGRAAF	91
A. GEGEVENSSET	91
A1 ONTWIKKELING KENGETALLEN	91
A2 MEERJARENBEGROTING	92
B. OVERIGE RAPPORTAGES	98
B1 AANWEZIGHEID EN WERKING VAN HET INTERNE RISICOBEBEERSINGS- EN CONTROLESYSTEEM	98
B2 BESCHRIJVING VAN DE BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN	104
B3 RAPPORTAGE TOEZICHTHOUDEND ORGAAN	117
BIJLAGEN BESTUURSVERSLAG	119
ORGANISATIESTRUCTUUR	120
AFKORTINGEN EN DEFINITIES	123
ONZE STAKEHOLDERS	129
BESTUURSAKKOORD	132
NOTITIE HELDERHEID	133
INVESTEREN MET PUBLIEKE MIDDELEN IN PRIVATE ACTIVITEITEN	135
KWALITEITSAFSPRAKEN	139
CORONAPARAGRAAF	145
OPLEIDINGEN (CROHO/RIO)	148
ORATIES & AFSCHEIDSREDES	149
PRIJZEN, INDIVIDUELE BEURZEN, LIDMAATSCHAPPEN EN EUROPESE PROJECTEN	152
NEVENFUNCTIES CVB	160
DECLARATIES CVB	161
MEDEZEGGENSCHAP	162
RAAD VAN TOEZICHT	164
OVERZICHT URL'S (HYPERLINKS)	165
JAARREKENING	
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	170
GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA RESULTAATBESTEMMING)	170
GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023	171
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2023	172

GECONSOLIDEERD OVERZICHT TOTAALRESULTAAT OVER 2023	173
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2023	174
TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023	192
TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023	204
ENKELVOUDIGE JAARREKENING	210
ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA RESULTAATBESTEMMING)	210
ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023	211
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2023	212
TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023	213
TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023	220
OVERIGE GEGEVENS	
WETTELIJKE GRONDSLAG RESULTAATBESTEMMING	234
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	235

BESTUURSVERSLAG

VOORWOORD CVB

Reflecteren op het afgelopen jaar kan niet zonder de blik ook naar voren te richten. De Universiteit Twente wacht immers een spannende toekomst. Gedurende 2023 werd het beeld van de uitdagingen waar we als universiteit in de komende jaren voor staan steeds scherper. We bevinden ons in een periode waarin de wereld om ons heen volop in beweging is, de complexiteit van de vraagstukken toeneemt en we rekening moeten houden met voortdurende onzekerheid. In het afgelopen jaar hebben we de eerste belangrijke stappen gezet naar een wendbare en financieel gezonde organisatie die klaar is om die uitdagingen met succes aan te gaan: veelal uitdagingen die ook een financiële dimensie kennen.

PRIORITEITEN

We hebben in 2023 drie prioriteiten gesteld voor de komende jaren: het op peil houden van studenteninstroom, het toekomstbestendig maken van ons onderwijs en het vergroten van inkomsten uit tweede en derde geldstroom, met daarbij een scherp oog op de financiën om deze waar nodig bij te sturen. Die keuzes maken we vanuit hoe we onze toekomst voor ons zien, hoe we de meeste waarde toevoegen aan de samenleving. Het creëren van de juiste route kan niet zonder een scherp beeld van waar we naar toe willen.

We zijn als universiteit in eerste plaats een plek om te leren en je te ontwikkelen. We zijn trots op het feit dat ons onderwijsaanbod door studenten zeer hoog gewaardeerd wordt. De afgelopen jaren, ook in 2023 weer, scoren we in de Nationale Studenten Enquête steevast bij de beste universiteiten van het land. Onze studenten zijn uitermate positief over het onderwijs en de kansen om zich te ontwikkelen die ze in Twente aangeboden krijgen.

Hoe positief het oordeel van onze studenten ook is, we blijven misschien wel het best bewaarde geheim van Nederland. We werken hard om onze naamsbekendheid te vergroten. We zagen in 2023 een daling in de instroom van nieuwe studenten en moeten er rekening mee houden dat deze aantallen in de komende jaren op hetzelfde niveau blijven, en eerder dalen dan stijgen. De demografische ontwikkeling in Nederland is zodanig dat er in de komende jaren minder scholieren hun vwo-diploma halen, en dat bovendien het aandeel leerlingen dat voor een N-profiel – dat nodig is voor het volgen van een technische universitaire opleiding – kiest, daalt. Ook de internationale instroom staat onder druk, in het bijzonder door de voortdurende internationaliseringsdiscussie in de landelijke politiek, en die mogelijk leidt tot extra barrières voor internationaal talent.

We voelen het ongemak van de stagnerende instroom in het bijzonder omdat we weten dat het bedrijfsleven staat te springen om technisch geschoold personeel. Het aantal vacatures is reeds enorm en zal in de komende jaren alleen maar toenemen. De maatschappelijke uitdagingen vragen om talent dat deze vacatures kan vervullen: van het realiseren van oplossingen om klimaatverandering tegen te gaan tot het ontwikkelen van nieuwe innovaties in de gezondheidszorg, die nodig zijn om deze betaalbaar en uitvoerbaar te houden. Want dat is uiteindelijk waar we van zijn: een waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving.

Een andere kerntaak die in de komende periode aandacht behoeft, is valorisatie. We kunnen als universiteit terugkijken op een succesvolle geschiedenis als het gaat om innovatie en kennisontwikkeling ten behoeve van maatschappelijke en economische vooruitgang. Het is zaak daar stevig om in te blijven zetten, niet in de laatste plaats omdat het vergroten van inkomsten uit tweede en derde geldstroom ons helpt ons verder te ontwikkelen.

ROBUUST EN WENDBAAR

Om ook in de komende jaren krachtig onze maatschappelijke bijdrage te kunnen leveren, is een robuuste en wendbare organisatie nodig. Toen in de loop van 2023 de financiële opgaven voor de toekomst steeds helderder werden, hebben we met elkaar gekozen om tijdig bij te sturen. We realiseren ons dat dat een proces is dat niet altijd even plezierig is, maar wel een die nodig is om de toekomst met vertrouwen tegemoet te kunnen gaan. We zijn een universiteit vol creatieve en ondernemende breinen, die graag nieuwe dingen ontdekken en aan de slag gaan met nieuwe uitdagingen. We zijn er van overtuigd dat we als we die energie en expertise om te innoveren en te leren benutten om onze eigen organisatie krachtiger te maken, we onze maatschappelijke taak succesvol kunnen blijven voortzetten en elke dag meer impact maken.

Prof. Dr. Vinod Subramaniam, Voorzitter
Prof. Dr. Tom Veldkamp, Rector Magnificus
Drs. Machteld Roos, Vice-Voorzitter

College van Bestuur

VERANTWOORDING

Met dit jaarverslag legt het CvB verantwoording af over het gevoerde beleid en de realisatie van de plannen in 2023. We doen dit in lijn met de Code goed bestuur universiteiten. Er was dit jaar, net als voorgaande jaren, geen sprake van besluiten, onderwerpen of transacties waarbij een persoonlijk tegenstrijdig belang van een CvB-lid een rol speelde.

BERICHT RVT

In 2023 zijn de geopolitieke spanningen toegenomen ten opzichte van 2022. Verder hebben verschillende natuurrampen plaatsgevonden. Door deze gebeurtenissen zijn verscheidene medewerkers en studenten van de UT persoonlijk getroffen.

De Raad van Toezicht (RvT) staat achter de wijze waarop de UT zich blijft uitspreken tegen oorlog en voor vrede. Ook kan de RvT zich vinden in de wijze waarop de UT hulp biedt aan medewerkers en studenten uit oorlogs- en rampgebieden, binnen de grenzen van wat een universiteit kan doen.

De zorg om klimaatverandering en het protest tegen de fossiele industrie hebben (ook) in 2023 veel maatschappelijke aandacht gevraagd. Op de UT spitste zich dit met name toe op protest tegen samenwerking van de UT met de fossiele industrie. De RvT is blij met het feit dat binnen de UT het gesprek is aangegaan met alle geledingen via o.a. de 'sustainability dialogues'. Daarbij heeft het CvB gesprekken gevoerd met scientist/university rebellion Twente en ruimte gegeven aan acties/demonstraties. Ook heeft het CvB zich uitgesproken over hoe om te gaan met samenwerking met andere partners gerelateerd aan klimaatverandering. Dat acht de RvT heel positief.

BELANGRIJKE THEMA'S IN 2023

INTERNATIONALISERING IN HET HOGER ONDERWIJS – INTERNATIONALISERING IN BALANS

In het Nederlandse landelijke politieke speelveld is de internationalisering en verengelsing van het hoger onderwijs onder het vergrootglas komen te liggen. Minder internationale studenten en medewerkers zou voor de UT een grote impact hebben. De UT leidt als technische universiteit op om te voorzien in tekorten van hoger opgeleide technisch geschoolde medewerkers op de arbeidsmarkt. Op de UT en in de regio Twente spelen de huisvestingsproblemen van de Randstad niet.

De RvT was en is 'sparringpartner' voor het CvB, ook op dit onderwerp en heeft alle initiatieven van de UT, ook in 4TU- en UNL- verband gesteund. Het is duidelijk dat voor de UT inclusie voorop staat. Iedereen levert een bijdrage aan waar de UT voor staat. De UT is dan ook bezig expliciet tweetaligheid in te voeren, dus Nederlands en Engels als instituutstalen.

ANTICIPEREN OP TERUGLOPENDE OVERHEIDSFINANCIERING EN KRIMPENDE STUDENTENAANTALLEN

Universiteiten bevinden zich in politiek en financieel zwaar weer. Voor de UT geldt dit expliciet aangezien naast hoge bouw- en energiekosten en hogere CAO-loonkosten, de instroom van studenten is gedaald. Gedurende 2023 zijn er verschillende toekomstscenario's besproken. De RvT benadrukt dat het gaat om een veranderopgave die leiderschap vraagt en daarmee ook eigenaarschap en bijsturing op alle niveaus in de organisatie.

INCLUSIEF STUDIE- EN WERKKLIMAAT

In lijn met de Code Goed Bestuur heeft de RvT rond het thema 'inclusief studie- en werkklimaat' met het CvB gesproken over de thema's inclusie en sociale veiligheid. Hierbij is aandacht geweest voor de jaarverslagen van de ombudsfunctionaris, vertrouwenspersonen (medewerkers, PhD's en studenten) en klachten- en geschillencommissie. Het is belangrijk dat deze verslagen gedeeld en besproken worden binnen de UT. Dit bevordert een open cultuur en continue leren.

INTEGRALE VEILIGHEID, KENNISVEILIGHEID EN CYBERSECURITY

De RvT wordt goed op de hoogte gehouden van de thema's integrale veiligheid, kennisveiligheid en cyber security.

De RvT heeft ook in 2023 geconstateerd dat binnen de UT alle mogelijke inspanningen worden verricht ten behoeve van cyber security en dat de instelling goed is aangesloten op de landelijke ontwikkelingen en de landelijke organisatie (SURF).

ROL EN WERKZAAMHEDEN VAN DE RVT ALGEMEEN

De RvT houdt toezicht op het bestuur en beheer van de universiteit en daarmee op het handelen van het CvB. De RvT ziet erop toe dat het CvB bij de uitoefening van diens bevoegdheden de op de universiteit betrekking hebbende wetten, regelingen en richtlijnen alsmede de branchecode 'Code Goed Bestuur Universiteiten' naleeft. Daarnaast vervult de RvT de werkgeversrol voor het CvB. De RvT heeft tot taak: het benoemen, schorsen, ontslaan en vaststellen van de beloning van de leden van het CvB. In de samenstelling van het CvB heeft in 2023 geen wijziging plaatsgevonden.

De RvT heeft verder de taak om een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek aan te wijzen, die verslag uitbrengt aan de RvT. Hierin heeft in 2023 geen wijziging plaatsgevonden.

De RvT heeft in 2023 geen gemeenschappelijke regeling, bedoeld in artikel 8.1 WHW hoeven goed keuren. Verder staat de RvT het CvB met advies bij.

De RvT heeft in 2023 vier keer met het CvB vergaderd, in alle gevallen voorafgegaan door een intern overleg. Tijdens deze vergaderingen heeft de RvT zich gebogen over ontwikkelingen binnen de UT en het bredere maatschappelijk speelveld waarin het hoger onderwijs zich bevindt. De RvT heeft gesproken over beleidskeuzes, -uitvoering en de financiële gevolgen daarvan. Net als voorgaande jaren was er ook in 2023 geen sprake van besluiten, onderwerpen of transacties waarbij een persoonlijk (tegenstrijdig) belang van een RvT-lid een rol speelde.

De RvT heeft goedkeuring verleend aan de ontwerpbegroting 2024, het Spring Memorandum (kadernota) 2024-2028, het beheers- en bestuursreglement 2023, het budget en het Lange Termijn Strategische Huisvestingsplan (2023-2032) en het Jaarverslag inclusief de jaarrekening 2022. Daarbij is onder andere aandacht geschonken aan de ontwikkelingen van de instroom van studenten, wetenschappelijke prestaties, personeel en de verschillende geldstromen. Ook heeft de RvT de in het jaarverslag beschreven risico's met het CvB besproken en onderschrijft de RvT deze.

De RvT heeft in 2023 het CvB decharge verleend voor het in 2022 gevoerde beleid. De RvT heeft toegezien op het systeem van kwaliteitszorg (artikel 9.8, lid 1, sub h WHW, artikel 1.18 WHW) en op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen verkregen op grond van artikelen 2.5 en 2.6 WHW, artikel 9.8, lid 1, sub f WHW.

De RvT heeft in juni en december regulier overleg gevoerd met de Universiteitsraad (UR). Tijdens deze overleggen kwam de open werkkrelatie tussen CvB en UR aan bod, die door alle partijen als waardevol wordt ervaren. Daarnaast werden ook aandachtspunten besproken, o.a. omtrent de internationalisering, de onzekerheden op het gebied van financiën, de onderwijsvisie en de spanning tussen werkdruk en het realiseren van ambities. Hoewel de RvT nadrukkelijk een toezichhoudende en onafhankelijke rol heeft binnen de universiteit, is de RvT steeds aanspreekbaar geweest voor betrokkenen in en buiten de universiteit.

v.l.n.r.: Rinke Zonneveld, Nienke Boersma, Jan Kimpfen, Sylvia Butzke, Matthias Wessling © Eric Brinkhorst

UIT DE COMMISSIES VAN DE RvT

DE REMUNERATIECOMMISSIE

Onder leiding van de remuneratiecommissie, Sylvia Butzke en Matthias Wessling, zijn in 2023 twee nieuwe RvT-leden geworven: Jan Kimpen (per 1 september 2023) als opvolger van Jeroen de Haas en Rinke Zonneveld (per 1 januari 2024) als opvolger van Joep van Beurden.

Bij de beloning van de (nieuwe) leden van het CvB en RvT worden de normen zoals gesteld in de Wet Normering Topinkomens (WNT) in acht genomen.

DE AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie, Joep van Beurden en Nienke Boersma, is in 2023 vijf keer bijeengekomen. Reguliere onderwerpen die ter voorbereiding en advies voor de besluitvorming in de RvT zijn behandeld, waren onder meer het Jaarverslag 2022 inclusief de jaarrekening, de jaarlijkse managementletter en het accountantsverslag van KPMG, het Spring Memorandum (kadernota) 2024-2028 met bijbehorende begroting, het LTSH-jaarplan en de periodieke managementrapportages. Met de accountant zijn onder meer de opvolging van diens adviezen op het gebied van interne beheersing besproken, waaronder de risico's op het gebied van ICT.

DE COMMISSIE KWALITEITSZORG ONDERWIJS EN ONDERZOEK

Deze commissie, Matthias Wessling en vanaf 1 september 2023 Jan Kimpen, ziet toe op de vormgeving van het systeem kwaliteitszorg van onderwijs en onderzoek. Deze commissie is in 2023 twee keer bijeengekomen. Standaard worden de uitkomsten uit externe onderwijs- en onderzoeksvisitaties besproken die in de desbetreffende periode aan de orde zijn geweest. Hierbij is stilgestaan bij de implicaties van het Strategic Evaluation Protocol (SEP) voor onderzoeksvisitaties. Daarnaast is de vernieuwde onderwijsvisie van de UT besproken, genaamd: 'Vision on Learning & Teaching'. Ook is gesproken over hoe de UT aankijkt tegen de internationaliseringsdiscussie in de landelijke politiek omtrent vermindering van de instroom van internationale studenten in het hoger onderwijs.

TOT SLOT

In het jaar 2023 zijn op de UT op verschillende maatschappelijke thema's discussies gevoerd en hebben activiteiten plaatsgevonden die getuigen van grote maatschappelijke betrokkenheid van medewerkers en studenten op de UT. Onder andere 'van torentje naar torentje' rond de Tweede Kamer – verkiezingen. De UT laat wederom zien midden in de samenleving te staan. De RvT heeft dan ook veel waardering voor de grote inzet en betrokkenheid van alle medewerkers en studenten van de UT in het afgelopen jaar.

Enschede, juni 2024

De Raad van Toezicht:

Ir. Sylvia Butzke (voorzitter)

Ir. Joep van Beurden (tot en met 31 december 2023)

Ir. Nienke Boersma

Prof. dr. Jan Kimpen (vanaf 1 september 2023)

Prof. dr. ing. Matthias Wessling

Drs. Rinke Zonneveld (vanaf 1 januari 2024)

VOORWOORD UR

Medezeggenschap aan een universiteit, en in het bijzonder een Universiteitsraad, heeft minstens twee belangrijke rollen. Op de eerste plaats is dit transparantie van beleid door met de bestuurder te overleggen over waarom bepaald beleid geïnitieerd wordt, gecontinueerd wordt en hoe dit wordt vorm gegeven. Op de tweede plaats is het een stem te geven aan de gevoelens die leven in de universiteitsgemeenschap. Studenten en medewerkers hebben in 2023 veelvuldig van dit laatste gebruik gemaakt als het gaat over bijvoorbeeld studentenvoorzieningen, introductie, duurzaamheid en de positie van promovendi.

In 2023 zijn voor de medezeggenschap op centraal en decentraal niveau twee belangrijke thema's op de agenda gekomen: taal en de financiële grenzen. De Universiteit Twente heeft ongeveer 10 jaar geleden het thema internationalisering, mede op aandringen van de overheid, omarmd en als gevolg daarvan zijn de meeste bachelor opleidingen omgevormd tot Engelstalige opleidingen en is Engels de taal van de UT geworden. In de komende jaren wordt echter een sterkere positie van het Nederlands verwacht. Deze verwachte omschakeling werpt zijn schaduwen inmiddels ver vooruit. De impact hiervan op de zeer internationale universiteitsgemeenschap, zowel studenten en medewerkers, is verre van duidelijk. Voor de medezeggenschap blijft de uitdaging om mee te blijven kijken naar de uit te zetten koers.

Teruglopende studentenaantallen, hoge energiekosten, inflatie en salarisstijging hebben grote invloed op de inkomsten en uitgaven van de universiteit en in 2023 werd duidelijk dat een nieuwe balans gevonden moet worden. Transparante discussies met de medezeggenschap helpen om de korte en lange termijn maatregelen in perspectief te zetten. Er is een 'sense of urgency' maar door het delen van de uitdaging wordt gewerkt aan oplossingen. Een belangrijke rol van de Universiteitsraad hierbij is om de stand van de organisatie langs een andere weg dan de bestuurlijke rapportages te blijven bemonsteren en vertolken.

Herbert Wormeester
Voorzitter Universiteitsraad

SUMMARY

2023 was a challenging year for the University of Twente. A world in turmoil had its effects on the UT. Increasing building and maintenance costs and on top of that, a huge raise in salary costs on the one hand, and dropping student numbers on the other led to a financially delicate situation. To keep the organisation healthy and future proof, first steps have been made in 2023, meanwhile keeping up our unique character as the entrepreneurial, people centered university of technology, educating the next generation to make impact in society. The three priorities set in 2023 for the coming years are: maintaining student intake, future-proofing our education and increasing income from second and third stream funding. To further sharpen the UT's profile, it was decided to focus on four impact domains: Health, Climate, Safety & Security and Chip Technologies. Despite the challenging situation, staff and students were committed as always to achieve our ambitions in education, research and valorisation. Next to the achievements realised in 2023, this annual report also includes some of the dilemmas that we have encountered: guarding the resilience and safe keeping the wellbeing of students, coping with boundaries and integrity in externally funded research, the decrease in (international) student numbers and the maintenance of our high quality but labor-intensive TOM model.

SHAPING SOCIETY

Shaping society requires a multi-disciplinary approach empowering people and thus creating true impact. Our high quality academic education provides significant impact for society. The quality of our teaching model TOM, providing small-scale education at a high level, training our students to become leaders of change who think out of the box and understand the interaction between science, technology, and society is widely recognized. The new vision on education 'Learning through Interaction' outlines how we aim to stimulate students to obtain 'more than a degree', through learning by doing, building inclusive communities and personal development.

With the fast changing world, Lifelong Learning (Leven Lang Ontwikkelen) becomes essential for organisations and their employees to keep up to date. Reason for the UT to invest in further development of LLO alongside our traditional education. This way the UT not only attracts a new type of student, but also contributes to building professional, subject oriented communities. A coalition of UT, Saxion, ROC and companies, for example, received a M€2 National Groeifonds LLO-katalysator subsidy for a LLO program for the energy transition sector.

Big societal challenges are the starting point for research and education. In 2023, we started the climate initiative, enabling a transition towards a resilient, low-carbon society by advancing transdisciplinary solutions to climate change. The Hydrogen UT community was also established in 2023, strengthening the leading position of UT in the field of sustainable energy. To help find solutions for the impending drink water shortage, the Waterlab was opened, a testlab for water- and membrane technology. Further, the project "Growing with Green steel" received a Groeifonds grant. The project accelerates the transformation to a sustainable steel sector by five years. Twente is increasingly becoming a centre for photonics and semiconductors and aims to contribute to European production through chip development. Investments were made to start a production facility for photonic chips: New Origin, a 100% daughter of the UT Holding.

As educator, employer and the only truly original campus university in the Netherlands, the UT feels a great responsibility to integrate sustainability into research, education and operations. A series of Sustainability Dialogues resulted in concrete actions, varying from integrating climate change into the curriculum to calling upon our partners in the fossil industry and energy sector to commit to the Paris Agreement.

SHAPING CONNECTIONS

Shaping connections is about networks. One of our most cherished networks is our alumni community. Together with our students, current and former employees, our alumni form a community of more than 70.000 people who connect us to the innovative companies, governments, and knowledge institutions across the globe. As a campus University, we are a valuable link between academia and society in the region, the Netherlands, and the world. UT scientists work closely with companies in the region, creating an appealing business climate for new companies, binding researchers and talent to the region, and offering opportunities to acquire funds. The Regiodeal Twente, granted in 2023, supports this by, among others, attracting, training and retaining talent, while the UT contributes with the minor Going Dutch: Kickstart your Dutch Work Life and a regional project Happy to be in Twente.

Since 2021 a cooperation between several Knowledge Institutions, Economic boards, Provinces Gelderland and Overijssel, regions, cluster and (umbrella) organisations worked on an innovation agenda, which was officially endorsed in 2023. The aim is to work together on innovations contributing to safe and sustainable food, healthy living, digitization, clean energy, circular economy and a better connection of the region with the government and the European Union.

We keep investing in our partnerships like those with VU Amsterdam, Saxion and the Zwolle region, to create new educational and research initiatives, stabilize our student influx and train more technical talent with a strong social drive. To endorse a long-standing cooperation, we signed a covenant with Windesheim University of Applied Sciences, expressing the ambition to increase collaboration in various education and research initiatives. A joint research programme for the Zwolle region focuses on sectors such as Manufacturing Industry, Plastics, Care Technology and Energy Transition. A positive vipe in times of societal challenges is the project "Hope in times of climate change" of Ernst Bohlmeijer (faculty BMS) and Jan Jorrit Hasselaar (VU). They received a grant from the Nationaal Groeifonds. This year, the first students started in Amsterdam with the Bachelor Creative Technology.

Various dossiers have been on the table in our collaboration within UNL, the Association of Research Universities in the Netherlands. Through 4TU, the Federation of the four Dutch Technical Universities, we actively contribute to society's demand for more technicians. In 2023 the Netherlands Academy of Engineering (NAE) kicked off. Among the Fellows are six UT researchers.

On an international level, we deepened the collaboration with WWU University of Munster and the University of Waterloo and continued building a European University with our ECIU partners.

SHAPING INDIVIDUALS

Shaping individuals is about a University creating a safe and inspiring study and work environment. contributing to a fair, sustainable, and digital society. Inclusion and social safety are, just as in society, high on the agenda at the UT. To take this further, the Social Safety steering group was established.

To set our students up for a successful time at the UT, we organise top-notch education. On top of that, students are stimulated to develop more broadly by being active in a board of a sports, cultural or study association, a student team, the information team or a council. In 2023 several student teams were successful, like the Solar Team Twente who finished second in the World Solar Challenge and the Solar Boat Twente ended on a third place in the Monaco Energy Boat Challenge. The RoboTeam Twente received the Open-Source Award in Bordeaux.

The decrease in overall enrolment in our courses, as [facts and figures](#) show, is worrying for both UT and society, since there is a great need for technical talent on the Dutch labor market. The unfamiliarity with UT and technical courses also deprives prospective students of an opportunity for a great career. To help parents guide their child through the study choice process, a podcast series was created in 2023. Because of its socio-technical profile, UT actually provides opportunities for less technically oriented students to prepare for jobs in the technical field.

The basis of our organisation consists of professionals who add value, who are intrinsically motivated, and who move flexibly in a continuously changing environment. As a small University in the periphery of The Netherlands, it is a challenge to attract talented staff. Nevertheless, the number of employees has increased, now for a number of consecutive years. In 2023, the faculty BMS developed a new employee survey questionnaire, based on a research model with a focus on thriving and trust. The response indicates that employees experience personal growth while at work and 82% say they have considerable autonomy in the way they perform their work. We developed a Well-being Leadership expedition for (team)leaders, to increase awareness and offer them assistance in creating a supportive workplace. Part of offering a stimulating workplace is recognising and rewarding. In 2023 a Talent Development Map was developed that supports managers and staff to jointly define new ways of job evaluation and map out career paths.

FINANCES

The UT concluded 2023 with a consolidated result of M€ -10.8. The financial results were significantly impacted by several causes. On top of the already mentioned increasing costs, we saw a rise in costs of hiring of student assistants and travel and accommodation costs. After COVID, travel to for example conferences, picked up again. The income from tuition fees dropped due to a decreasing student population, a trend that will continue.

LEESWIJZER

OVER DIT VERSLAG

Het jaarverslag is opgesteld in de periode november 2023 tot en met juni 2024. Medewerkers van de diensten Finance en Strategy & Policy vormden een overkoepelend projectteam. In de periode november tot en met januari hebben de andere diensten hiervoor input aangeleverd en de faculteiten zijn bevraagd in het [managementrapport \(MARAP\) 12](#). In de eerste weken van januari 2024 zijn de financiële cijfers over het boekjaar 2023 afgerond aan de hand van een nauwgezet afsluitschema. De periode erna richtte zich op duiding van de gegevens, ontwerpen van visualisaties en interne en externe controle en goedkeuring. Het verslag bevat een bijlage met [afkortingen en definities](#) en een bijlage met [URL's waar de hyperlinks naar verwijzen](#).

GEBRUIK VAN ICONEN

Voor de lezer die specifiek is geïnteresseerd in informatie over onderwijs, onderzoek, valorisatie of bedrijfsvoering helpen onderstaande iconen. Het [Fundament](#) schetst UT's beleidsuitgangspunten vanuit het perspectief onderwijs, onderzoek, valorisatie en bedrijfsvoering; de in 2023 gemaakte impact beschrijven we langs de lijnen van onze instellingsstrategie Shaping2030: Shaping Society, Shaping Connections & Shaping Individuals.

Onderwijs

Onderzoek

Valorisatie

Bedrijfsvoering

Daarnaast delen we dilemma's, parels en uitgelichte onderwerpen in de volgende kaders.

DILEMMA

Hier beschrijven we enkele dilemma's van het afgelopen jaar.

PARELS

In deze kaders belichten we een selectie van zaken waar we trots op zijn.

UITGELICHT

Een aantal bijzondere onderwerpen die speelden het afgelopen jaar, lichten we uit.

KENGETALLEN 2023

**TOTAAL AANTAL
STUDENTEN**

12.147

2022: 12.493

Bron: 1cHO

**INSTROOM EERSTE JAARS
OPLEIDING**

3.215

2022: 4.024

Bron: 1cHO

**INTERNATIONALE
STUDENTENPOPULATIE**

35%

2022: 34%

Bron: Osiris / SIS

REFEREED PUBLICATIES

2.570

2022: 2.431

Bron: PURE

BACHELOR DIPLOMA'S

1.526

2021-2022: 1.446

Bron: Osiris / SIS

MASTER DIPLOMA'S

1.592

2021-2022: 1.532

Bron: OSIRIS / SIS

AANTAL PROMOTIES

208

2022: 193

Bron: Hora Finita

AANTAL ENGD

22

2022: 12

Bron: Hora Finita

PERSONEEL (AANTAL)

4.136

2022: 3.933

Bron: HR-systeem

PERSONEEL (FTE)

3.729

2022: 3.540

Bron: HR-systeem

SPIN-OFFS

5

2022: 6

Bron: Novel-T

KENNISTRANSFERDEALS

10

2022: 15

Bron: Novel-T

JAAROMZET (IN M€)

481.5

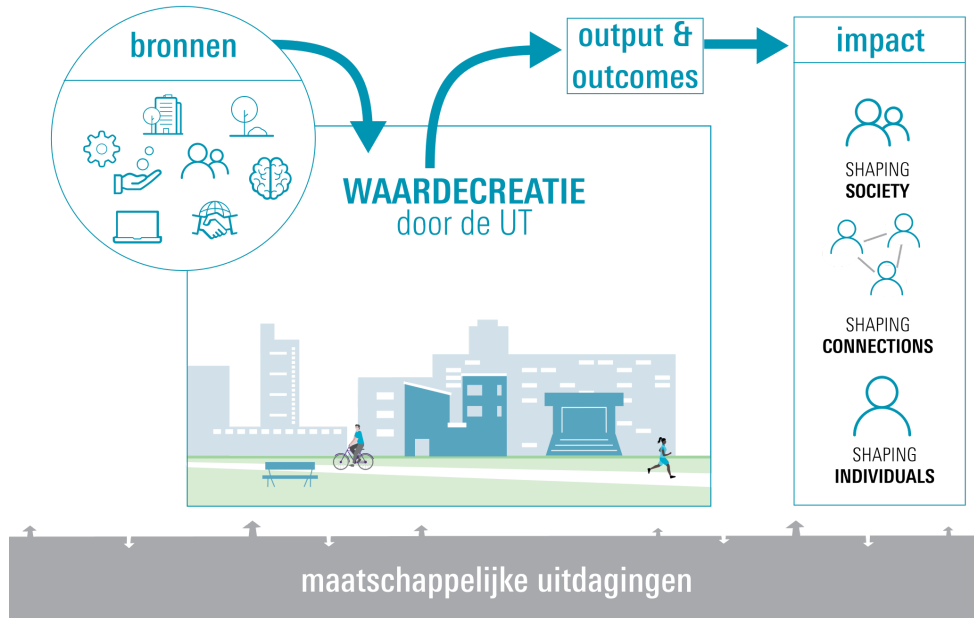
Totale baten, geconsolideerd, exclusief rentebaten

2022: 432.2

Bron: Financieel systeem

WAARDECREATIEMODEL

Het waardecreatiemodel specificeert hoe we waarde creëren. Het model bestaat uit een aantal onderdelen:

BRONNEN

Het waardecreatiemodel start met de input van diverse soorten hulpbronnen.

FINANCIËN

Collegegelden en financiering uit overheid en bedrijfsleven.

MENSEN

Wetenschappelijk en ondersteunend personeel, studenten en promovendi.

TECHNOLOGIE

Voor bedrijfsvoering, onderwijs, onderzoek en innovatie.

GOEDEREN

Roerende zaken zoals laptops en meubilair.

NATUURLIJK

Hulpbronnen voor bedrijfsvoering, zoals metalen, hout, zon, wind en water.

INFRASTRUCTUUR

Onroerende zaken zoals laboratoria en gebouwen.

SOCIAAL EN RELATIES

Netwerken en relaties betrokken bij de UT.

INTELLECT

Kennis en methodieken voor onderwijs, onderzoek en innovaties.

WAARDECREATIE DOOR DE UT

Vervolgens creëert de UT waarde door het inzetten van onze stakeholders, competenties, waarden en activiteiten.

STAKEHOLDERS

Diverse stakeholders zijn betrokken bij het creëren van waarde.

- Studenten
- Medewerkers
- Alumni
- Burgers
- Overheid
- Bedrijfsleven
- Fysieke en digitale netwerken

STRATEGIE

Shaping2030 geeft richting aan de waardecreatie en bestaat uit drie pijlers:

WIJ WERKEN VOLGENS ONZE KERNWAARDEN...

- People centered
- Rechtvaardig
- Duurzaam
- Digitaal
- Ondernemend
- Inclusief
- Open

...EN ZETTEN ONZE KERNACTIVITEITEN IN...

...BINNEN ONZE KERN COMPETENTIES.

- High Tech Human Touch
- Technische en natuurwetenschappen
- Sociale en gedragswetenschappen
- Onderzoeksinfrastuctuur

VISIE

Bijdragen aan een eerlijke, duurzame en digitale samenleving.

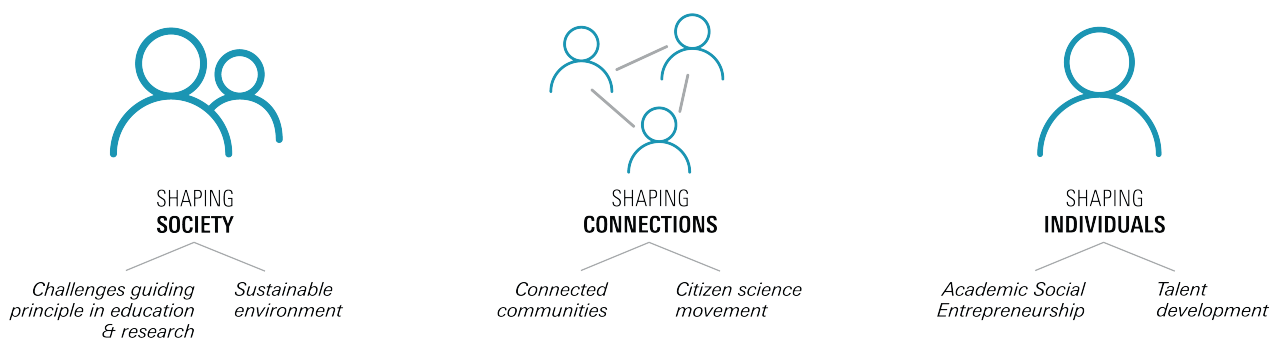
OUTPUT & OUTCOMES

De waardecreatie van de UT levert output en outcomes op. Deze dragen bij aan sociale- en technische innovaties en aan transitie van maatschappelijke sectoren.

- Ontwikkeling kennis en kerntechnologieën
- Innovaties op het grensvlak tussen techniek en samenleving
- Getalenteerde alumni en medewerkers in duurzame loopbanen
- Katalysator van ecosystemen
- Een veilige en stimulerende werk- en leeromgeving
- Duurzame en people-centered oplossingen

IMPACT

Via uiteenlopende wegen heeft dit maatschappelijke impact, waarmee wij bijdragen aan de oplossing van vraagstukken op het gebied van mens, maatschappij en verbindingen. In onze verslaglegging en verantwoording concentreren we ons steeds meer op deze impact. Zo ook in dit jaarverslag.

MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN

Maatschappelijke uitdagingen nemen alleen maar toe in aantal en complexiteit. Door middel van onze kernactiviteiten onderwijs, onderzoek en valorisatie in de technische, natuur-, sociale en gedragswetenschappen dragen wij bij aan oplossingen voor deze uitdagingen. Dit doen we door co-creatie: in directe samenwerking met onze stakeholders. Naast inhoudelijke onderzoeksthema's krijgt dit bijvoorbeeld vorm door challenge-based onderwijs en onderzoek. De focus ligt hierbij op de domeinen Healthy living & better healthcare; Connected Communities en Sustainable environment.

WE ANTICIPEREN OP:

- de human capital agenda van de toekomst
- aankomende energie-, klimaat-, materiaal transitie en digitalisering
- economische en sociale ontwikkeling van de regio en Nederland

ONS FUNDAMENT

De Universiteit Twente (UT) is opgericht om sociaal en economisch verschil te maken in de regio. Over de jaren ontwikkelde zij zich tot een innovatieve en ondernemende universiteit waarbij naast de regionale rol steeds meer nadruk komt te liggen op het internationale speelveld. De combinatie van technische, natuur-, sociale en gedragswetenschappen maakt de UT uniek in Nederland. Op eigen wijze geeft zij invulling aan:

- het verzorgen van onderwijs waarbij studenten worden opgeleid tot out of the box denkende professionals;
- het doen van baanbrekend technologisch en sociaal onderzoek om daarmee bij te dragen aan oplossingen voor grote maatschappelijke uitdagingen, en
- het genereren van positieve maatschappelijke impact door een ondernemende houding.

MISSIE

Bij de Universiteit Twente draait het om mensen: *people centered*. Met onze duurzame technologieën maken we de samenleving sterker.

De UT, opgericht in 1961, is van oorsprong een *civic university*, een geëngageerde instelling. Als instelling concentreren we ons op versterking van de betrokkenheid bij de samenleving. Met de huidige strategie Shaping2030 geven we een actuele invulling aan begrippen als 'ondernemerschap', *high tech human touch* en 'valorisatie'. Deze maatschappelijke betrokkenheid versterkt de regionale inbedding, geeft inspiratie voor onderwijs en onderzoek en verhoogt zo de relevantie. Met de campus als thuisbasis bedienen we de wereld met baanbrekend onderzoek in verschillende wetenschappelijke disciplines en leiden we *global citizens* op; mensen die in een interdisciplinaire, internationale omgeving kunnen opereren. Elk talent is uniek en met een persoonlijke aanpak halen we het beste uit studenten en medewerkers. Alleen door samen te werken kunnen we de wereld verbinden en bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen.

SHAPING2030

Met onze [strategie Shaping2030](#) geven we een eigentijdse invulling aan ons fundament. De wereld waarin we leven is continu in beweging. Als kennis- en innovatiebolwerk en opleider van studenten met een brede maatschappelijke blik wil de UT bijdragen aan een eerlijke, duurzame en digitale wereld. De kennis die we ontwikkelen staat ten dienste van mens en maatschappij, met aandacht voor de wisselwerking tussen de mens en diens omgeving. Om kwaliteit te blijven leveren, krijgen onze mensen tijd en ruimte om mee te groeien en talent verder te ontwikkelen. We erkennen en waarderen de inzet van al onze studenten en medewerkers, en hebben aandacht voor de bredere maatschappelijke context waarin wij ons bevinden. Dit komt terug in ons onderzoek, onderwijs, de inzet van nieuwe technologieën én in de organisatie zelf, bijvoorbeeld in de vorm van studentbegeleiding, personeelsmanagement en campusbeheer.

#097 Karina Bakker en Lucas Damen

Het doel dat de UT de komende jaren scherp voor ogen wil houden, is de transitie naar een zogenaamde vierde generatie universiteit, een universiteit die structureel samenwerkt met de wereld om haar heen. Dit krijgt vorm door bijdragen aan de samenleving, werken vanuit verbinding en ontplooiing van het individu. Oftewel: Shaping Society, Shaping Connections en Shaping Individuals. Faculteiten en diensten brengen een eigen focus aan in de uitwerking en implementatie.

De voortgang is onderdeel van de planning- en control cyclus (zie [Continuïteit](#)). Het gesprek daarover vindt plaats op verschillende manieren. Zo reflecteert het CvB met het management van de organisatieonderdelen op hun invulling in de zogenaamde Shaping Dialogues, half jaarlijkse gesprekken tussen het CvB en het management. In Shaping stories en een aantal Podcast afleveringen gingen UT-medewerkers onderling in gesprek over hun bijdrage aan Shaping2030.

Het waardecreatiemodel geeft weer welke bronnen de UT inzet om impact te creëren. We staan voor grote uitdagingen als klimaatverandering, vergrijzing in de westerse wereld tegenover de groeiende groep jongeren met een beperkt toekomstperspectief in het mondiale Zuiden, grote druk op de zorg en een toenemende impact van digitalisering op de maatschappij. Samenwerking in verschillende netwerken, zowel academisch als ondersteunend en operationeel, zowel regionaal, nationaal als internationaal, is essentieel om in deze gezamenlijke maatschappelijke uitdagingen te navigeren. Door inzet van menselijk, financieel en overig kapitaal dragen we bij aan oplossingen. Daarbij proberen we de negatieve impact van activiteiten, zoals CO₂ uitstoot en geluidsoverlast bij evenementen, of neveneffecten van nieuwe technologieën, met de juiste maatregelen te beperken.

Onze strategie is meerjarig en we blijven ons ontwikkelen. De Shaping Expert Groups waarover we in vorige jaarverslagen hebben verteld, zijn nu afgerond. In de loop van 2023 hebben een aantal sessies plaatsgehad met het hoger management om de profilering verder aan te scherpen. Vanuit de maatschappelijke domeinen Healthy living & better healthcare, Connected Communities en Sustainable environment is gekozen voor een focus op vier impactdomeinen: Health, Climate, Safety & security en Chip technologies.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

ONDERWIJS

Wij leiden onze studenten op om een positieve bijdrage te leveren aan het oplossen van de complexe uitdagingen waar de wereld voor staat. Meer dan voorheen ligt de oplossing niet slechts in één kennisdomein, maar in meerdere: dit vraagt om multidisciplinaire samenwerking. Daar bereiden wij onze studenten op voor met een breed onderwijsaanbod van bachelor- en master programma's waarin bèta en gamma samenkomen. Toepassing in de dagelijkse realiteit gebeurt door zogenaamde challenges: uitdagingen uit de samenleving waar studenten werken aan oplossingen (zie: [Challenge Based Learning](#)).

Het bacheloronderwijs is georganiseerd volgens de lijnen van het door de UT ontworpen [Twents Onderwijs Model \(TOM\)](#). De programma's bestaan uit thematische modules die projectmatig zijn ingericht. Studenten worden ondersteund om hun eigen leerproces vorm te geven. Zij worden opgeleid in drie rollen: die van onderzoeker, ontwerper en organisator. Minoren bieden ruimte om te verdiepen in disciplines en vaardigheden buiten de eigen opleiding. Het masteronderwijs richt zich op de integratie van onderwijs en onderzoek, daarmee onze positie als onderzoeksuniversiteit versterkend. We leiden alle studenten op met brede vaardigheden en competenties, waarbij multi- en interdisciplinariteit centraal staan.

Na inspirerende discussies met verschillende stakeholders is in 2023 de nieuwe UT onderwijsvisie vastgesteld. De UT Onderwijsvisie '[Leren door Interactie](#)' schetst hoe wij studenten aan 'meer dan een diploma' willen helpen. Met de uitdagingen van onze tijd als vertrekpunt, beschrijft de visie drie doelen die samen het hart van ons onderwijs vormen: leren door te doen, bouwen aan inclusieve gemeenschappen en persoonlijke ontwikkeling. De implementatie is inmiddels gestart met verschillende thematische bijeenkomsten.

Pionieren in onderwijs en onderzoek vinden we belangrijk. Zo is het op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen/Leren (LLL) onze [ambitie](#) om een belangrijke speler in Europa te

worden. Ook bouwen we als medeoprichter van het European Consortium of Innovative Universities (ECIU) sinds 2019 met 13 partners aan een Europese Universiteit: [ECIU University](#), waarin we experimenteren met nieuwe vormen van onderwijs en onderzoek.

ONDERZOEK

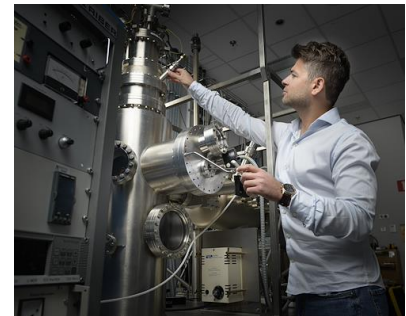
Het onderzoek aan de UT wordt gedreven door maatschappelijke vraagstukken en wetenschappelijke nieuwsgierigheid. De ontwikkeling van fundamentele en toegepaste kennis en technieken wordt ingezet voor bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen.

De maatschappelijke domeinen waar de UT zich op richt zijn Healthy living & better healthcare; Connected communities en Sustainable environment. In 2023 zijn deze gespecificeerd met de impactdomeinen Health, Climate, Safety & security en Chip technologies.

Fundamentele kennis- en sleuteltechnologieën (KET's of Key Enabling Technologies) vertalen we in samenwerking met onze partners naar meer toegepaste technologieën en kennis binnen onze profilerende thema's:

1. Shaping our world with smart materials;
2. Improving health care by personalised technologies;
3. Engineering for a resilient world;
4. Engineering our digital society;
5. Creating intelligent manufacturing systems.

Maatschappelijke relevantie is niet alleen leidend op de inhoud, maar ook in hoe we onderzoek bedrijven. Middels citizen science werken studenten en onderzoekers samen met burgers. Ook met bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden zoeken we naar oplossingen voor concrete vraagstukken. Zo verkleinen we de kloof tussen innovatie en toepassing en tussen universiteit en maatschappij. Deze samenwerking brengt nieuwe inzichten en maakt wetenschappelijk onderzoek toegankelijker voor de maatschappij.

UT-onderzoeker Pantelis Bampoulis onderzoekt slimmere en energie-efficiëntere materialen voor elektronica

VALORISATIE

Het proces van waardecreatie uit kennis wordt aangeduid als valorisatie. Als ondernemende universiteit kent de UT een lange valoriserende traditie. We moedigen studenten en onderzoekers aan om ondernemend en creatief te zijn, lef te tonen en buiten de gebaande paden te treden. Zij worden ondersteund in de ontwikkeling van nieuwe spin-offs en start-ups via begeleiding, programma's, faciliteiten en een breed netwerk waarmee zij toegang krijgen tot bijvoorbeeld groeikapitaal en internationale markten. Dit wordt georganiseerd door Novel-T en de Universiteit Twente Holding b.v. (100% dochter van de universiteit, UTH), maar ook door specifieke initiatieven als het Fraunhofer Innovation Platform for Advanced Manufacturing en via samenwerkingsverbanden met bedrijven, overheden en andere kennisinstellingen.

Daarnaast realiseren we maatschappelijke impact met outreach-activiteiten, bijvoorbeeld in de onderwijsketen. Dit is onder andere belegd bij Pre-U Junior (basisonderwijs), Pre-U (middelbaar onderwijs), Summer school CuriousU (cursussen voor een breed publiek), Pro-U (inzet voor docentprofessionalisering) en de lerarenopleiding ELAN. In het DesignLab werken studenten en onderzoekers samen met bedrijven en overheden aan actuele maatschappelijke designuitdagingen middels de responsible futuring methode. Daarnaast stimuleren we UT-ers actief deel te nemen aan het maatschappelijk debat. Door dit soort activiteiten maken we wetenschappelijke kennis, inzichten en resultaten pro-actief toegankelijk voor de maatschappij.

PROFESSIONALISERING BEDRIJFSVOERING

Onze missie en visie kunnen we alleen realiseren door onze bedrijfsvoering continu te optimaliseren en professionaliseren. Het versterken van transparantie en accountability staat hoog op de agenda, onder andere door gestructureerde en goed beschikbare data, een goed werkende medezeggenschapsorganisatie en zorgvuldige belangen- en bezwarencommissies. Daarnaast werken we aan verdere digitalisering en automatisering om zo (administratieve) tijd vrij te maken voor onderwijs, onderzoek en valorisatie.

Bedrijfsvoering, onderwijs en welzijn komen samen in het nationale project 'Slimmer Collegejaar'. De UT neemt met vier pilots deel aan dit door OCW geïnitieerde project, lopend van 2023 tot en met 2026. Het doel van het project is om het aantal onderwijs- en/of tentamenweken op een verantwoorde wijze terug te brengen, en/of bestaande onderwijsactiviteiten slimmer in te richten, zodat de werkdruk van studenten, docenten en onderzoekers wordt teruggebracht. Deelnemende opleidingen binnen de UT zijn de bacheloropleidingen Industrial Design Engineering (faculteit ET), Applied Physics (faculteit S&T) en Advanced Technology (faculteit S&T), en de master Geo Information and Earth Observation Sciences (faculteit ITC).

KLEINSCHALIGHEID OF EFFICIËNTIE

Het Twents Onderwijs Model (TOM) kenmerkt door de praktijkgerichte aanpak: in kleine groepen werken aan concrete projecten. Dit leidt tot ondernemende alumni die goed in staat zijn samen te werken, maar vergt ook intensieve begeleiding van docenten. De huidige financiële situatie vraagt om aanpassingen waarbij de kwaliteit en goede begeleiding gewaarborgd blijven. In 2024 nemen we de implementatie van TOM onder de loep, specifiek bijvoorbeeld het grote aantal toetsmomenten. De kern van het model blijft hierbij gehandhaafd.

KWALITEITZORG

Drie jaar na de positieve uitslag van de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK, april 2020) heeft de UT in mei 2023 een tussenevaluatie voor de ITK laten uitvoeren door externe *peers*. De uitkomsten worden meegenomen in de voorbereidingen op de ITK die in 2026 zal plaatsvinden.

Op opleidingsniveau is het volgende bereikt:

- In 2023 heeft de NVAO een **positief besluit** genomen over behoud van de accreditatie voor de bachelor- en masteropleidingen Electrical Engineering (faculteit EEMCS), Industrial Engineering Management (BMS) en Sustainable Energy Technology (ET).
- De masteropleidingen Educational Science & Technology (faculteit BMS), Embedded Systems (faculteit EEMCS) en Spatial Engineering (faculteit ITC) inclusief bijzonder kenmerk Internationalisering) hebben van het panel een **positieve beoordeling** ontvangen en wachten op het definitieve besluit van de NVAO.
- De masteropleidingen Philosophy of Science, Technology & Society, Business Information Technology en Management, Society and Technology (incl. Joint Degree met de WUR) van faculteit BMS zijn **gevisiteerd** en wachten op het rapport van het visitatiepanel.
- Voor de volgende opleidingen zijn de **visitatietrajecten gestart**: Liberal Arts and Science (ATLAS, faculteit ITC), Mechanical Engineering (ET) inclusief nevenvestiging Amsterdam, Chemical Science & Engineering (S&T) en (International) Business Administration (BMS). Laatstgenoemde is inclusief de twee bijzondere kenmerken Ondernemen en Internationalisering (CeQuint).
- In 2023 is een **start** gemaakt om de deeltijd master Public Management (faculteit BMS), naast de EAPAA-accreditatie, ook NVAO geaccrediteerd te krijgen. Dit is versneld ingezet vanwege een inspectieonderzoek naar de uitvoering van de wet bescherming namen en graden bij MPM. Na eerst gezakt te zijn, heeft de nieuwe masteropleiding Humanitarian Engineering (ITC) de doelmatigheidstoets in 2023 alsnog behaald. Een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding is ingediend bij de NVAO. De beoordeling door het panel vindt begin 2024 plaats.

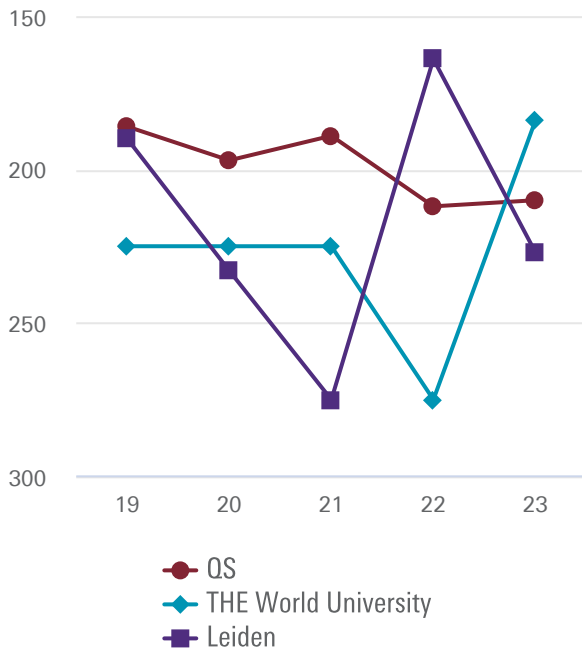
Naast kwaliteitszorg in de opleidingen hebben in 2023 verbeterlagen in het voorbereidend jaar dat we aanbieden met onze partner Navitas ([Twente Pathway College](#), TPC) plaatsgevonden. De eisen om het voorbereidend jaar te voltooien zijn opgehoogd. Dit resulteerde in een hoger percentage TPC studenten met een positief bindend studieadvies (BSA) in onze bacheloropleidingen. Daarnaast heeft in 2023 een officieuze her-accreditatie plaatsgevonden van het voorbereidend jaar waarbij gezamenlijk kritisch is gekeken naar de kwaliteit, doelen, structuur en inrichting. Opgedane inzichten hieruit zullen in 2024 worden geïmplementeerd in het verlengde contract met Navitas. Ook de uitkomsten van het landelijke internationaliseringsdebat worden meegenomen.

Als onderdeel van een OCW-experiment kunnen studenten na afloop van hun bacheloropleiding een beperkte tweedegraads onderwijsbevoegdheid halen voor een aan hun bachelor verwant schoolvak als ze met succes deelnemen aan de [Educatieve Module](#) van 30 studiepunten. Na afronding van de Educatieve Module krijgt de student een certificaat dat in combinatie met de reeds behaalde bachelor de student bevoegd maakt om onderwijs te geven in het desbetreffende schoolvak in het vmbo en de eerste drie leerjaren van havo en vwo. In 2022-2023 nam 1 student deel aan de Educatieve Module. Dezelfde bevoegdheid kan ook worden behaald via de [minor Leren Lesgeven](#) waarvoor zich in 2022-2023 49 studenten inschreven. Deze hoge deelname verklaart mogelijk het relatief lage aantal studenten in de Educatieve Module. Per collegejaar 2023-2024 is de educatieve module verankerd in de wet en geen experiment meer. De route richting het docentschap blijft hiermee beschikbaar.

Op het gebied van onderzoek is het landelijke Strategy Evaluation Protocol de leidraad voor het beoordelen van de borging van de kwaliteit. In 2023 werd gewerkt aan de invoering van het Europese protocol voor vernieuwing van onderzoeksbeoordelingen (Agreement on reforming research assessment), waar de UT in 2022 mee heeft ingestemd. Dit protocol streeft naar een verbeterd, doeltreffender, efficiënter en inclusiever onderzoekssysteem. Beoordeling van de faculteit S&T en de EEMCS-discipline Elektrotechniek zijn in 2023 verder voorbereid. Dit jaar verschenen geen onderzoeksvisitierapporten.

Eind 2023 heeft de landelijke Sectorplancommissie Bèta & Techniek de UT bezocht. De commissie is zeer te spreken over de voortgang van de sectorplannen Bèta & Techniek en de manier waarop deze het onderzoeksfundament versterken. De commissie complimenteert de UT met de outreach-activiteiten zoals het Pre-University programma en de regionale (HBO, VO) en landelijke (VU) samenwerkingen in het onderwijs. Verder is het grote aantal vaste contracten voor nieuw personeel geprezen, net als de startpakketten die vrijwel elke nieuwe aangestelde wetenschapper ontving.

Rankings

Binnen onderzoek en onderwijs speelt het creëren van maatschappelijke impact een steeds grotere rol. Traditionele 'league table' rankings slagen echter beperkt in het meten hiervan. In gesprek met de andere Nederlandse universiteiten wordt daarom ingezet op een cultuurverandering in het gebruik van deze rankings.

Ondanks de beperkingen geven rankings inzicht in onze positie ten opzichte van andere instellingen, handig omdat er nog geen alternatief is. QS en THE World University Ranking rangschikken universiteiten wereldwijd op basis van geselecteerde prestaties in onderwijs en onderzoek. De UT steeg 91 plaatsen in de THE-ranking. De Leiden ranking is gebaseerd op de genormaliseerde citatie-impact van de UT-publicaties.

IMPACT RANKING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL 9

Als toevoeging op de traditionele rankings, heeft de UT deelgenomen aan de THE-impact ranking voor Sustainable Development Goal 9 ('industry, innovation, and infrastructure'). De UT behield haar gedeelde eerste positie voor deze SDG. De ranking van deze SDG is gebaseerd op patenten, spin-offs en onderzoeksinkomsten uit de industrie.

GOVERNANCE

De UT hanteert verschillende gedragscodes voor wetenschappelijke, zakelijke en sociale integriteit voor studenten, medewerkers en derden. Deze zijn online beschikbaar en geclusterd onder Integrity and ethics. Lees meer hierover in het hoofdstuk [Voor een inclusieve en veilige samenleving](#).

We werken vanuit de algemene principes van goed bestuur zoals die zijn vastgelegd in de [Code goed bestuur universiteiten](#). Hoe we aan negen artikelen van de Code voldoen, is integraal verwerkt in de verschillende onderdelen van het jaarverslag. Van de voorwoorden van [CvB](#), [RvT](#) en [medezeggenschap](#) (waarin bijvoorbeeld onze maatschappelijk opdracht is verwoord), het bestuursverslag (waarin de omgang met klachten wordt toegelicht), de [continuïteitsparagraaf](#) (waarin het [interne risicobeheersings- en controlesystemen](#) is opgenomen) tot en met de bijlagen (waarin onder andere de [organisatiestructuur](#), [nevenfuncties](#) en [declaraties](#) van het CvB zijn gepubliceerd) en de overige gegevens ([controleverklaring onafhankelijke accountant](#)).

BESTUURSAKKOORD & NOTITIE HELDERHEID

In het [Bestuursakkoord 2022](#) hoger onderwijs en wetenschap zijn de inhoudelijke nationale doelstellingen vastgelegd: Versterking van het fundament, Ruimte geven aan talent en Vergroten van de maatschappelijke impact. In een [bijlage](#) delen we hoe we hieraan bijdragen.

Via de [Notitie Helderheid](#) in de bekostiging van het hoger onderwijs geven we inzicht in de interpretatie en toepassing van de bekostigingsregels. De thema's uit de notitie hebben we in een [bijlage](#) op een rij gezet.

INVESTEREN MET PUBLIEKE MIDDELEN IN PRIVATE ACTIVITEITEN

De beleidsregel [Investeren met publieke middelen in private activiteiten](#), die in april 2021 is gepubliceerd, vervangt thema 2 van de Notitie Helderheid. Meer hierover in de [bijlage](#).

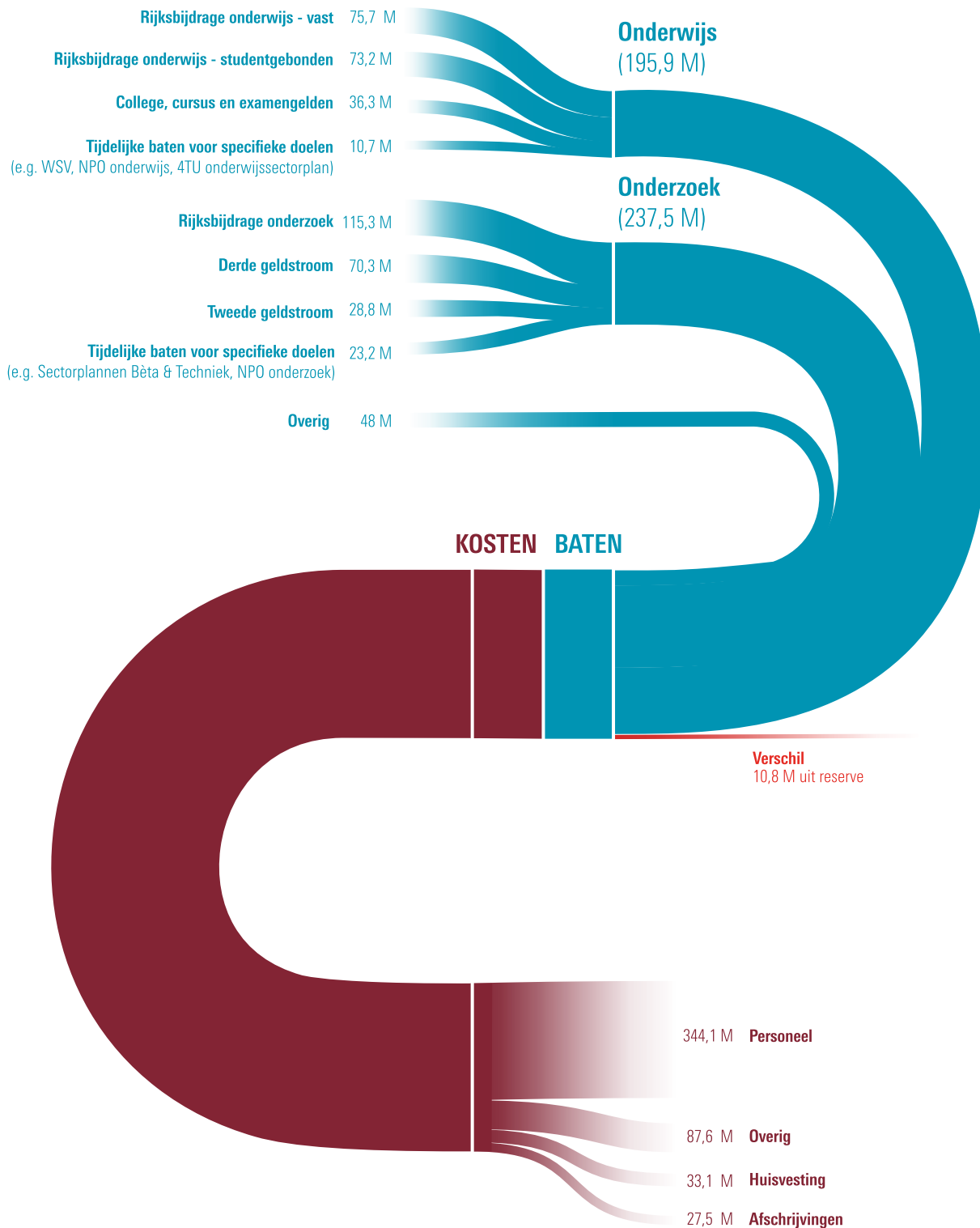
KWALITEITSAFSPRAKEN

Door de invoering van het leenstelsel is extra geld beschikbaar om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. De besteding hiervan loopt volgens de [Kwaliteitsafspraken](#). De kwaliteitsafspraken van de UT zijn in 2018 ontwikkeld en via een bottom-up werkwijze tot stand gekomen. De UT heeft plannen uitgewerkt binnen vijf instellingsbrede programma's: *Community building*, *Learning facilities*, *Teaching professionalisation*, *Global citizens* en *Talent development*. In een [bijlage](#) leggen we verantwoording af over de manier waarop de middelen worden besteed.

CORONAPARAGRAAF

Om de effecten van de pandemie op te vangen maakt de UT gebruik van verschillende COVID-19 gerelateerde subsidieregelingen. Uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangt de UT middelen voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Onderzoekers zijn in 2023 ondersteund met middelen uit het 'Bestuursakkoord onderzoek Steunprogramma voor herstel en perspectief van de onderzoeker'. Acties zijn door het hele jaarverslag terug te vinden. Daarnaast bieden we in een [bijlage](#) een integrale tekst over het NPO.

WAT KOMT ER BINNEN EN WAARAAN WORDT DAT BESTEED?

Bron: Financieel systeem

FINANCIËEL JAARVERSLAG

RESULTAATONTWIKKELING

De UT heeft over het verslagjaar 2023 een negatief genormaliseerd geconsolideerd resultaat van M€ 24,2 gerealiseerd. Het gerealiseerde geconsolideerde totaalresultaat over 2023 was M€ 10,8 negatief.

Begroot was een geconsolideerd tekort van M€ 15,0. Het genormaliseerde geconsolideerde resultaat ad M€ 24,2 negatief is M€ 9,2 negatiever dan het begrote tekort. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere personele lasten door een nieuwe cao met een loonstijging van 9%, meer inhuur van student assistenten, extra aanschaf apparatuur en inventaris, hogere reis- en verblijfkosten en lagere inkomsten uit collegegelden als gevolg van een dalende studentenpopulatie. Hier tegenover staan als positieve afwijkingen niet begrote rentebaten en lagere energielasten door lagere tarieven en minder verbruik.

In onderstaande tabel is de opbouw van het gerealiseerde geconsolideerde resultaat van M€ 10,8 negatief naar het genormaliseerde geconsolideerde resultaat van M€ 24,2 negatief weergegeven.

Bedragen in (M€)			
Normalisatie van het geconsolideerde resultaat	2023		
Resultaat volgens jaarrekening		-10,8	a
Incidentele effecten in resultaat jaarrekening			
• Pro rata belastingteruggave	10,7		
• Verkoop gebouw	6,4		
• Fouterstel resultaat 2022 Universiteit Twente Holding B.V.	0,9		
• Incidenteel resultaat 2023 Universiteit Twente Holding B.V.	0,6		
• Dotatie voorziening vitaliteitspact	-1,4		
• Mutatie verlofkapitalisatie	-3,8		
Totaal incidentele resultaateneffecten		13,4	b
Genormaliseerd geconsolideerd exploitatieresultaat 2023		-24,2	c=a-b

Het gerealiseerde geconsolideerde resultaat 2023 van de UT valt als volgt te specificeren:

Saldo van baten en lasten (M€) - geconsolideerd	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022	Begroting 2022
Faculteiten	-21,8	-10,0	-8,8	-2,3
Ondersteunende diensten	-5,1	-7,2	-0,5	-0,8
Centrale UT-eenheid	13,9	0,9	-10,7	-4,7
Gelieerde ondernemingen en minderheidsdeelnemingen universiteit	2,2	1,3	8,6	0,2
Totaal resultaat	-10,8	-15,0	-11,4	-7,6

De vaststelling van de jaarrekening van de 100%-dochter Universiteit Twente Holding B.V. vindt plaats na definitieve vaststelling van de jaarrekening van de UT. Hierdoor is het mogelijk dat het definitieve resultaat van de Universiteit Twente Holding B.V. over een boekjaar afwijkt van het resultaat dat is mee geconsolideerd in de jaarrekening van de UT. Een eventueel verschil wordt in het navolgende boekjaar in de cijfers van de UT verantwoord.

ONTWIKKELING KENGETALLEN

De financiële kengetallen geven het volgende beeld:

Financiële kengetallen	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Streef- waarde
Solvabiliteit 1	0,30	0,35	0,30	0,35	0,35
Solvabiliteit 2	0,32	0,37	0,33	0,37	0,35
Liquiditeit (current ratio)	0,78	0,80	0,72	0,74	1,00
Liquiditeit (quick ratio)	0,77	0,79	0,72	0,74	1,00
Huisvestingsratio	0,11	0,12	0,11	0,11	0,12
Weerstandvermogen	0,32	0,38	0,32	0,39	>0,05
Rentabiliteit	-2,30	-2,64	-2,74	-4,77	0,00

Solvabiliteit 1 = eigen vermogen / totale vermogen

Solvabiliteit 2 = (eigen vermogen + voorzieningen) / totale vermogen

Liquiditeit (current ratio) = vlottende activa / kortlopende schulden

Liquiditeit (quick ratio) = (vlottende active – voorraden) / kortlopende schulden

Huisvestingsratio = (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten

Weerstandvermogen = eigen vermogen / totale baten

Rentabiliteit = (resultaat gewone bedrijfsvoering / totale baten gewone bedrijfsvoering) x 100%

SOLVABILITEIT

Voor de solvabiliteit hanteert de UT een interne bandbreedte van 0,30 tot 0,40 met een streefwaarde van 0,35. Door de inspectie van OCW wordt een signaleringswaarde van 0,30 gehanteerd voor de solvabiliteit 2. De enkelvoudige solvabiliteit 1 bedraagt per eind 2023 0,30 en de enkelvoudige solvabiliteit 2 ligt eind 2023 op een waarde van 0,33. Hiermee zijn beide waarden tot onder de streefwaarde gedaald. De solvabiliteit 2 ligt boven de signaleringswaarde van de inspectie van OCW.

SIGNALERINGSWAARDE PUBLIEK EIGEN VERMOGEN

Met ingang van boekjaar 2020 is door het Ministerie van OCW een signaleringswaarde publiek eigen vermogen ingesteld. Hiermee is het mogelijk voor elke onderwijsinstelling een signaleringswaarde voor bovenmatig eigen vermogen te bepalen.

Het normatief publieke eigen vermogen is bepaald op basis van de formule $(0,5 \times \text{aanschafwaarde gebouwen} \times 1,27) + \text{boekwaarde resterende materiële vaste activa} + (\text{omvangafhankelijke rekenfactor} \times \text{totale baten})$, waarbij de UT dient te rekenen met een omvangafhankelijke rekenfactor van 0,05.

Het voor de UT berekende normatief publiek eigen vermogen komt voor het jaar 2023 op een bedrag van M€ 441,6 uit. Het daadwerkelijk publiek eigen vermogen van de UT bedraagt per eind 2023 M€ 129,5. Dit betekent dat er voor de UT geen sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

LIQUIDITEIT

Met ingang van boekjaar 2022 wordt door de inspectie van OCW voor analysedoeleinden van de liquiditeitsratio's een bandbreedte aangehouden van 0,75 tot 1,5. De UT hanteert een bandbreedte van 0,5 tot 1,5 in combinatie met een streefwaarde van 1,0. Zowel de current ratio als de quick ratio komt enkelvoudig eind 2023 uit op 0,72, hetgeen een lichte daling is ten opzichte van eind 2022.

Als liquiditeitsgrens hanteert de UT een bedrag van minimaal M€ 25. In de enkelvoudige balans blijft de UT daar boven met een saldo liquide middelen van M€ 112,6 (ultimo 2022: M€ 92,8).

HUISVESTINGSRATIO

Voor de verhouding tussen huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen en terreinen en de totale lasten hanteert de UT een eigen streefwaarde van 12%, maar dient de verhouding in ieder geval onder de norm van het Ministerie van OCW van 15% te blijven. Met een enkelvoudige realisatie van 11% voldoet de UT eind 2023 aan beide uitgangspunten.

WEERSTANDSVERMOGEN

In 2023 is het enkelvoudig weerstandsvermogen van de UT gedaald naar 0,32 (2022: 0,39). De UT beoordeelt dit getal in relatie tot de signaleringswaarde van 0,05 die de inspectie van OCW hanteert.

RENTABILITEIT

De UT hanteert voor de rentabiliteit een meerjaren streefwaarde. Over één jaar mag deze op minimaal - 0,10 uitkomen, mits deze over twee jaar op - 0,05 uit komt en over drie jaar op 0,00.

Enkelvoudig komt de rentabiliteit in 2023 uit op - 2,74. In 2022 bedroeg de rentabiliteit enkelvoudig - 4,77.

Voor genoemde kengetallen spelen een belangrijke rol in de beoordeling van de financiële continuïteit van de UT.

FINANCIERING VASTGOED / TREASURY STATUUT

De UT heeft voor de financiering van het vastgoed een financieringsovereenkomst met het Ministerie van Financiën afgesloten. De faciliteit bestaat oorspronkelijk uit een 30-jarige lening ter hoogte van M€ 150 en een rekening-courant krediet ter hoogte van M€ 21. Het restant van de hoofdsom van de lening, opgenomen in drie tranches, bedroeg ultimo 2023 M€ 86,7 waarvan M€ 5,3 een aflossing binnen 1 jaar betreft en als kortlopende schuld in de balans gepresenteerd is. Twee tranches van de financieringsovereenkomst hebben een einddatum van 03-01-2039, de derde tranche heeft een einddatum van 02-01-2041.

Het totaal van het krediet bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt per jaareinde 2023 M€ 1,8 (2022 M€ 2,0), waarvan M€ 0,2 als kortlopende schuld in de balans gepresenteerd is.

Opgenomen leningen kredietinstellingen per 31 december (M€) - geconsolideerd totaal lang- en kortlopend	2023	2022
Ministerie van Financiën	86,7	92,0
Bank Nederlandse Gemeenten	1,8	2,0
Totaal leningen kredietinstellingen	88,5	94,0

BELEID EN UITVOERING

De randvoorwaarden voor het beleid en de processen van sturen, beheersen en bewaken van de financiële positie en geldstromen van de UT zijn vastgelegd in een treasury statuut, welke door het College van Bestuur is vastgesteld op 29 mei 2017, en door de Raad van Toezicht is goedgekeurd. Dit statuut is in overeenstemming met de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

De UT hanteert in haar treasury statuut een tweetal normen teneinde de renterisico's te kunnen beheersen. Hiermee wordt voorkomen dat er zowel op korte termijn als op lange termijn (te) grote fluctuaties in de rentelasten zullen ontstaan. Ten aanzien van de korte termijn risicopositie wordt een kasgeldlimiet bepaald en gehanteerd en ten aanzien van de lange termijn risicopositie wordt een renterisiconorm bepaald en gehanteerd.

KASGELDLIMIET 2023

De kasgeldlimiet is een sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Als grondslag van de toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt de omvang van de jaarbegroting per 1 januari aangehouden. De omvang van de kasgeldlimiet is in het treasury statuut van de UT bepaald op 20%. Dit percentage is ontleend aan de wet financiering decentrale overheden. Ten slotte wordt het berekende bedrag getoetst aan de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet. Indien de werkelijke omvang lager is dan de toegestane omvang, is er sprake van ruimte. Indien de werkelijke omvang hoger is, dan is er sprake van overschrijding.

De vlottende kort gefinancierde schuld is in 2023 als volgt bepaald:

Kortlopende variabel rentende leningen 2023 (M€) - Enkelvoudig		Stand ultimo			
		Q1-2023	Q2-2023	Q3-2023	Q4-2023
MinFin - variabel 3 maands Euribor	a				
Swaps	b				
Vlottende kort gefinancierde schuld	c=a-b	0	0	0	0
Kasgeldlimiet 2023 (M€)					
Omvang begroting 2023	d	466,9	466,9	466,9	466,9
Toegestane kasgeldlimiet: % grondslag	e	20%	20%	20%	20%
Toegestane kasgeldlimiet: bedrag	f=d*e	93	93	93	93
Vlottende kort gefinancierde schuld	c	0	0	0	0
Tegoeden in rekening courant	g	86	89	110	113
Overige uitstaande middelen	h	0	0	0	0
Totale netto vlottende schuld	i=c-g-h	-86	-89	-110	-113
Toegestane kasgeldlimiet	f	93	93	93	93
Ruimte	j=f-i	180	183	204	206

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de UT binnen de toegestane kasgeldlimiet blijft.

RENTERISICONORM 2023

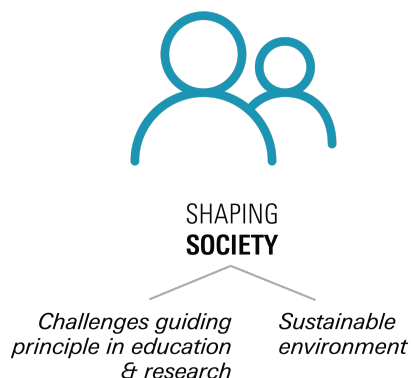
De renterisiconorm heeft als doel het renterisico op de vaste schuld te beperken. Door middel van deze norm wordt een kader gesteld, waarmee een zodanige opbouw van de langlopende leningen wordt bereikt dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. In het treasury statuut van de UT is het percentage dat jaarlijks maximaal mag worden geherfinancierd c.q. waarvan de rente mag worden aangepast vastgesteld op 20%.

Renterisico op de vaste schuld (M€) - Enkelvoudig		2022	2023	2024	2025	2026
Renteherziening op vaste schuld o/g	a				45,0	
Renteherziening op vaste schuld u/g	b					
Renteherziening op vaste schuld	c=a-b	0,0	0,0	0,0	45,0	0,0
Nieuw aangetrokken schuld	d					
Nieuw uitgezette lange leningen	e					
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	f=d-e	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Betaalde aflossingen	g	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
Herfinanciering	h=laagste f/g	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renterisico op de vaste schuld	i=c+h	0,0	0,0	0,0	45,0	0,0
Vaste schuld per 1 januari	j	97,3	92,0	86,7	81,5	76,2
Vastgesteld %	k	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	l=j*k	19,5	18,4	17,3	16,3	15,2
Renterisico op de vaste schuld	m=i	0,0	0,0	0,0	45,0	0,0
Ruimte	n=l-m	19,5	18,4	17,3	-28,7	15,2

De berekende renterisiconorm en ruimte zijn een afgeleide van de vaste schuld per 1 januari. Uit bovenstaande opstelling blijkt dat voor de jaren 2022 tot en met 2024 en het jaar 2026 wordt voldaan aan de vastgestelde renterisiconorm, waarbij er geen renterisico geïdentificeerd is. De verwachte negatieve ruimte in 2025 is het gevolg van het feit dat van één leningsdeel in januari 2025 de rente wordt herzien.

SHAPING SOCIETY

De eerste pijler draait om het combineren van disciplines om zo impact te kunnen maken op en met de samenleving. Daarbij anticiperen we op maatschappelijke uitdagingen, zogenaamde challenges, en helpen deze te adresseren binnen onderwijs en onderzoek. Duurzaamheid staat hierbij centraal, zowel in onze eigen bedrijfsvoering als in de wetenschappelijke onderwerpen.

Lees meer over de thema's van Shaping Society:

STUDENTEN OPLEIDEN VOOR
DE UITDAGINGEN VAN NU

IN DE OPLEIDINGSKETEN

ONDERZOEK EN
ONDERNEMERSCHAP

VRAAGGEDREVEN IMPACT OP
DE SAMENLEVING

BIJDRAGEN AAN
MAATSCHAPPELIJK DEBAT

EEN DUURZAME INSTELLING

STUDENTEN OPLEIDEN VOOR UITDAGINGEN VAN NU

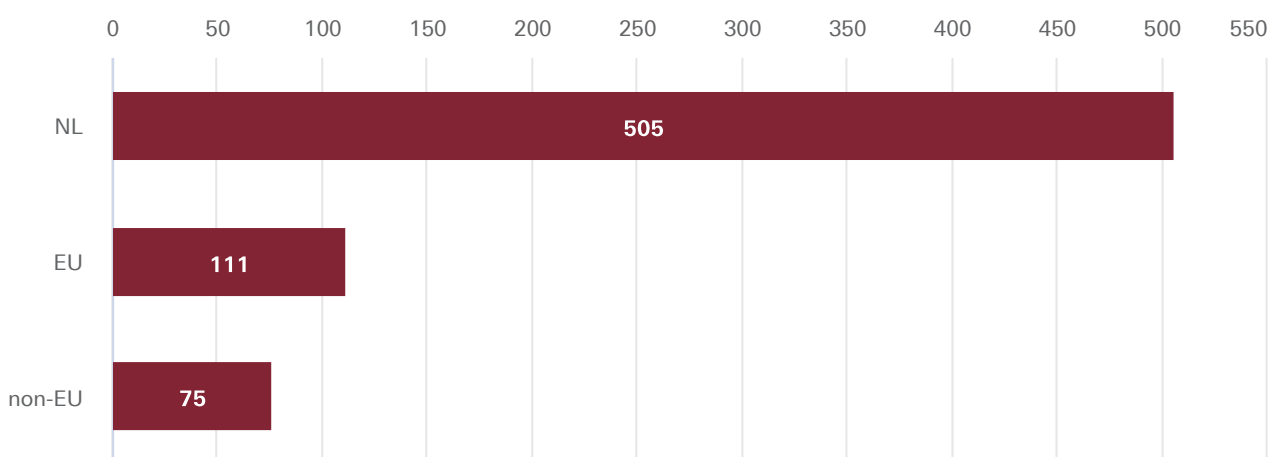

De arbeidsmarkt vraagt om goed gekwalificeerde, academisch opgeleide technici. De [Opleidingen](#) (CROHO/RIO) geeft een overzicht van al onze opleidingen. Studenten krijgen ruimte om zich te verdiepen in disciplines en vaardigheden of zich juist te verbreden. De mogelijkheden hiervoor worden steeds groter. Zo zijn dit jaar drie nieuwe minoren aan het aanbod toegevoegd: Enterprise Software for the Integration of Administrative Processes, Regional Sustainable Development en Sustainable Well-Being in a Technological Society.

De opleidingen van de UT doen het goed in de rankings. In de [Keuzegids Universiteiten](#) mogen vier bacheloropleidingen zich Topopleiding noemen: Technology, Liberal Arts and Sciences (ATLAS, faculteit ITC), Technische Natuurkunde, Chemical Science & Engineering (S&T) en Creative Technology (EEMCS). Van alle universiteiten scoort de UT de vierde plek. De [Keuzegids Masters](#) is gestopt met het toekennen van het predicaat Topopleiding en geeft alleen inzicht in het oordeel van studenten over hun studie. Drie masteropleidingen scoren op meerdere aspecten uitmuntend: Applied Mathematics (EEMCS), Applied Physics (S&T) en Industrial Engineering & Management (BMS). Met name op het thema sfeer scoren de UT-opleidingen erg hoog. Ten opzichte van vorig jaar is de waardering over de inhoud en over de voorbereiding op de loopbaan het sterkst verbeterd.

Onderwijsinnovatie via de ECIU University is in 2023 een volgende fase ingegaan waarbij de nadruk ligt op het opnemen van microcredentials, het opzetten van onderwijsfaciliteiten voor Challenge-Based Learning (CBL) en het vereenvoudigen van mobiliteit tussen ECIU partneruniversiteiten. ECIU bood instellingsbrede ondersteuning voor CBL waaronder financiering voor vier toegekende grants voor Humanitarian Engineering, Sustainable Energy Technology, Educational Science & Technology en ATLAS. Deze subsidies zijn bedoeld om interdisciplinaire programma's te ondersteunen bij de overgang van hun curriculum naar een CBL-format.

Stages 2022-2023

Bron: Mobility Online

Ook stages bieden studenten de mogelijkheid om kennis toe te passen in en te leren van de praktijk. Bovenstaande diagram geeft het aantal studenten dat in Nederland, Europa en buiten Europa stage gingen lopen tijdens hun UT opleiding.

Entrepreneurial Challenge

Studenten zijn zeer gemotiveerd om te werken aan maatschappelijke thema's. Een mooi voorbeeld is het DiaBoek van Floor Lieveise, student Creative Technology. Haar DiaBoek is een interactief luisterboek dat specifiek is ontworpen ter ondersteuning van een gezonde levensstijl voor mensen met weinig gezondheidsvaardigheden en Type 2 Diabetes. Ze werd beloond met de toekenning van een Niersfonds eHealth voucher van k€ 5. Dat studenten ondernemend zijn en graag bijdragen bewijst ook de UT Entrepreneurial Challenge. Maar liefst 91 projecten dongen mee naar de prijzen in de zevende editie van dit evenement. Eén van de prijswinnende projecten was dat van Martin Mikšík, Agata Sowa en Tymur Astashov: hun startup 3D Medical Support gebruikt de nieuwste innovaties in 3D-printtechnologie om op maat gemaakte producten te maken die medische professionals over de hele wereld ondersteunen.

HET AANPAKKEN VAN EENZAAMHEID

'Building 4 Belonging' brengt onderwijs, onderzoek en studentenwelzijn samen. Het project, geleid door Carolien Rieffe (faculteit EEMCS), richt zich op het aanpakken van eenzaamheid onder adolescenten met behulp van smartwatches. De slimme horloges meten eenzaamheid onder leerlingen met specifieke behoeften, zoals autisme. Het project wordt gefinancierd door NWO en uitgevoerd in samenwerking met andere instellingen.

Hoewel de vraag om hooggeschoold technisch personeel onverminderd groot is, zijn we genoodzaakt om voor een aantal opleidingen instrumenten rondom toelating in te zetten om de kwaliteit van de opleidingen te borgen. Onze bachelor Advanced Technology en de Enschede én Amsterdam opleidingen Mechanical Engineering en Creative Technology hadden al verplichte selectie en studiekeuzecheckactiviteiten. In 2023 zijn Technical Computer Science en Biomedische Technologie aan dit lijstje toegevoegd (Technical Computer Science had tot en met 2022-2023 een numerus fixus). Daarnaast geldt voor Psychology een numerus fixus (350 plaatsen) en Technische Geneeskunde (150 plaatsen). De bacheloropleiding ATLAS heeft door het bijzonder kenmerk kleinschalig en intensief onderwijs een selectieprocedure.

IN DE OPLEIDINGSKETEN

Voor de UT is de hele opleidingsketen van belang. Immers, de leraren in het basis- en middelbaar onderwijs spelen een belangrijke rol om scholieren enthousiast te maken voor een technisch gerichte opleiding, mogelijk bij de UT. Ook houdt leren niet op nadat een diploma is behaald. Zo bedienen we niet alleen onze alumni met een aanbod voor Leven Lang Ontwikkelen, maar ook voor andere groepen is bij- en omscholing essentieel om bij te blijven op de arbeidsmarkt.

Aan de voorkant van de keten werken we met een hecht netwerk van circa 40 basisscholen en evenveel VO-scholen in Oost-Nederland aan onderwijs- en professionaliserings-programma's voor leerlingen en docenten. Het programma Pre-U Junior, gericht op basisscholen, is het UT-wetenschapsknooppunt voor outreach en versterking van wetenschap en technologie in het primair onderwijs. Het programma Pre-U, voor middelbare scholen, bereidt leerlingen voor op studeren in het HO. In 2023 hebben ruim 4.000 leerlingen van 26 regionale VO-scholen deelgenomen. Het programma bood masterclasses, workshops, webclasses en e-learnings. Daarnaast waren er evenementen zoals de Twentse Wiskunde

Estafette, Girlsday en diverse Science-on-Tour events. Kenmerkend is de grote inzet van studentassistenten als begeleider en rolmodel bij de ontwikkeling en uitvoering van de activiteiten. Beide programma's werden goed tot zeer goed gewaardeerd. Docenten in de regio nemen deel aan het programma Pro-U voor docentprofessionalisering, dat voortvloeit uit de vakken van de lerarenopleidingen en het onderwijskundig onderzoek van de faculteit BMS.

De UT verzorgt ook lerarenopleidingen voor het voortgezet onderwijs in de richtingen natuurkunde, wiskunde, scheikunde, informatica en ontwerpen, uitgevoerd door middel van de master Educatie en Communicatie in de Bètawetenschappen (faculteit BMS), de educatieve minor/module Leren Lesgeven en een zij-instroomtraject. Op deze wijze kunnen zowel bachelorstudenten, masterstudenten als alumni zich oriënteren op en bekwamen in het docentschap in een technisch schoolvak. Hiermee vervult de UT een essentiële rol ten tijde van een landelijk tekort aan leraren in het funderend onderwijs.

Aan de andere kant van de onderwijsketen staat levenlang ontwikkelen (Lifelong Learning, LLL). De UT ziet LLL als een volwaardige pijler in het UT onderwijs. Komende tijd versterken de faculteiten en instituten het LLL-aanbod en breiden het uit. Daarnaast ontwikkelen we de procesmatige ondersteuning van de LLL-instroom. Een Twentse coalitie (UT, Saxion, ROC en bedrijfsleven) heeft een succesvol voorstel ingediend voor het Nationaal Groeifondsprogramma LLO-Katalysator. Met een subsidie van M€ 2 voor scholing van werknemers in de energietransitie in Twente bundelen we onze hun krachten om een leven lang ontwikkelen vorm te geven rondom de grote uitdagingen op het gebied van de energietransitie.

ONDERZOEK EN ONDERNEMERSCHAP

Frans Timmermans bezoekt het Climate Centre

De klimaatverandering vraagt om een maatschappelijke transitie waarin de wetenschap een essentiële rol speelt. In 2023 heeft de UT het Climate Centre gelanceerd, een levendige gemeenschap die de transitie naar een veerkrachtige, koolstofarme samenleving mogelijk maakt door transdisciplinaire oplossingen voor de klimaatverandering te bevorderen in onderwijs en onderzoek. Zo is in 2023 de Hydrogen UT community (HYUT) ontwikkeld. Het beoogt de grenzen van op waterstof gebaseerde oplossingen te verleggen en de positie van de UT als leider op het gebied van onderzoek en onderwijs rond duurzame energie te versterken. Het dreigende tekort aan drinkwater benadrukt de noodzaak voor onderzoek naar technologieën voor waterzuivering, waarbij membraantechnologie een van de meest

veelbelovende oplossingen is. De UT heeft in 2023 op de campus het waterlab geopend, een testcentrum voor onderzoek en educatie op het gebied van water- en membraantechnologie.

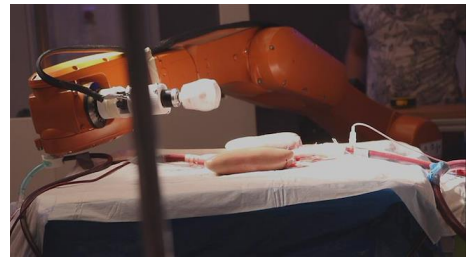
BIJDRAGEN AAN EEN DUURZAME STAALSECTOR

De missie van het consortium 'Groeien met Groen staal' is een circulaire, CO₂-neutrale en high-tech staalsector in 2050. Het door het groeifonds gehonoreerde onderzoeksvoorstel dat bij de UT een thuisbasis heeft in de faculteit ET (ook BMS en EEMCS zijn betrokken) gaat over het implementeren van circulaire ketens en het verminderen van emissies om daarmee de transformatie naar een duurzame staalsector met vijf jaar te versnellen. Onderzocht wordt bijvoorbeeld hoe je schoner staal kunt maken met behulp van waterstof en meer recycling, en tot wat voor staal dat nieuwe maakproces leidt.

Ook op het gebied van gezondheidszorg zijn resultaten geboekt:

- De veiligheid en werkzaamheid van voedsel en medicijnen kan worden onderzocht met behulp van 'Organ-on-chip' (OoC), op een chip gekweekte mini-organen. In 2023 ontving de UT van NWO ruim M€ 3 voor het Organ-on-Chip Development Center onder leiding van Andries van der Meer (faculteit S&T). Door het samenbrengen van alle relevante infrastructuur voor OoC-ontwikkeling in één faciliteit, zullen wetenschappelijke doorbraken mogelijk zijn.

- Islam Khalil (faculteit ET) toonde met verschillende andere onderzoekers aan dat millirobots, ontwikkeld om door bloedvaten te navigeren, in staat zijn om stabiele rechte stukken met de bloedstroom mee en tegen de stroom in te zwemmen. In een samenwerking met Radboudumc en Triticum Medical wordt momenteel gewerkt aan verdere ontwikkeling van deze millirobots, met als doel draadloos bloedstolsels te verwijderen. Dit kan aanzienlijke impact hebben op de behandeling van vasculaire aandoeningen.

- Onderzoekers van ons Surgical Robotics Lab hebben microrobots ontwikkeld van één millimeter groot die samen passieve objecten in 3D-omgevingen kunnen oppakken, verplaatsen en in elkaar zetten. Deze doorbraak opent nieuwe mogelijkheden voor baanbrekende biomedische toepassingen, waarbij microrobots in de toekomst mogelijk samenwerken om tijdens operaties complexe taken uit te voeren in ontoegankelijke delen van het lichaam. 'Het is bijna magie', zegt Franco Piñan Basualdo (faculteit ET).

Investeren in chiptechnologieën helpt de EU bij het realiseren van de ambitie om voor chips minder afhankelijk te worden van Azië en de VS. Twente groeit steeds meer uit tot een centrum voor fotonica en halfgeleiders en wil via de ontwikkeling van chips een bijdrage leveren aan de Europese productie. Chip designer Bram Nauta levert hier al een belangrijke bijdrage aan. In 2023 investeerde TwenteBoard in ChipTech Twente om nationale en internationale lobby mogelijk te maken en in Europees verband onderzoeksprojecten op te zetten. Het nationale ecosysteem voor fotonische chips, PhotonDelta, en de provincie Overijssel droegen bij aan de in de toekomst mogelijk te realiseren productiefaciliteit voor fotonische chips: New Origin. New Origin is een 100 procent dochter van de UT Holding, voortgekomen uit het MESA+ NanoLab.

Samenwerking tussen vakgebieden en met het bedrijfsleven is essentieel. Een greep uit nieuwe samenwerkingen waarmee we bovendien succesvol zijn in het verkrijgen van externe financiering:

- De UT start negen publiek-private onderzoeksprojecten in samenwerking met Holland High Tech, de topsector High-Tech Systemen en Materialen (TKI HTSM). In totaal 18 promovendi en vier postdoctorale onderzoekers krijgen de kans om nieuwe technologieën te ontwikkelen langs de roadmaps Health Care, Semiconductor Equipment, High-Tech Materials, ICT, Systems Engineering, Smart Industry en Advanced Instrumentation.
- Met steun vanuit het Nationaal Groeifonds gaat de UT samen met ruim 330 partijen uit het bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken aan nieuwe hoogtechnologische machines en productietechnologieën. NXTGEN-HIGHTECH, waar de UT mede-initiatiefnemer van is, is in 2023 van start gegaan. Ook dit programma beoogt de Nederlandse economie een boost geven op het gebied van oplossingen voor diverse problemen binnen de topsector HTSM.
- De UT is goed vertegenwoordigd in de derde ronde van het Nationaal Groeifonds. We zijn partner in de gehonoreerde Groeifondsvoorstellen van Deltaplan Valorisatie, Holomicrobioom, DUTCH, 6G-infrastructuur en toepassingen, POLARIS, Groeien met groen staal (zie parel hierboven), Circulaire Zonnepanelen en Circulaire batterijen uit minder-kritieke grondstoffen.
- De UT neemt deel aan elf van de negentien consortia die zijn gehonoreerd met middelen uit de vierde financieringsronde van het programma 'Onderzoek op Routes door Consortia (NWA-ORC). Een gehonoreerd project uit de middelgrote categorie is Zandsuppleties voor een klimaatbestendige kust van Jebbe van der Werf (faculteit ET). Een project uit categorie groot is Ontwikkeling van slimme skills voor de smart industry sector van Maaïke Endedijk (faculteit BMS). De UT is vertegenwoordigd binnen één project in de categorie kleine aanvragen, vijf in de middelgrote aanvragen en ook vijf (van de zes) in de grote aanvragen.

De UT en onderzoeksinstituut TNO hebben al een lange geschiedenis van samenwerking op het gebied van maatschappelijke vraagstukken. In 2023 is een traject gestart om dit verder te concretiseren. De volgende vier thema's staan centraal: Integrated Photonics, Bio/Microsystems, Intelligent Diagnostics and Predictive Maintenance en Digital Asset Lifecycle Management for Construction. Intentie is om onderzoekers van beide organisaties ook fysiek vanaf de campus te laten werken.

Naast projecten, zijn er andere vormen van (onderzoeks)samenwerkingen waarmee we bijdragen. Het Robotics Centre, Living Innovation Lab en FIP-Advanced Manufacturing Centre zijn voorbeelden uit 2023 waarin we met partners binnen en buiten de universiteit een positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's:

- In 2023 is het Robotics Centre geopend waar wetenschappelijke en maatschappelijke kennis elkaar vinden in veilige, ethische, effectieve en mensgerichte robotica. Het centrum richt zich op diverse toepassingen, zoals medische zorg, industriële processen en het dagelijks leven. Het multidisciplinaire centrum brengt onderwijs, onderzoek en valorisatie samen.
- De bouw van LiLa, een afkorting van Living Innovation Lab, is gestart in 2023. Na voltooiing gaat het functioneren als een onderzoeks-, innovatie- en onderwijslaboratorium op de gebieden Earth Structures and Dynamics, Water Cycle and Climate, Urban Spaces and Infrastructures en Ecosystems and Food security. Wetenschappelijke en maatschappelijke uitdagingen vormen de kern van het lab.
- Het Advanced Manufacturing Centre (AMC) is in 2023 op het Kennispark geopend om de maakindustrie te ondersteunen bij de digitale transitie naar Smart industrie en Industrie 4.0. Het centrum maakt het voor fabrikanten mogelijk om slimme industriële oplossingen te ervaren en te verkennen. Het biedt een platform waar bedrijven ideeën en alternatieven kunnen uitproberen voordat ze zich committeren aan grote investeringen. Dit is vooral belangrijk voor kleine bedrijven die zich geen eigen onderzoek- en ontwikkelingsfaciliteit kunnen veroorloven.

Opening Robotics Centre

Het Kennis Transfer Office (KTO) van de UT helpt onderzoekers bij het creëren van impact vanuit het onderzoek door kennis over te dragen aan bestaande of nieuwe bedrijven. Het KTO is verantwoordelijk voor de initiële screening van de resultaten op potentiële marktkansen en kan indien dit voor de business case benodigd is overgaan tot het beschermen van de kennis middels een octrooiaanvraag. In 2023 zijn 33 nieuwe octrooiaanvragen ingediend, 9 NWO Take-off fase 1 subsidies binnengehaald net als 10 vouchers uit de Thematische Technology Transfer programma's en een NWO demonstrator grant. Tijdens het Entrepreneurial Researcher Program ontwikkelden deelnemers kennis en vaardigheden om business kansen te identificeren, 63 onderzoekers namen eraan deel. In 2023 zijn verder 10 kennistransfer deals gesloten en 5 nieuwe spin-offs opgericht: Chrn On chip biotechnologies B.V., WearM.AI B.V., Fetch B.V., Ecomoni en Avatarts.report. De inkomsten uit licenties en overdrachten bedragen in 2023 k€ 100. Wanneer de kennis wordt overgedragen aan spin-offs in ruil voor aandelen, dan worden deze aandelen ondergebracht bij de University of Twente Holding (UTH). UTH heeft op dit moment 42 spin-offs in haar portefeuille. UTH heeft ook enkele relevante venture capital fondsen aan het Twentse Ecosysteem verbonden door een kleine investering in deze fondsen te doen. Daarnaast draagt UTH bij aan de realisatie van een MedTech Factory en de ontwikkeling en opzet van New Origin, een productiefaciliteit van fotonische chips.

INVESTERING IN SPIN-OFF

SuperLight Photonics is een spin-off van de UT met de ambitie om een leidende speler in breedbandige ofwel witlicht lasers te worden. De platformtechnologie vindt haar toepassing onder andere in spectrometrie, OCT, gewasbeheer, oppervlakte-inspectie en detectie van vervuiling, SuperLight Photonics loopt voorop in het creëren van Photon-IC (PIC) oplossingen. Inspelend op het momentum binnen de fotonicasector draagt SuperLight Photonics bij aan een technologisch geavanceerde en duurzame toekomst. In 2023 heeft de Nederlandse Deep Tech-investeerder DeepTechXL samen met Oost NL geïnvesteerd in Superlight Photonics. Met deze investering kan SuperLight Photonics de platformtechnologie door ontwikkelen tot nieuwe producten en (sub)systemen.

Het KTO is ondergebracht bij Novel-T en ook UTH werkt nauw samen met Novel-T. Novel-T is een samenwerking tussen UT, Saxion Hogeschool, provincie Overijssel, Twente Board en de gemeente Enschede. Novel-T stimuleert het ontwikkelen van ondernemerschapsvaardigheden. START workshops bereikte 4.579 studenten en 524 onderzoekers en meer dan 147 studententeams hebben hun business case laten valideren. START Advanced ondersteunde 50 start-ups en scale-ups die in eerdere jaren zijn ontstaan bij verdere groei. Internationale missies namen deel aan Collision Toronto, London Tech Week, Digital Demo Day, Digital Summit EUREGIO, SLUSH Helsinki en CES Las Vegas waarbij 31 startups aansloten. Op onze campus vond Slush'D plaats, een lokale versie van het grootste startup festival SLUSH Helsinki. Ondernemerschap wordt verder gestimuleerd door eigen events waar regionale clusters Medtech, Chiptech, unmanned systems, mechatronica en robotica een belangrijk plaats hebben. Via SMART wordt gezorgd voor verbinding met het MKB. In de vorm van stages, afstudeeropdrachten, challenges en studieprojecten gingen studenten met vraagstukken aan de slag. In 2023 zijn honderden MKB-ers geholpen met de inzet van duizenden studenten. Zo zijn via Novel-T SMART 106.339 studentenuren gekoppeld aan deze challenges. Daarnaast zijn met behulp van GROW 8 succesvolle bedrijven (scale-ups) begeleid om door te groeien tot sterke bedrijven.

De UT is versterkt in 2023. De wetenschappelijke staf is gegroeid, nieuwe hoogleraren zijn benoemd (zie bijlage Oraties en afscheidsredes) en 2.570 refereed publicaties zijn verschenen in onze onderzoeksdomeinen. Uit de sectorplannen Bèta en Techniek zijn in 2023 bijna alle posities ingevuld en de in het Bestuursakkoord 2022 gecreëerde ruimte voor nieuwe, aanvullende sectorplannen levert ons inzet voor Social Sciences & Humanities, Bèta II (aard- en milieuwetenschappen) en Techniek II op. Hiertoe ontving de UT in 2023 M€ 9,8.

De omzet tweede geldstroom steeg van M€ 27,1 in 2022 naar M€ 28,8 in 2023 en de derde van M€ 59,7 naar M€ 70,3. De totale externe middelen stegen dus van M€ 86,8 naar M€ 99,1. We zetten ons in deze stijgende lijn door te zetten. Transparantie is daarbij belangrijk. Beïnvloeding van de inhoud van wetenschappelijke resultaten door geld is immers ongewenst. Omdat in 2022 bleek dat transparantie over nevenwerkzaamheden op Nederlandse universiteiten te wensen overliet, net als over externe financiering van leerstoelen en hoogleraren, is in 2023 samen met andere universiteiten gewerkt aan een uniforme registratie van nevenwerkzaamheden. Deze is in 2024 gepubliceerd op onze website.

KWALITEIT OF KWANTITEIT

Verschillende ontwikkelingen hebben de financiële situatie van universiteiten, waaronder ook die van de UT, nadelig beïnvloed. Het vinden van externe financiering is daardoor van steeds groter belang voor de continuïteit van de UT. Kiezen we ervoor om vooral in te spelen op een lange termijn perspectief met financieringsmogelijkheden passend bij ons profiel en waarin we excelleren of voor een kortere termijn oplossing door alle kansen die voorbij komen aan te grijpen?

VRAAGGEDREVEN IMPACT OP DE SAMENLEVING

Bij challenge-based onderzoek (challenge-based research; CBR) werken we nauw samen met maatschappelijke partners om gezamenlijk oplossingen te vinden voor concrete uitdagingen waar zij mee geconfronteerd worden. Een illustratie hiervan is de [Agenda voor Twente 2023-2027](#). Deze agenda, gebaseerd op vraagstukken in de regio Twente, vertegenwoordigt een nieuwe gezamenlijke investeringsagenda waarin de overheid, kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven gezamenlijk deelnemen. De Agenda richt zich op de thema's Slimme energie, Duurzaam & circulair, en Innovatieve gezondheidszorg.

Een ander voorbeeld van deze aanpak is terug te vinden in het [MKB Datalab Oost](#). Een initiatief dat het midden- en kleinbedrijf en (semi-)overheidsinstellingen ondersteunt bij het verkennen en identificeren van mogelijke data- of AI-gerelateerde vraagstukken. Het biedt een platform waar studenten Artificial Intelligence en Data Science, onder begeleiding van universitaire docenten, zich buigen over vraagstukken afkomstig van deze organisaties. Hierbij wordt niet alleen kennis vergaard, maar ook concrete problemen opgelost die relevant zijn voor het bedrijfsleven en de samenleving als geheel.

Citizen Science, ook bekend als burgerwetenschap, vormt een versterkende factor binnen het challenge-based onderzoeksprofiel en -portfolio. Om burgerwetenschapsactiviteiten binnen de UT beter te coördineren en ondersteunen is in 2023 de Citizen Science Hub Twente van start gegaan. Wetenschappers en studenten slaan de handen ineen met burgers, maatschappelijke organisaties, overheden en bedrijven, waardoor een samenwerkingsverband ontstaat dat bijdraagt aan het aanpakken van relevante uitdagingen. In 2023 verscheen TOPFIT Citizenlabs '[Veldboek Burgerwetenschap voor Gezondheid, Praktijkervaringen in regio Twente](#)'. Dit boek bundelt praktijkervaringen opgedaan in de samenwerking met burgers.

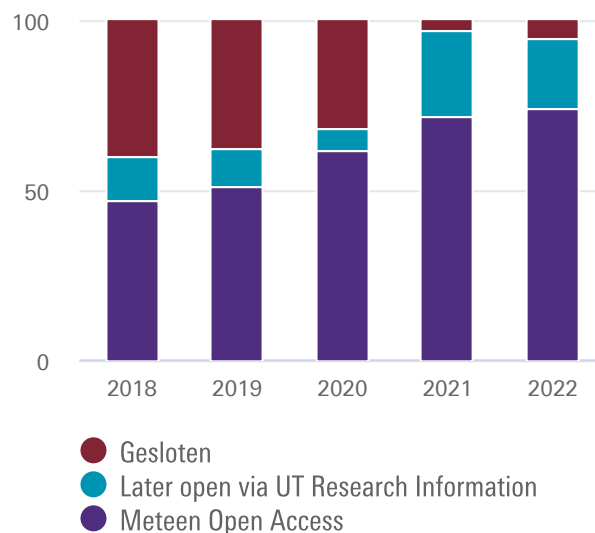
In Europees verband heeft Devrim Yazan (faculteit BMS) met het team Duurzame Circulaire Economie de leiding van het project 'Sustainable Circular Economy Transition: from Industrial Symbiosis to Hubs for Circularity (IS2H4C)'. Het richt zich op efficiënt gebruik van hulpbronnen, hernieuwbare energieproductie, afvalpreventie en het stimuleren van symbiose tussen industrie, steden en platteland. De Twentse Hub bestaat uit ongeveer 20 bedrijven in de procesindustrie en logistiek. Onderdeel van dit project is de ontwikkeling van een positieve energiewijk in Aadorp, waarbij het dorp onafhankelijk wordt van aardgas en fossiele elektriciteit.

Citizen Science is een onderdeel van de grotere Open Science beweging. Met Open Science streven we ernaar om wetenschap toegankelijker te maken en het bereik van onze wetenschappelijke output te maximaliseren. Onze ambitie is om Open Access publiceren de norm te maken. De richtlijn is dat UT-auteurs al hun publicaties open access maken, bij voorkeur meteen met een licentie voor hergebruik, maar in elk geval zes maanden na de eerste publicatiedatum.

Om UT-auteurs te helpen, maakt de Universiteitsbibliotheek (UB) gesloten publicaties in UT Research Information automatisch na zes maanden open, tenzij een auteur kiest voor opt-out. Omdat cijfers over 2023 nog niet beschikbaar zijn, presenteren we hier de gegevens over 2022. Onder het huidige open access-beleid is deze regeling alleen van toepassing op personeel in dienst van de UT: dat is de belangrijkste oorzaak voor de laatste (in 2021 3 en in 2022) 5% gesloten publicaties. Het percentage open access-publicaties is een van de indicatoren van het succes en belang van ons open access beleid.

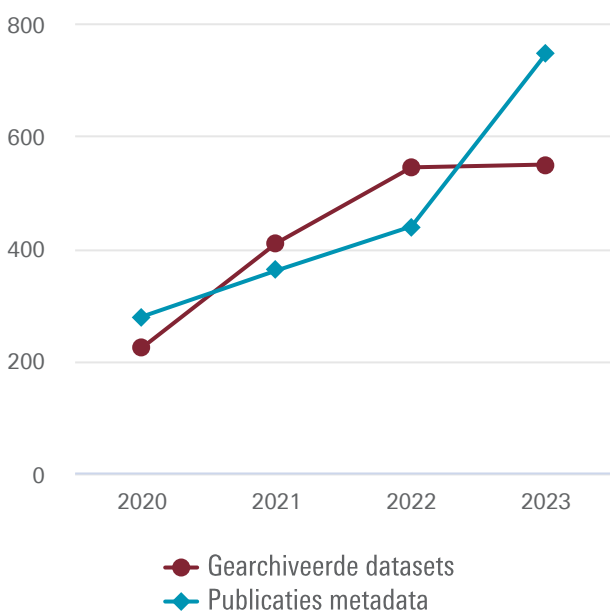
De mogelijkheden om open access te publiceren verbreden zich door een toename van online open access journals. Een positieve ontwikkeling, met de kanttekening dat niet ieder tijdschrift kwalitatief voldoet. Deze zogenaamde 'questionable publishing practices' komen steeds vaker voor. Het UT Open Access Team heeft daarom richtlijnen op papier gezet om onze community hierop alert te maken.

Open access publicaties

Bron: UT Research Information

FAIR data

Open access publiceren vraagt om het FAIR maken van onderliggende onderzoeksdata. FAIR data voldoen aan principes van vindbaarheid, toegankelijkheid en interoperabiliteit om daarmee het hergebruik van data te optimaliseren. In 2023 is de stijgende lijn van het aantal UT datasets (gearchiveerde datasets) en publicatie metadata voortgezet. De facultaire data stewards spelen een belangrijke rol in het trainen van onderzoekers op het gebied van Research Data Management (RDM). In 2023 werden vijf RDM-cursussen aangeboden als onderdeel van de Twente Graduate School bootcamp voor promovendi waaraan 227 cursisten deelnamen. Ook namen 37 onderzoekers deel aan workshops software carpentries, gericht op reproduceerbaar coderen. Met hulp van de DMP-tool werden 402 Data Management Plannen geschreven en werd 132 maal een opgave gedaan van het gebruik van persoonsgegevens bij onderzoek.

Bronnen: UT Research Information, 4TU ResearchData & DANS

SAMENWERKING VERSUS VEILIGHEID

Voor onderzoekers is samenwerking en uitwisseling van kennis essentieel. De keerzijde is dat sensitieve kennis en technologie verkeerd ingezet kan worden. Nieuwe samenwerkingen komen vaak tot stand door persoonlijke contacten, gebaseerd op gezamenlijke nieuwsgierigheid op het vakgebied. Een vakinhoudelijk interessante samenwerking kan echter risico's met zich meebrengen die niet altijd onmiddellijk duidelijk zijn voor de desbetreffende wetenschapper. Om hen hierbij te ondersteunen heeft het Knowledge Safety Team (KST) , naast bewustwordingsactiviteiten, onder andere een beslisboom ontwikkeld.

De UT neemt maatregelen om ongewenste impact van samenwerking te voorkomen door: preventie bij het voorbereiden van contracten en overeenkomsten, exportscreening en sanctiescreening, risicomanagement in relatie tot partners, risicomanagement in relatie tot buitenlandse beïnvloeding, risicomanagement in relatie tot 'sensitieve onderzoeksgebieden' en risicomanagement van 'non-compliance'. Daarnaast heeft de UT in 2023 vijf keer een beroep gedaan op het Nationale Loket Kennisveiligheid.

In 2023 is, als bijdrage aan een door OCW geïnitieerd onderzoek, een inventarisatie van CSC beurzen gedaan in de context van samenwerking met Clingendael en China Inroads. Ook heeft een zelfbeoordeling / Audit OCW plaatsgevonden via Oberon & Dialogic. Voor de wet Screening Kennisveiligheid is een consultatie geweest rondom sensitieve technologieën. Onze bijdrage aan de podcast 'Vriend of Vijand' (Prospector, NPO 1/Argos) van Saar Slegers, een onderzoeksjournalist, is toegankelijk voor een breed publiek. Bewustwording is essentiële taak voor het KST. In dat kader zijn drie video's geproduceerd en is een rondetafelgesprek georganiseerd met als titel 'Kennisveiligheid in de nieuwe geopolitieke context: kans of kantelpunt?'.

BIJDRAGEN AAN MAATSCHAPPELIJK DEBAT

Debra Roberts tijdens Climate Colloquium

UT-wetenschappers leveren op tal van plekken een bijdrage aan het maatschappelijk debat over grote (wereldwijde) opgaven, zoals global warming. Debra Roberts, deeltijdhoogleraar aan de UT (faculteit ITC), is medevoorzitter van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). In november 2023 gaf ze het eerste Climate Colloquium waarin de meest recente bevindingen van het IPCC centraal stonden. Roberts: 'Het is niet langer een kwestie van 'of' we de drempel van 1,5 graad opwarming van de aarde zullen overschrijden, maar eerder 'wanneer'. Dit scenario vertegenwoordigt een gevaarlijke wereld, én die we nog nooit hebben meegemaakt. We moeten nu nadenken over hoe we dan moeten handelen'. In haar toespraak roept ze wetenschappers op om nieuwe onderzoeksvragen te stellen en actief in te zetten op uitwisseling van kennis tussen het Mondiale Zuiden en Noorden.

In 2023 presenteerde René Torenvlied (faculteit BMS), hoogleraar bestuurskunde, de resultaten van onderzoek naar de vuurwerkrampen in Enschede en in Culemborg. Het onderzoek geeft vijftien handvatten voor de Tweede Kamer om het leervermogen van de rijksoverheid na fysieke rampen te versterken. Deze handvatten gaan in op het versterken van het veiligheidsbeleid ten aanzien van vuurwerk, macht en tegenmacht, onafhankelijk toezicht en onafhankelijk onderzoek en bestuurscultuur.

Om onze zichtbaarheid te vergroten en wetenschap dichter bij de maatschappij te brengen nemen we deel aan evenementen. Op de Dutch Design Week (DDW), een jaarlijks evenement in Eindhoven en het grootste designevenement in Noord-Europa, had de UT een installatie op het Ketelhuisplein. Onder de naam Design for transition konden bezoekers het concept 'koken' gebruiken om na te denken over en bij te dragen aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Ook was de UT aanwezig op festival Manana Manana en de Zwarte Cross. Wetenschappers en studenten gaven interactieve mini-colleges over hun onderzoek. De UT campus was verder de locatie van de derde editie van de debatreeks 'Van torentje naar torentje'. Voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen in november gingen UT-ers samen met collega's van Tubantia in gesprek met tien lijsttrekkers over hun verkiezingsprogramma.

De UT hecht grote waarde aan media-optredens en reikt daarom prijzen uit aan UT-ers die zichtbaar waren in nationale en internationale media. De eerste prijs was voor Bram Nauta (faculteit EEMCS): hij won in 2023 de Simon Stevinpremie en was mede daardoor het meest prominent zichtbaar. De tweede plaats was voor René Torenvlied (BMS) met zijn onderzoek naar de vuurwerkrampe. Op de derde plaats eindigde universitair docent politicologie Martin Rosema (BMS), die meermaals de media te woord stond over de verkiezingen. Bij de studentenprijzen was de eerste prijs voor studententeam Solar Team Twente dat tweede werd bij het wereldkampioenschap zonneracen in Australië. De UT Junior-talent in de mediaprijs ging naar student Mechanical Engineering Dominiek Spin (ET) voor zijn rekentool waarmee studenten kunnen zien wat ze kwijt zijn aan rente over hun studieschuld. Van de website van DUO, de Dienst Uitvoering Onderwijs, werd Dominiek Spin niks wijzer. 'Tijd om zelf iets te ontwikkelen', dacht hij. Met zijn rekentool kreeg hij aandacht bij RTL Nieuws en bij RTV Oost.

UT op de Zwarte Cross

EEN DUURZAME INSTELLING

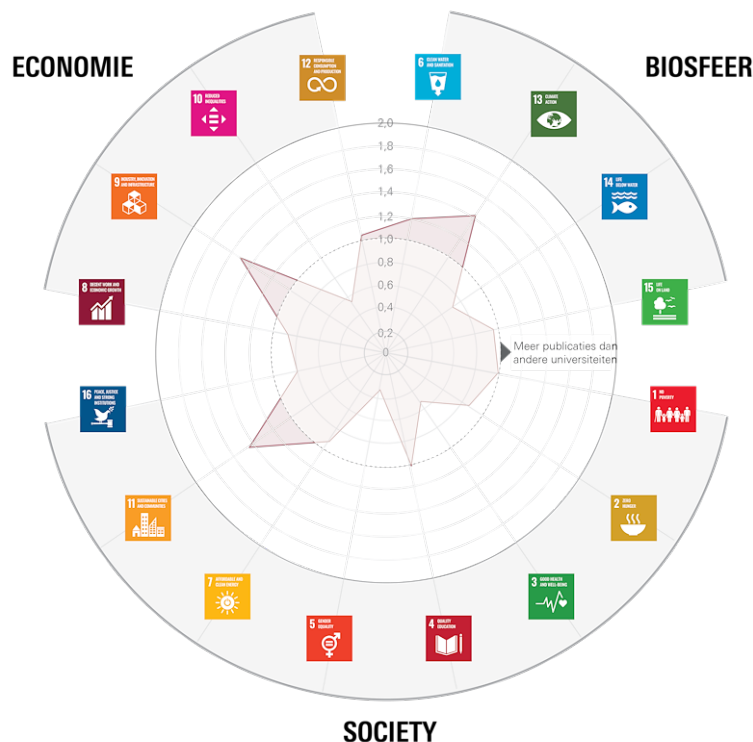
Als opleider, werkgever en beheerder van de enige echte oorspronkelijke universiteitscampus in Nederland voelt de UT een grote verantwoordelijkheid om duurzaamheid te integreren in het onderzoek, onderwijs en de bedrijfsvoering.

Sustainability Dialogue

Vier concrete afspraken op het gebied van duurzaamheid zijn het resultaat van een serie Sustainability Dialogues. Het gaat om zichtbaarheid vergroten, klimaatverandering integreren in het curriculum, transparantie vergroten en samenwerking met de fossiele industrie evalueren. Met de oproep aan onze samenwerkingspartners in de fossiele industrie en energiesector om zich te committeren aan het Parijs-akkoord maakten we een start met de invulling van de vierde actie. Een nieuwe UT commissie zal relevante onderzoeksprojecten gaan beoordelen op de bijdrage aan de klimaatdoelstellingen, op een vergelijkbare manier als toetsingscommissies op het gebied van de (medische) ethiek.

De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn concrete doelen gericht op het oplossen van grote maatschappelijke problemen. Een analyse van UT publicaties 2018-2023 toont dat de UT met name bijdraagt aan Goede gezondheid en welzijn (SDG 3, 1.961 publicaties), Industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 9, 1.011 publicaties) en betaalbare en duurzame energie (SDG 7, 1.072 publicaties). Als we de UT vergelijken met andere universiteiten springen met name industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 9), klimaat actie (SDG 13) en Duurzame steden en communities (SDG 11) eruit.

Bron: SciVal

De door studenten gerunde Green Hub is een belangrijke aanjager op het gebied van duurzaamheid. De Green Hub droeg bij aan de sustainability dialogues en organiseerde talloze andere evenementen variërend van tientallen tot honderden bezoekers. Met enthousiasme organiseerden de 30 studenten van de Green Hub bijeenkomsten, presentaties, workshops en een duurzaamheidsweek (samen met het ROC van Twente en Saxion Hogeschool). Op deze manier hebben zij meer dan duizend studenten, medewerkers en professionals uit het bedrijfsleven bereikt, mensen die allemaal een passie voor duurzaamheid delen. Ze werkten ook aan projecten die de CO₂-uitstoot, het afval en het energieverbruik op de campus verminderden. Daarnaast biedt de Green Talks-podcast een platform voor duurzaam onderzoek en onderwijs.

Op het gebied van bedrijfsvoering heeft duurzaamheid zowel een sociale als ecologische kant. De eerste richt zich op het creëren van een inspirerende en gezonde leef- en werkomgeving:

- De paragraaf 'Ontwikkelen, erkennen en waarderen' gaat in op duurzame inzetbaarheid en LLO in de organisatie. En 'Onze medewerkers en hun welzijn' licht de gezamenlijke initiatieven voor studenten en medewerkers voor een gezonde werk- en studieomgeving toe.
- Na het vaststellen van de gedragscode 'Verantwoord alcoholgebruik' in 2022 hebben verschillende koepelorganisaties van de Student Union in 2023 alcohol-convenanten opgesteld. Deze convenanten beschrijven hun aanpak met betrekking tot de verkoop en consumptie van alcohol, evenals de maatregelen om problematisch alcoholgebruik te voorkomen.
- De uitvoering van het rookbeleid op de campus is grotendeels succesvol, met 99% naleving. Een kleine groep houdt zich niet aan het verbod. Een werkgroep Rookbeleid werkt nu samen met studenten als onderdeel van hun minor. Inspecties van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit hebben geleid tot waarschuwingen voor rokers, maar ook tot complimenten voor de aanpak.

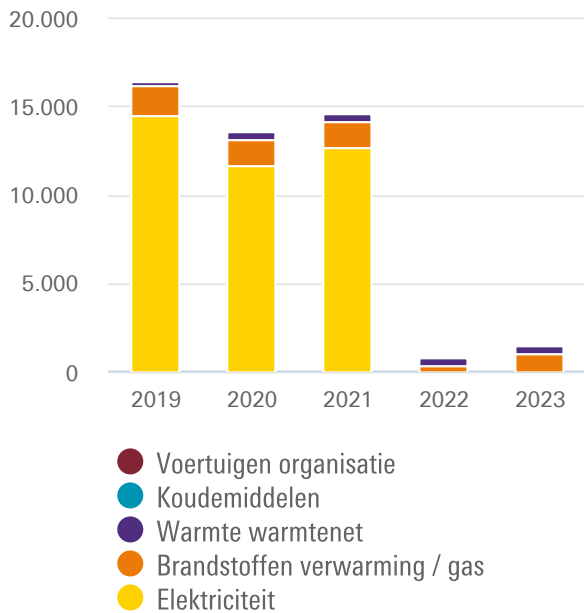
Het duurzaamheidsbeleid voor ecologische aspecten is opgebouwd uit 10 thema's. De doelen richten zich op het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, het minimaliseren van vervuiling, het toewerken naar een circulaire campus, en het versterken van de biodiversiteit. In 2030 wil de UT een CO₂ neutrale campus zijn. De focus blijft liggen op het terugdringen van energieverbruik op de campus. Alle eenheden hadden de taakstelling gekregen om 12% minder energie te verbruiken in 2023. Veel energiebesparende projecten zijn opgestart, de impact daarvan wordt zichtbaar in de komende jaren. De CO₂ data komen, net als de gegevens in de visualisaties van de milieuprestaties, uit de administraties van onze dienst Campus and Facility Management.

CO₂ FOOTPRINT

De uitstoot van CO₂ is onderverdeeld in directe uitstoot door de UT (scope 1 en 2) en uitstoot die niet bij de UT plaatsvindt maar wordt veroorzaakt door activiteiten in onze keten (scope 3).

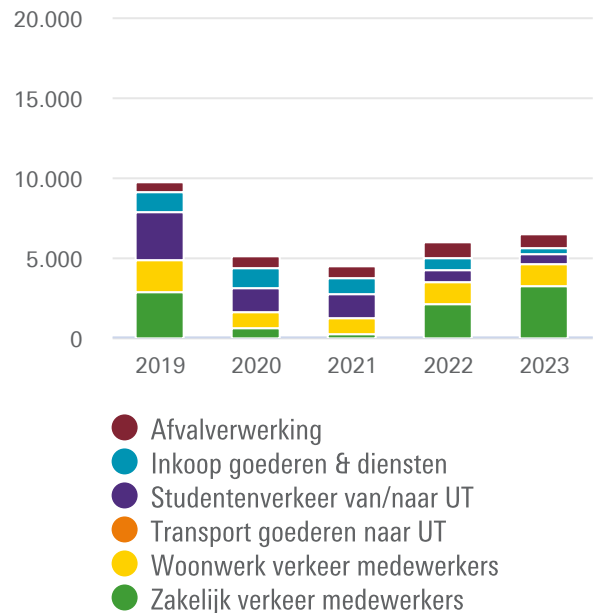
Scope 1 en 2

Directe uitstoot

Scope 3

Indirecte uitstoot

Bron: administratie dienst Campus and Facility Management

Bron: administratie dienst Campus and Facility Management

Scope 3 wordt ieder jaar beter in beeld gebracht o.a. met bijdragen van onze leveranciers van producten en diensten. Na de pandemie zijn medewerkers wel weer zakelijk meer gaan reizen, wat te zien is aan de toename tussen 2022 en 2023. Woonwerkverkeer was gedaald tijdens de pandemie. Alhoewel meer mensen toen vaker thuiswerkten dan nu, is de CO₂ impact van woonwerkverkeer nu vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Een verklaring vinden we in de mobiliteitsenquête uit 2022: deze laat namelijk zien dat de manier van reizen is veranderd sinds de vorige enquête uit 2012.

Sinds 2022 maakt de UT volledig gebruik van groene stroom en worden bijna alle gebouwen verwarmd via het warmtenet. Het uitfaseren van het gasverbruik zorgt voor een forse vermindering van uitstoot van broeikasgassen. In 2022 zijn de CO₂ emissies van het overgebleven gasverbruik (~ M€ 1 kg CO₂) extern gecompenseerd. In 2023 is ervoor gekozen dit niet te doen vanwege de onzekerheid over de betrouwbaarheid van de methodologieën om de impact van deze projecten te meten. De universiteit komt in 2024 met een alternatief hiervoor.

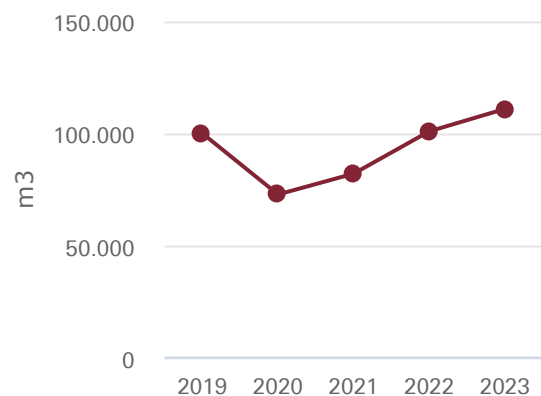
Emissies van zakenreizen zijn toegenomen en discussies zijn gaande om tot een gedragen doel voor CO₂ reductie op dit thema te komen. De CO₂ voetafdruk is in 2023 t.o.v. 2019 met 70% gedaald, waarvan de helft is gerealiseerd door het inkopen van hernieuwbare elektriciteit. De vermindering in de categorie inkoop van goederen en diensten is niet alleen toe te schrijven aan verbeterde praktijken. Namelijk, voor de berekening van de vermindering van de voetafdruk is de UT afhankelijk van de beschikbaarheid van data door leveranciers. Op de [website](#) wordt de CO₂ footprint geüpdatet wanneer meer gegevens beschikbaar komen.

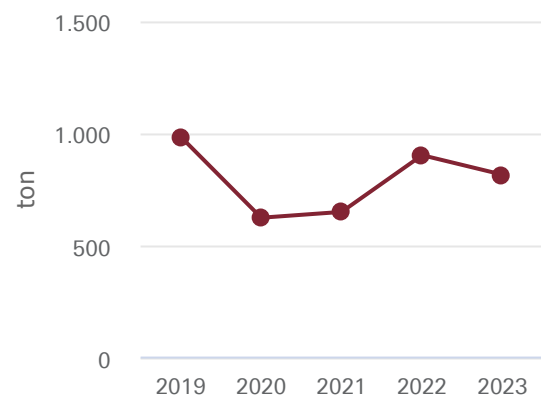
De bestellingen van standaard vegetarische (door de UT betaalde) lunches zijn toegenomen van 34% naar 60% in 2023. Ook is in 2023 in samenwerking met Greendisich, een expert in duurzame voeding, en cateraar Appèl een nieuw aanbod ontwikkeld dat lekker en gezond is en minder belastend. Dit heeft geleid tot aanzienlijk minder milieu-impact van de [top 5 maaltijden](#).

Door het filteren van regenwater naar drinkwaterkwaliteit is rond de 5.000 m³ drinkwater bespaard voor het besproeien van sportvelden. In 2023 is het waterverbruik desondanks toegenomen met 10%, we onderzoeken hoe dat komt. Studentenonderzoek laat zien dat waterbesparing kan worden bereikt door ervoor te zorgen dat de kleine toiletknop meer wordt gebruikt. Aandacht voor watergebruik krijgt in de toekomst een hogere prioriteit.

Wegwerpbekers zijn bij alle gebouwen verwijderd uit de drankautomaten. In plaats daarvan worden eigen mokken gebruikt of de Billie Cup. Bij evenementen zijn bekers apart ingezameld met een retoursysteem waardoor het plastic hoogwaardig verwerkt kan worden. Voor alle evenementen is er een beslisboom ontworpen om de duurzaamste bekerkeuze te kunnen maken.

In 2023 is de UT Train Map bijgewerkt: een kaart met bestemmingen waarmee de CO₂-impact en het gemak van reizen met de trein en het vliegtuig eenvoudig met elkaar vergeleken kunnen worden. Doel is medewerkers en studenten aan te moedigen voor reizen onder de 800 kilometer de trein te nemen (wat de norm is binnen de UT). In vergelijking met 2019 is in 2023 meer gevlogen. De totale CO₂ emissies zijn echter verminderd met 20% vergeleken met ijkjaar 2019.

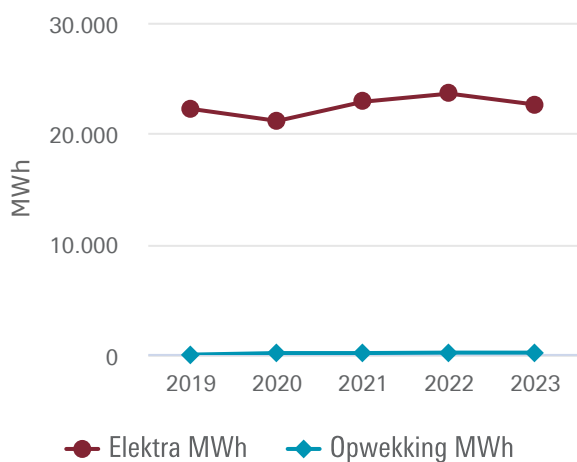

Train map

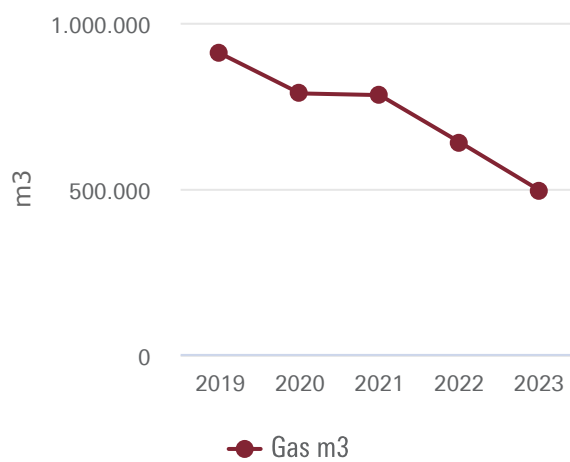
We nemen maatregelen om klimaatinstallaties efficiënter in te regelen en verspilling te voorkomen. Een alarm op zuurkasten die onnodig open bleven staan heeft al geleid tot serieuze besparingen. Het gasverbruik is verminderd met 45% vergeleken met 2019. Gebouwen worden nu verwarmd met stadsverwarming in plaats van aardgas. Dit vermindert de CO₂ emissies van verwarmen. De elektriciteit wordt groen ingekocht d.m.v. certificaten van oorsprong.

Alle energiestromen bij elkaar laten zien dat er in 2023 een besparing is gerealiseerd van 9% t.o.v. 2022. De beoogde 12% is dus niet bereikt ondanks de gezette stappen. Daarnaast is er de invloed van de milde winter en veranderingen in het gebouwen portfolio. Ook omdat de reductie niet vanzelfsprekend langdurig is, blijft de focus dus op het reduceren van het energieverbruik.

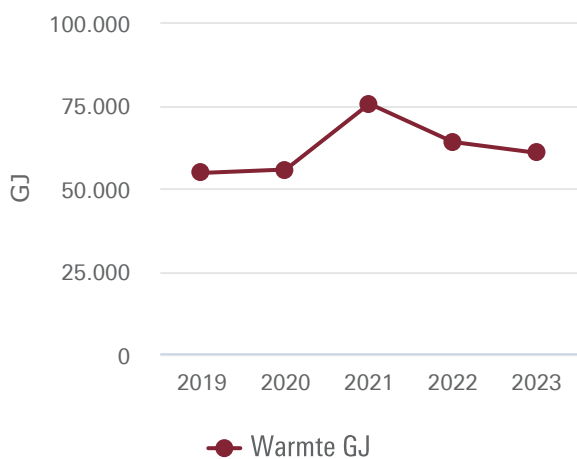
Elektra

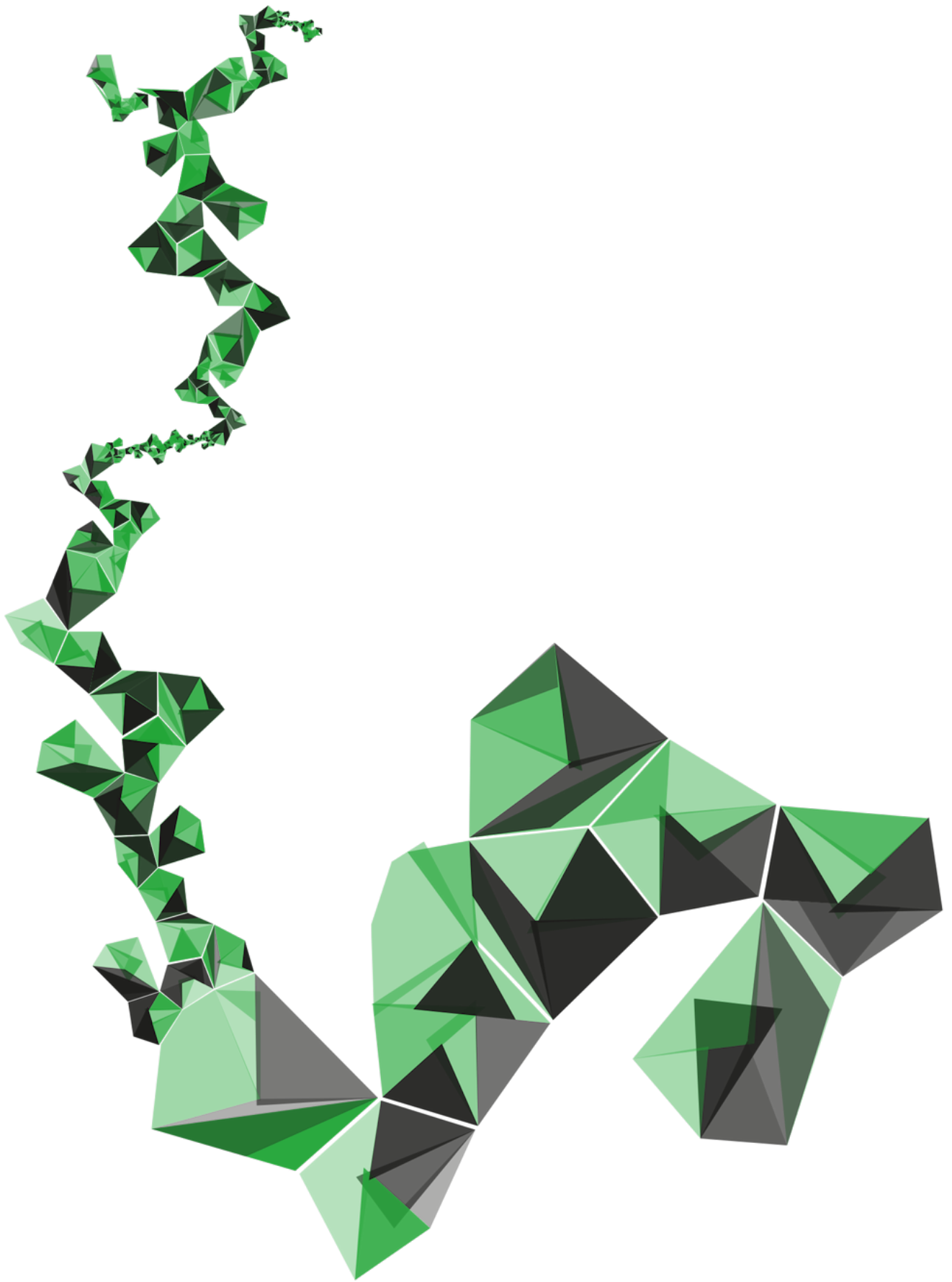

Gasverbruik

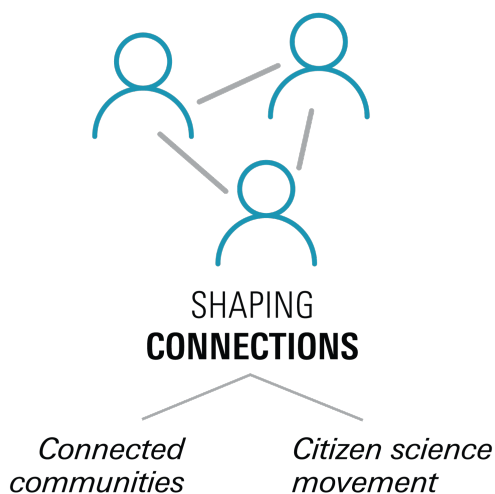
Warmteverbruik

SHAPING CONNECTIONS

Bij Shaping Connections draait het om het bouwen, zichtbaar maken en inzetten van netwerken om zo onze ambities te bereiken. Als campusuniversiteit in Enschede zijn we een belangrijke schakel tussen wetenschap en samenleving in de regio, in Nederland en de wereld. We omarmen Open Science, spelen in op ontwikkelingen in de maatschappij en de wereld van hoger onderwijs en richten ons op de wisselwerking met de samenleving. Outside in & inside out: we brengen mensen, kennis, vragen, technologie naar de UT én we gaan er op uit om het gat tussen wetenschap, innovatie en samenleving te dichten. Hiermee verkleinen wij de 'kennisparadox', het probleem dat nieuwe kennis en technologie in de samenleving vaak niet optimaal wordt benut.

Lees meer over de thema's van Shaping Connections:

OP EN OM DE
CAMPUS

VOOR EN MET
DE REGIO

NATIONALE
SAMENWERKING

INTERNATIONALE
NETWERKUNIVERSITEIT

WERELDWIJDE UT
COMMUNITY

DIGITALE
TRANSFORMATIE

OP EN OM DE CAMPUS

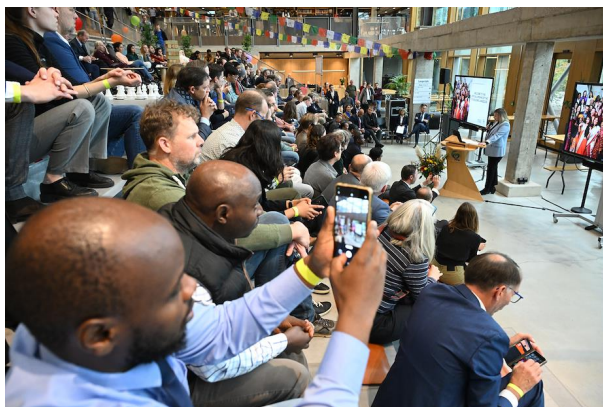
Onze groene campus voorziet in meerdere functies, waaronder studentenhuisvesting. De situatie rond studentenhuisvesting was in Enschede en omstreken niet zo nijpend als in andere studentensteden. In 2023 daalde het aantal instromende studenten voor het tweede achtereenvolgende jaar, waardoor de capaciteit momenteel redelijk voldoet. De verwachting is dat het totaal aantal studenten de komende jaren ongeveer 12.500 zal blijven. Om het aanbod op de campus te vergroten, bouwt Woningcorporatie de Veste (Vechtdal Wonen) 117 permanente studentenwoningen. Daarnaast richt de Veste zich de komende jaren op het renoveren van de bestaande woningvoorraad op de campus. Voor nieuwe (internationale) medewerkers is nog wel een tekort aan (gemeubileerde) woonruimte.

Onder andere de daling van het aantal studenten heeft geleid tot een sterke herijking van Annual Plan-LTSH 2024 als onderdeel van het Lange Termijn Strategische Huisvestingsplan 2023-2032 (LTSH). In LTSH wordt nu vooral ingezet op de renovaties van bestaand vastgoed en een betere benutting van de huidige vastgoedportefeuille. Nieuwe uitbreiding, voor zowel onderwijs en labs als voor sport en cultuur, zijn tot nader order opgeschort. De nadruk ligt nu op het oplossen van urgente knelpunten.

ITC OP DE CAMPUS

Een hoogtepunt op het gebied van de gebouwde campusomgeving was de opening van pand Langezijds door Liesje Schreinemacher, demissionair minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op 25 oktober 2023. Hiermee heeft de faculteit ITC een thuis op de campus gekregen. Tijdens deze dag werd er informatie uitgewisseld over een breed scala aan onderwerpen, waaronder spatial planning in Afrika, ondernemerschap en alumni, Geo-Health en zeldzame aardmetalen. Het pand is bekroond tot Schoolgebouw van het jaar 2023.

Het centraal op de campus gelegen gebouw De Boerderij is na een aanzienlijke renovatie per 1 mei in gebruik genomen als Contact Centre. Dit centrum biedt (aankomende) studenten één centrale plek op de campus voor al hun vragen.

Bouw- en ontwikkelinzet in 2023 betrof verder:

- De zogenaamde Kop van Langezijds: deze wordt verder ontwikkeld als generieke ruimte die kan worden ingezet als tijdelijke huisvesting bij de diverse renovaties.
- De uitbreiding van de koelgebouwen.
- De renovatie van Boerderij Bosch en de bijbehorende Stal: een verbetering van de functionaliteit naast inzet voor ventilatie en duurzaamheid.
- De fundering van het pand *the Cube*, de uitbreiding van de practicum voorzieningen voor de faculteit ET. Deze oplevering is gepland in 2025.

De modernisering van de innovatiecampus Kennispark, waar de UT campus onderdeel van uitmaakt, kreeg in 2023 verder vorm. Ook is de visie op de Spoorzone Hengelo-Enschede (SHE) door beide Colleges en Raden van de gemeenten aangenomen. Vanuit de gedachte dat Enschede en Hengelo (met de UT en Kennispark ertussen) samen de vijfde stad van Nederland vormen, schetst de visie een rol voor SHE als aanjager van een groene, technologische topregio.

VOOR EN MET DE REGIO

Robbert Dijkgraaf bezoekt de UT

De regio is voor de UT een breed begrip. Het kan gaan over Enschede, Twente, Overijssel, Oost-Nederland of de Euregio. Ongeacht welke radius vanaf de campus je gebruikt, centraal staat de samenwerking in onderwijs, onderzoek en valorisatie met organisaties en bedrijven gevestigd in een grote cirkel rondom de UT. Dit was eveneens het thema van de opening academisch jaar op 4 september 2023. Hoe slaan we nog krachtiger de handen ineen om samen impact voor een betere toekomst te maken? Demissionair minister Robbert Dijkgraaf deelde zijn visie op de toekomst van het onderwijs en sprak over het ontwikkelen van veerkracht, weerbaarheid en Twents noaberschap: 'Twente bewijst dat verbetering mogelijk is op alle drie de punten die ik genoemd heb'.

De UT is sinds 2021 betrokken bij het opstellen van een Oost-Nederlandse strategische innovatieagenda. In november 2023 vond de officiële bekrachtiging plaats van de samenwerking tussen verschillende Kennisinstellingen, Economic boards, provincies Gelderland en Overijssel, regio's, clusterorganisaties en (koepel)organisaties. Doel is samen te werken aan vernieuwing en innovaties die bijdragen aan veilig en duurzaam voedsel, gezond leven, digitalisering, schone energie en circulaire economie en een betere aansluiting van de regio bij het Rijk en de Europese Unie.

De UT is daarnaast in de regio actief in de Twente Board, een samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijsinstellingen in de regio gericht op de sociaaleconomische ontwikkeling in Twente. In 2023 is de Regiodeal Twente toegekend, een samenwerking tussen Rijk en regio om de kracht van de regio te versterken. De drie grote opgaven die hierin centraal staan zijn de druk op het regionale bedrijfsleven (dichten van de kloof tussen relatief veel MKB en weinig grote bedrijven), de inzet van al het beschikbare talent (verbeteren aansluiting beroepsbevolking en tekortsectoren) en de toegankelijkheid van de zorg (verbeteren preventie en oplossen tekorten zorgpersoneel). Cruciaal om de strategie van Twente Board waar te maken is investeren in het aantrekken, opleiden en behouden van voldoende talent.

ARBEIDSMARKT EN GROEI

Het aantal studenten is jarenlang gegroeid, ook vanuit het buitenland. Deze groei bracht op bepaalde plekken in Nederland problemen met zich mee, zoals huisvestingsproblematiek, minder plek voor Nederlandse studenten bij sommige opleidingen. De daaropvolgende voorgestelde maatregelen om instroom te beperken, raken de UT en haar omgeving hard. Demografische ontwikkelingen laten zien dat het aantal Nederlandse studenten zal afnemen. Het animo voor technische opleidingen is relatief laag. Beiden zorgen voor een grote schaarste aan academisch geschoolde technici waar de arbeidsmarkt behoefte aan heeft. Daarnaast ziet de UT het als een verarming van het onderwijs en onderzoek als de internationale instroom afneemt. Vanuit regionale verbinding werken we aan antwoord op de vraag naar technisch opgeleide studenten.

Om internationaal talent voor Nederland en onze regio te behouden zijn er diverse stimulerende en ondersteunende initiatieven. Zo helpt de minor *Going Dutch: Kickstart your Dutch Work Life* bij het integreren in het Nederlandse (werk)leven. Na een pilot zijn in 2023 ruim 40 studenten gestart met de minor. Daarnaast werkt de UT met regionale partners World Trade Center Twente, Saxion, Novel-T, Ondernemend Twente en de gemeente Enschede aan talentbehoud middels het project *Happy to be in Twente*. Naast een interessante baan willen de partners internationaal talent ook een fijne plek bieden om te wonen en leven, zodat meer internationals zich in de regio willen vestigen.

Samenwerking met Windesheim

Verder is de UT actief in Zwolle en Apeldoorn. In 2023 is een samenwerkingsovereenkomst met Hogeschool Windesheim getekend. Met het convenant spreken de onderwijsinstellingen de ambitie uit om meer samen op te trekken bij diverse initiatieven op het gebied van onderwijs en onderzoek. Het convenant bouwt voort op de reeds langer bestaande samenwerking. Het regionale innovatie-ecosysteem wordt verder versterkt door een gezamenlijk onderzoeksprogramma dat zich richt op sectoren als Maakindustrie, Kunststoffen, Zorgtechnologie en de Energietransitie.

De samenwerking met Apeldoorn richt zich met name op de ontwikkeling van een Leven Lang Ontwikkelen aanbod. De kennisinstellingen, bedrijven en overheid hebben hun krachten gebundeld om maatschappelijk relevant aanbod te blijven ontwikkelen. Het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD) in Apeldoorn heeft zich in 2023 vooral gericht op het verder bouwen van allianties met focus op digitalisering en veiligheid. Voorbeelden hiervan zijn het geslaagde NWO project over Learning Communities en twee nieuwe subsidies voor projecten ten behoeve van versnelling van de energie- en circulariteitstransitie en grote veiligheidsvraagstukken.

De ontwikkelkansen voor Nederland liggen volop in de regio. Dit was ook de conclusie van het werkbezoek van Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel aan de UT in december 2023. Het was de eerste keer sinds de vorming van het huidige College van Gedeputeerde Staten dat de beide besturen zo uitgebreid met elkaar spraken. Provincie Overijssel en Universiteit Twente nemen het initiatief bij het ontwikkelen van de door de regio op te stellen kansenagenda. Deze agenda heeft als doel ervoor te zorgen dat investeringen in de regio optimaal bijdragen aan maatschappelijk rendement. De besturen namen verder een kijkje op verschillende plekken binnen de universiteit, waaronder bij het DISC lab (DISC staat voor Design and Interactive Space for co-creating), bij de faculteit ITC en het TechMed Centre, DesignLab en NanoLab.

Werkbezoek van Gedeputeerde Staten

NATIONALE SAMENWERKING

Een van de speerpunten van de UT is de samenwerking met de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam. De organisatie is opgebouwd uit vier impactcoalities: 1. creating secure societies (crisismanagement, polarisatie en ondermijning, veerkracht en veiligheid), 2. responsible societies (circulaire economie, energie neutrale ontwikkeling, klimaatverandering), 3. smart societies (duurzame samenleving) en 4. onderwijs en talent (multidisciplinair onderwijs, cross-universitaire talentontwikkeling).

Werkbezoek VU-UT

In 2023 kende het Nationaal Groeifonds M€ 3,5 toe aan het project 'Hoop in tijden van klimaatverandering' van Ernst Bohlmeijer (faculteit BMS) en Jan Jorrit Hasselaar (VU). Het project gaat over cultuurverandering en nieuwe vormen van samenwerking in klimaattransitie op basis van hoop. Op onderwijsgebied zijn in 2023 de eerste studenten gestart bij de nevenvestiging van onze bachelor bacheloropleiding Creative Technology. Dit is de tweede opleiding na Mechanical Engineering (start 2019) die een nevenvestiging in Amsterdam heeft. Op dit moment wordt de mogelijkheid onderzocht om de bacheloropleidingen Advanced Technology en International Engineering & Management ook vanuit Amsterdam te starten. Ook wordt verkend welke VU opleiding aan de UT zou kunnen beginnen.

Landelijk is het hoger onderwijs op meerdere punten onderwerp van politiek debat, waar we ons in UNL-verband samen op beraden en acteren. Zo hebben we een actieve bijdrage geleverd aan de UNL-werkgroep Sterken waarin we samen tot een visie op hoger onderwijs in 2040 kwamen. Daarnaast zijn we in 2023 actief geweest in UNL verband in de dossiers:

- Bindend studieadvies (BSA)
- Internationalisering; opleidingstaal en internationale studenten
- Studentenwelzijn en macrodoelmatigheid
- Werkgroep Kennisveiligheid
- Kennisveiligheid: kwaliteitskader en incident management plan
- Klokkenluidersregeling
- Levenlang ontwikkelen, Lifelong Learning (LLL)
- Dealterm-principes voor overdracht van intellectueel eigendom aan universitaire spin-offs
- Wetsvoorstel verbetering zekerheid flexibele arbeidskrachten

In het samenwerkingsverband van de vier Technische Universiteiten (4TU) is als onderdeel van de Pre-U's van de instellingen gewerkt aan een (online) onderwijspilot ingenieursvaardigheden voor het voortgezet onderwijs. Specifiek met de Technische Universiteit Eindhoven en Brainport zijn de banden verder verstevigd. Voorzitter Ank Bijleveld van Twente Board en voorzitter Jeroen Dijsselbloem van Brainport Eindhoven riepen de regering op bij de verdeling van middelen niet alle regio's over één kam te scheren. 'Want juist in Twente en Eindhoven zitten de grootste groeimogelijkheden voor Nederland', zeggen ze. Ze achten voor beide regio's een groei mogelijk die vele tienduizenden arbeidsplaatsen oplevert.

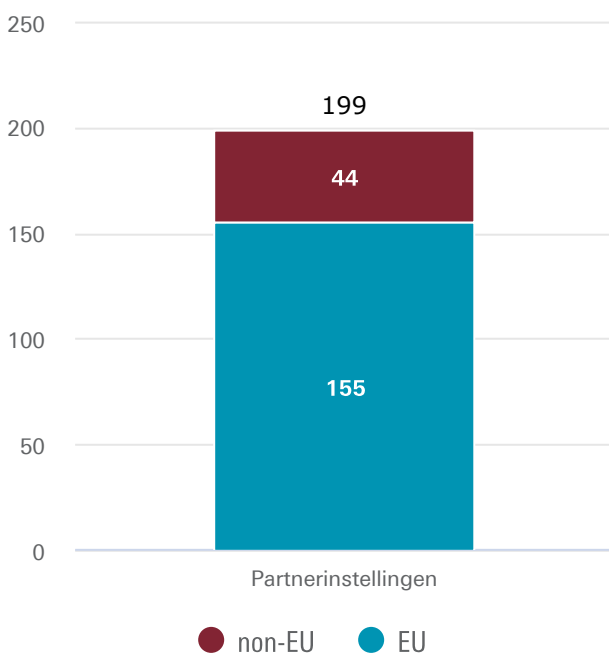
In 2023 is de Netherlands Academy of Engineering (NAE) gestart. Onder de Fellows, wetenschappelijke topexperts, zijn zes UT wetenschappers: Marieke Huisman (faculteit EEMCS), Suzanne Hulscher (faculteit ET), Detlef Lohse (faculteit S&T), Maroeska Rovers (TechMed Centre), Vinod Subramaniam (CvB) en Gabriëlle Tuijthof (faculteit ET). De NAE is een publiek gefinancierd, onafhankelijk nationaal samenwerkingsverband dat de belangrijkste deskundigen en vernieuwers uit wetenschap, bedrijfsleven en overheden samenbrengt.

INTERNATIONALE NETWERKUNIVERSITEIT

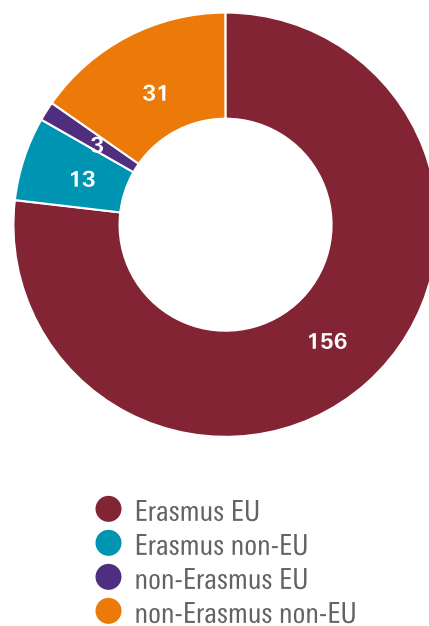
Een kernelement van onze visie is dat wij onze studenten opleiden tot global citizens met een ondernemende, open en inclusieve mindset. Met ons uitgebreide (internationale) netwerk bieden we een breed palet van internationale leerervaringen aan studenten en stafleden. Onze wetenschappers werken met vakgenoten over de hele wereld. Voor uitwisseling is het Erasmusprogramma een belangrijk instrument. Op het gebied van gezamenlijk onderwijs bieden we gezamenlijke programma's met partneruniversiteiten zoals Single, Double en Joint Degrees met internationale partners op bachelor-, master- en PhD-niveau.

Partnerinstellingen

Bron: Mobility Online

Uitwisselingsovereenkomsten

Bron: Mobility Online

Onze samenwerking met de Universiteit van Münster (WWU) is een mooi voorbeeld van een regionale samenwerking die ook internationaal is. In 2023 tekende de UT en de WWU een memorandum van overeenstemming met de twee grootste ziekenhuizen van de grensregio – de Universiteitskliniek Münster (UKM) en het Medisch Spectrum Twente (MST). Met deze overeenkomst beogen de partijen de toekomst van de medische zorg in de Nederlands-Duitse grensregio gezamenlijk vorm te geven. De partijen willen in de komende vijf jaar van elkaar leren, zowel als het gaat om het inrichten van de publieke gezondheidszorg als om het verbeteren van de opleiding en bijscholing van medisch personeel. Daarnaast willen de partijen gezamenlijk werken aan de technische vooruitgang op medisch gebied. Het doel is om ondanks de steeds schaarser wordende hulpmiddelen de kwaliteit van de gezondheidszorg in de grensregio voor de toekomst te waarborgen.

In 2023 zijn twee gezamenlijke onderzoeksprojecten tussen WWU en de UT, 'Model Order Reduction for Discrete Particle Systems' en 'Novel tools to study and steer the volume of living cells', gehonoreerd met een Collaboration Grant. Het eerste project richt zich op het combineren van open-sources codes om daarmee tijd en middelen te besparen in het werken met granulaat (korrelvormig materiaal dat een belangrijke rol speelt in verschillende industrieën). Het tweede project beoogt controle over het volume van levende cellen in drie dimensies te verhogen waarna toepassingen kunnen worden onderzocht. Naast deze beurzen zijn er voor het eerst ook Collaboration Grants for Young Researchers uitgereikt waarmee ervaren onderzoekers tot vier jaar financiering ontvangen voor het begeleiden van junior onderzoekers.

Strategische beurzen zijn ook ingezet in de samenwerking met de Universiteit van Waterloo in Canada. In oktober bracht een delegatie van de UT een bezoek aan Waterloo om verdere samenwerking te verkennen op de thema's: bio-engineering, biotechnologie, gezondheid, nanotechnologie en water. Toen zijn de Twente and Waterloo Strategic Collaboration Grants (SCG) opgericht om gezamenlijk onderzoek te bevorderen op prioritaire gebieden, waarbij vier teams financiering hebben ontvangen. Eerder dat jaar was UT voorzitter Vinod Subramaniam te gast bij het Global Seminar, geleid door de Universiteit van Waterloo en Strathclyde. Samen met leiders van andere vooraanstaande instellingen op het gebied van Science, Technology, Engineering en Mathematics (STEM) spraken ze over een gezamenlijke ambitie: hun rol in een post-pandemische wereld.

Naast bilaterale, internationale partnerschappen, werkt de UT ook in consortium verband. Het ECIU-consortium is belangrijk voor uitwisseling van staf en studenten, gezamenlijke onderzoeks- en onderwijsvoorstellen en lobby in Brussel. Een mooi voorbeeld is de Collaborative Online International Learning (COIL)-cursus Sustainable Nanotechnology die de UT samen met (o.a.) ECIU-partner Tec de Monterrey bood als onderdeel van de UT master Nanotechnology. De bevindingen van de cursus zijn gepresenteerd en uitgebreid besproken onder vakgenoten tijdens de World Engineering Education Forum (WEEF - GEDC) conferentie in Monterrey in oktober 2023. Een ander voorbeeld: tijdens Create Tomorrow deden negen ECIU-teams, samengesteld uit studenten van de verschillende ECIU-universiteiten, mee.

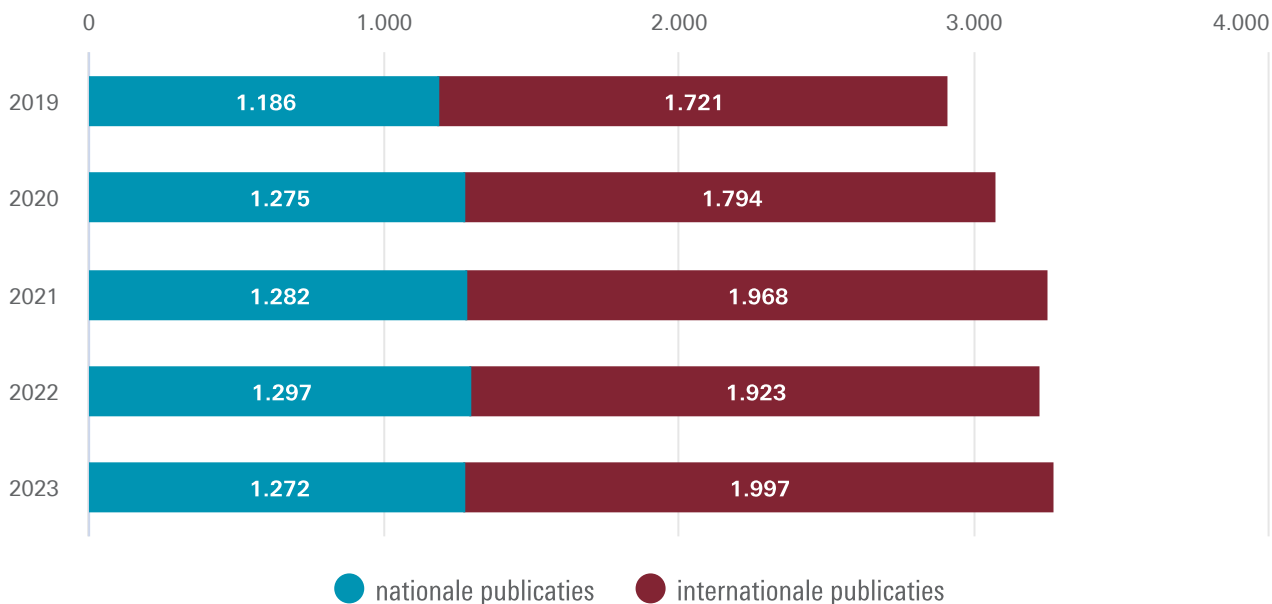
ECIU bij Create Tomorrow

Daarnaast is de UT actief in het Europese EIT Digital netwerk en vanaf 2023 zelfs de enige Nederlandse deelnemer. Tracks van onze masteropleidingen Computer Science en Interaction Technology bieden we binnen de EIT Digital master School als Double Degree programma aan. Studenten studeren in deze masterprogramma's een jaar aan de UT en een jaar bij een van de partners. In het programma wordt techniek gecombineerd met ondernemerschap. In 2023 zijn 35 studenten ingestroomd (10 meer dan vorig jaar) en tot nu toe zijn er bijna 250 diploma's uitgereikt. Op dit moment wordt onderzocht of de opleiding Industrial Engineering and Management (faculteit BMS) aan kan sluiten bij het EIT Digital master's programma FINTECH.

Het aantal publicaties dat in internationaal verband is geschreven bleef de afgelopen jaren ongeveer gelijk. Inmiddels is aan 61% van de UT-publicaties tenminste één auteur van een organisatie buiten Nederland verbonden. In 2023 betrof het 1.997 publicaties, die gemiddeld vaker worden geciteerd dan publicaties met nationale of zonder samenwerking. Net als in 2022 is het Franse Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS) de buitenlandse organisatie waar de UT het meest mee co-publiceert.

(Inter-)nationaal publiceren

Aantal publicaties

Bron: SciVal

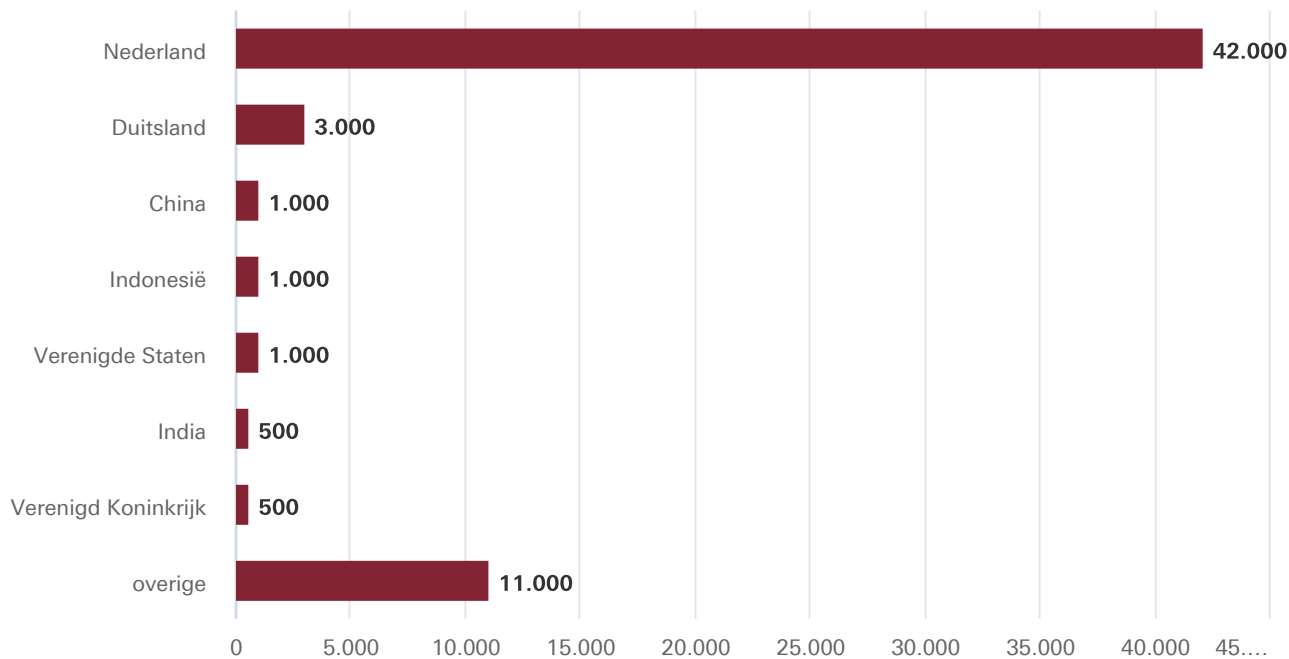
SAMENWERKING VERSUS AFHANKELIJKHEID

Universiteiten zijn meer in de maatschappij komen te staan en zoeken partners om relevant te zijn in hun onderzoek. Samenwerking brengt beïnvloeding met zich mee. Beïnvloeding die juist wordt gezocht door inbreng van andere invalshoeken maar die ook ongewenst kan zijn zoals een opdrachtgever die inspraak wil over het wel of niet opnemen van wezenlijke resultaten in het eindrapport. Het is belangrijk dat onderzoekers zich bewust zijn van deze risico's. Met onze [Integrity and ethics](#) organisatie en [Knowledge safety & export control](#) portal ondersteunen we hierin.

WERELDWIJDE COMMUNITY

Waar zijn onze alumni nu?

Bron: UT Alumni Office

Samen met huidige studenten, medewerkers en oud-medewerkers vormen onze ruim 60.000 alumni een wereldwijde gemeenschap van ruim 75.000 'Twentenaren' die met hun kennis en ervaring bijdragen aan een betere samenleving.

Het Universiteitsfonds Twente (UFonds) en het UT Ambassadeursnetwerk ondersteunen onze gemeenschap met friendraising & fundraising. Ruim 23.000 studenten en community-members bezochten circa 45 evenementen die financieel werden ondersteund door het UFonds. Het is op die manier een aanjager van de UT-Community for Life. Bijna 1.150 alumni, relaties, medewerkers en studenten doneerden ruim € 300 aan onderzoek, beurzen, prijzen en studentenactiviteiten. Een bijzondere donateur is het echtpaar dat jaarlijks € 30 schonk aan onderzoek van neurologen Michel van Putten en Jeannette Hofmeijer naar het voorkomen en herstellen van hersenschade bij zuurstoftekort. In 2023 verhoogden zij hun bijdrage naar € 100 per jaar.

Alumni talks

Naast een UT community is ook het 4TU Dutch Engineers Alumni Networks (DEAN) actief waarin alumni van TU Delft, TU Eindhoven, Wageningen Research Universiteit en de UT elkaar opzoeken om kennis en ervaringen uit te wisselen en elkaars bedrijven te bezoeken. DEAN zijn te vinden in onder meer Kopenhagen, Genève, Madrid, Melbourne, Sydney, New York, San Francisco en Tokyo.

Het Young Alumni Network ondersteunt jonge alumni bij hun introductie tot de arbeidsmarkt door peer-to-peer mentoring tijdens de eerste jaren van hun carrière. Gemiddeld 2.000 alumni bezoeken jaarlijks een evenement dat door het alumnibureau, de alumniverenigingen of de alumnikringen worden georganiseerd. Dit kan variëren van een reünie of lezing tot een bedrijfsbezoek of een workshop.

MONDIALE GEBEURTENISSEN

In onze gemeenschap zijn mensen afkomstig uit diverse oorlogs- ramp- en crisisgebieden, zoals Ethiopië, Soedan, Israël/Palestina en Oekraïne.

Bij buitenlandse calamiteiten zoeken we direct contact met eventuele UT-ers in het getroffen gebied voor welzijnsbeoordeling en hulpverlening. We kijken ook naar de ondersteuning van UT-ers afkomstig uit getroffen gebieden die zich op de campus bevinden. Na de aardbeving in Turkije en Syrië op 6 februari 2023 ontstond er binnen onze gemeenschap de behoefte om geld en hulpmiddelen in te zamelen. Zo hebben leden van de Turkic Student Association Twente geld opgehaald door Turkse lekkernijen te verkopen op het O&O-plein. Door het delen van faciliteiten en het delen van oproepen ondersteunen we dergelijke initiatieven.

Actie Turkic Student Association Twente

Waar nodig bieden we ook mentale steun. Zoals bij de dood van de 22-jarige Koerdisch Iraanse vrouw Mahsa Amini in Teheran. Haar overlijden resulteerde in grootschalige protesten in Iran. Deze protesten hadden weerslag op de Iraanse medewerkers en studenten binnen onze gemeenschap en riepen gevoelens van onveiligheid en angst bij hen op.

Ten slotte bieden we financiële steun. De tijdelijke bescherming die Oekraïense studenten uit de Nederlandse overheid kregen, hebben de Nederlandse universiteiten ook in 2023 uitgebreid met een verlaagd collegegeld tarief. De UT heeft naast de groep Oekraïense studenten die onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming viel ook aan vluchtelingen en asielzoekers gedurende hun nominale studie het verlaagde collegegeldtarief geboden.

DIGITALE TRANSFORMATIE

Wat we doen en hoe we het doen kan ondersteund en versneld worden door digitalisering en automatisering. Daarbij moet verbinding worden gezocht tussen systeem en gebruiker en tussen systeem en proces. Om hierin de juiste keuzes te maken is in 2023 de IT-Strategy Advisory Board van start gegaan. De board adviseert het CvB op het gebied van digitalisering en digitale transformatie.

Hackathon 2023

In 2023 is goed gebruik gemaakt van de processen en producten ontwikkeld in de proeftuinen voor docentprofessionalisering van het nationale Versnellingsplan. De proeftuin over AI bloeide met een hackathon over zogenaamde Large Language Models (LLM's) waaraan een onverwacht hoog aantal teams deelnam. Uit de elf teams kwamen twee winnaars: het gezamenlijke team van de UT en Universität Bremen ontwikkelde een proof-of-concept LLM-gebaseerde interactieve tool die korte presentatievideo's in realtime kon analyseren en onmiddellijke feedback en suggesties voor verbetering bood. Het team Axl van Saxion Hogeschool stelde een LLM-gebaseerd systeem voor om nuttige informatie uit de universiteitsdocumenten op te halen en gepersonaliseerde coachingsessies te ondersteunen, waardoor mogelijk uitval van studenten wordt voorkomen.

FLEXSCILABS

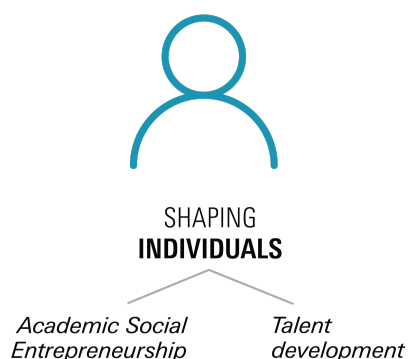
In 2023 is de UT opnieuw in de prijzen gevallen bij de Nederlandse Onderwijspremie. Sissy de Beer (faculteit S&T) nam namens het UT team de derde prijs in ontvangst. Het gehonoreerde project FlexSciLabs gaat over flexibilisering van het praktisch onderwijs. De flexibilisering betekent dat studenten hun practica en projecten tijd en plaats ongebonden kunnen uitvoeren. Omdat studenten zelf hun onderwijs kunnen inrichten, verlicht dit de werkdruk en is onderwijs toegankelijker voor studenten die zijn gebaat bij meer flexibiliteit, zoals topsporters of mensen met een beperking. Daarnaast bevordert het de zelfstandigheid van studenten als eigenaar van het leerproces. Het eind-project van het vak Polymer Physics leidde zelfs dit jaar tot een publicatie.

Als opvolger van het Versnellingplan is in 2023 het Nationaal Groeifondsprogramma Npuls opgestart. De UT heeft zich in 2023 ingeschreven op de eerste call voor het (door)ontwikkelen van Centres for Teaching & Learning. De UT speelt ook een rol in de programmalijs Studiedata en AI en zal haar inbreng in 2024 verder uitbreiden. Ook de ondersteuning van ons onderzoek heeft niet stil gestaan. Zo is UniShare toegevoegd aan het UT portfolio wat het voor onderzoekers makkelijker maakt om op een veilige manier samen te werken over de grenzen van de universiteit. Verder is er gewerkt aan de ontwikkeling van een digitale infrastructuur zoals aan het reserveringssysteem, videodiensten, het Digital Competence Centre (DCC), de Virtual Research Environment (VRE) en de JupyterLab omgeving.

De bedrijfsvoering is versterkt met de invoering van een aantal nieuwe systemen. In 2023 is gestart met de vervanging van het roostersysteem, de implementatie van een thesis managementsysteem en de vervanging van het videoplatform. Ook is de maatwerk-applicatie SKI waarin de medewerkerskaarten en de studentenkaarten werden beheerd na bijna 20 jaar trouwe dienst vervangen door de commerciële applicatie ATS360. De succesvolle pilot met platform Mendix maakte de weg vrij voor het opleveren van verschillende data applicaties waarmee processen voor onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering beter worden gefaciliteerd.

SHAPING INDIVIDUALS

De derde pijler van Shaping2030 is gericht op het stimuleren van talent, veerkracht en verbondenheid, zowel binnen de UT als de maatschappij. Deze waarden geven wij mee in de opleiding van onze studenten en stimuleren we bij onze medewerkers. Daarnaast leveren we een bijdrage aan het versterken van individuen en organisaties in de samenleving.

Lees meer over de thema's van Shaping Individuals:

VAN ORIENTATIE TOT
ARBEIDSMARKT

STUDENTONTWIKKELING
EN WELZIJN

DE MEDEWERKERS VAN
DE UT EN HUN WELZIJN

ONTWIKKELLEN, ERKENNEN
EN WAARDEREN

SAMEN VOOR EEN INCLUSIEVE
EN VEILIGE OMGEVING

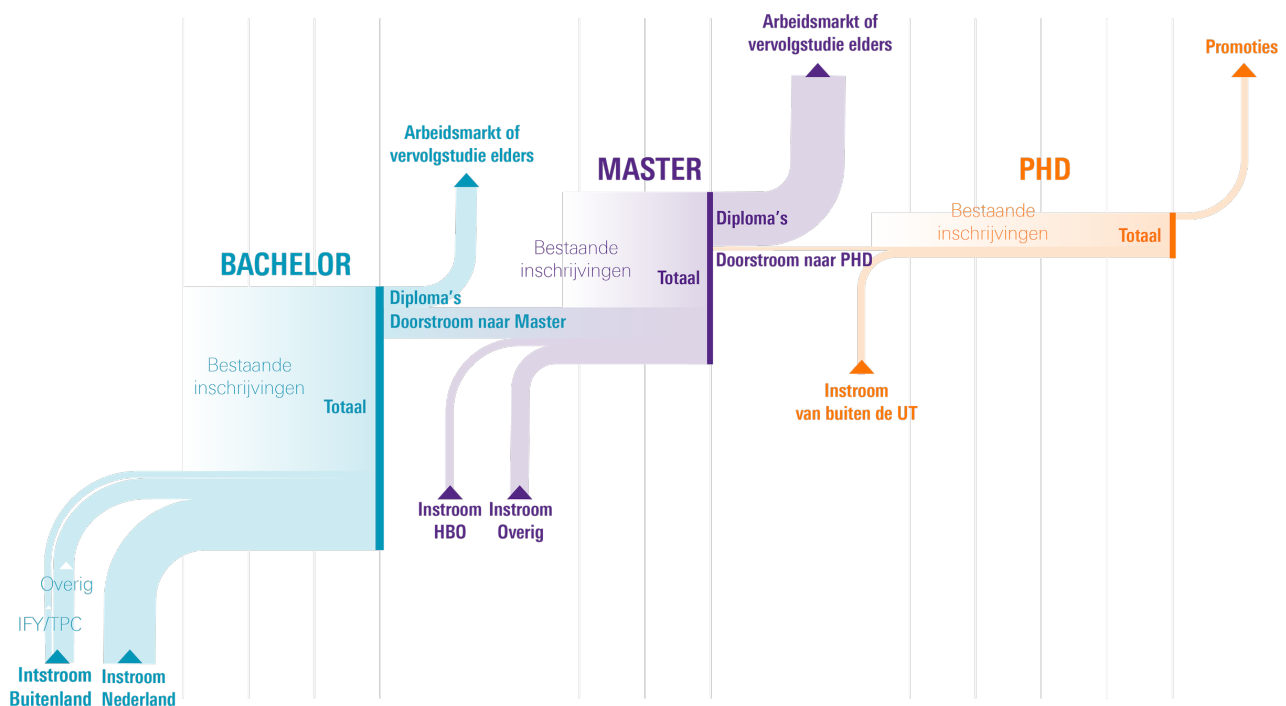

VERDERE
ORGANISATIEASPECTEN

VAN ORIËNTATIE TOT ARBEIDSMARKT

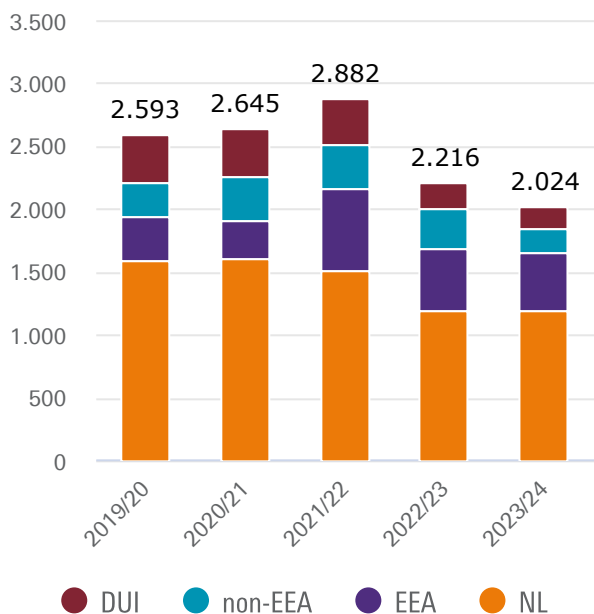
De UT biedt bachelor- en masterprogramma's die leiden tot science diploma's, naast PhD en EngD trajecten. Studenten stromen vooral in uit de middelbare school, het HBO of het buitenland. Uitgangspunt hierbij is 'de juiste student op de juiste plek' om zoveel mogelijk studenten tijdig met een diploma te laten vertrekken. Hieronder passeren de verschillende fases in dit traject de revue.

Het kiezen van een passende studie is een belangrijke maar ook ingewikkelde keuze voor aankomende studenten. Om hen te helpen boden we verschillende oriëntatiemogelijkheden aan om een goed beeld te geven of en hoe de opleiding aansluit bij hun eigen wensen, behoeften en kwaliteiten. Tijdens Open Dagen, een Taster Day, de Campus Experience en de meeloopdagen kunnen aankomende studenten de UT leren kennen. Online Open Dagen en online meet-ups zijn met name gericht op internationale bachelor- en masterzoekers. Ook organiseren we activiteiten om meer vrouwelijke studenten te werven, zoals Pre-U's deelname aan de jaarlijkse Girlsday, een initiatief van het Expertisecentrum Genderdiversiteit in Bèta, Techniek & IT (VHTO). Om ouders te helpen bij het begeleiden van hun kind in het studiekeuzeproces is in 2023 een [podcastserie](#) gemaakt.

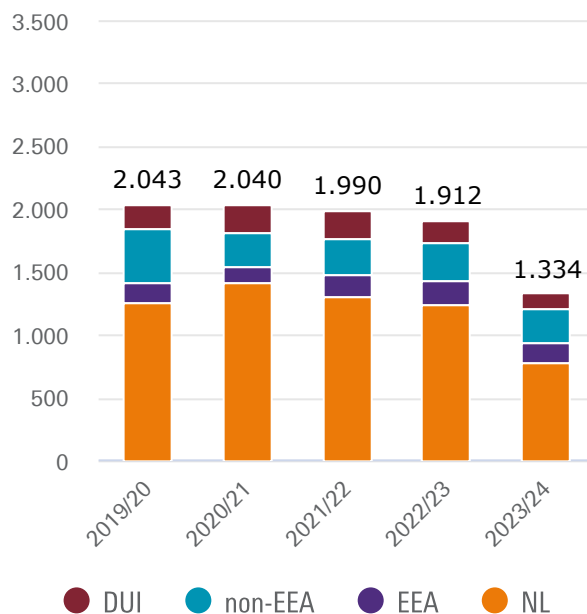
Aantal nieuwe studenten

Bachelor

Aantal nieuwe studenten

Master

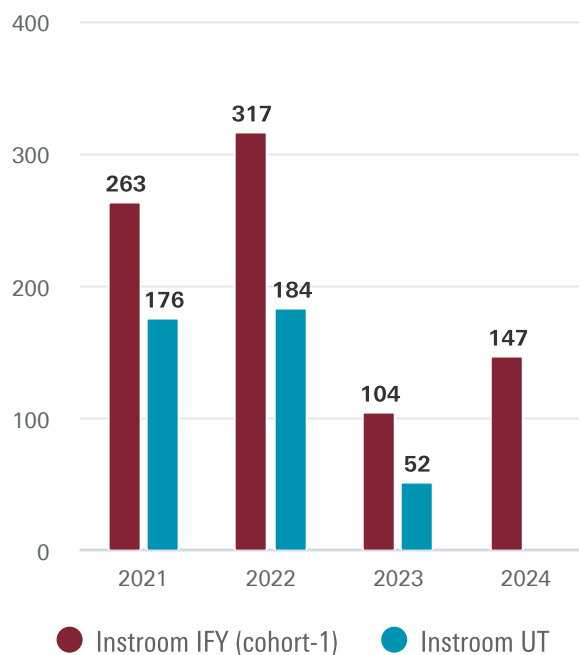
Bron: Osiris / SIS

Bron: Osiris / SIS

* Het aantal nieuwe studenten dat is opgenomen in de kengetallen is hoger dan de som van deze bachelor en master diagrammen, daar zijn namelijk ook de pre-master, post-master én post-initieel meegeteld.

De daling in de bachelor komt vooral door de lagere instroom van internationale studenten, in het bijzonder van studenten die instromen via ons schakelprogramma. Voor internationale scholieren die niet direct toelaatbaar zijn tot de bachelor bieden we namelijk het International Foundation Year (IFY) met onze partner Navitas (Twente Pathway College, TPC). De aanzienlijk lagere doorstroom van het TPC in onze bacheloropleidingen (52 studenten, effect van de eerder genoemde aangeschepde criteria, ten opzichte van de 184 van vorig jaar) verklaart lagere instroom van internationale studenten in de bachelor. De daling van de instroom in de master kent drie elementen: minder UT bachelorstudenten kozen voor een vervolgmaster aan de UT, er was een lagere instroom van studenten uit het HBO en het aantal internationale studenten steeg licht. Ten opzichte van de andere Nederlandse universiteiten is ons marktaandeel (zowel bachelor als master) iets gedaald.

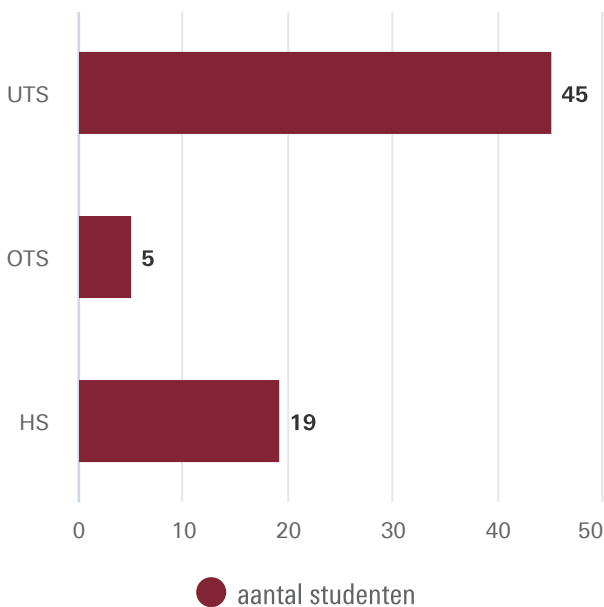
International Foundation Year

Bron: gecombineerde systemen IFY / Osiris / SIS

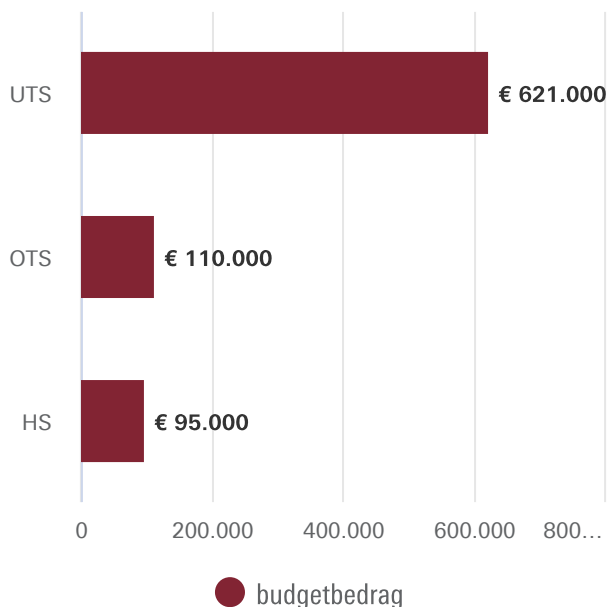
De daling van de totale instroom in het totaal van onze opleidingen is zorgelijk voor zowel de UT als de maatschappij. Het aantal scholieren dat kiest voor een technische opleiding loopt ook al jaren terug, terwijl er juist een grote behoefte is aan technisch talent op de Nederlandse arbeidsmarkt. De UT scoort heel goed op studenttevredenheid in de Nationale Studenten Enquête en de Keuzegids, echter slechts één op de twee studenten in Nederland kent de UT. Het vergroten van de naamsbekendheid is van groot belang om potentiële studietoekers die passen bij de UT goed te informeren over de mogelijkheden van studeren in Enschede. Om meer Nederlandse aankomende studenten kennis te laten te maken met de UT lanceerden we in 2023 de campagne 'Create your own story'. Met het vergroten van de naamsbekendheid hoopt de UT meer studenten te trekken en meer studietoekers te interesseren voor een technische studie. De UT biedt door haar socio-technisch profiel juist mogelijkheden voor minder technisch georiënteerde studenten om zich voor te bereiden op een baan in de technische hoek.

UT Beursprogramma's Aantal studenten

Bron: Mobility Online en CES-SOIR

UT Beursprogramma's Budget

Bron: Mobility Online en CES-SOIR

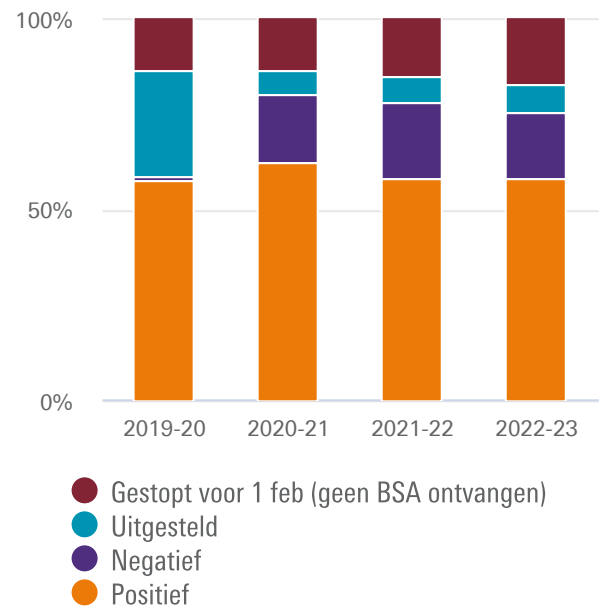
Als we kijken naar het aandeel internationale studenten dan is dat iets gestegen van 34% naar 35% van de totale populatie. De instroom van internationale studenten ligt onder een vergrootglas, als gevolg van de internationaliseringsdiscussie in de nationale politiek. Dit heeft nog een beperkte invloed gehad op de instroom in 2023, maar het effect zal mogelijk in aankomende jaren groter zijn. De UT pleit voor het op peil houden van de internationale instroom, omdat de arbeidsmarkt een grote vraag heeft naar technisch geschoold personeel die niet op te vangen valt met alleen Nederlands talent. Bovendien geloven we dat diversiteit bijdraagt aan een kwalitatief betere leer- en werkomgeving. Voor het aantrekken van internationaal talent naar de regio hebben we het University of Twente Scholarship programme (UTS). Het Holland Scholarship programme (HS) is een cofinancieringsprogramma van OCW dat zich o.a. richt op inkomende non-EER studenten. Het Orange Tulip programme (OTS) is gericht op promotie van het Nederlands Hoger Onderwijs in bepaalde landen: de beurzen gingen dit jaar naar studenten uit Indonesië.

Om de studenten een vliegende start te kunnen laten maken wordt jaarlijks de Kick-In georganiseerd. In deze introductieweek worden eerstejaars studenten geïntroduceerd in de academische en sociale wereld van de UT en de steden Enschede en Hengelo.

Na de start van de opleiding blijft het essentieel dat studenten op de juiste plek zitten om hun volledig potentieel te ontwikkelen. Het bindend studieadvies voorkomt dat studenten onnodig lang doorgaan met een niet-passende opleiding.

De wettelijke harde knip-regeling schrijft voor dat studenten pas aan hun master mogen beginnen nadat ze hun bachelor-diploma hebben behaald. Vanaf 2023 is de zogenaamde zachte-knip regeling, ingesteld in het kader van COVID-19, vervallen.

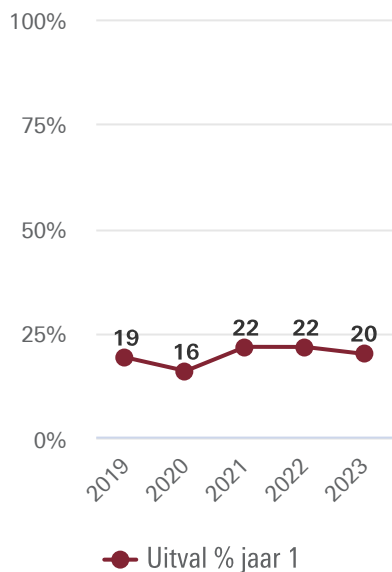
Bindend studieadvies (BSA)

Bron: Osiris / SIS

Uitval

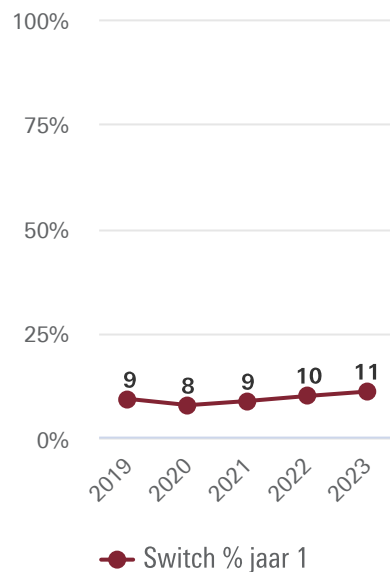
% stopt studie aan de UT in eerste jaar

Bron: Osiris / SIS

Switch

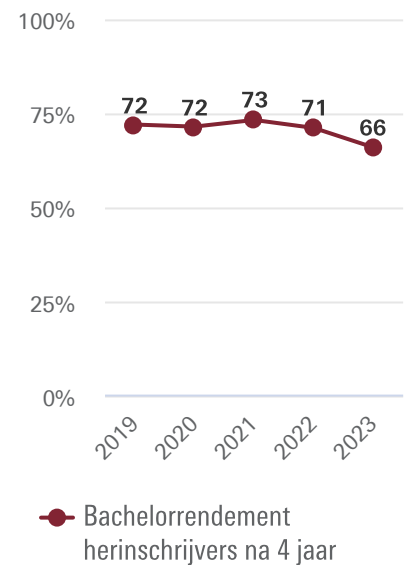
% overgestapt naar andere UT studie

Bron: Osiris / SIS

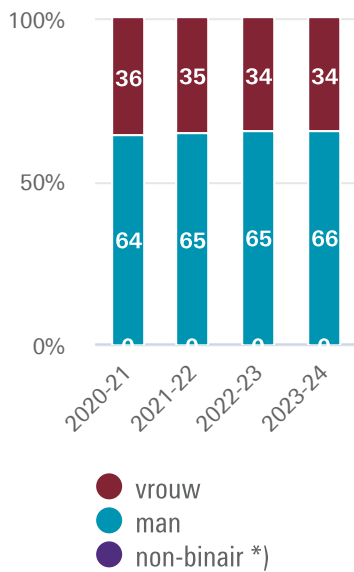
Bachelorrendement

% dat een UT bachelor afrondt

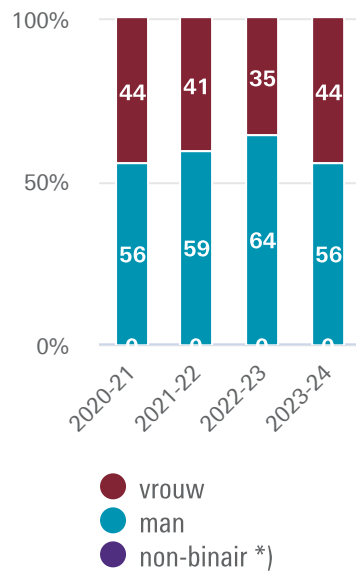
Bron: Osiris / SIS

Gender % Bachelor

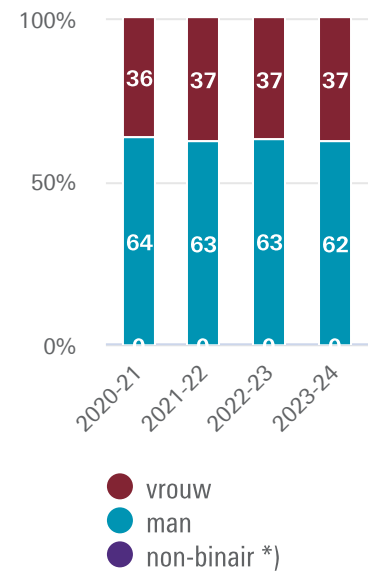
Bron: Osiris / SIS

Gender % Pre-master

Bron: Osiris / SIS

Gender % Master

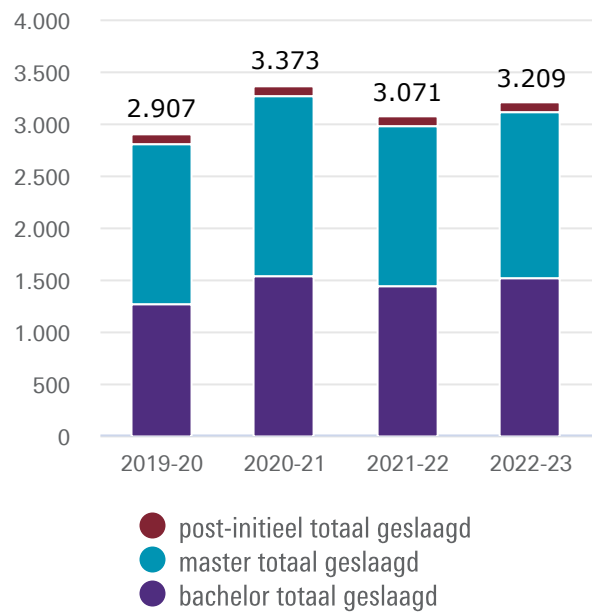

Bron: Osiris / SIS

* Aan de UT kunnen studenten zich met een andere genderidentiteit registreren. In de landelijke informatieuitwisselingsketen is het niet mogelijk als non-binair geregistreerd te staan. Daarom geeft dit diagram niet het werkelijke aantal weer.

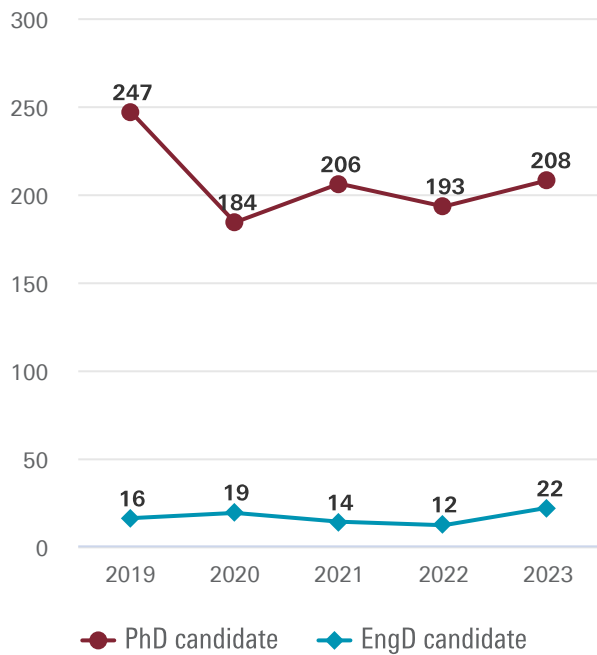
Ondanks eerdergenoemde activiteiten om meer vrouwelijke studenten te werven blijft het percentage vrouwelijke studenten stabiel. In 2022-2023 zijn meer bachelor- en meer master-diploma's uitgegeven dan vorig jaar. Een inhaalslag na de pandemie is de meest voor de hand liggende reden voor deze stijging.

Diploma's

Bron: OSIRIS / SIS

Aantal promoties (PhD, EngD)

Na de master kunnen studenten hun academische carrière vervolgen in een promotietraject. Na de COVID-19 gerelateerde dip in 2020 zit het aantal promoties sindsdien rond de 200 per jaar. Gezien het verschil met pre-Covid aantallen ligt hier nog wel werk. Om promovendi beter te ondersteunen heeft de Twente Graduate School (TGS) in 2023 nieuw cursusaanbod ontwikkeld. Dit aanbod borgt de aansluiting van de beginnende wetenschapper bij verdiepende, reeds bestaande cursussen.

EngD-programma's zijn met hun focus op technische ontwerp vraagstukken uit de industrie een voorbeeld van vraaggedreven impact. Het is een tweejarig post-master ontwerpopleiding die in samenspraak met het bedrijfsleven mensen opleidt die in staat zijn hoogwaardige, creatieve en vernieuwende ontwerpen te maken voor complexe ontwerpvraagstukken met een multidisciplinair karakter.

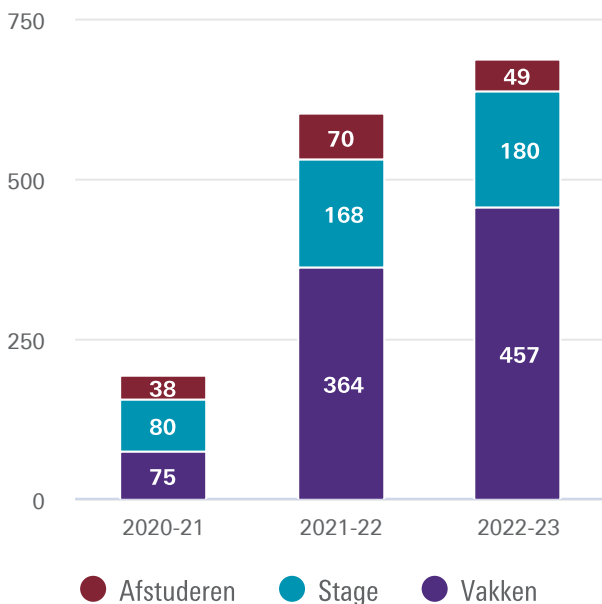
Bron: Hora Finita

STUDENTONTWIKKELING EN -WELZIJN

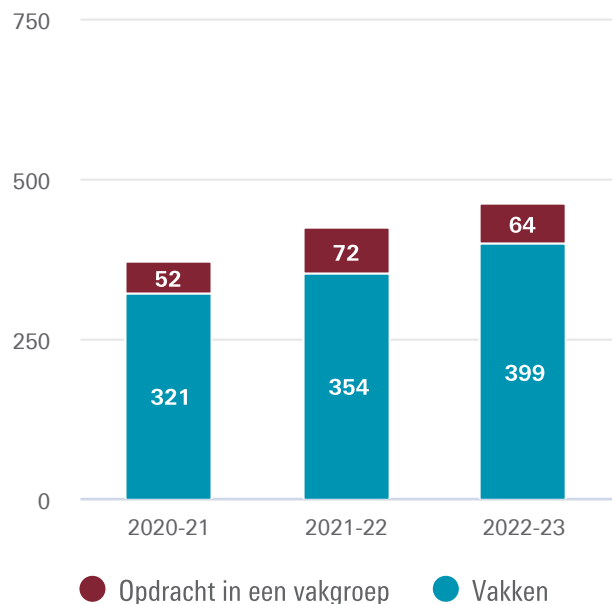
Ruimte voor talentontwikkeling binnen en buiten het curriculum draagt bij aan de ontplooiing van studenten. Zowel Shaping2030 als de Kwaliteitsafspraken gaan onder andere over het bevorderen van talentontwikkeling. Onze talentprogramma's helpen studenten om een breder palet aan talenten aan te boren, wat de carrièremogelijkheden en het welzijn van de studenten vergroot.

Uitgaande uitwisselingsstudenten

Mobility Online en CES -SOIR

Inkomende uitwisselingsstudenten

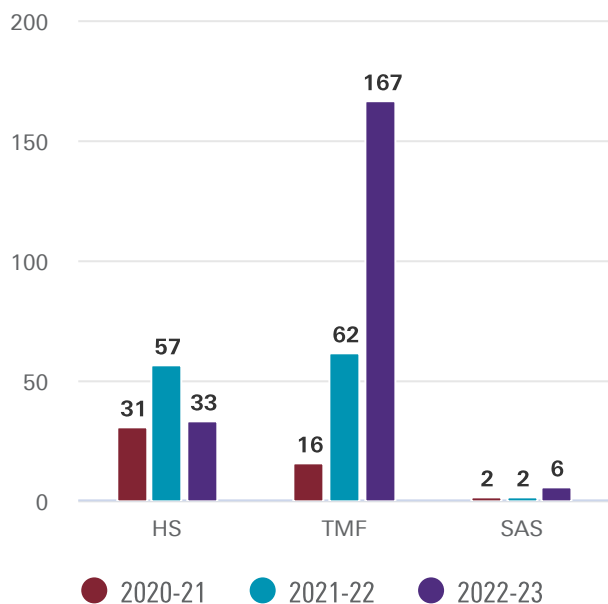

Mobility Online en CES-SOIR

Om studenten op te leiden voor een internationale omgeving bieden we naast een internationale leeromgeving ook andere mogelijkheden om gedurende de studie een internationale ervaring op te doen. Dit kan bijvoorbeeld door vakken te volgen of stage te lopen in het buitenland. Ook ontvangen we studenten van onze partnerinstellingen.

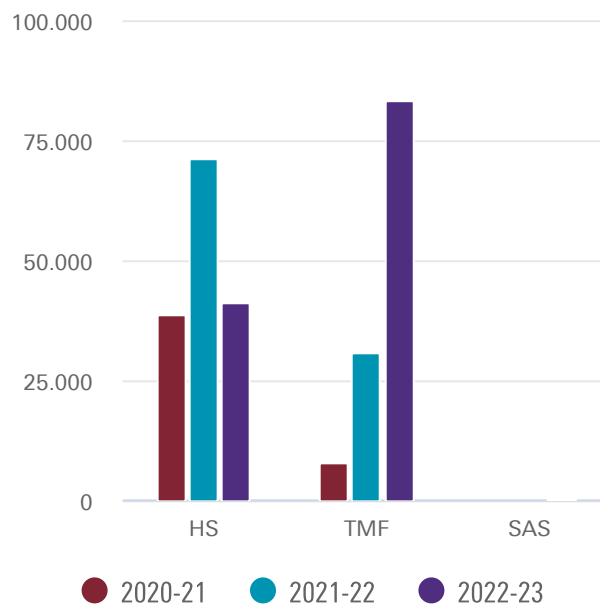
Om studenten aan te moedigen naar het buitenland te gaan, zijn uitgaande beurzen beschikbaar zoals de beurzen uit het Erasmusprogramma. Daarnaast biedt de UT Holland Scholarship beurzen (HS, financieel 50% UT, 50% OCW), Twente Mobility Fund beurzen (TMF) en het Student Ambassador Scholarship (SAS).

Uitgaande uitwisselingsbeurzen (studenten)

Bron: Mobility Online

Uitgaande uitwisselingsbeurzen (budget)

Bron: Mobility Online

Studenten krijgen de mogelijkheid om zich breder te ontwikkelen door actief te zijn in een bestuur van een sport-, cultuur- of studievereniging, een studententeam, het voorlichtingsteam of de medezeggenschap. In 2023 behaalden de studententeams bijzondere resultaten:

- Na een drieduizend kilometer lange race, eindigde het Solar Team Twente met haar zonneauto na het team uit Leuven als tweede in het Zuid-Australische Adelaide in de World Solar Challenge 2023.
- Na een moeizame opening pakte het team van Solar Boat Twente een derde plaats in het eindklassement van de Monaco Energy Boat Challenge.
- Het RoboTeam Twente ontving in Bordeaux de Open-Source Award voor hun Technical Description Papers (TDP) zoekmachine.

Solar Team Twente finisht in Adelaide

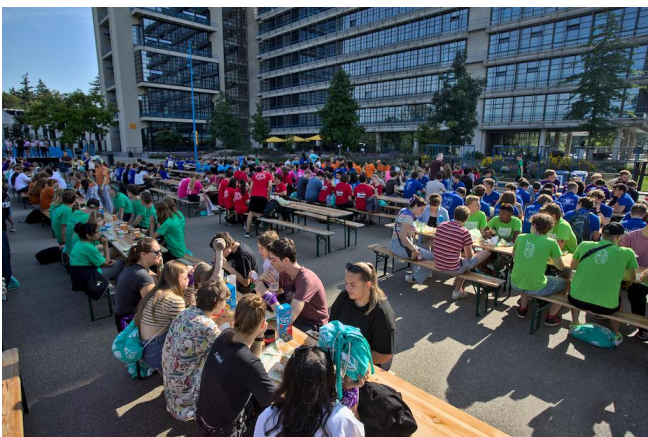

RISE

Studenten van het gezamenlijke UT-VU studententeam RISE hebben hun raket, de Mk5, voor een groot publiek gepresenteerd. Student werktuigbouwkunde Nathan Jacques: 'Met ons team innoveren we in de verduurzaming van rakettechnologieën. We staan wereldwijd op een kantelpunt, de raketindustrie móet veranderen. Denk daarbij aan het recyclen van materialen en de brandstof die gebruikt wordt. Wij willen daar heel graag een rol in hebben. Daarom werken we aan een raket die werkt op biobrandstof en die we heel precies terug naar aarde kunnen sturen voor een zachte landing. Zo wordt het mogelijk om het gelanceerde voertuig opnieuw te gebruiken.'

Rise team

Bijeenkomst UT introductie

Bij de UT draait het naast mentaal welzijn en begeleiding van individuele studenten ook om het bieden van een open, veilige en inclusieve omgeving welke studenten in staat stelt te floreren in hun academische en persoonlijke ontwikkeling. De in 2023 voor studentenwelzijn door OCW toegekende middelen worden besteed in lijn met de principes zoals beschreven in het Nationale Kader Studentenwelzijn. De besteding sluit aan bij onze visie op studentenwelzijn en de aanbevelingen uit het kader zijn overgenomen in het UT plan voor studentenwelzijn 2024-2026 dat in 2023 is vastgesteld. Het is opgebouwd uit vier pijlers: preventie, sense of belonging, ondersteuning en leren.

STUDENTENWELZIJN EN -WEERBAARHEID

Huidige studenten zijn opgegroeid in een welvarende tijd, in een tijd waarin vooral werd gestimuleerd jezelf te ontwikkelen, je hart te volgen. Een deel van hen komt in de studietijd voor het eerst in aanraking met echte uitdagingen. Hetzij op studiegebied, hetzij op persoonlijk vlak, hetzij in het perspectief van de grote maatschappelijke vraagstukken die de afgelopen jaren zeer prominent zijn geworden. We zien dat dit effect heeft op hun welzijn. De UT biedt steun via studieadviseurs en studentpsychologen, maar deze ontwikkelingen zorgen voor een grote druk op deze ondersteuning. Als universiteit kunnen we de reguliere (mentale) gezondheidszorg, waar achterstanden zijn, echter niet overnemen.

De Universiteitsbibliotheek draagt bij aan studentenwelzijn door het bieden van studieplekken die voorzien in een diversiteit aan studiebehoefes. Het recordaantal bezoekers in 2023 (587.329, 25% meer dan in 2022) onderstreept het belang hiervan. Ook kunnen studenten de bibliotheek gebruiken als een 'living lab' – een ruimte om onderzoek te doen, en hun ideeën te testen en te implementeren, CBL dus. Enkele voorbeelden van studentenprojecten:

- Het in 2022 geplaatste Mindfulness, een eenpersoonsruimte voor een moment van stilte, focus, bewustwording of ontspanning, werd in 2023 in totaal 3.576 keer gebruikt. Van de gebruikers gaf 86% aan dat het helpt om stress te verminderen. De populariteit heeft ertoe geleid dat de leasetermijn is verlengd tot oktober 2024.
- Als vervolg op een onderzoeksproject uit 2022 van Honours studenten, zijn ergonomische middelen ter beschikking gesteld in de bibliotheek.
- Tijdens de Winter Kick-In van 2023, creëerde een groep studenten van de opleiding Industrial Design Engineering de Chameleon Room: een ruimte waar studenten bijvoorbeeld kunnen mediteren.
- Een groep studenten van de University Innovation Fellows is erin geslaagd een zogenaamde slaapcabine te crowdfunderen. Snooze, de slaappod, arriveert eind februari 2024 en is beschikbaar voor UT studenten en medewerkers.

De UT draagt ook bij aan studentenwelzijn met financiële ondersteuning voor studenten in moeilijke situaties. Asielzoekers en Oekraïense studenten die onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming vallen komen gedurende hun nominale studieduur in aanmerking voor een verlaagd collegegeldtarief. Daarnaast kunnen studenten die studievertraging opliepen door bijzondere omstandigheden een beroep doen op ondersteuning via de reguliere regeling Financiële Ondersteuning Bijzondere Omstandigheden Studenten (FOBOS).

FOBOS 2023 peildatum 16-1-2024	Totaal betaald bedrag (in €)	Aantal aanvragen		Gemiddelde hoogte toegekend bedrag (= totaal betaald bedrag / toegekende aanvragen) (in €)
		toegekend	afgewezen	
Overmacht: Overmacht EER	178.261	139	13	1.282
Bestuurders: Activisme *	0	0	0	0
Overige: Topsport/topcultuur	8.653	22	0	393
Overige: Overmacht niet-EER	171.173	47	10	3.642
Totaal	358.087	208	23	

FOBOS 2023 peildatum 16-1-2024	Totale duur periode van toekenning in mnd	Aantal toegekende aanvragen	Gemiddelde duur periode (= totale duur periode / toegekende aanvragen)
Bestuurders: Activisme *	0	0	0
Overige: Topsport/topcultuur	52	22	2
Overige: Overmacht non-EER	238	47	5
Totaal	1.565	208	

* De activismebeurzen worden altijd achteraf per kalenderjaar uitbetaald. De beurzen voor bestuurswerk in kalenderjaar 2023 kunnen pas in kalenderjaar 2024 worden aangevraagd. In 2022 waren er 1.141 aanvragen met een totaalbedrag van 752.091€ (uitbetaald in 2023).

ONZE MEDEWERKERS EN HUN WELZIJN

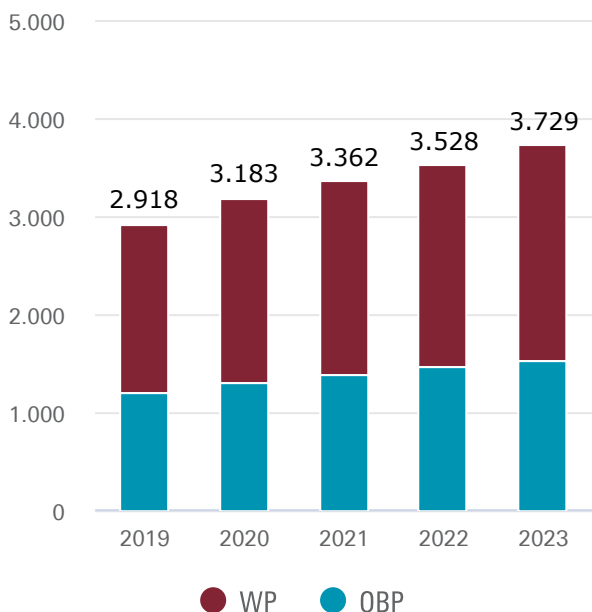

De maatschappelijke, technologische en wetenschappelijke uitdagingen vragen om hoogstaand wetenschappelijk onderzoek. Echter, het aantrekken en behouden van nieuw talent voor de UT en Twente is een uitdaging door de dynamische en krappe arbeidsmarkt. Daarvoor nemen we verschillende maatregelen. Uit een rondgang door de UT bleek bijvoorbeeld dat er veel vooroordelen bestaan over een promotietraject. Middels de 'reframe PhD' campagne vertellen huidige PhD-kandidaten hun verhaal en ervaringen en gaan ze in op deze vooroordelen. Ook zijn verhalen van alumni toegevoegd over carrièrestappen na een PhD. Een ander voorbeeld waarmee we talent proberen aan te trekken, is het Young Professional programma. De pilot is in 2023 succesvol afgerond, 5 van de 6 trainees heeft een baan gevonden binnen en 1 buiten de universiteit. In september 2023 zijn 4 nieuwe Young professionals gestart bij faculteiten en diensten waar zij werken aan strategische projecten.

Om het werk aantrekkelijker te maken, de werkdruk te verlagen en het ongebonden onderzoek te versterken ontvangt de UT van OCW-budget voor starters- en stimuleringsbeurzen. Het gaat voor de UT om M€ 8,5 per jaar, M€ 3,5 voor startersbeurzen (voor universitair docenten (UD's) die een vast contact krijgen) en M€ 5 voor stimuleringsbeurzen (UD's, UHD's en hoogleraren met een vast contract). Het budget is ontoereikend om elke onderzoeker die in aanmerking komt van een beurs te voorzien. Daarom wordt de verdeling jaarlijks vastgesteld, waarbij transparantie en eerlijke verdeling centraal staan. In 2023 zijn startersbeurzen toegekend aan het cohort UD's dat hiervoor in aanmerking kwam, de verdeling voor stimuleringsbeurzen lag bij de faculteitsbesturen.

Personeel in FTE

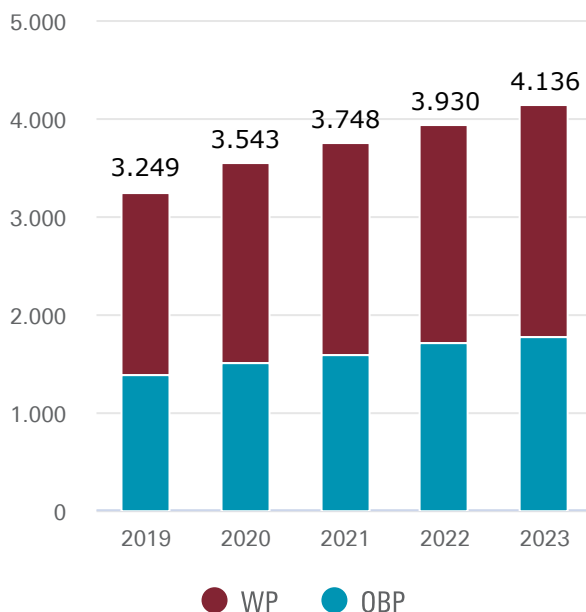
per 31-12

Bron: HR-systeem

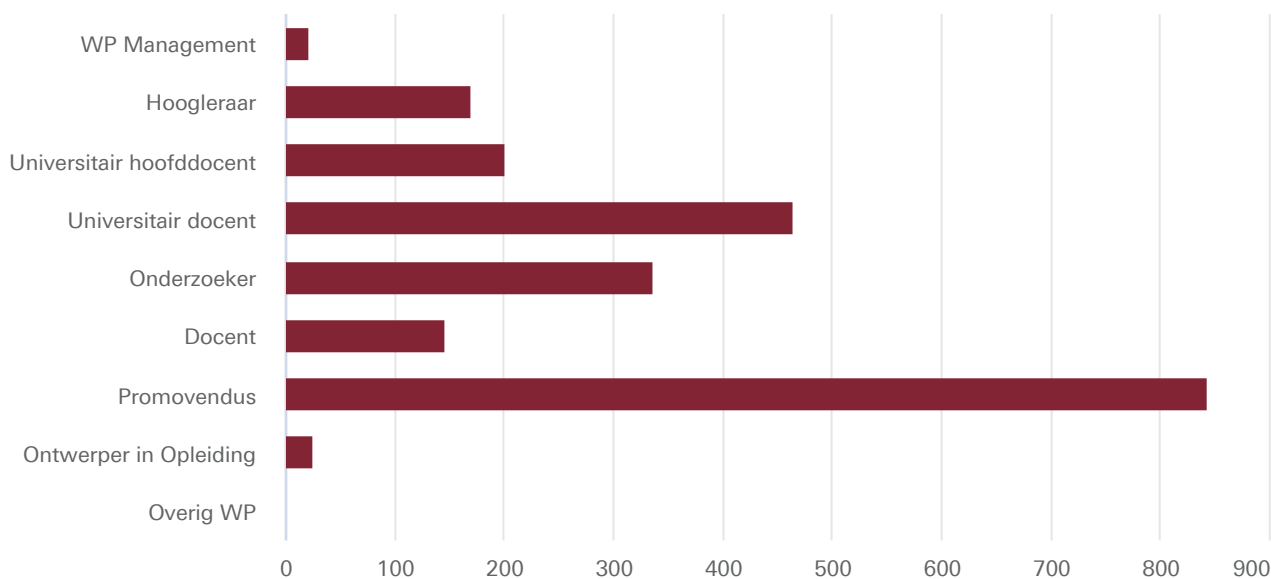
Personeel in aantallen

per 31-12

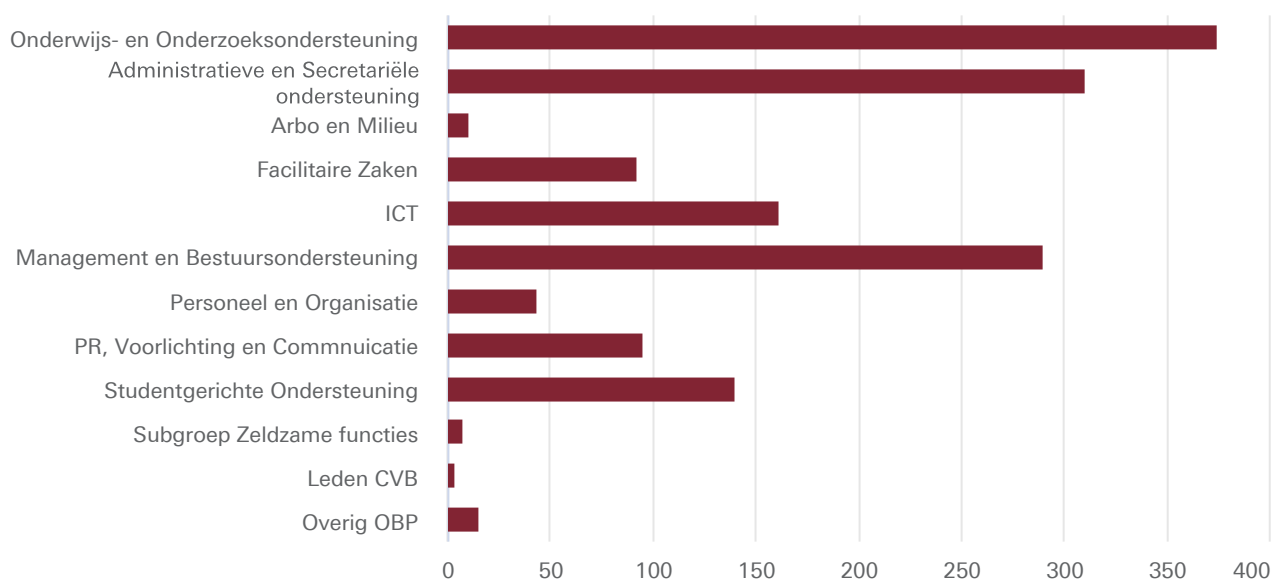
Bron: HR-systeem

Samenstelling Wetenschappelijk Personeel (WP) in FTE per 31-12

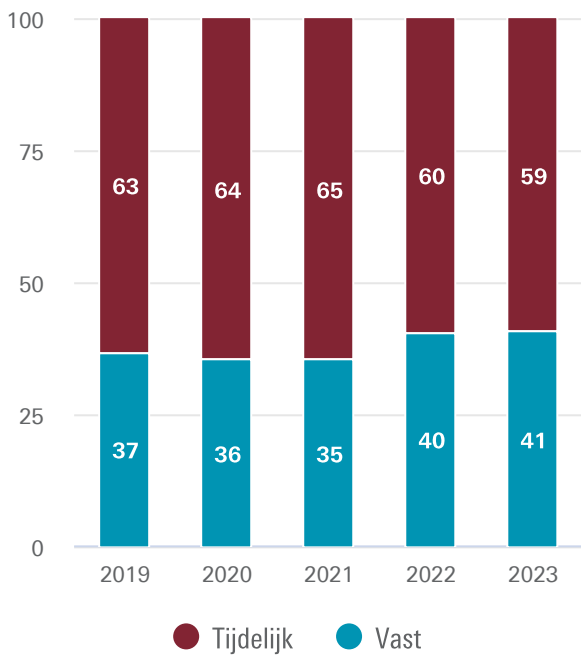
Bron: HR-systeem

Samenstelling Ondersteunend- en BeheerPersoneel (OBP) in FTE per 31-12

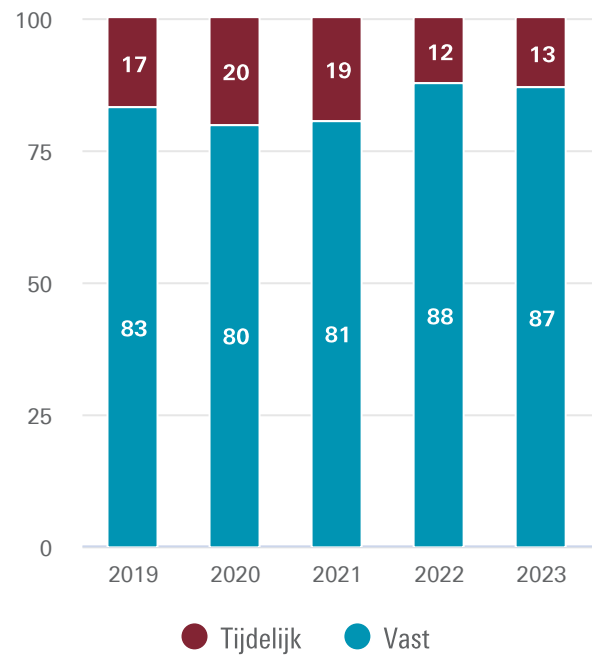

Bron: HR-systeem

Vast-tijdelijk % WP

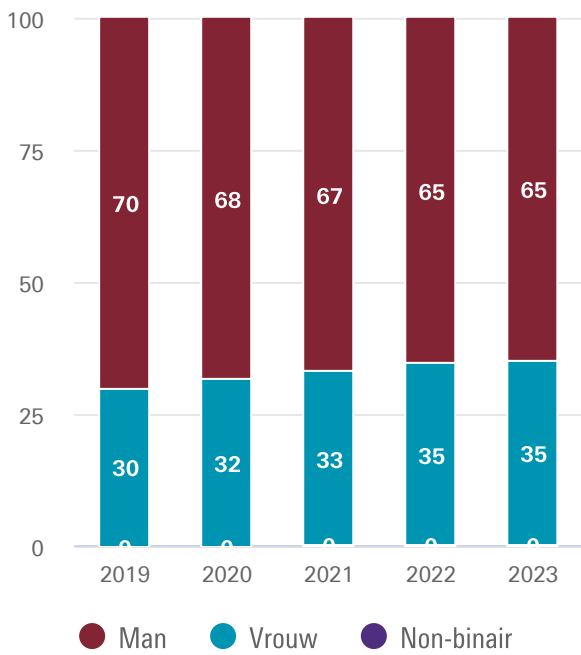
Vast-tijdelijk % OBP

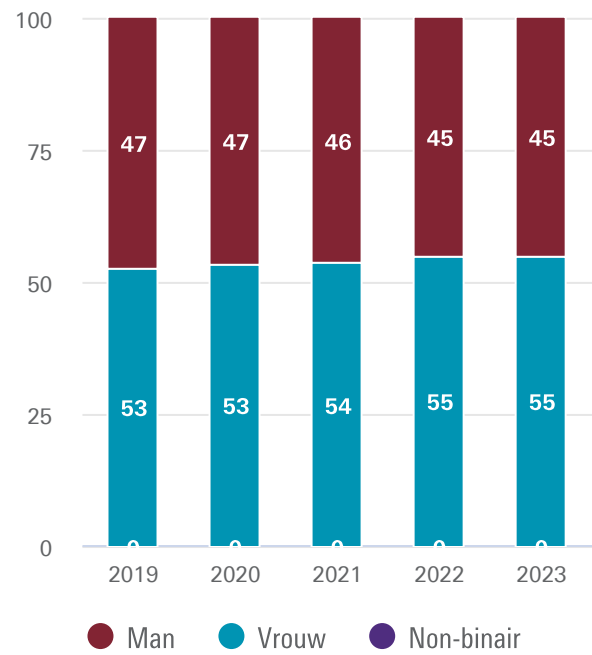
Bron: HR-systeem

Bron: HR-systeem

Gender % WP

Gender % OBP

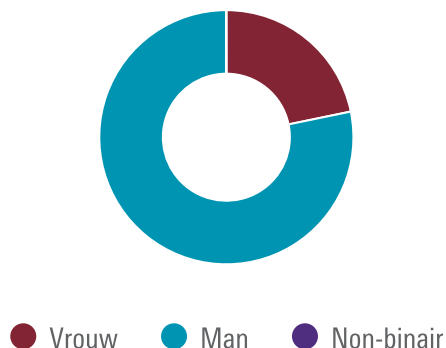

Bron: HR-systeem

Bron: HR-systeem

Gender hoogleraren

in %

Bron: HR-systeem

In 2023 is een meerjarige analyse van het medewerkerswelzijnsonderzoek gemaakt. Naar aanleiding daarvan is met de vakgroep HRM van de faculteit BMS een vernieuwde enquête ontworpen. Het onderzoeksmodel dat ten grondslag ligt aan de nieuwe enquête legt de focus op employee thriving en trust, dat beter aansluit bij de strategische ambities van Shaping2030 en de HR-beleidsdoelstellingen. De resultaten laten een positief beeld zien: 77% van de respondenten (37.8% response) geeft aan dat ze persoonlijke groei ervaren tijdens het werk en 82% zegt dat ze aanzienlijke autonomie hebben in de manier waarop ze hun werk uitvoeren.

De kwalitatieve input uit de enquêtes wordt gebruikt om verbeteringen door te voeren. Zo wordt de inhoud van de Well-being Weken afgeleid van de resultaten van de studenten- en medewerkers onderzoeken en signalen uit de organisatie. In beide edities stond het thema mantelzorg op de agenda en ook op de Service Portal wordt hier informatie over gedeeld. Een ander thema is de financiële situatie van medewerkers, bijvoorbeeld in relatie tot inflatie. Zo konden medewerkers het hele jaar gebruik maken van een (anonieme) financiële helpdesk en biedt het Keuzemodel Arbeidsvoorwaarden mogelijkheden verduurzamingsmaatregelen aan eigen woning fiscaal aantrekkelijk te maken (311 keer gebruikt in 2023).

In 2023 zijn vijf groepen (team)leiders gestart met de zelfontworpen Well-being Leiderschapsexpeditie om hen te ondersteunen bij de belangrijke rol die zij spelen in het welzijn van medewerkers. De expeditie bestaat uit een zesdaags programma verspreid over zes maanden. Daarnaast is er nog een expeditie speciaal georganiseerd voor de doelgroep HR-professionals als trusted advisor. Inmiddels zijn 167 leidinggevenden aan hun leiderschapsexpeditie begonnen, 88 vrouwen en 79 mannen. De impact is breed door vertegenwoordiging uit alle faculteiten en diensten, waarvan 70 WP-ers en 97 OBP-ers.

Medewerkers en leidinggevenden worden ondersteund door HR, zowel in de eerste als in de tweede lijn. Dit varieert van het beantwoorden van vragen tot het meedenken met en adviseren van leidinggevenden bij functioneringstrajecten, langdurige ziekte, vertrekregelingen en ontslagzaken. Ook ex-medewerkers die ziek uit dienst zijn gegaan of arbeidsongeschikt zijn geraakt worden, waar mogelijk, geholpen bij de terugkeer in arbeid. Bijvoorbeeld door het inzetten van interventies die herstel bevorderen, of die gericht zijn op terugkeer in een functie buiten de UT. Het verzuimpercentage in 2023 bedroeg 3.75% met een meldingsfrequentie van 0.89 (in 2022: verzuimpercentage van 4.03% met meldingsfrequentie van 1.07)

Voor een betere afspiegeling van de samenleving besteden we specifiek aandacht aan het werven van vrouwelijke wetenschappers. Hoewel we voldoen aan het quotum voor vrouwelijke staf zoals opgenomen in de sectorplannen voor Bèta en Techniek (varieert per discipline; van 33% tot 50%), loopt het aantal vrouwelijke collega's in wetenschappelijke en beslissende posities bij de UT nog achter op het aantal mannelijke collega's in vergelijkbare posities. In 2021 is, mede op verzoek van het LNVH-netwerk, minimaal 25% vrouwelijke hoogleraren (in fte) in 2025 als streefcijfer gesteld. Om dit te halen loopt de Hypatia-campagne, gericht op vrouwelijke in- en externe kandidaten voor de functies universitair docent, universitair hoofddocent en hoogleraar. In 2022 was het percentage vrouwelijke hoogleraren 21%, eind 2023 is dit gestegen naar 22%.

Bijdrage Well-being Weken

ONTWIKKELEN, ERKENNEN EN WAARDEREN

Om elk talent te stimuleren en ruimte te bieden om zich te ontwikkelen en bij te dragen aan individuele én teamambities, werken we in lijn met de UNL-routekaart '[Room for Everyone's Talent in Practice](#)'. In 2023 is een [Talent Development Map](#) ontwikkeld die leidinggevend en wetenschappelijk personeel ondersteunt om samen nieuwe manieren van functiewaardering te bepalen. Het is een menukaart met verplichte en optionele componenten waarmee carrièrepaden kunnen worden uitgestippeld vanuit de profielen onderzoeker, docent, assistant professor, associate professor en full professor.

In totaal 80 UT medewerkers bezochten de UT [talkshow](#) Recognition & Rewards (Erkennen & Waarderen, R&R) in september. Landelijk namen we deel aan het nationale [Erkennen & Waarderen Festival](#) en waren we betrokken bij de totstandkoming van het [e-magazine](#) 'Embrace the Impact'. Het nationaal programma richt zich primair op het breder erkennen en waarderen van wetenschappelijk personeel. De UT richt zich ook op ondersteunend beheerspersoneel (OBP). Twee van onze 'Young Professionals' presenteerden het resultaat van hun onderzoek daarnaar.

In 2023 zijn in het kader van toekomstgericht ontwikkelen de volgende resultaten behaald:

- 126 medewerkers hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid van een ontwikkelgesprek. Hiervan valt 27% onder het WP en 73% onder het OBP.
- 1.195 medewerkers en 48 studenten hebben deelgenomen aan de 122 trainingen die de UT biedt. Hiervan is 34% WP, 25% OBP en 34% PhD.
- 2.284 medewerkers hebben een account voor het online learning platform Good Habitz, van wie er 395 actief een onlinetraining hebben gevolgd.
- Nieuwe tools: de UT Jobs Map, de DIVA tool als gesprekleidraad voor digitale vaardigheden en een nieuw evaluatiesysteem voor de trainingen.

Wanneer we specifiek kijken naar talentontwikkeling met oog op toekomstgericht onderwijs, dan zijn in 2023 de volgende resultaten behaald:

- 8 UT deelnemers en 7 deelnemers van de RUG, met wie we dit programma aanbieden, volgen het [Educational Leadership Programme](#). Deze leergang helpt mensen met een regiepositie in het onderwijs zich te ontwikkelen tot succesvolle leiders van onderwijsinnovaties.
- 67 UT-ers verwierven de Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO). In 2023 hebben in totaal 265 docenten één of meerdere BKO-cursussen gevolgd. Ook is het BKO-traject herontworpen, nieuw is dat docenten ook deelcompetenties van de BKO kunnen afronden. In 2023 zijn 116 docenten gestart.
- 7 UT medewerkers kregen de Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO). In totaal hebben nu 48 UT docenten het SKO-certificaat.
- 17 UT deelnemers startten aan de Senior University Examination Qualification (SUEQ), 8 hebben het afgerond, 6 zijn nog bezig en 3 zijn gestopt. 2 deelnemers uit een eerdere editie ontvingen het certificaat.
- 59 UT-ers hebben masterclasses voor docentprofessionalisering gevolgd:
- 205 promovendi hebben deelgenomen aan de Taste of Teaching, een cursus ter voorbereiding op het geven van onderwijs en het begeleiden van studenten in afstudeertrajecten.
- Om nieuwe opleidingsdirecteuren een vliegende start te geven, heeft de UT een uniek traject ontworpen. Voor nieuwe OLD's is in 2023 is een startbijeenkomst georganiseerd. Inspiratie en informeel netwerken stond centraal bij vier netwerkbijeenkomsten voor alle opleidingsdirecteuren.

Met prijzen en onderscheidingen worden bijzondere prestaties expliciet erkend. De UT toont haar waardering door het uitreiken van prijzen én door mensen voor te dragen voor externe prijzen en benoemingen. De UT Prizes and awards committee richt zich steeds meer op wetenschappers die met hun werk maatschappelijk impact realiseren en op het belonen van resultaten van teams in plaats van individuele prestaties. Om een indruk te geven van het inspirerende werk waar UT-ers dagelijks mee bezig zijn, noemen we hier enkele. Een uitgebreid overzicht van prijzen, individuele beurzen, lidmaatschappen en Europese projecten staat in [Prijzen, individuele beurzen, lidmaatschappen en Europese projecten](#).

Bram Nauta met de Stevinprijs

De wereldwijde erkenning van zijn expertise in het ontwerpen van schakelingen op chips resulteerde voor Bram Nauta, hoogleraar Integrated Circuit Design (faculteit EEMCS) in het ontvangen van de [Stevinpremie](#), de hoogste Nederlandse onderscheiding voor een onderzoeker in Nederland die een bijzonder succes heeft behaald op het gebied van kennisbenutting voor de samenleving. Nauta heeft met zijn innovaties directe impact gehad op veelgebruikte elektronica. Zijn 'Nauta-schakeling' vormde de basis voor energiezuinige Bluetooth- en WiFi-chips, en speelde een cruciale rol in de ontwikkeling van draadloze communicatietechnologieën zoals 5G, WiFi en bluetooth. Als Stevinpremie-laureaat ontvangt Nauta een financiële bijdrage van M€ 1,5. Eerder dit jaar ontving hij al de [Dutch Innovation Award](#) voor zijn impact door technologische innovaties.

Heidi Toivonen (faculteit BMS) ontving na nominatie door studievereniging Dimensie dit jaar de [UT docent van het jaar prijs](#). Tijdens de finale-presentaties van de genomineerden ging Toivonen in op verschillende verhalen over de klimaatcrisis. De docente vroeg het publiek hoe de wereld er over twintig jaar uit zou zien: apocalyptisch, volledig duurzaam, of iets

daartussenin. Ze wees erop dat verschillende verhalen invloed hebben op ons handelen met betrekking tot de klimaatcrisis. Volgens de jury was haar verhaal 'intrigerend, voorzien van de beste slides en precies de juiste hoeveelheid informatie'. Ook waardeerde de jury dat de universitair docent haar eigen onderzoek aanhaalde om het onderwerp te belichten.

[Ton de Jong](#), hoogleraar instructietechnologie (faculteit BMS), ontving de EARLI [oeuvreprijs](#) voor zijn bijdragen aan het vakgebied van leren en onderwijzen op het gebied van natuurkunde, scheikunde en biologie. The European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI) is de grootste onderwijsvereniging in Europa. De Jong heeft zich met name onderscheiden op het gebied van onderzoekend leren. Deze benadering plaatst de student in een actieve rol, gericht op zelf experimenteren en leren door praktische betrokkenheid. Hoewel dit concept niet nieuw is, opent moderne technologie nieuwe mogelijkheden voor de implementatie ervan.

Marieke Huisman, professor in Software Reliability (faculteit EEMCS) is een van de twee ontvangers van de landelijke [NWO Athena Awards](#). Deze award wordt uitgereikt aan uitzonderlijke vrouwelijke onderzoekers. Hiermee worden zij erkend als essentiële rolmodellen en inspiratie voor aspirant-vrouwelijke onderzoekers en vrouwelijke studenten. Als voorvechter voor diversiteit ondersteunt en inspireert Huisman andere vrouwen.

Een greep uit onze overige laureaten:

- Rick Hogeboom, Harijot Singh Bindra, Maria Carla Piastra, Sihao Sun ontvingen ieder een Veni-subsidie van 280.000 euro, net als Fleurianne Bertrand die tijdens haar aanvraag voor de UT werkte. De pas gepromoveerden kunnen hiermee hun onderzoek verder ontwikkelen.
- Arnd Hartmanns, Linn Leppert, Jelmer Renema en Roland van Rijswijk-Deij kunnen met Vidi-subsidies van € 800 per wetenschapper nieuwe onderzoekslijnen ontwikkelen. Lees hier meer over hun plannen. Ook David Fernandez Rivas ontving een Vidi.
- Mark Huijben, Christian Nijhuis en Floris Zwanenburg, allen verbonden aan onderzoeksinstituut MESA+, ontvingen ieder een Vici-beurs van M€ 1,5.
- Bettina Schwab won een ERC Starting Grant, ERC Consolidator Grants waren er voor Wiebe de Vos en voor Johannes Schmidt-Hieber, Massimo Sartori en Richard Stevens. Robert Passier en Detlef Lohse kregen ieder een ERC Advanced Grant. Bijzonder is dat Lohse voor de derde keer deze subsidie ontving, een zeldzame prestatie.

Naast prijzen zijn er ook bijzondere benoemingen die we graag uitlichten:

- Maroeska Rovers is gekozen tot lid van de KNAW.
- Marieke Huisman is toegetreden tot het bestuur van het Informatica Platform Nederland.
- Ellen Giebels is benoemd als lid van de Wetenschappelijke Adviesraad Politie.
- Cristian Hesselman is toegetreden tot de Cyber Security Raad.

VOOR EEN INCLUSIEVE EN VEILIGE OMGEVING

Net als in onze samenleving zijn inclusie en sociale veiligheid actuele onderwerpen bij de UT. In 2020 zijn we een nieuwe weg ingeslagen om diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie (Diversity, Equity & Inclusion, DE&I) beter te verankeren in onze organisatie. Over de jaren is met het opzetten van een DE&I team, een strategisch plan Shaping2030, een UT breed intern onderzoek en het tekenen van het Nationale Actie Plan voor meer Diversiteit en Inclusie in het hoger onderwijs in Nederland (UNL) een stevige stap gemaakt naar het doel een inclusieve universiteit te zijn. De focus in 2023 lag op het 'normaal laten zijn' van DE&I. Hoe integreren we het niet alleen in beleid, maar ook in onze *way of working*, ons onderwijs en onderzoek. Dit is cruciaal voor een rechtvaardigere, sociaal veiligere en open leer-, werk- en leefomgeving voor iedereen.

In 2023 is de regiegroep Sociale Veiligheid ingesteld om te onderzoeken hoe een sociaal veilige omgeving er voor de UT uitziet en om specifiekere vraagstukken integraal aan te pakken. Verschillende partijen waaronder de teams DE&I en integrale veiligheid, diensten CES, HR en M&C, de ombudsfunctionaris en studentenverenigingen hebben de handen in een geslagen. Samen zetten we ons in om voor studenten, medewerkers en bezoekers een veilige omgeving te creëren, waar men elkaar (respectvol) kan aanspreken en een waar men weet waar men terecht kunnen als dat niet zo is.

De theatervoorstelling Mindlab, gemaakt door TheaterMakers Radio Kootwijk en mede-ontwikkeld door de UT, is onderdeel van ons integrale DE&I en sociale veiligheidsprogramma. De voorstelling laat zien dat sociale veiligheid en DE&I grote invloed hebben op het erkennen en waarderen van medewerkers en studenten. De voorstelling draagt bij aan bewustzijn van ieders eigen handelen en zelfreflectie en moedigt aan het gesprek hierover te voeren. In 2023 zijn de twee voorstellingen door 110 mensen bezocht en is de voorstelling genomineerd voor de KHMW Brouwer Vertrouwensprijs 2024.

Het UT Incentive Fund financiert en ondersteunt projectvoorstellen die diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie stimuleren. Van de 8 medewerkersvoorstellen zijn er 6 gehonoreerd net als 2 van de 3 studenten aanvragen. Op 30 juni vond een bijeenkomst plaats waar UT-ers die vorig jaar waren gehonoreerd het stokje overdroegen aan de nieuwe laureaten. Zoals aan PhD-student Leoni Winschermann (faculteit EEMCS) en docent Islam Bouzguenda (faculteit BMS). Winschermann organiseert met P-NUT collega's een sportdag met een breed scala aan sporten, waaronder rolstoelbasketbal. Bouzguenda organiseert een sportdag die moslimvrouwen wil inspireren (meer) gebruik te maken van de sportfaciliteiten die UT biedt. Beiden hopen zo ook iedereen bewust te maken dat fijn en comfortabel sporten (nog) niet voor iedereen bereikbaar is.

Bijeenkomst Incentive Fund 2023

Het jaarverslag van de ombudsfunctionaris en vertrouwenspersonen laat zien dat ondanks preventieve maatregelen zoals hierboven beschreven, deze functies van belang zijn. De ombudsfunctionaris ontving in studiejaar 2022-2023 in totaal 38 nieuwe meldingen, twee meer dan het jaar ervoor. De meeste meldingen betreffen verstoorde werkrelaties en arbeidsgeschillen. In de meeste gesprekken bleek een procedureel advies afdoende, in 16 van de 38 gevallen was daadwerkelijke bemiddeling door de ombudsfunctionaris noodzakelijk. Daarnaast liepen nog 15 meldingen uit vorige jaren. Behandeling van de meldingen heeft tot doel om met betrokken partijen het achterliggende probleem op te lossen, zodat men weer op een gezonde manier aan het werk of de studie kan.

De UT heeft een centrale klachten- en een geschillencommissie. De klachtencommissie bestond uit zes externe leden. In 2022/2023 zijn twee nieuwe klachten aan de commissie voorgelegd, daarnaast was nog een klacht uit 2021/2022 niet afgerond. Van deze drie klachten zijn er twee ingetrokken, in één geval na een schikking. Over de derde klacht is een advies aan het CvB uitgebracht, waarna het CvB de klacht als ongegrond beoordeelde. Het aantal klachten was aanzienlijk minder dan voorheen. De geschillencommissie behandelt klachten in de arbeidsrechtelijke sfeer. Deze commissie bestond uit vier leden. In 2022-2023 zijn er geen geschillen voorgelegd aan de commissie. In 2023 is aandacht besteed aan communicatie om de geschillencommissie meer bekendheid te geven.

In 2023 heeft de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI), net als in 2022, één klacht ontvangen. Deze klacht is nog in behandeling. Alle klachten die inhoudelijk in behandeling zijn genomen worden volledig en geanonimiseerd gepubliceerd op [de website van UNL](#). We publiceren zelf een [samenvatting van de klachten](#). De CWI en het CvB stellen anonimiteit en vertrouwelijkheid als belangrijke kernwaarden in een klachtenprocedure. Daarom wordt, mede op advies van de Universiteitsraad, hier in een vernieuwde klachtenregeling wetenschappelijke integriteit en bijbehorende procedures meer aandacht aan besteed.

Voor een veilige fysieke omgeving zijn ongeveer 160 medewerkers als bedrijfshulpverleners (BHV-ers) actief voor de dagelijkse gang van zaken. Daarnaast zijn 400-450 studenten actief als BHV-er voor activiteiten. Om hun kennis bij te houden hebben in 2023, 23 basistrainingen BHV plaats gevonden en 12 herhalingstrainingen. Daarnaast zijn verschillende crisisoefeningen gehouden voor de centrale en decentrale crisisteams. In 2023 zijn in totaal 26 ongevalsmeldingen binnengekomen: 5 meldingen van een gevaarlijke situatie, 3 bijna-ongevallen, 1 prikongeval, 10 arbeidsongevallen, 4 overige ongevallen, 1 melding van agressie en geweld en 1 verkeersongeval. Waar nodig leidde dit tot aanvullende beheersmaatregelen.

VERDERE ORGANISATIEASPECTEN

NIEUWE CAO NEDERLANDSE UNIVERSITEITEN

In juli 2023 is door UNL met de werknemersorganisaties FNV, FBZ, CNV Overheid en de AOb een akkoord gesloten voor een nieuwe cao met een looptijd van 1 april 2023 tot en met 30 juni 2024. Een belangrijke focus is het verder terugdringen van het aantal tijdelijke contracten voor, met name, docenten. Ook de hoge werkdruk en erkennen en waarderen zijn belangrijke thema's. Concrete wijzigingen:

- loondoorbetalingsplicht bij ziekte: naar 100% in het 1^e en 70% in het 2^e ziektejaar,
- mogelijkheid van transitieverlof,
- mogelijkheid Goede Vrijdag als vrije dag te ruilen voor andere erkende feest- of gedenkdag.

Verder is door de cao-partijen gewerkt aan een nieuwe sectorale regeling nevenwerkzaamheden en een update van de Ziekte- en Arbeidsongeschiktheidsregeling Nederlandse Universiteiten (ZANU).

WET BESCHERMING KLOKKENLUIDERS

De wet is in 2023 aangenomen door de Eerste Kamer. Deze wet implementeert de EU-richtlijn die voorziet in nieuwe beschermingsmaatregelen voor klokkenluiders. De UT heeft daartoe een externe vertrouwenspersoon misstanden en klokkenluidersfunctionaris benoemd.

PARTICIPATIEBANEN

De landelijke doelstelling voor de UT is 135 fte eind 2025. Het aantal participatiebanen staat medio 2023 op 34 fte. Een daling ten opzichte van 2022 (43 fte) ondanks meerdere maatregelen:

- Een nieuw centraal plan met een betere structuur, heldere processen, praktische informatie en externe samenwerking (werven en selecteren van de doelgroep).
- In elke faculteit en dienst wordt met ambassadeurs voor de banenafpraak gewerkt en er is een informatieflyer opgesteld en beschikbaar.
- De banden met het Werkplein Twente (werkgeversservicepunt) zijn verstevigd zodat kandidaten die onder de banenafpraak vallen sneller gematcht kunnen worden.

REGELING GELIJK GEBOORTEVERLOF VOOR ALLE GEZINNEN

Omdat het krijgen van een kind voor iedereen, ongeacht de gezinssamenstelling, een ingrijpende levensgebeurtenis is, heeft de UT in augustus 2023 de [Regeling gelijk geboorterecht](#) voor alle gezinnen ingevoerd. Het is een aanvulling op de bestaande wettelijke en UT-regelingen en regelt dat iedere ouder ten minste zes weken verlof krijgt bij het opnemen van een pasgeborene in het gezin. De regeling wordt opgenomen in de Verlofregeling van de UT.

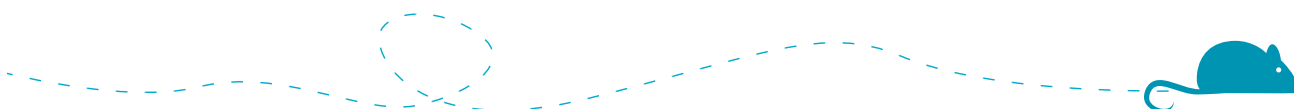
ARBEIDSVOORWAARDENGELDEN

De arbeidsvoorwaardengelden zijn in 2023 vooral ingezet voor onderzoek, leiderschapontwikkeling, capaciteitsmanagement en sport-, leefstijl- en wellbeingweken met breed preventieaanbod. Ook diversiteit en inclusie stonden centraal.

CONVENANT HORIZONTAAL TOEZICHT MET DE BELASTINGDIENST

In dit kader zijn in 2023 stappen gezet in de formalisatie van de fiscale controles, consistente periodieke uitvoering, vastlegging en opvolging en het ontwikkelen van controlerapportages. De belastingdienst heeft ons in oktober 2023 bezocht en gecomplimenteerd met onze aanpak.

DIERPROEVEN

UT onderzoekers gebruiken technologie om alternatieven voor proefdiermodellen te ontwikkelen. Het Organ-on-Chip Centre Twente ontwikkelt modellen op basis van microfluidica en humane cellen of cellijnen. Deze organ-on-chips kunnen worden gebruikt als ziektemodel of in biomedisch onderzoek in het laboratorium in plaats van een proefdier. Een ander alternatief voor dierproeven zijn 3D gemodelleerde micro-omgevingen, waarmee het effect van nieuwe geneesmiddelen in een geavanceerd in vitro tumormodel wordt getest.

Nog niet voor al het UT onderzoek is een proefdiervrij alternatief. De komende jaren blijven dierproeven onmisbaar om de ingewikkelde processen in complexe ziektebeelden te onderzoeken. De UT kent een proefdierfaciliteit die is ingericht voor de huisvesting van kleine knaagdieren. De aantallen zijn jaarlijks pas halverwege het kalenderjaar beschikbaar. Daarom rapporteren we hier, in lijn met vorig jaar, het aantal in 2022. Dat jaar zijn 481 muizen en 80 ratten ingezet voor fundamenteel onderzoek naar kanker, maag-, darm- en leverziekten, en aandoeningen aan het zenuwstelsel.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

In de continuïteitsparagraaf wordt inzicht gegeven in de resultaten van het financiële beleid voor het verslagjaar 2023 en het voorgenomen financiële beleid voor de jaren 2024-2028. De continuïteitsparagraaf bestaat uit een deel A wat ingaat op het verwachte exploitatieresultaat en een deel B wat in gaat op de risico's en onzekerheden.

A. GEGEVENSSET

A1 ONTWIKKELING KENGETALLEN

ONTWIKKELING IN STUDENTENAANTALLEN EN PERSONEEL

Het streven is om onze unieke positie met kleinschalig onderwijs en een hechte studentengemeenschap te behouden. Deze unieke positie wordt door alle stakeholders gewaardeerd. Bij de UT draait het om mensen, waarbij ook goed wordt gekeken naar de student van de toekomst en de rol die de steeds sneller veranderende omgeving van onze universiteit hierin speelt. De omvang en samenstelling van de studentenpopulatie is dan ook een belangrijk onderwerp in Shaping2030. Onze ambitie is om in 2030 onze studentengemeenschap inclusief en divers te laten zijn.

Onze studentenaantallen lieten in de jaren tot en met 2021 een stijgende trend zien. In de afgelopen jaren zien we echter een daling ten opzichte van 2021. In de goedgekeurde begroting 2024-2028 is nog rekening gehouden met een licht stijgende studentenpopulatie. Inmiddels, voorjaar 2024, zijn hier nieuwe prognoses voor opgesteld. Op basis van de werkelijke inschrijvingen en het huidige politieke klimaat is de verwachting dat de studentenaantallen gaan dalen, zie ook 'Actuele ontwikkelingen' op de volgende pagina.

Vooruitzichten personeel en studenten	2023	2024*)	2025*)	2026*)	2027*)	2028*)
Studentenaantallen	12.147	12.622	12.897	13.179	13.322	13.438
Personeel (gemiddelde fte)						
• Bestuur / Management	20	20	20	20	20	20
• Personeel primair proces	2.121	2.212	2.208	2.170	2.150	2.135
• Ondersteunend personeel	1.589	1.462	1.490	1.482	1.471	1.465
Totaal personeel	3.730	3.694	3.718	3.672	3.641	3.620

* Gebaseerd op de goedgekeurde begroting 2024-2028

In de begroting 2024 is voor 2024 en meerjarig rekening gehouden met een krimp in de formatie zowel voor wetenschappelijk als ondersteunend personeel. Een werkwijze van stringente afwegingen bij het vervullen van vacatures en het verlengen van contracten blijft in 2024 van kracht om de organisatie financieel gezond te houden. Het aantal personeelsleden zal de komende jaren licht afnemen, waarbij we ons nadrukkelijk richten op een goede balans tussen wetenschappelijk en ondersteunend personeel, passend bij de instroom van studenten en de financiering die we ontvangen. Werkdruk blijft daarmee een belangrijk punt van aandacht de komende jaren.

A2 MEERJARENBEGROTING

UITGANGSPUNTEN FINANCIËEL BELEID

De beschikbare eerste geldstroom (rijksbijdrage plus collegegelden) wordt toegewezen aan onderwijs en onderzoek. Dat gebeurt via ons eigen verdeelmodel, dat zoveel mogelijk aansluit op het financieringsmodel van het ministerie. Omdat de minister pas in juni van het lopende boekjaar eventuele compensaties voor gestegen lonen, prijzen en studentenaantallen doorgeeft, maken we hiervoor in de begroting voor het komende jaar zelf een inschatting.

Om ook meerjarig deze stabiliteit te bereiken, hanteren we een vijfjarenhorizon voor de begroting. Het begrotingsjaar zelf is taakstellend en de meerjarenbegroting richtinggevend. De inzet van reserves moet voldoen aan ons reservebeleid en moet worden goedgekeurd door het CvB en de RvT. De Universiteitsraad heeft daarnaast instemmingsrecht op het inzetten van reserves. De budgetten voor bedrijfsvoering en huisvesting worden toebedeeld op basis van interne rekenregels, die regelmatig worden getoetst op marktconformiteit.

Om de financiën gezond te houden, toetsen we geplande materiële uitgaven aan de geldende normen voor solvabiliteit, liquiditeit en effect op het operationele resultaat en de cashflow. In de managementrapportage wordt periodiek over de ontwikkeling in de ratio's gerapporteerd.

Door de huidige financiële context verschuift onze aandacht meer richting beheersing van kosten, zonder daarbij het tactische en strategische niveau om met de organisatie mee te denken en te adviseren (sturen) uit het oog te verliezen. Hiervoor hanteren wij bij de uitvoering van het financiële beleid het uitgangspunt van het continu verbeteren en daarmee het continu aanscherpen en bijstellen van Planning & Control en risicomanagement.

In 2020 is gestart met een project tot aanpassing van ons eigen verdeelmodel. Het nieuwe verdeelmodel voor de masterbudgetten evenals de analyse van de geormerkte budgetten zijn reeds verwerkt in de budgetten met ingang van de begroting voor 2022-2026. De onderwijs en onderzoekscomponent (O&O) van het onderzoeksbudget is verwerkt in de begroting 2023-2027. De allocatie van de overige onderzoeksbudgetten is nog onderhanden. Hierbij wordt naast stabiliteit ook gekeken naar transparantie, toekomstgerichtheid en het realiseren van onze ambities uit Shaping2030.

ACTUELE ONTWIKKELINGEN

Alle meerjarencijfers die in deze continuïteitsparagraaf zijn opgenomen, zijn afkomstig uit de goedgekeurde begroting 2024-2028 welke is opgesteld in het najaar 2023. Ten tijde van het opmaken van dit jaarverslag in het voorjaar 2024 is duidelijk geworden dat er een aantal belangrijke ontwikkelingen zijn die impact hebben op de meerjarencijfers van de UT. Op de vorige pagina is al aangegeven dat dit onder andere naar voren komt in de lager dan voorspelde studentenaantallen wat natuurlijk ook een effect heeft op de collegegeld inkomsten en de Rijksbijdrage. Dit maakt de ombuigingsopgave voor de UT in de komende jaren groter. Ombuigingen die nodig zijn om langjarig met de financiële kengetallen (o.a. solvabiliteit en liquiditeit) te blijven voldoen aan de signaleringswaarden van OC&W. In het Spring Memorandum 2025 (voorjaar 2024), waarin de kaders voor de begroting 2025 zijn vastgelegd, zijn de effecten op de baten van de UT door de lagere studentenaantallen meegenomen. In de begroting 2025 (najaar 2024) wordt de extra ombuigingsopgave vertaald naar concrete acties.

Een aantal van de betreffende externe ontwikkelingen wordt onder andere toegelicht in onderdeel B1 van dit jaarverslag bij het onderwerp 'Risicogebieden; bedreigingen en kansen'.

ONTWIKKELING BALANS 2024-2028

Op basis van de resultaatbegroting 2024-2028, het Lange Termijn Strategische Huisvestingsplan (LTSH) en het aflossingsschema van de lange termijn financiering, wordt voor de jaren 2024-2028 onderstaande balans ontwikkeling verwacht:

Balans per 31 december (M€) geconsolideerd	2023	2024*)	2025*)	2026*)	2027*)	2028*)
Immateriële vaste activa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Materiële vaste activa	298,7	309,7	318,7	328,4	341,2	332,9
Financiële vaste activa	14,7	14,7	14,7	14,6	14,9	15,1
Totaal vaste activa	313,4	324,4	333,4	343,0	356,1	348,0
Voorraden	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Vorderingen	71,7	59,0	59,0	59,0	59,0	59,0
Kortlopende effecten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liquide middelen	129,8	90,1	91,9	87,7	77,1	79,0
Totaal vlottende activa	201,7	149,5	151,3	147,1	136,5	138,4
Totaal activa	515,3	473,9	484,7	490,1	492,6	486,4
Algemene reserve	129,5	116,0	112,3	112,1	111,3	112,5
Bestemmingsreserve publiek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bestemmingsreserve privaat	24,8	24,5	24,6	24,8	25,6	25,9
Bestemmingsfonds publiek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bestemmingsfonds privaat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal eigen vermogen	154,3	140,5	136,9	136,9	136,9	138,4
Voorzieningen	12,8	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9
Langlopende schulden	87,8	109,4	123,8	129,2	131,7	124,1
Kortlopende schulden	260,4	214,1	214,1	214,1	214,1	214,0
Totaal passiva	515,3	473,9	484,7	490,1	492,6	486,4

* Gebaseerd op de goedgekeurde begroting 2024-2028

De hierboven weergegeven balans wordt de komende jaren voornamelijk beïnvloed door geplande vastgoedinvesteringen, die bij ingebruikname worden geactiveerd. Daarnaast is sprake van reguliere aflossingen van langlopende leningen en is de komende jaren een nieuwe lening voorzien van M€ 70, onder meer ten behoeve van het bijgestelde LTSH. Bovengenoemd beeld resulteert in een solvabiliteit ((eigen vermogen + voorzieningen)/totaal vermogen) voor de komende jaren tussen de 30% en 32%. Hiermee is voldaan aan de signaleringswaarde van 30%. Dit biedt ruimte om verantwoord te kunnen investeren in noodzakelijke vervanging en/of uitbreiding van grootschalige strategische infrastructuur en overige noodzakelijke en/of wenselijke infrastructuur, huisvesting en bijvoorbeeld talentontwikkeling binnen het onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe onderwijsprogramma's.

TOELICHTING OP DE BALANS

MATERIELE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa (M€)								
geconsolideerd		Gebouwen en grond	Terreinontwikkeling	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	In uitvoering en vooruit betaald	Niet aan het proces dienstbare mva	Totaal
Aanschafprijs 1-1-2024	a	543,3	47,7	74,3	1,7	20,0	16,9	703,9
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen 1-1-2024	b	-337,1	-19,3	-35,3	-1,4	-	-12,1	-405,2
Boekwaarde 1-1-2024	c=a+b	206,2	28,4	39,0	0,3	20,0	4,8	298,7
Investerings 2024-2028	d	191,4	-	21,2	-	-20,0	0,3	192,8
Aanschafwaarde desinvesteringen 2024-2028	e	-	-	-	-	-	-	0,0
Afschrijvingen 2024-2028	f	-122,6	-	-36,2	-	-	-1,4	-160,3
Afschrijvingen desinvesteringen 2024-2028	g	-	-	-	-	-	-	0,0
Terugname bijzondere waardevermindering	h	-	-	-	-	-	-	0,0
Aanschafprijs en terugname waardevermindering 31-12-2028	i=a+d+e+h	734,6	47,7	95,5	1,7	0,0	17,2	896,6
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen 31-12-2028	j=b+f+g	-459,7	-19,3	-71,5	-1,4	-	-13,5	-565,5
Boekwaarde 31-12-2028	k=i+j	274,9	28,4	24,0	0,3	0,0	3,6	331,2

VASTGOEDINVESTERINGEN

Het meerjarig kader van het LTSH bepaalt de financieringsruimte die beschikbaar is voor de realisatie van huisvesting binnen de hiervoor gestelde kaders voor solvabiliteit en liquiditeit door de RvT. Uitgangspunt van het plan is dat de solvabiliteits-, liquiditeits- en huisvestingsratio de komende jaren binnen de daarvoor gestelde kaders blijven.

De huisvestingsratio (huisvestingslasten/totale lasten) blijft de komende jaren met 9 à 11% onder de signaleringsnorm van 15% die de Onderwijsinspectie hanteert. Ook zijn de effecten van deze investeringen op de solvabiliteit en current ratio in beeld gebracht.

Afzonderlijke investeringsbeslissingen groter dan M€ 5 worden voorgelegd aan de UR en groter dan M€ 10 aan de RvT. Indien het jaarbudget (de totale uitgaande kasstroom uit Annual Plan LTSH) met 10% of meer wordt overschreden, wordt de RvT vooraf om toestemming gevraagd. Hiermee is geborgd dat zowel de RvT als de medezeggenschap tijdig betrokken zijn bij veranderingen die mogelijk financiële risico's bevatten.

INVENTARIS, APPARATUUR EN GROOTSCHALIGE INFRASTRUCTUUR

De komende jaren is, op basis van de meerjarenbegroting 2024-2028, rekening gehouden met een investering van M€ 20,4 in inventaris, onderzoeksapparatuur en vervangingsinvesteringen. Deze investeringen bevatten onder meer investeringen in sport en culturele faciliteiten.

RESERVES EN VOORZIENINGEN

In 2022 heeft de UT meer uitgegeven en geïnvesteerd dan er aan financiering binnenkwam. Dat was een bewuste keuze, want met het oog op de toekomst zijn verschillende investeringen noodzakelijk. Ook in 2023 zien we dat het operationeel resultaat minder goed is dan begroot. Dit maakt aanpassingen noodzakelijk. We streven naar een positief resultaat in de komende jaren, maar zullen dit niet in één jaar bereiken. De begroting voor 2024 gaat uit van een negatief resultaat van (maximaal) twee procent van de eerste geldstroom. In 2025 mag dat tekort maximaal één procent zijn. Dit betekent dat er in de periode 2024-2028 voor de jaren 2024 en 2025 een negatief resultaat zal ontstaan. Hierdoor zullen de reserves van de UT de komende jaren afnemen. En in 2026 willen we dat inkomsten en uitgaven volledig in evenwicht zijn. Daarna zullen we weer positieve resultaten moeten boeken om het eigen vermogen aan te vullen tot het niveau dat nodig is voor een financieel gezonde en veerkrachtige organisatie.

BEGROTING 2024-2028

De (geconsolideerde) begroting voor de jaren 2024-2028 geeft inzicht in de verwachte resultaatontwikkelingen.

Staat van baten en lasten (M€) geconsolideerd	2023	2024*)	2025*)	2026*)	2027*)	2028*)
Rijksbijdrage	298,1	316,3	317,5	318,5	322,3	324,0
College-, cursus en examengelden	36,3	40,1	43,5	45,0	46,4	47,4
Baten werk in opdracht van derden	99,1	133,0	137,8	126,2	128,4	132,1
Overige baten	48,0	36,8	36,4	37,2	37,0	36,1
Totaal baten	481,5	526,2	535,3	527,0	534,1	539,6
Personeelslasten	344,1	361,2	372,4	373,1	374,7	376,9
Afschrijvingen	27,5	30,3	30,3	30,4	30,0	29,9
Huisvestingslasten	33,1	40,4	40,3	40,4	39,2	38,1
Overige lasten	90,6	102,9	109,9	97,0	99,6	102,9
Totaal lasten	495,3	534,8	552,9	540,9	543,5	547,8
Saldo baten en lasten	-13,8	-8,6	-17,6	-13,9	-9,4	-8,2
Saldo baten en lasten financiële bedrijfsvoering	2,7	0,3	-2,6	-2,9	-3,5	-3,1
Saldo buitengewone baten en lasten	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-11,1	-7,5	-20,0	-16,8	-12,9	-11,3
Resultaat deelnemingen	0,3	0,0			0,0	0,0
Ombuigingsopgave		0,0	16,4	16,8	12,9	11,3
Totaal resultaat	-10,8	-7,5	-3,6	0,0	0,0	0,0

* Gebaseerd op de goedgekeurde begroting 2024-2028

TOELICHTING

Om de financiën van de organisatie gezond te houden, is een realistisch UT-budget waarvan de realisatie goed gemonitord en waar nodig bijgestuurd kan worden via managementrapportages cruciaal. De resultaatontwikkeling is daarnaast voor een belangrijk deel afhankelijk van de ontwikkelingen en de onzekerheden in de rijksbijdrage en andere inkomsten, de ontwikkeling in studentaantallen, de personele formatie, inflatie, ontwikkeling van de energiekosten en de investeringen voor de komende jaren (met betrekking tot de afschrijvingslasten).

RIJKSBIJDRAGE

De rijksbijdrage is geraamd op basis van de voorlopige bekostigingsfoto t-2. Er spelen diverse ontwikkelingen met betrekking tot de rijksbijdrage. Zo zijn de starters- en stimuleringsbeurzen en andere geoormerkte budgetten (waaronder 'wisselstroom', 'slimmer collegejaar' en kennisveiligheid) in deze begroting verwerkt. Daarnaast is voor de loon- en prijsindex gerekend met een verwachting van 4,0%.

In opdracht van OCW zijn door de onderzoeksbureaus PwC en Berenschot onderzoeken uitgevoerd naar respectievelijk de toereikendheid van de rijksbekostiging van het MBO en HO en de optimale verhouding tussen vaste en variabele bekostiging. De onderzoeksrapporten zijn in maart 2021 gepresenteerd. Op dit moment wordt op diverse onderdelen gesproken over de Rijksbekostiging. Er zijn nog geen besluiten genomen.

Om de basis voor wetenschappelijk onderwijs en onderzoek gericht en duurzaam te versterken, investeert de minister in sectorplannen. De eerste tranche is in 2022 toegekend. De sectorplanmiddelen zijn, net als in 2023, opgenomen in onze begroting voor 2024-2028. Onder meer om ongebonden onderzoek te stimuleren, heeft de minister starters- en stimuleringsbeurzen ingesteld. Deze middelen zijn in onze begroting voor 2024-2028 opgenomen. Beide instrumenten zullen de komende tijd nader worden uitgewerkt en/of geïmplementeerd.

Het Nationaal Groeifonds biedt nieuwe kansen voor onderzoek en onderzoeksinfrastructuur. De UT is als partner in Groeifondsvoorstellen gehonoreerd zoals in NXTGEN hightech, PhotonDelta, Einstein Telescope en Impuls Open Leermateriaal. Daarnaast waren er toekenningen voor bijdragen aan Duurzame materialen NL, het Groeiplan watertechnologie, NL 2120, het groene verdienvermogen van NL en aan het project Luchtvaart in transitie.

COLLEGE GELDEN

De raming van de collegegelden vertoont een stijging in de periode 2024-2028. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat met ingang van collegejaar 2024-2025 eerstejaars studenten weer het volledige collegegeld betalen in plaats van het verlaagde collegegeldtarief.

BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

Voor wat betreft de omvang van tweede en derde geldstroom wordt voor de toekomst rekening gehouden met ontwikkeling van inkomsten van M€ 133,0 in 2024 naar M€ 132,1 in 2028. De faculteiten verwachten een stijging van de tweede en derde geldstroom ten opzichte van 2023 (M€ 99,1). Door de sectorplannen onderzoek en onze bijdragen in de Groeifondsvoorstellen van met name PhotonDelta kunnen we een grotere impact maken.

OVERIGE BATEN

De overige baten laten tussen 2024 en 2028 een stabiel beeld zien.

PERSONEELSLASTEN

De loonkosten in de begroting zijn gebaseerd op de nieuwe cao 2023 en de meest actuele percentages van onder andere de sociale lasten en de pensioenen. In het meerjarig perspectief is nog geen rekening gehouden met aanvullende loonkostenstijgingen.

AFSCHRIJVINGSLASTEN

De afschrijvingslasten zullen in de jaren 2024 tot 2028 een lichte daling laten zien van M€ 29,4 tot M€ 28,6. Meer details zijn te vinden in de toelichting op de balans onder 'materiële vaste activa'.

HUISVESTINGSLASTEN

De uitgangspunten voor investeringen in huisvesting zijn vastgelegd in het huidige LTSH. De komende jaren komt de huisvestingsratio (huisvestingslasten/totale lasten) uit tussen de 9 à 11%, dit is onder de signaleringsnorm van 15% die de Onderwijsinspectie hanteert.

Vanaf het vierde kwartaal van 2021 zijn de energieprijzen fors gestegen. De energielasten voor 2023 lagen echter wel lager dan in 2022 en lijken zich te stabiliseren. In het budget voor 2024 en verder is rekening gehouden met de hogere energieprijzen. Naast de gestegen energieprijzen is in de begroting 2024-2028 het kader voor de investeringen in huisvestingslasten vanuit het LTSH aangescherpt om de ratio's binnen de gewenste bandbreedtes te houden.

BATEN EN LASTEN FINANCIËLE BEDRIJFSVOERING

Betreft de financieringskosten van de Universiteit Twente. Als gevolg van het aantrekken van externe financiering nemen deze de komende jaren toe.

OMBUIGINGSOPGAVE

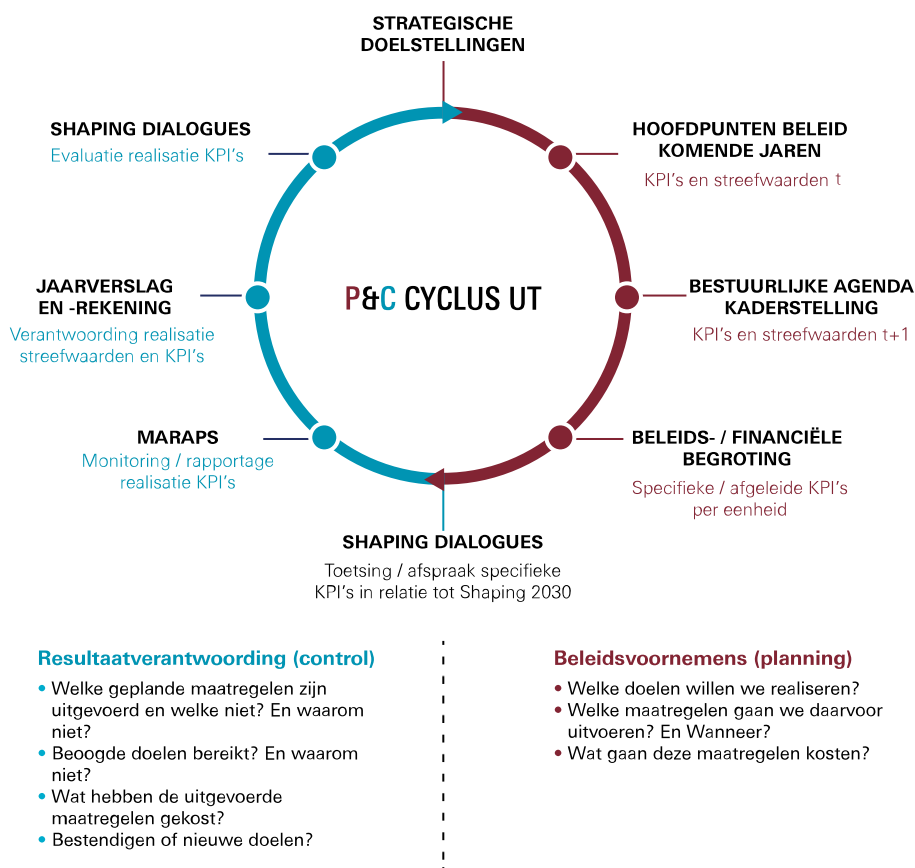
De komende jaren is er sprake van teruglopende eerste geldstroom baten en verder stijgende kosten. Dit betekent dat er komende jaren sprake is van een ombuigingsopgave. Over de invulling daarvan voor de jaren 2025 en verder worden intensieve gesprekken gevoerd met de organisatie. Bij het opstellen van de begroting 2025 zullen deze keuzes verwerkt moeten worden.

B. OVERIGE RAPPORTAGES

B1 AANWEZIGHEID EN WERKING VAN HET INTERNE RISICOBEBEERSINGS- EN CONTROLESYSTEEM

WERKING EN OPZET

Risicomanagement is gericht op het continu en proactief beheersen van de risico's. Het is een aanvulling op de bestaande bedrijfsvoering en is als zodanig geïntegreerd in de bestaande processen. Een risico wordt als volgt gedefinieerd: 'een gebeurtenis die een positief of negatief effect heeft op het bereiken van de organisatiedoelstellingen. Er wordt dan gesproken over een kans dan wel een bedreiging'. Centraal staat derhalve het realiseren van de strategische doelstellingen, die worden bepaald als onderdeel van het Planning & Control Proces (zie schema).

In 2024 zullen we doorgaan met het uitwerken van de bestuurlijke prioriteiten zoals we dat ook in 2023 hebben gedaan. In 2024 zal de nadruk daarbij vooral liggen op het financieel gezond houden van de organisatie. Met behulp van periodieke managementrapportages monitoren we de implementatie van het vastgestelde beleid en rapporteren we over de realisatie van de plannen. Op basis daarvan wordt bepaald of risico mitigerende en/of andere maatregelen nodig zijn. Betrouwbare, relevante en tijdige managementinformatie is hierbij van belang. Er wordt blijvend gewerkt aan de verdere versterking van een meer sturingsgerichte P&C-cyclus en daarin opgenomen producten.

RISICOGEBIEDEN; BEDREIGINGEN EN KANSEN

INTERNE ONTWIKKELINGEN

Periodiek wordt een min of meer vaste set van geïdentificeerde strategische risico's gemonitord door middel van de managementrapportage (MARAP). De MARAP kent per rapportage eigen accenten, kenmerkend voor bijsturingmogelijkheden in de P&C cyclus. Als risicogebieden onderscheiden we: onderwijs, onderzoek, personeel, financiën, ICT, valorisatie en kennisveiligheid. Deze onderwerpen worden onder 'beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden (B2)' individueel uitgewerkt.

EXTERNE ONTWIKKELINGEN

De externe kansen en/of bedreigingen die de UT ziet, komen vooral voort uit het landelijke politieke domein en de geopolitieke situatie. Enkele actuele ontwikkelingen zijn:

FORMATIE 2023-2024

Als gevolg van de Tweede Kamerverkiezingen vindt een nieuwe kabinetsformatie plaats. Welke gevolgen dit heeft voor het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is onzeker, maar de gevolgen kunnen aanzienlijk zijn.

HUMANITAIRE RAMPEN

Op dit moment vinden op diverse plaatsen oorlogen plaats, onder meer in Oekraïne en in het Midden-Oosten. Dit heeft gevolgen voor de wereldeconomie en daarmee ook voor de economie van Nederland. Het heeft ook impact op het welzijn van de studenten, de medewerkers en alle mensen die (direct of indirect) te maken hebben met deze situaties. Om de toegang tot het hoger onderwijs te waarborgen, is het collegegeldtarief voor vluchtelingstudenten die beschikken over een tijdelijk beschermde status ook voor het collegejaar 2023/2024 verlaagd naar het wettelijk tarief.

INFLATIE

2022 was een jaar met hoge inflatie. Zo zijn de grondstoffen- en energieprijzen fors gestegen, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne. De inflatie is in 2023 afgenomen. Het is nog onzeker in hoeverre de overheid hierop zal acteren middels de loon- en prijscompensatie de komende jaren.

RIJKSBEKOSTIGINGSMODEL

Voor de financiering van de universiteit zijn we voor een groot deel afhankelijk van de Rijksbijdrage. Over de toereikendheid van de Rijksbekostiging en de optimale verhouding tussen vaste en variabele bekostiging hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden. Deze onderzoeken kunnen consequenties hebben voor de toekomstige ontwikkeling van de Rijksbekostiging voor de universiteiten.

OCW: FINANCIËEL BELEID

Elk jaar opnieuw is het maar de vraag of en hoeveel OCW de universiteiten compenseert voor gestegen lonen, prijzen en studentenaantallen. Omdat we nooit vooraf weten in hoeverre OCW de instellingen compenseert, is de druk en onzekerheid op de financiële ruimte van de UT toegenomen. Deze compensaties worden dermate laat in het jaar bekend (juni), dat het in de lopende begroting moeilijk tot zinvolle bestedingen leidt. De UT onderkent dit risico en maakt een eigen inschatting van de compensaties voor het eerstvolgende jaar (2024 M€ 12). Hiermee komt de UT weliswaar tegemoet aan de oproep van de minister om risicovoller te begroten, maar OCW verlegt hiermee echter wel de financiële risico's steeds meer naar de universiteiten.

INTERNATIONALISERING

Internationalisering is sinds lange tijd een van de pijlers van de UT-strategie, met nadruk op de kwaliteit van het onderwijs (international classroom) en de bijdrage aan de maatschappelijke vraag naar academisch opgeleide technici voor de arbeidsmarkt. Een risico is de huidige politieke discussie rondom internationalisering van het hoger onderwijs. Eind 2022 is vanuit de politiek verzocht om bijsturing op instroom van internationale studenten in bachelor opleidingen. De Universiteiten van Nederland hebben op verzoek van de Minister en Tweede Kamer een leidraad met maatregelen gepresenteerd, om als onderwijsinstellingen zelfregie te pakken op dit onderwerp. De UT pakt hierin verantwoordelijkheid door aan de slag te gaan met het gezamenlijk ontwikkelen van plannen voor de invulling van deze leidraad, met oog voor onze kernwaarden en UT-specifieke vraagstukken. Zo spelen we een belangrijke regionale en grensoverschrijdende rol als universiteit vlakbij de Duitse grens en dragen we bij aan de grote behoefte aan technisch talent voor de (regionale) arbeidsmarkt. De situatie dwingt ons te veranderen. In dit proces is het belangrijk ons internationale karakter en onze talentvolle internationale gemeenschap te blijven koesteren.

Een instrument dat de UT inzet voor het creëren van een diverse, internationale classroom is het voorbereidend jaar 'Twente Pathway College' in samenwerking met Navitas. In 2023 is besloten het contract met Navitas met twee jaar te verlengen, mede ingegeven door de onzekerheid over de koers van de politieke discussie over internationalisering. Inmiddels is het stoppen met het voorbereidend jaar opgenomen in het maatregelenpakket waarmee de Universiteiten van Nederland gezamenlijk grip willen krijgen op internationale instroom. De UT zal het voorbereidingsjaar na afloop van het contract dan ook stoppen .

Het huidige politieke klimaat kan (net als beide bovengenoemde punten) leiden tot meer centrale regie vanuit Den Haag, wat consequenties kan hebben voor de autonomie van de universiteit. Dit kan leiden tot vergroting van de verantwoordingsdruk.

In breder perspectief is het doorontwikkelen van onze visie en strategie op hoe de UT zich tot de regio en Europa verhoudt, belangrijk om als universiteit 'resilient' te blijven. Eén van de strategische prioriteiten van de UT en een belangrijk vehikel voor de realisatie van onze internationaliseringsstrategie is ECIU University. De UT speelt als coördinator van de ECIU Foundation én het grootste consortium van European Alliances een belangrijke rol in de ontwikkeling van een Europese Universiteit. Steeds vaker wordt input op Europees beleid gevraagd via deze Alliances op verschillende onderwerpen, zoals gezamenlijke opleidingen, samenwerkingsverbanden en de wettelijke status van Europese universiteiten. De meerwaarde wordt ook erkend door de Europese Commissie en OCW gezien de toegezegde financiering op deze initiatieven. Het organiseren en faciliteren van de samenwerking met ambitieuze en innovatieve doelen op deze schaal en in dit tempo, brengt ook uitdagingen met zich mee. Denk hierbij aan het absorptievermogen van deze ontwikkelingen in de eigen faculteiten.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is een belangrijke pijler van Shaping2030 en biedt kansen voor de UT. De brede UT-gemeenschap heeft met tal van initiatieven de urgentie van dit vraagstuk aangetoond. De universiteit wil een significante impact hebben op duurzaamheidsuitdagingen en heeft binnen het SEE-programma ambitieuze plannen ontwikkeld om deze kwestie aan te pakken.

BEHEERSMAATREGELEN

Beheersmaatregelen zijn zowel preventief als repressief. Intern zijn er twee soorten: *hard controls* (afspraken en richtlijnen) en *soft controls* (gericht op het functioneren van medewerkers). Voorbeelden van hard controls binnen de universiteit zijn het Bestuurs- en beheersreglement (BBR), de mandaatregeling, de regeling nevenwerkzaamheden en richtlijnen vanuit de externe wetgeving. Het accent ligt op *hard controls*, maar we onderzoeken hoe we invulling kunnen geven aan een verschuiving naar meer *soft controls*. Zo is een workshop 'Een waarde gedreven risicodialog om te navigeren in onzekere tijden' georganiseerd voor een groot deel van de organisatie.

De beheersmaatregelen zijn gericht op het beheersen van operationele en financiële risico's en risico's als gevolg van wet- en regelgeving. De periodieke monitoring op de effectiviteit van de beheersmaatregelen vindt zowel centraal als op het niveau van de afzonderlijke eenheden (faculteiten, instituten en diensten) plaats en is erop gericht om tijdig afwijkingen van het plan te detecteren. Waar nodig vindt een onderzoek plaats naar de oorzaken en worden bijstuuringsmaatregelen getroffen.

De ontwikkelingen in bovenstaande indicatoren, de werking van de ingezette beheersmaatregelen en de onderkende risico's worden periodiek via de managementrapportage geagendeerd in het CvB, het CvB-decanenoverleg, de RvT en de Universiteitsraad. Ze worden ter informatie gezonden aan het management binnen de universiteit. Daarnaast zijn ze onderwerp van gesprek in de Shaping Dialogues tussen het CvB en de faculteitsbesturen.

Beheersingsmaatregelen met betrekking tot de externe ontwikkelingen worden vooral gezocht in het gezamenlijk optrekken met andere universiteiten (UNL, 4TU, VU), Hogescholen, samenwerking met gemeente, eigen scenarioanalyses en lobby-trajecten

TOEKOMSTIG RISICOMANAGEMENT

Ons risicomanagementsysteem is strategisch ingebed, voorziet in sturingsmechanismen en wordt omarmd door het bestuur, het management, de medezeggenschap en de toezichthouder. Desondanks vragen het risicobewustzijn en interne- en externe ontwikkelingen om aanvullende doorontwikkelingen, die door de werkgroep Governance, Risk en Compliance verder worden uitgewerkt.

- In 2022 is een werkgroep samengesteld met als doel een UT-breed Governance, Risk en Compliance (GRC) raamwerk te ontwikkelen. De werkgroep bestaat uit medewerkers vanuit verschillende vakgebieden: financiën, integrale veiligheid, kennisveiligheid en Internal Audit. De aandachtsgebieden zijn algemeen (zoals finance en business continuity) en strategisch van aard. De werkgroep is begonnen met het schetsen van huidige instrumenten, processen, beleidsdomeinen en personen die zich bezighouden met risicobeoordelingen en risicomangement aan de UT. Daarbij is nadrukkelijk bekeken op welke wijze risico's en bijbehorende beheersmaatregelen in de algemene processen worden meegenomen. Deze werkgroep heeft gekeken wat voor de UT een goede manier is om risicomangement verder te implementeren en verder te optimaliseren in de organisatie.
- De werkgroep ziet de UT als een lerende organisatie die kennisdeling en uitwisseling als het hart van het risicomangement ziet. Om die reden heeft de werkgroep voor het hoger management een workshop georganiseerd. 'Een waarde gedreven risicodialog om te navigeren in onzekere tijden' geleid door Martin van Staveren – kerndocent executive masteropleidingen Risicomangement en Public Management. In deze workshop stond de risicodialog centraal, een vorm om tot een expliciet, realistisch en gestructureerd gesprek (over kansen en risico's) te komen.
- Aan deze workshops zal een vervolg gegeven worden om vaker de risicodialogen als aanvullend middel te hanteren in het risicomangement van de UT. Aan de hand van drie essentiële vragen - Wat is ons doel? Wat is onzeker? Wat ga je doen? – kan een vrijmoedig en openhartig gesprek gevoerd worden over onzekerheden en de mogelijkheden om hier mee om te gaan. Het voeren van een expliciete, realistische en gestructureerde risicodialog kan ons in deze onzekere tijd helpen om richting te geven.

INTERNAL AUDIT

Internal Audit is de eigen auditfunctie van de Universiteit Twente. Deze afdeling houdt zich primair bezig met uitvoering van (voornamelijk niet-repeterende) onderzoeken naar zaken waarover het management additionele zekerheid wenst (management control), waarbij naast beheersingsmaatregelen zoals richtlijnen en procedures, ook in toenemende mate cultuur- en gedragsaspecten zoals leiderschap en integriteit in beschouwing worden genomen. Naast deze primaire rol ondersteunt de interne auditfunctie het management in het analyseren van oorzaken van problemen (verkrijgen inzichten) en doet zij aanbevelingen om processen en interne beheersing te verbeteren. Bovendien adviseert ze het CvB en de auditcommissie van de RvT over de meer structurele ontwikkelingen in de risico's en de bijbehorende beheersingsmaatregelen, bijvoorbeeld op het gebied van *cybersecurity*. Deze nieuwe invulling houdt in dat naast onafhankelijke en objectieve audit diensten ook consulting diensten worden aangeboden die bedoeld zijn om zowel de waarde van de organisatie te beschermen als waarde aan de organisatie toe te voegen en de bedrijfsactiviteiten te verbeteren. Internal Audit doet dit door haar functie vraag gestuurd in te vullen (in afstemming met *key-stakeholders*) en een coördinerende rol te vervullen in de optimalisatie van de onderlinge samenwerking tussen functies belast met de uitvoering van control werkzaamheden.

Internal Audit kent een brede scope van dienstverlening, om te kunnen focussen op de relevante onderwerpen voor de onderwijsinstelling en in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en opkomende risico's. Naast *financial audits* worden bijvoorbeeld ook *behavioural*, *operational* en *IT-audits* uitgevoerd en inzichten en/of adviezen gegeven. In 2023 is hieraan de discipline *sustainability* toegevoegd, om te kunnen voorzien in de advisering en de controle van niet-financiële duurzaamheidsinformatie. De onderwerpen voor onderzoek en advisering door Internal Audit worden vastgelegd in een risico-gebaseerd (meerjarig) intern auditplan, dat periodiek wordt herzien.

Het verslagjaar 2023 heeft voornamelijk in het teken gestaan van de verdere vormgeving van de nieuwe disciplines *sustainability*, *behavioural*, *IT auditing* en *advisory*. Door middel van het uitvoeren van onderzoeken op voornoemde gebieden voorziet Internal Audit in een behoefte en draagt ze tegelijkertijd bij aan de stimulering van het goede gesprek over de *governance* van universiteiten (hoe uitvoering te geven aan de vastgelegde principes van goed bestuur) in lijn met de brede maatschappelijke opdracht en het eigen karakter en identiteit van de Universiteit Twente.

RVT-AUDITCOMMISSIE

De Auditcommissie van de RvT monitort ons interne risicobeheersings- en controlesysteem. Daarnaast bereidt de commissie de bespreking in de Raad voor van:

- Naleving van de relevante wet- en regelgeving;
- Financiële informatieverschaffing door de universiteit en haar deelnemingen;
- Naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de (externe) accountant;
- Financiering van de universiteit conform beleggings- en financieringsstatuten;
- De financiële informatieverschaffing (waaronder het Spring Memorandum, Begroting en de Jaarrekening);
- Administratieve organisatie en de daaraan ten grondslag liggende informatiesystemen.

EXTERNE ACCOUNTANT

De externe accountant is een belangrijke schakel in het interne risicobeheersings- en controlesysteem. De controleverklaring van de externe accountant is erop gericht om de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties te controleren en om vast te stellen of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële situatie. De zekerheid die de externe accountant met deze verklaring verschaft, is belangrijk voor het dechargeproces en ondersteunt de RvT bij het uitvoeren van zijn

verantwoordelijkheid. Naast de controleverklaring levert de externe accountant ook een accountantsverslag en een rapportage van interim bevindingen, de zogeheten management letter. In deze documenten rapporteert de externe accountant vanuit zijn onafhankelijke rol over de kwaliteit van de interne beheersing en wordt advies gegeven over door te voeren verbeteringen. De externe accountant voert periodiek overleg met de Auditcommissie van de RvT, het CvB, Internal Audit, de dienst Finance en de dienst LISA.

B2 BESCHRIJVING VAN DE BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Daar waar in de vorige paragraaf ingegaan is op de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem in het algemeen wordt in deze paragraaf ingegaan op een aantal specifiek voor de UT geldende risico's en de wijze waarop deze worden beheerd.

In de tabel zijn per risicogebied de risico's, de te treffen maatregelen, de KPI's en potentiële impact aangegeven. In deze tabel wordt onderscheid gemaakt tussen het bruto-risico (risico als er geen beheersmaatregelen worden getroffen) en het netto-risico (risico nadat beheersmaatregelen zijn genomen). Het risico in de linker kolom betreft het bruto-risico en in de analyse van de potentiële impact wordt een inschatting gemaakt van het netto-risico.

ONDERWIJS

Risico	Maatregel	KPI	Potentiële Impact
Input: Studentenpopulatie krimpt, waardoor, een lager marktaandeel en daarmee lagere rijksbekostiging.	<ul style="list-style-type: none"> • Scenario analyses • Onderwijstargets onderdeel van P&C cyclus. • Inzet extra marketing instrumenten/ wervingsactiviteiten • Verdere optimalisatie aanmelding- en inschrijvingsproces • Vergroten aantrekkelijkheid UT opleidingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vooraanmeldingen • Studentinschrijvingen • Marktaandelen instroom • Aantallen diploma's • Visitatie-, NSE-scores, Keuzegids Ba + Ma • Instroom, uitval, switch en rendement 	Hoog
Input: Het wetsvoorstel Wet Internationalisering in Balans (WIB) wordt nog verder aangescherpt op de technische disciplines en/of bachelor waardoor de instroom krimpt.	<ul style="list-style-type: none"> • Scenario analyses • Vergroten aantrekkelijkheid UT opleidingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vooraanmeldingen • Studentinschrijvingen • Marktaandelen instroom • Aantallen diploma's • Visitatie-, NSE-scores, Keuzegids Ba + Ma • Instroom, uitval, switch en rendement 	Hoog
Input: Daling van het aantal VWO'ers met het profiel NT/NG. Hierdoor krimpt de potentiële studentenpopulatie van de UT.	<ul style="list-style-type: none"> • Actieplan van de samenwerken Pre-U programma's van de 4TU (4TU.VO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Profielkeuze cijfers VO 	Midden
Input: Scheve samenstelling van de studentenpopulatie zowel wat betreft de internationale achtergrond van de studenten, alsook op het gebied van inclusie. Dit kan leiden tot een suboptimale leerervaring van studenten en daarmee zou ook een van de strategische doelen in het geding kunnen komen.	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet voorbereidend jaar (NAVITAS) • Aanpassen marketingbeleid • Aanscherping van selectiecriteria en intensivering van de matching. • Inzet Diversity, Equity and Inclusion team • Financiële sturingsmiddelen inzetten zoals scholarships & waivers en collegegelden 	<ul style="list-style-type: none"> • Keuzegids Ba + Ma • NSE-scores • Samenstelling studenteninstroom naar nationaliteit • Vooraanmeldingen 	Laag

Risico	Maatregel	KPI	Potentiële Impact
<p>Input:</p> <p>Te sterke groei in studentenaantallen waardoor onvoldoende beschikbare capaciteit van kwalitatief goed onderwijs en kleinschaligheid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Scenario analyses • Versterken matching en selectie van de opleiding(en) • Aanpassen van de zichtbaarheid van de opleiding(en) in marketinguitingen. • Bijschalen onderwijscapaciteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Vooraanmeldingen • Studentinschrijvingen • Marktaandelen 	Laag
<p>Input:</p> <p>Onvoldoende benutten van de mogelijkheden om als universiteit LLO te faciliteren en daarmee op lange termijn sociaal maatschappelijke impact te verliezen ten opzichte van andere kennisinstellingen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • LLO als volwaardige pijler in onderwijs opnemen • Bouwen van systemen en infrastructuur LLO • Opzetten van ondersteunende organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> • LLO aanbod • Deelname LLO activiteiten 	Laag
<p>Throughput (operations):</p> <p>Verder aanscherping van de WIB:</p> <p>Het wordt moeilijker om internationale staf aan te nemen.</p> <p>Het behoud van het Nederlands als onderwijs- en wetenschapstaal in de nieuwe WIB wordt zeer ver doorgevoerd waardoor dit niet meer uitvoerbaar is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Scenario analyses 		Middel
<p>Throughput (operations):</p> <p>Door externe ontwikkelingen vindt er een verschuiving plaats in de onderwijsverplichtingen naar meer administratieve taken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Scenario analyses • Optimalisatie van ondersteunende processen. 		Middel
<p>Throughput (operations):</p> <p>De omvang van een studentenpopulatie van een opleiding is te klein (of te groot) om effectief uit te voeren waardoor er veel financiële middelen verloren gaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Scenario analyses 	<ul style="list-style-type: none"> • Cijfers instroom, uitval, switch en rendement 	Middel
<p>Output:</p> <p>Problemen met de studierendement en studiesnelheid waardoor het aantal langstudeerders en het aantal uitvallende studenten toeneemt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Study analytics: In kaart brengen van struikelvakken. • Begeleidingstrajecten per student. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cijfers instroom, uitval, switch en rendement 	Groot

ONDERZOEK

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
<p>Relatieve daling onderzoeksmiddelen uit de tweede en derde geldstroom. Hierdoor minder dekking exploitatie en investeringen, minder wetenschappelijke output, minder imago/impact. Negatief effect op UT als research universiteit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Periodiek monitoren onderzoeks KPI's • Agenderen risico's in diverse gremia • Werken aan duurzame groei inverdienvermogen. • Businessplannen opstellen en monitoren • Inzet nieuwe sectorplannen en benutten startersbeurzen. • Versterken samenwerking met nationale en internationale partners. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omvang/samenstelling en groei onderzoeksportefeuille • Percentage verdien capaciteit • Promoties, promotieduur, uitval en rendementen 	Hoog
<p>Lagere score in internationale <i>rankings</i> dan andere Nederlandse universiteiten, waardoor het profiel van de UT niet tot zijn recht komt en wellicht minder talent (zowel student als staf) wordt aangetrokken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Positie ten opzichte van deze rankings herbepalen • Tegelijkertijd eigen unieke UT profiel versterken en zichtbaar maken • Ontwikkeling van het UT impactportfolio • Experimenteren met alternatieve rankings • Optrekken in nationaal verband om universitair beleid inzake rankings af te stemmen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Impactscore citaties • Andere KPI's die worden gehanteerd in rankings, zoals voor reputatie • Externe rapportages 	Midden
<p>Bezettingsgraad strategische infrastructuur is te laag, waardoor onvoldoende dekking exploitatie en beschikbare middelen voor langetermijninvesteringen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kansen benutten in financieringsregelingen (TOF, GWI, Groeifonds) • Verbeteren inzicht in gebruik van infrastructuur • Werkomvang binnen het lab (gebruikersuren) de komende jaren te verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> • % Bezettingsgraad Nanolab etc. • Omvang gedeelde infrastructuur • Omvang externe financieringsmiddelen ten behoeve van grootschalige strategische infrastructuur. 	Laag
<p>Uitvoering of registratie van projecten zijn niet compliant bij complexe subsidievoorwaarden, waardoor risico op terugbetaling subsidies en imagoschade.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis delen en vier ogen principe 	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal bevindingen IA/externe auditors ten aanzien van subsidievoorwaarden 	Hoog
<p>Politieke landschap is verschoven na afloop van de verkiezingen. Risico op bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking en onderwijs- en onderzoeksmiddelen voor universiteiten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken duurzame verbetering van verwerving tweede en met name derde geldstroom. • Versterken samenwerking binnen Europa. • Verbeteren efficiëntie projectuitvoering • Verbeteren financiering en benutting onderzoeksinfrastructuur 	<ul style="list-style-type: none"> • Omvang/samenstelling en groei onderzoeksportefeuille • Percentage verdien capaciteit • Percentage dekkingsbijdrage 	Hoog

VALORISATIE

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
Een te gering voorspellend vermogen binnen UTH waardoor UT verrast wordt door relatief omvangrijke afwijkingen van de begroting en jaarplan.	<ul style="list-style-type: none"> • CFO en controller aangesteld • P&C-cyclus op orde en aansluitend bij UT-cyclus • UTH-kwartaalrapportages aan CvB 	<ul style="list-style-type: none"> • Begroot versus gerealiseerd resultaat 	Laag

PERSONEEL

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
Het aantrekken, ontwikkelen, erkennen en waarderen van talent in relatie tot diversiteits- en inclusie doelstellingen vraagt aandacht. In relatie tot de financiële uitdagingen waar de UT voor staat, wordt kritisch gekeken naar openstaande vacatures en verlengen van contracten. De landelijke politieke discussie over internationalisering vormt risico voor het aantrekken en behouden van talent. Dit vraagt extra investering om onze arbeidsmarktpositie nu en in de toekomst te behouden.	<ul style="list-style-type: none"> • Strategische Personeelsplanning (SPP) • Doelgroepgerichte aanpak en zorgen voor optimale vindbaarheid. Monitoren via data en analytics en verhogen van de kwaliteit. • Transparant vacaturebeleid • Talentontwikkelingsbeleid medewerkers • Erkennen & waarderen 	<ul style="list-style-type: none"> • Begrote versus gerealiseerde bezetting (% vacature ruimte) • Percentage vrouwen in hogere functies • Percentage mobiliteit / verblijfsduur functie (alleen gemiddeld)/instroom/ uitstroom) 	Hoog
Waar het jaar 2022 alleen stijgende verzuimcijfers liet zien met continuïteitsrisico's zien we in 2023 juist een dalende trend. Echter de gemiddelde verzuimduur stijgt, waarbij psychosociale arbeidsbelasting en werkdruk een belangrijke oorzaak zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • De resultaten van welzijnsonderzoek onderzoek geven inzicht in het welbevinden van UT-medewerkers. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zullen gerichte acties worden uitgezet. • Inzet op een gezonde balans (leiderschap, well-being aanbod, gericht op onder meer mantelzorg en neurodiversiteit) en preventieve verzuimaanpak i.s.m. arbodienstverlener. • Social safety (integrale UT aanpak op een veilige inclusieve cultuur met bijbehorende hulpstructuur) . • Social-controls en risico inventarisatie, gericht op human capital, met bijbehorende managementinformatie (verzuim, capaciteitsmanagement, verlof). 	<ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsindicatoren • Percentage ziekteverzuim • Realisatie indicatoren actieplan well-being 	Hoog

FINANCIËN

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
Het is onzeker met welk percentage de universiteiten door het Ministerie in de Rijksbesteding worden gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen. Het percentage wordt in de loop van het jaar bekend gemaakt, waardoor we voor de begroting uitgaan van een eigen inschatting.	<ul style="list-style-type: none"> • Volgen externe ontwikkelingen en op basis daarvan acties ondernemen • Participeren in netwerken OCW, CFA, VSNU, etc. • Een ingecalculleerd risico (loon-/prijsindex en referentieraming) is genomen door meer te verdelen dan de geraamde rijksbesteding 	<ul style="list-style-type: none"> • Analyses rijksbestedingsbrieven 	Hoog
De (financiële) situatie voor de sector alsook voor de UT is snel veranderd. De besparingsdoelstelling moet nog gehaald worden. Eenheden zullen concrete besparingsmaatregelen moeten implementeren om deze uitdaging aan te gaan. Het risico op onvoldoende voorspellend vermogen en sturing bestaat, waardoor budget niet wordt gerealiseerd.	<ul style="list-style-type: none"> • Periodiek monitoren financiële KPI's • Agenderen bespreking van risico's en mitigerende maatregelen in diverse gremia • Managementgesprekken voeren • Shaping Dialogues voeren • Scenario-analyse uitvoeren • (middel-) lange termijn investeringsagenda 	<ul style="list-style-type: none"> • Budgetrealisatie • Resultaatsprognose • Ratio's liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen 	Midden
Onze raming eerste geldstroom wijkt af van rijksbesteding, waardoor of een beslag op liquiditeit/reservepositie UT of extra budget te laat in het jaar beschikbaar om zinnig te kunnen besteden, waardoor onvoldoende budgetbeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • Volgen externe ontwikkelingen en op basis daarvan acties ondernemen • Participeren in netwerken OCW, CFA, UNL, etc. • Een ingecalculleerd risico (loon-/prijsindex en referentieraming) is genomen door meer te verdelen dan de geraamde rijksbesteding 	<ul style="list-style-type: none"> • Scenario-analyses rijksbesteding • Analyses rijksbestedingsbrieven 	Midden
UT voldoet niet aan targets solvabiliteit, liquiditeit waardoor kans op continuïteitsproblemen en verscherpt toezicht OW-inspectie.	<ul style="list-style-type: none"> • Periodiek monitoren financiële KPI's • Agenderen bespreking van risico's en mitigerende maatregelen in diverse gremia • Managementgesprekken voeren • Scenario-analyse uitvoeren • (middel-) lange termijn investeringsagenda 	<ul style="list-style-type: none"> • Ratio's liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen 	Laag

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
Vastgestelde budgetten voor (vastgoed-) investeringen worden overschreden, waardoor extra beslag op liquiditeit /reservepositie en imagoschade.	<ul style="list-style-type: none"> • Periodiek monitoren en rapporteren over vastgoed ontwikkelingen en -investeringen • Eventuele project-overschrijdingen (bijvoorbeeld a.g.v. aanbestedingen) worden binnen het LTSH budget opgevangen 	<ul style="list-style-type: none"> • Huisvestingsratio (huisvestingslasten / totale lasten) • Beschikbaar budget LTSH per jaar 	Laag
Er zijn frauderisico's met betrekking tot onrechtmatige betalingen, misbruik door belangenverstremeling en wetenschappelijke integriteit	<ul style="list-style-type: none"> • Klokkenluidersregeling • Specifieke procescontroles, zoals functiescheiding, door het systeem opgelegde controles, screening van derde partijen en cybersecurity gerelateerde controles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal en analyse meldingen klokkenluidersregeling • Aanwezigheid van specifieke procescontroles 	Hoog

ICT

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
Kwetsbaarheden in de systemen worden geëxploiteerd door kwaadwillenden waardoor instellingsbrede dienstverlening wordt verstoord.	<ul style="list-style-type: none"> • Het nemen van adequate IT maatregelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwartaalrapportages CERT-UT • Continuïteitsplan 	Hoog
Het onbevoegd toegang krijgen tot en openbaar maken van informatie, waardoor deze misbruikt kan worden. Bijvoorbeeld toegang tot persoonsgegevens of intellectual property.	<ul style="list-style-type: none"> • Het nemen van adequate IT maatregelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Privacyrapportage • Kwartaalrapportages CERT-UT • Continuïteitsplan 	Hoog
Afhankelijkheid clouddiensten	<ul style="list-style-type: none"> • Het nemen van adequate IT maatregelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsplan 	Hoog
Het ongewenst en/of onbevoegd wijzigen van data, waardoor informatie minder betrouwbaar wordt.	<ul style="list-style-type: none"> • Het nemen van adequate IT maatregelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsplan 	Midden

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
De UT maakt voor haar salarisverwerking gebruik van AFAS. Bij een eventueel langdurige systeemstoring of internetstoring zou er een risico kunnen ontstaan op het niet kunnen aanmaken van de betaalbestanden of verwerking van betaalbestanden in het financiële systeem waardoor salarissen te laat worden uitbetaald.	<ul style="list-style-type: none"> • Vastgestelde en getoetste calamiteiten procedures door softwareleverancier • Alternatieve betaalprocedure bij niet beschikbaar zijn van financiële systeem 	<ul style="list-style-type: none"> • SLA rapportage AFAS • Continuïteitsplan 	Laag
Het juist toekennen van rechten en rollen, waardoor uitsluitend bevoegde personen toegang hebben tot informatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Het nemen van adequate IT maatregelen 		Laag

VEILIGHEID

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
Buitenlandse inmenging in onderwijs, onderzoek en innovatie, in besluitvorming of op academische vrijheid, soft influence waardoor er een ongewenste afhankelijkheid, persoonlijke risico's kunnen ontstaan en academische waarden geschonden worden.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van een internal awareness and compliance programma • Incident-rapportage(s) en follow-up mogelijke incidenten • Communicatie en bewustwordingsplan • Video materiaal, trainingsaanbod • Aanwezigheid incident respons plan 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knowledge Safety Team • Communicatie en bewustwordingsplan • Trainingsaanbod • Screening procedures • Incident respons plan • Dossierbeheer en archivering van cases • Standaardisering van procedures • Software voor screening op sancties en exportcontrole 	Hoog
Compromittering (inclusief exfiltratie en gijzeling) van gevoelige data en technologie afkomstig van onderzoeksinfrastructuur en gedeelde faciliteiten. Dit kan vervolgens leiden tot: <ul style="list-style-type: none"> • Aantasting van de wetenschappelijke positie • Contractbreuk van IP bij derden • Reputatieschade • Persoonlijke risico's (intimidatie, druk) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bespreken kwetsbaarheden en nemen van risicomitigerende maatregelen • uitvoeren uitgebreide risicoanalyse 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knowledge Safety Team • Communicatie en bewustwording 	Hoog
Toenemende inperking van institutionele autonomie in NL en EU waardoor de UT beperkt kan worden in haar keuzevrijheid t.a.v. o.a. samenwerkingen, thema's, werving, financieringsinstrumenten, publicaties.	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby-activiteiten samen met andere universiteiten 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Presentaties waarin aandacht gevraagd wordt voor balans • Stellingname in nationaal en Europees verband ten behoeve van balans 	Hoog
Onbedoeld weglekken van kennis over hoogwaardige technologie waardoor er risico's ontstaan voor: <ul style="list-style-type: none"> • Misbruik van technologie (zie hieronder) • De (inter)nationale veiligheid • Reputatieschade. • Contractbreuk van IP bij derden <p>Bij schending van sancties en export controlemaatregelen kan er een strafrechtelijk onderzoek volgen of een onderzoek naar economische delicten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van een internal awareness and compliance programma • Ontwikkelen en implementeren van kennisveiligheidsbeleid • Integreren maatregelen in de PDCA-cyclus • Communicatie en bewustwordingsplan • Trainingsaanbod • Screening procedures • Dossierbeheer en archivering van cases • Incident respons plan • Standaardisering van procedures • Software voor screening op sancties en exportcontrole 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knowledge Safety Team • Communicatie en bewustwordingsplan • Trainingsaanbod • Screening procedures • Incident respons plan • Dossierbeheer en archivering van cases • Standaardisering van procedures • Software voor screening op sancties en exportcontrole 	Midden
Mogelijk misbruik van kennis en onderzoeksresultaten welke door statelijke en niet-statale actoren misbruikt kunnen worden voor terroristische en criminele doeleinden, spionage, schending van mensenrechten, en/of ontwikkeling, onderhoud, distributie van massavernietigingswapens	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie • Bewustwordings-maatregelen • Opnemen in vragenlijst en partner assessment tool 		Midden

Risico	Maatregelen	KPI's	Potentiële Impact
Schending nationale en internationale wet-/regelgeving rondom kennisveiligheid waarmee strafbare feiten of economisch delicten worden gepleegd. Hierop kan onderzoek volgen, boetes of strafrechtelijke vervolging ingesteld worden.	<ul style="list-style-type: none"> Opzetten van een bewustwordingscampagne Gericht aanbieden van trainingen Aanpassing procedures zodat schendingen worden voorkomen Procedures in geval van schendingen 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Knowledge Safety Team Communicatie en bewustwordingsplan Trainingsaanbod Screening procedures Incident respons plan Dossierbeheer en archivering van cases Standaardisering van procedures Software voor screening op sancties en exportcontrole 	Midden
Gevoelens van stigmatisering of discriminatie of vijandigheid a.g.v. berichtgeving in de media en/of a.g.v. kennisveiligheidsmaatregelen waardoor individuele studenten of wetenschappers zich niet meer welkom en gewenst voelen.	<ul style="list-style-type: none"> Overleg met Manager Integrale Veiligheid en met diversity, equity and inclusion officer, support staf Communicatie maatregelen richting doelgroep(en) Incident respons plan kennisveiligheid 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Knowledge Safety Team Incident respons plan kennisveiligheid Incident respons procedure CERT UT Directe relaties met CvB en betrokken afdelingen 	Midden
(Sociale) onveiligheid a.g.v. extern opgelegde druk of intimidatie om kennis en informatie te delen.	<ul style="list-style-type: none"> Overleg met Manager Integrale Veiligheid bij incidenten, en met diversity, equity and inclusion officer Overleg met betrokken support staf en hoger management en CvB Communicatie maatregelen richting doelgroep(en) Incident respons plan kennisveiligheid Relatie veiligheidsdiensten, politie 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Knowledge Safety Team Incident respons plan kennisveiligheid Incident respons procedure CERT UT Directe relaties met CvB en betrokken afdelingen 	Midden
(Inter-)nationale ontwikkelingen, stigmatisatie en polarisatie. Demonstraties en bezettingen van gebouwen waardoor primaire processen ontregeld en verstoord worden.	<ul style="list-style-type: none"> Overleg met Beveiliging en Manager Integrale Veiligheid bij incidenten Communicatie maatregelen richting doelgroep(en) Relatie overheid en politie 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Beveiliging Beleid t.a.v. demonstraties Stellen van duidelijke huisregels 	Midden
(Inter-)nationale ontwikkelingen, stigmatisatie en polarisatie. Gevoelens van onveiligheid bij studenten en personeel als gevolg van polarisatie met als gevolg uitval personeel en zieke studenten.	<ul style="list-style-type: none"> Overleg met Beveiliging en Manager Integrale Veiligheid bij incidenten Communicatie maatregelen richting doelgroep(en) Relatie overheid en politie Social safety (integrale UT aanpak op een veilige inclusieve cultuur met bijbehorende hulpstructuur) . 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Beveiliging Beleid t.a.v. demonstraties Stellen van duidelijke huisregels 	Laag
Grote incidenten in buitenland (aardbeving, terrorisme en oorlog) waarbij studenten en/of personeel betrokken zijn en geraakt worden of die een ontregelende invloed hebben op studenten en personeel die zich hier bevinden.	<ul style="list-style-type: none"> Overleg Manager Integrale Veiligheid en Emergency Officer Abroad bij incidenten Contact leggen met eventueel betrokken studenten en personeel Vorbereiden personeel en studenten voor vertrek Reis beleid en verzekeringen 	<p>Aanwezigheid van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Emergency Officer Abroad Beleid t.a.v. internationale incidenten crisisplan en communicatie 	Midden

KWALITATIEVE TOELICHTING

ONDERWIJS

Binnen het Risicogebied Onderwijs staat de potentiële impact op hoog. Dit wordt veroorzaakt door de dalende studentenaantallen en ontwikkelingen met betrekking tot de internationalisering. Het toekomstbestendig maken van het onderwijsportfolio en het stimuleren van persoonlijke en professionele ontwikkeling van studenten heeft voor de UT prioriteit. In 2024 gaat de UT daarom verschillende operationele aspecten van het onderwijs tegen het licht houden.

De afgelopen periode is door de werkgroep 'Future Student Population' (voorheen 'Rebalance') hard gewerkt aan een overkoepelende visie met aandacht voor maatwerk tussen opleidingen. De inspanningen van de werkgroep FSP hebben veel inzichten opgeleverd waarmee de Taskforce Influx aan de slag kan. Wellicht de belangrijkste instroom en studentenaantallen is een taak en verantwoordelijkheid voor de gehele organisatie. Zoals bekend, is er momenteel veel aandacht voor het verbeteren van instroom en studentenaantallen, uiteraard met inachtneming van voorwaarden waardoor de kwaliteit van onderwijs gewaarborgd wordt/blijft. De Taskforce werkt daarom in opdracht en met aandacht vanuit het CvB, waarbij de input vanuit de faculteiten is geborgd via een OLD en een Vice-Deaan Onderwijs als leden van de Taskforce.

Als internationale universiteit vindt de UT een internationale leeromgeving onverminderd van belang. Hierbij heeft de UT ook aandacht voor een diverse samenstelling van de studentenpopulatie en zet zij in op het behoud van internationale studenten voor de regio. De landelijke discussie is momenteel puur gericht op het afbouwen van internationale instroom. De UT heeft belang bij een genuanceerder (regionaal) verhaal met betrekking tot de internationale instroom waarbij er mogelijkheden blijven ontstaan om instroom te vergroten in tekortsectoren (zoals technisch onderwijs).

De studentenpopulatie is tot en met 2021 licht gegroeid, wat toe te schrijven is aan de stijging van de bachelorinstroom. In 2023 zagen we een lichte daling ten opzichte van 2022 onder andere door de eerdere intrede van de numerus fixus bij een aantal opleidingen. Die groep van 2020 is nu deels afgestudeerd en dat cohort wordt vanwege de huidige fixus niet meer met dezelfde aantallen aangevuld. In 2024 verwachten we dat het studentenaantal ongeveer gelijk zal blijven (een exacte voorspelling is lastig waardoor een kleine daling of stijging mogelijk is), waarbij de afschaffing van de numerus fixus bij B-TCS een positief effect kan hebben en de ontwikkelingen rondom internationalisering (zowel het Nederlands politieke debat als de geopolitieke ontwikkelingen o.a. in Israël en Oekraïne) een dempend effect.

De masterinstroom daalde vorig jaar licht door onder andere een lager doorstroompercentage vanuit de bachelor. Door (politieke) ontwikkelingen rondom internationalisering kan de instroom de komende jaren dalen.

De Universiteit Twente zet de komende jaren verder in op Leven Lang Ontwikkelen als een volwaardige pijler in het UT onderwijs. De faculteiten en instituten zijn aan de slag met het versterken en uitbreiden van ons LLO-aanbod waarbij er ook gewerkt wordt aan de benodigde systemen en infrastructuur. De UT heeft hierbij de wind in de zeilen in landelijke ontwikkelingen. Het hoger onderwijs wordt meer en meer gestimuleerd om in te zetten op Leven Lang Ontwikkelen en flexibilisering van het onderwijs o.a. via toegekende groeifondsen op het gebied van digitalisering en leven lang ontwikkelen.

ONDERZOEK

Binnen het risicogebied Onderzoek handhaven wij de potentiële impact op hoog, ondanks de toekenning van de middelen uit het sectorplan Bèta & Techniek 2, sectorplan Social Sciences and Humanities (SSH) en toezeggingen vanuit de Groeifondsen. De belangrijkste oorzaken zijn de toegenomen personeelslasten, energiekosten, negatief resultaat uit bedrijfsvoering en onzekerheid omtrent structurele en tijdelijke financiering van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek.

De huidige tijdgeest met een toenemende competitie op (inter-)nationale onderzoeksmiddelen vraagt om een slagvaardige, flexibele en adequaat reagerende onderzoeksorganisatie. De omzet van activiteiten uit de tweede en derde geldstroom, een belangrijke indicator voor de impact van de UT, staat al jaren onder druk. Meerjarig houden we rekening met een groei van deze tweede en derde geldstroom. Alle faculteiten verwachten deze stijging, omdat we een grotere impact kunnen hebben door onder meer de toegekende middelen aan de Groeifondsen, Sectorplannen en Starters- & Stimuleringsbeurzen. Wel is de onzekerheid omtrent de duurzaamheid van deze groei toegenomen gezien de toegenomen financiële lasten en verschuivingen in het politieke landschap in Nederland. Onzekerheid omtrent structurele financiering voor ondersteuning, huisvesting, infrastructuur en andere faciliteiten maken het lastig om de bedrijfsvoering UT breed te optimaliseren. Dit aandachtspunt wordt ook in UNL en 4TU verband opgepakt. Ook is de lange termijn impact van de geopolitieke ontwikkelingen evenals andere politieke verhoudingen in Nederland en Europa op nationale en EU begrotingen en daarmee op financiering van onderwijs en onderzoek onzeker. Wij verwachten met stabiel, integraal management op onderwijs, onderzoek, personeel en ondersteuning op facultair niveau en door het flexibiliseren van de onderzoeksorganisatie en onderzoeksstrategie adequaat in te kunnen spelen op veranderingen in wetenschap en maatschappij. De onderzoeksstrategie van de UT richt zich in toenemende mate op het genereren van economische en maatschappelijke toegevoegde waarde aan bedrijven en andere maatschappelijke partners, veelal op het vlak van maatschappelijke transitie. Deze oriëntatie maakt dat de UT midden in de maatschappij staat en snel kan inspelen op vragen vanuit de maatschappij.

VALORISATIE / KENNISVEILIGHEID

De UT heeft haar derde kerntaak: valorisatie vormgegeven middels Novel-T (een samenwerking tussen de Universiteit Twente, Saxion Hogeschool, Provincie Overijssel en de Twentse gemeenten), haar dochteronderneming Universiteit Twente Holding (UTH) en de dienst Strategic Business Development (SBD).

De aan de Universiteit Twente gelieerde ondernemingen (deelnemingen), gericht op private valorisatieactiviteiten, zijn samengebracht binnen UTH. Het beleid van UTH is gericht op continuïteit van de activiteiten en het bieden van een vruchtbare voedingsbodem voor deze activiteiten. Omdat universiteiten slechts een rijksbijdrage voor twee van de drie wettelijke kerntaken ontvangen, te weten voor onderwijs en onderzoek, worden binnen UTH continu alternatieven verkend om structurele inkomsten te genereren die passen bij de private activiteiten. Dat voor deze kerntaak geen rijksbijdrage wordt ontvangen en daarmee de bekostiging niet structureel is, heeft tot gevolg dat publiek-private samenwerkingen niet of minder makkelijk tot stand komen, waardoor de te realiseren impact kleiner is dan gewenst en wellicht noodzakelijk. Het besteden van de rijksbijdrage aan private activiteiten is toegestaan, mits de activiteiten in lijn liggen met onder andere de beleidsregel 'investeren met publieke middelen in private activiteiten'. UTH heeft haar eigen, binnen de Universiteit breed gedragen, strategie en beleidskader. De activiteiten en de verantwoording daarover zijn nadrukkelijk onderdeel van de P&C-cyclus van de universiteit.

Strategic Business Development (SBD) werkt aan het vergroten van de economische en sociale impact van de UT door de uitstekende onderzoekscapaciteiten van de universiteit te verbinden met de markt en de bredere samenleving, zowel in Nederland als daarbuiten. Terugkijkend op 2023 heeft SBD wederom mooie resultaten geboekt in diverse strategische innovatie- en funding programma's, zoals het Groeifonds, nationale en Europese subsidieprogramma's en nieuwe Publiek Private Samenwerkingen (PPS). Het belang van SBD en de verwerving (en uitvoering) van tweede en derde geldstroom projecten is voor de UT groter dan ooit, zo is afgelopen jaar gebleken. Vanwege afnemende inkomsten (o.a. uit lagere instroom van studenten) en toenemende kosten (personeel, energie, etc.) zal de UT haar inkomsten moeten vergroten, teneinde een gezonde balans te houden. Hiervoor heeft SBD in nauwe samenwerking met de instituten en faculteiten een 'Actieplan verbeteren tweede en derde geldstroom' opgezet, om het onderwerp stevig onder de aandacht te brengen van de research community van de UT. Mocht deze aandacht en de samenhangende actie onvoldoende worden opgepakt, dan loopt de UT het risico om zowel in reputatie alsook in financiële zin achteruit te gaan.

PERSONEEL

In 2023 heeft de UT bijna 600 vacatures opengesteld waarvan ruim 60 % WP en 40% OBP. Eind 2023 zijn de bezuinigingsmaatregelen afgekondigd en zullen er om deze reden minder vacatures worden opengesteld in 2024. Ondanks de verwachte dalende vraag van de UT is het van uiterst belang dat er geïnvesteerd wordt in employer branding. Initiatieven die we in 2023 hebben ingezet hebben direct te maken met het verder verstevigen van marktpositie van de UT. De PhD campagne is hier een goed voorbeeld van, waarbij we een goed beeld willen geven over een PhD-traject. Dit op een prikkelende en aantrekkelijke manier, gepast voor en gericht op de doelgroep. De langetermijneffecten van goede employer branding zijn hierbij belangrijker dan de directe conversie. Een ander initiatief is het ontwikkelen van een werkgeversfilm. De film zal in 2024 live gaan.

Universiteiten zijn verantwoordelijk voor het bieden van een veilige, open en respectvolle werk- en studieomgeving waarin alle leden van de academische gemeenschap hun talenten kunnen ontplooien. De UT zet zich in voor de sociale veiligheid van haar studenten, medewerkers en bezoekers. Er is consensus bereikt over een gezamenlijke definitie sociale veiligheid (aansluitend op de vastgestelde visie op integrale veiligheid) met daarbij horende acties:

'Our university and campus will be a safe place if the social, psychological and physical safety of each individual is not harmed in any way. Having an open culture where everybody respects each other, fosters inclusion, values critical and constructive discussions, and can talk about behaviours and the emotions involved is pivotal. Everybody has a responsibility to act against all forms of undesirable, inappropriate and transgressive behaviour, and to prevent such behaviour from occurring'.

FINANCIËN

Risicobeheersing vindt vooral plaats door de periodieke monitoring en rapportage met betrekking tot de budgetrealisatie en resultaatsturing. Het kort cyclische beleid van het kabinet/OCW ten aanzien van de rijksbekostiging maakt het risicovol hiervoor een goede raming te geven. Stabiliteit in de rijksbekostiging is noodzakelijk om kwaliteit van het onderwijs en onderzoek niet in gevaar te brengen. Geld- en subsidieverstrekkers eisen in toenemende mate een bijdrage van de universiteit (matching). Dit blijft, net als de bekostiging van de valorisatietoelating, een punt van aandacht.

In het Spring Memorandum, die de financiële kaders voor de begroting voor het jaar 2024 bevat, werd onder andere de prognose van de studentengroei naar beneden bijgesteld. Ook werd de impact van verschillende stijgende kosten steeds duidelijker. De inflatie houdt aan, de energieprijzen blijven op een hoger niveau door aanhoudende wereldwijde onrust en er werd rekening gehouden met stijgende loonkosten als gevolg van een nieuwe cao. Het veranderende financiële perspectief raakt de hele sector en stelt de UT voor een uitdaging. Dit vraagt om scherpe keuzes en maatregelen. Door middel van periodieke monitoring aan de hand van onze PDCA-cyclus willen we zicht en grip houden op de inkomsten en uitgaven.

De UT voert jaarlijks een risicoanalyse uit gericht op zowel de interne als externe risico's, waarbij ook aandacht is voor fraude. De belangrijkste geïdentificeerde frauderisico's zijn onttrekking van geld door onrechtmatige betalingen (door bijvoorbeeld identiteitsfraude of cybercrime), misbruik door belangenverstrengeling, wetenschappelijk integriteit en het laten prevaleren van persoonlijk belang van medewerkers boven het belang van de UT (bijvoorbeeld in de vorm van kickbacks). Vanuit het oogpunt van compliance acht het bestuur en management wetgeving inzake gegevensbescherming, rechtmatige besteding van middelen en arbeidsrechtenwetgeving het meest relevant. We beperken die risico's door onze gedragscodes, de klokkenluidersregeling en specifieke procescontroles zoals functiescheiding, door het systeem opgelegde controles, screening van derde partijen en cybersecurity gerelateerde controles.

Op basis van voorgaande worden risico's op het gebied van financiën op hoog ingeschat, vooral omdat 2024 en verder in het teken zal staan van de veranderende financiële context van de sector als geheel en de UT specifiek.

ICT

Digitalisering zit in de haarvaten van de organisatie en is essentieel voor de dagelijkse operatie van de UT, maar ook voor het waarmaken van vele strategische ambities. De steeds verder toenemende digitalisering van onze samenleving, en specifiek ICT in het onderwijs en onderzoek, vragen om een groot en continu adaptatievermogen van de UT. Bij het opstarten van strategische programma's is aandacht voor de organisatie van digitalisering dan ook belangrijk. Via het IT-projectenportfolio wordt de waarde van uitgevoerde projecten gemaximaliseerd en inzet van mensen en middelen optimaal georganiseerd. Daarbij is er grote aandacht voor de duurzaamheid en beschikbaarheid van expertise binnen de organisatie, waarbij de effecten van de vergrijzing steeds voelbaarder worden. De digitale strategie komt tot uiting in een roadmap langs vier sporen: onderwijs, onderzoek, ondersteuning en infrastructuur. Bij het opstellen van de roadmap staat inbreng uit de faculteiten en instituten voorop. Digitalisering is daarbij een belangrijk onderdeel van Shaping2030.

Vanwege continue druk van cyberrisico's is er veel aandacht voor cybersecurity. Naast een sterk eigen team wordt hiervoor nationaal samengewerkt binnen SURF-verband en met marktpartijen.

RISICO'S BUITEN DE DIRECTE INVLOEDSSFEER VAN DE UNIVERSITEIT

Risico's als gevolg van externe ontwikkelingen buiten de directe invloedssfeer van de universiteit kunnen een grote impact hebben. Hierbij valt, onder andere, te denken aan:

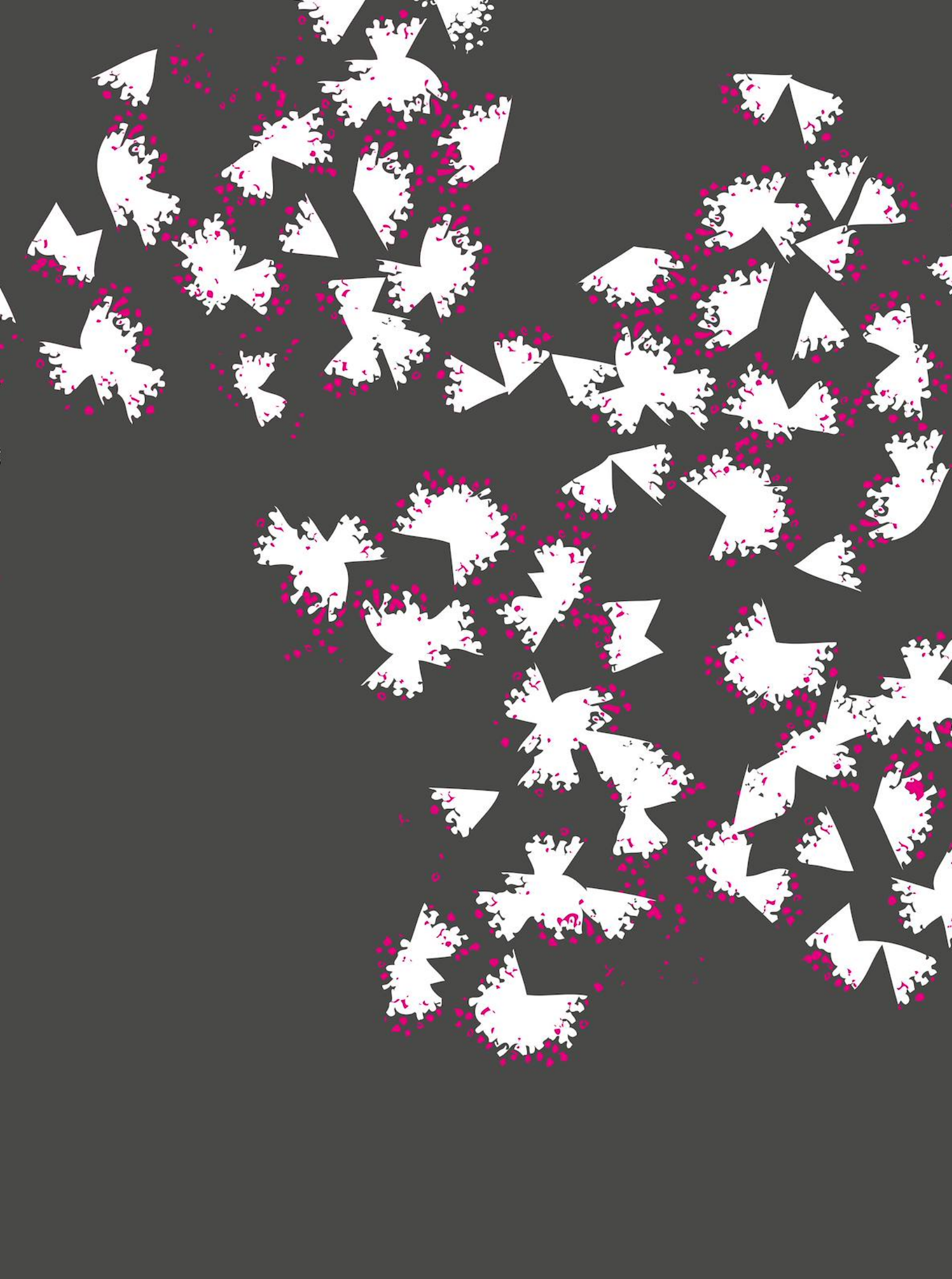
De toenemende politieke instabiliteit, de oorlog in Oekraïne, de oorlog in het Midden-Oosten, waarmee studenten en staf te maken kunnen krijgen.

Het is bij nieuwe wet- en regelgeving vaak afwachten welke impact ze heeft op de (financiële) situatie van universiteiten (invoering flexwet, geactualiseerde beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten, participatiewet, privacy wetgeving). We anticiperen op deze onzekere ontwikkelingen door bijvoorbeeld externe samenwerkingen te zoeken (om risico's te delen) en door het opstellen van scenario-analyses voor het eventueel vormen van (financiële) voorzieningen.

We anticiperen op deze onzekere ontwikkelingen door bijvoorbeeld externe samenwerkingen te zoeken (om risico's te delen) en/of door het opstellen van scenario-analyses voor het eventueel vormen van (financiële) voorzieningen.

B3 RAPPORTAGE TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

De rapportage van de Raad van Toezicht is te vinden onder [Bericht RvT](#) in de inleiding van dit jaarverslag.

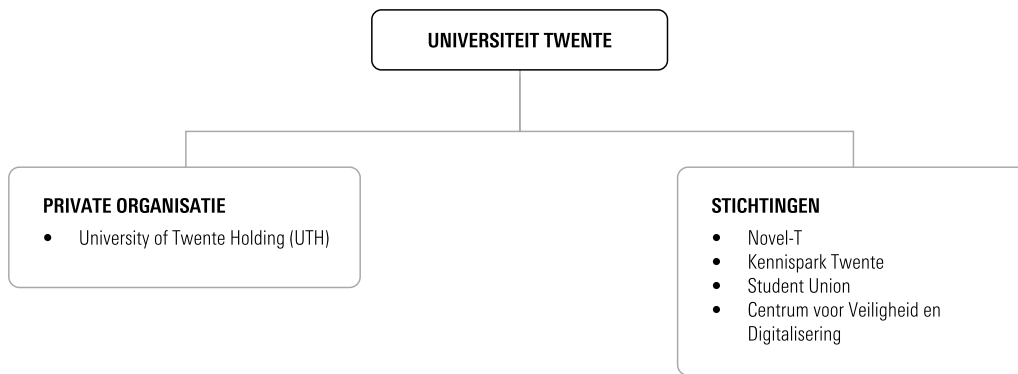

BIJLAGEN BESTUURSVERSLAG

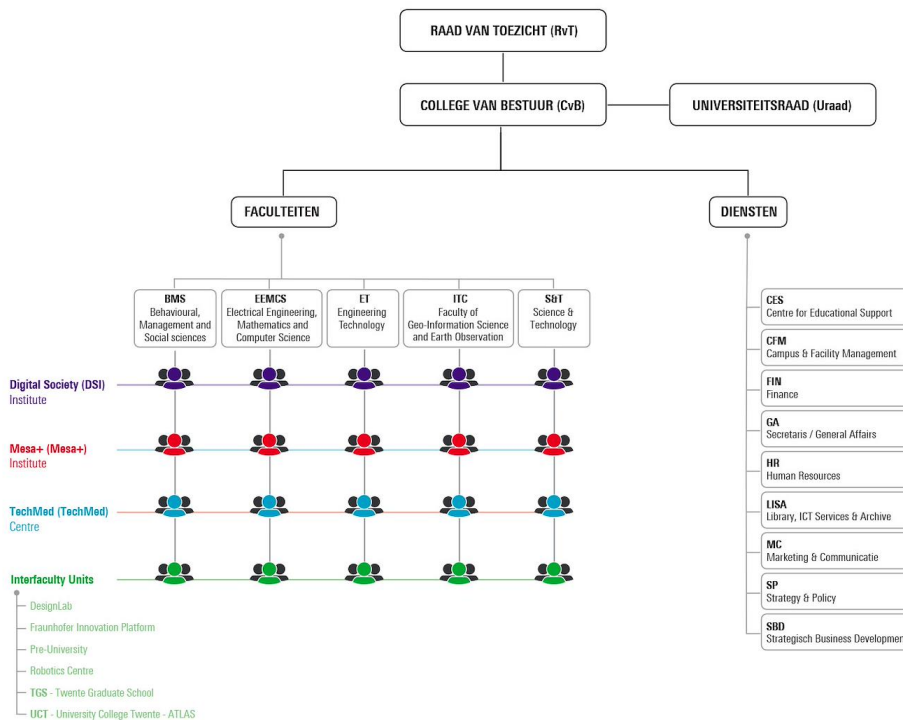
ORGANISATIESTRUCTUUR

ORGANOGRAMMEN

GROEP STRUCTUUR: AANGESLOTEN EENHEDEN

INTERNE STRUCTUUR

FACULTEITEN

Het onderwijs en onderzoek van de UT vindt plaats in de vijf faculteiten:

- **Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)**: brengt de mens én de mogelijkheden van technologie samen in innovaties die waarde toevoegen en helpen zowel de mens als de technologie betere versies van zichzelf te worden.
- **Electrical Engineering, Mathematics and Computer Science (EEMCS)**: combineert de nieuwste kennis en inzichten met sterk persoonlijke competenties om echte oplossingen voor mens en maatschappij te creëren.
- **Engineering Technology (ET)**: genereert fundamentele kennis in engineering technology om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken door het volledig potentieel ervan toe te passen op complexe problemen en door het opleiden van ingenieurs en wetenschappers van de toekomst.
- **Faculty of Geo-Information Science and Earth Observation (ITC)**: ITC behoort tot de top tien van instituten ter wereld voor wetenschappelijk onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van aardobservatie en geo-informatie. De nadruk ligt op toepassingen in ontwikkelingslanden.
- **Science & Technology (S&T)**: verricht baanbrekend onderzoek op gebieden als nanotechnologie, duurzame energie en biomedische technologie. Samen met studenten worden nieuwe bedrijven opgericht.

INSTITUTEN

In de onderzoeksinstituten koppelt de UT technologie (hightech) aan menselijke gedrag en maatschappelijke relevantie (human touch).

- Het **Digital Society Institute (DSI)** verricht wetenschappelijk onderzoek naar technologie die essentieel is voor digitalisering, naar methodes en technieken voor het integreren van digitale technologie in onze omgeving en naar hoe we tot intelligente, goed geïnformeerde beslissingen kunnen komen. Het onderzoek en de technologie zijn gericht op industriële en maatschappelijke uitdagingen.
- Het **MESA+ Institute (MESA+)** is een onderzoeksinstituut op het gebied van nanostructuren, nanomaterialen, nanosystemen en nano-apparaten. Met een cross-disciplinaire aanpak en profiterend van het NanoLab doen meer dan 500 onderzoekers kwalitatief hoogwaardig onderzoek. Toepassingsdomeinen zijn onder andere gezondheid, ICT en duurzaamheid.
- Het **TechMed Centre (TechMed)** is een innovatiehub in het healthtech-domein met state-of-the-art infrastructuur, variërend van onderzoekslaboratoria, preklinische testbeds en gesimuleerde ziekenhuisomgevingen tot aan het daadwerkelijke gezondheidszorgsysteem. Het TechMed Centre verbetert de gezondheidszorg door research en development, onderwijs en samenwerking in een wereldwijd netwerk.

OVERLEGSTRUCTUREN

Binnen onze instelling bestaan verschillende gremia, ieder met een eigen focus.

- Het **Strategisch Beraad (SB)** wordt gevormd door CvB, secretaris van de universiteit, decanen van de faculteiten, wetenschappelijk directeuren van onderzoeksinstituten en de Chief Development Officer. Het CvB bepaalt het strategische beleid in nauw overleg met het SB.
- Het **CvB-Decanenoverleg (CvB-D)** bestaat uit de decanen en het CvB. Hier vindt afstemming, coördinatie en voorbereiding van het universitair beleid plaats.

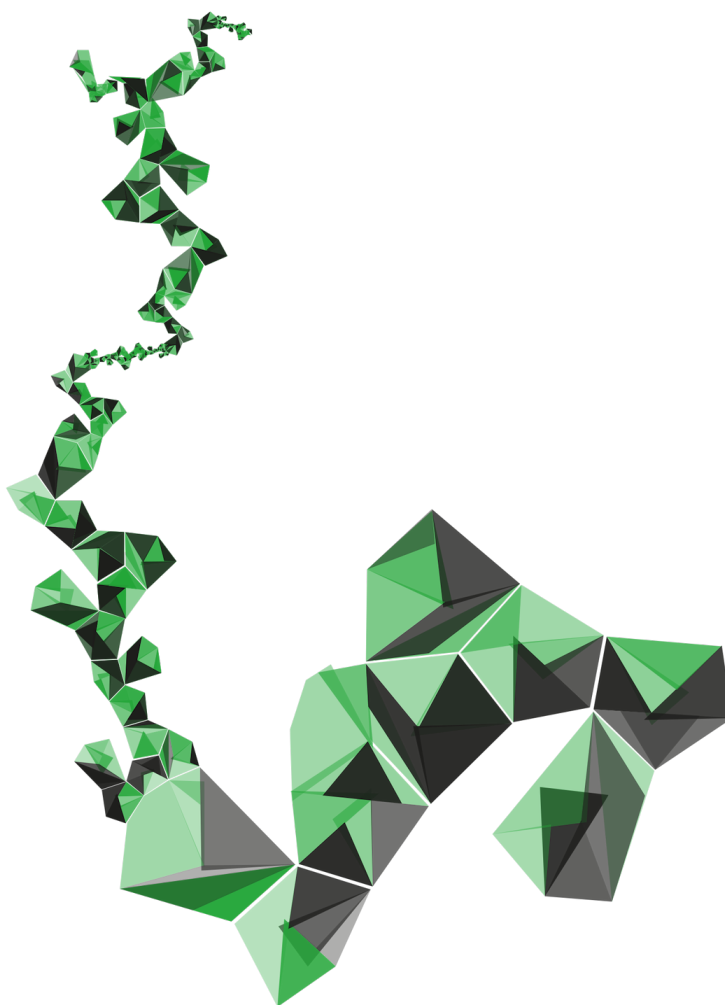
Vier commissies voorzien het CvB van advies:

1. Universitaire Commissie Onderwijs (**UCOW**): rector (voorzitter), portefeuillehouders onderwijs van de faculteiten, vertegenwoordigers vanuit de relevante diensten (dienstdirecteur CES en hoofd cluster onderwijs S&P) en twee studentleden.
2. Universitaire Commissie Onderzoek (**UCOZ**): rector (voorzitter), portefeuillehouders onderzoek van de faculteiten en de wetenschappelijk directeuren van de instituten.
3. Universitaire Commissie Bedrijfsvoering (**UCB**): vicevoorzitter CvB (voorzitter), secretaris van de universiteit en de portefeuillehouders bedrijfsvoering en dienstdirecteuren.

4. **Universitaire Commissie Innovatie (UCI):** Chief Development Officer (voorzitter), zakelijk directeuren van onderzoeksinstituten, voorzitter CvB, hoofd SBD impact development, hoofd S&P Research & Knowledge Transfer en twee afgevaardigden vanuit de faculteiten ITC en BMS.

Zes platforms geven gevraagd en ongevraagd advies aan de UCOW op het gebied van onderwijs en onderwijsorganisatie:

- Platform Facultaire Onderwijs Contactpersonen
- Platform International Affairs
- Platform Kwaliteitszorg
- Platform Onderwijsvernieuwingen
- Platform Studiebegeleiding
- Platform Wet- en Regelgeving

AFKORTINGEN EN DEFINITIES

Afkorting	Volledige naam en definitie
1cHO	1 cijfer Hoger Onderwijs
4TU	4TU.federatie Samenwerking van vier technische universiteiten (Technische Universiteit Delft, Eindhoven University of Technology, Wageningen University and Research, University of Twente)
AC/FBZ	Vakbond voor Zorgprofessionals (academisch)
AMC	Advanced Manufacturing Centre
AMW	Aard- en Milieuwetenschappen
AOB	Algemene Onderwijsbond
ATLAS	University College Twente
BBR	Bestuurs- en beheersreglement
BHV	Bedrijfshulpverlening
BKO	Basis Kwalificatie Onderwijs
BMS	Faculty of Behavioral and Management Sciences
BSA	Bindend studieadvies Beslissing van de universiteit over de voortgang van uw opleiding. Elke student krijgt een studieadvies aan het einde van het 1e studiejaar. (Bron: Rijksoverheid)
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBL	Challenge Based Learning Onderwijsvorm georganiseerd op basis van het integreren van actuele maatschappelijke uitdagingen in het onderwijs.
CBR	Challenge Based Research Challenge-based onderzoek: het verrichten van onderzoek met maatschappelijke partners met als doel om bij te dragen aan de oplossing van de uitdagingen waar deze partners voor staan.
CEO	Chief Executive Officer
CeQulnt	Kenmerk voor internationalisering van ECA
CES	Centre for Educational Support
CESAER	Conference of European Schools for Advanced Engineering Education and Research
CNRS	Centre National de la Recherche Scientifique
CNV	Christelijk Nederlands Vakverbond
CO ₂	Koolstofdioxide
COO	Chief Operating Officer
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs; is veranderd naar RIO
CSC	China Scholarship Council
CvB	College van Bestuur

Afkorting	Volledige naam en definitie
CvB-D	CvB- Decanenoverleg
CVD	Centrum voor Veiligheid en Digitalisering Kenniscentrum in Apeldoorn waarbij de UT is betrokken dat zich richt op digitale veiligheid, fraude en opsporing.
CWI	Commissie Wetenschappelijke Integriteit
DAS	De Ambitieuze Student
DCC	Digital Competence Center UT centrum van expertise op het gebied van Open Science.
DDW	Dutch Design Week
DEAN	Dutch Engineers Alumni Networks
DiVA	Digitale Vaardigheden
DPM	Data Management Plan
Dr.	Doctor (graad)
Drs.	Doctorandus
DSI	Digital Society Institute
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EAPAA	European Association for Public Administration Accreditation
EARLI	European Association for Research on Learning and Instruction
ECIU	European Consortium for Innovative Universities
EEMCS	Faculty of Electrical Engineering, Mathematics & Computer Science
EER	Europese Economische Ruimte
EIT	European Institute of Innovation & Technology
ELAN	Institute for Teacher Training and Professional Development
EngD	Engineering Doctorate, voorheen PDEng
ERC	European Research Council
ET	Faculty of Engineering Technology
EU	Europese Unie
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
FOBOS	Financiële Ondersteuning Bijzondere Omstandigheden Studenten
FTE	Fulltime-equivalent
GRC	Governance, Risk en Compliance
GS	Gedeputeerde Staten
HAN	Hogeschool Arnhem Nijmegen
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs

Afkorting	Volledige naam en definitie
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HO	Hoger Onderwijs
HR	Human Resources
HS	Holland Scholarship
HTSM	High-Tech Systemen en Materialen
HYUT	Hydrogen Universiteit Twente
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IDE	Industrial Design Engineering
IFY	International Foundation Year
Ing.	Ingenieur (HBO)
Instroom 1e jaars opleiding	Aantal bachelor- en master-instroom uit 1cHO
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
Ir.	Ingenieur (WO)
ISO	Interstedelijk Studenten Overleg
ISRIC	International Soil Reference and Information Centre
IT	Information Technology
ITC	Faculty of Geo-information Science and Earth Observation
ITK	Instellingstoets Kwaliteitszorg
k€	Duizend euro
KET's	Fundamentele kennis- en sleuteltechnologieën
Kick-In	Introductieperiode UT
KIVI	Koninklijk Instituut van Ingenieurs
KNAW	Koninklijk Nederlandse Akademie van Wetenschappen
KPMG	Piet Klynveld, William Barclay Peat, James Marwick en Reinhard Goerdeler accountants
KST	Knowledge Safety Team
KTO's	Knowledge Transfer Offices
LILa	Living Innovation Lab
LION	Leids Instituut voor Onderzoek in de Natuurkunde
LLL	Leven lang leren
LLM's	Large Language Models
LLO	Leven lang ontwikkelen
LNVH	Stichting Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren
LSVb	Landelijke Studentenvakbond

Afkorting	Volledige naam en definitie
LTSH	Lange Termijn Strategische Huisvesting
M€	Miljoen euro
Ma	Master
MARAP	Managementrapportage
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MESA+	MESA+ Institute
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MSCA	Marie Skłodowska Curie Actions
MST	Medisch Spectrum Twente
NAE	Nationale Alumni Enquete
NERA	Netherlands Energy Research Alliance
NMO	Natuur Milieu Overijssel
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NSE	Nationale Studenten Enquete
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
NWA-ORC	Nationale Wetenschapsagenda-Onderzoek op Routes door Consortia
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OBP	Ondersteunend en Beheer Personeel Vormt samen met WP het personeelsbestand van een universiteit.
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OLD's	Opleidingsdirecteuren
OoC	Organ on Chip
OPUT	Overlegorgaan Personeel UT
OTS	Orange Tulip Programme
P&C	Planning & Control
PDCA	Plan-Do-Check-Act
PDEng	Professional Doctorate in Engineering; is EngD hernoemd
PhD	Doctor of Philosophy
Pre-U	UT onderwijslijn voor leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs.
Prof.	Professor
PRO-U	Professionaliseringsplatform voor Onderwijspraktijk Universiteit Twente UT professionaliseringsprogramma voor docenten in het basis- en voortgezet onderwijs.
QS	Quality Scheme
R&R	Recognition & Reward

Afkorting	Volledige naam en definitie
RDM	Research Data Management
RIO	Register Instellingen en Opleidingen, vervangt CROHO
ROC	Regionaal OpleidingsCentrum
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
RvT	Raad van Toezicht
S&T	Faculty of Science & Technology
SAS	Student Ambassador Scholarship
SB	Strategisch Beraad
SBD	Strategic Business Development
SCG	Strategic Collaboration Grants
SDG	Sustainable Development Goal(s) De 17 doelen uit de ontwikkelingsagenda voor 2015-2030 van de Verenigde Naties.
SEE	Sustainability, Energy & Environment
SEG	Shaping Expert Group
SEP	Strategy Evaluation Protocol
SHE	Spoorzone Hengelo-Enschede
SIS	Student Informatie Systeem
SKO	Senior Kwalificatie Onderwijs
SSH	Sectorplan Maatschappij- en Gedragwetenschappen
STEM	Science, Technology, Engineering en Mathematics
SU	Student Union
SUEQ	Senior University Examination Qualification
SURF	Samenwerkende Universitaire RekenFaciliteiten
TechMed	TechMed Centre
TGS	Twente Graduate School
THE	Times Higher Education Impact Ranking
TMF	Twente Mobility Fund
TNO	Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
TOM	Twents Onderwijs Model
TPC	Twente Pathway College
TU	Technische Universiteit
TU/E	Technische Universiteit Eindhoven
UB	Universiteitsbibliotheek
UCB	Universitaire Commissie Bedrijfsvoering

Afkorting	Volledige naam en definitie
UCI	Universitaire Commissie Innovatie
UCOW	Universitaire Commissie Onderwijs
UCOZ	Universitaire Commissie Onderzoek
UD	Universitair Docent
Ufonds	Universiteitsfonds Twente
UHD	Universitair Hoofddocent
UKM	Universiteitskliniek Münster
UNL	Universiteiten van Nederland
UR	Zie Uraad
Uraad	Universiteitsraad UT – Centraal medezeggenschapsorgaan
UT	Universiteit Twente
UTH	Universiteit Twente Holding
UTS	University of Twente Scholarship programme
VH	Vereniging Hogescholen
VHTO	Vrouwen in Hoger Technisch Onderwijs
VMBO-T	Voortgezet Middelbaar BeroepsOnderwijs – Theoretische leergang
VO	Voortgezet Onderwijs
VU	Vrije Universiteit
VWO	Voortgezet Wetenschappelijk Onderwijs
WCM	Waardecreatemodel
WEEF	World Engineering Education Forum
WHW	Wet op Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek
WIB	Wet Internationalisering in Balans
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WP	Wetenschappelijk Personeel
WSV	Wet studievoorschotmiddelen
WUR	Wageningen University & Research
WWU	Universiteit van Münster
ZANU	Ziekte- en Arbeidsongeschiktheidsregeling Nederlandse Universiteiten

ONZE STAKEHOLDERS

Het waardecreatiemodet specificceert hoe de UT waarde creëert met onze diverse stakeholders. Onderstaande tabel zet uiteen wie onze stakeholders zijn en hoe we met ze in contact zijn. De stakeholders zijn ingedeeld op basis van een wetenschappelijk kader, de kolommen 'Stakeholder category' en 'Theory/constitutive groups' zijn eruit geciteerd (Seres, Maric, e.o.; IATED 2019). De lijst is opgesteld vanuit instellingsperspectief en heeft daardoor een hoog aggregatieniveau. De lijst benoemt in- en externe stakeholders en beoogt een uniform uitgangpunt te zijn zonder daarbij volledigheid na te streven.

#	Stakeholder category	UT/which parties are involved? (indicative, not complete (everywhere))	Theory/constitutive groups	Dialogue/how are we in contact?
1	Governing entities	Ministry of Education, Culture and Science (OCW)	state government; governing board	Annual report; Accreditation; Research review; Performance and quality agreements; Transparency benchmark; also related ministries such as Economic Affairs and Climate Policy and through parties such as UNL.
2	University Management	EB, Faculty Boards, Supervisory Board	director (rector, dean); senior administrators	For UT internal coordination see the annex Organisational structure .
3	Employees	Academic staff & support staff	teaching and research staff; administrative staff; support staff	University Council (participation), OPUT, Academic Integrity Committee, staff research, staff portal, new staff meetings, networks such as P-nut, FFN, DJA.
4	Clients	Students (alumni, current, high school pupils), LLL-ers, students' parents, students at senior secondary vocational/higher vocational institutions, students at ECIU partners, companies and other (un)employed staff (LLL-ers)	students (former, current, potential); students' parents; family; tuition reimbursement providers; service and industry partners; employers; employment agencies;	Website, social media, Alumni: Campus journal, alumni portal, newsletter, meetings, UFonds, Current: University Council (participation), regular Executive Board-Student Union consultation, study associations, student portal, survey (results), Create Tomorrow, our partners' staff, ECIU XR Campus. High school: Pre-U, Open Days. LLL-er etc: annual report, Pro-U, our partners' staff.

#	Stakeholder category	UT/which parties are involved? (indicative, not complete (everywhere))		Theory/constitutive groups	Dialogue/how are we in contact?
5	Suppliers	High schools, alumni, other senior secondary vocational/higher vocational/academic institutions; ECIU partners, companies, food providers, insurance companies, utilities, contracted service providers, Ed Tech (e.g. Future learn), shared facilities providers (e.g. CERN)		high schools; alumni; other universities; food providers; insurance companies; utilities; contracted service providers;	See High school and alumni in 4; also website, social media, annual report, contact with UT/academic staff & support staff, Create Tomorrow, our partners' staff, ECIU XR Campus. Contact with providers through individual contacts.
6	Competitors	Other higher vocational/academic institutions, 4TU partners, Ed Tech providers, institutions offering LLL products		direct (private and public providers of post-secondary education); potential (distance higher education providers; new ventures); substitutes (company training programmes);	Administrative meetings, 4TU organisation, national platforms. Contact with providers through individual contacts.
7	Donors	Individuals (offering (non-)financial products, e.g. grants, volunteers) among which alumni		individuals (including directors (trustees), friends, parents, alumni, employees, industry foundations);	See alumni in 4; also contact with UT/academic staff & support staff, university fund, social media, annual report.
8	Communities	Local residents, neighbours, alumni, former employees, Young Academies, LNVH, Scientists4future, environmental voice (quadruple helix, e.g. Greenpeace).		neighbours; school systems; social services; special interest group;	See alumni in 4; also website, annual report, Open days, Open house, National neighbours day, Protocol for events on campus/information by letter, UT participation in networks and movements.
9	Government regulators	Individual politicians, political parties	Regional: Municipality, Province, Regional pact, Economic Board Twente	ministry of education and research; buffer organisation; state financing agencies; research support bodies; fiscal authorities; social security; patent office;	Annual report, administrative meetings.
			National: Ministry of Education, Culture and Science, Dutch National Research Agenda, Dutch Research Council, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences, Netherlands Enterprise Agency		Annual report; Accreditation; Research review; Performance and quality agreements; Transparency benchmark.
			International: EU, UN, governments of other countries		Contact with UT/academic staff & support staff.

#	Stakeholder category	UT/which parties are involved? (indicative, not complete (everywhere))		Theory/constitutive groups	Dialogue/how are we in contact?
10	Non-government regulators	NVAO, Ranking agencies (THE, Leiden), External commissions (e.g. SBT)		foundations; accreditation bodies; supervisory institutions; sponsoring religious organisations;	Annual report, reviews, administrative meetings.
11	Intermediaries	Bank, scholarship providers, investors (e.g. Cottonwood), UNL, CESAER, KIVI, 4TU (lobby), Novel-T, Kennispark, Technologiekring Twente, company days		financial intermediaries (banks, funds); professional organisations and associations; business associations (chambers of commerce; business clusters, business incubators, science and technology parks, etc.); networks (Enterprise Europe Network, European Entrepreneurs Network, etc.)	SBD services, CES/SOIR, scholarships and grants via e.g. embassies, contact with UT/academic staff & support staff, administrative meetings.
12	Joint venture partners	Companies, other educational institutions, etc.	Regional: Demcon, Novel-T, ROC, Saxion, Roessingh, MST, Kennispark	alliances and consortia; corporate co-sponsors of research and educational services;	Administrative meetings, annual report, website, collaboration with industry in education and research, company days, internships.
			National: ASML, 4TU, VU, Apeldoorn, Zwolle, other senior secondary vocational/higher vocational/academic institutions, Young Academies, LNVH (Dutch network of woman professors)		Administrative meetings, 4TU organisation, annual report, website, contact with UT/academic staff & support staff, cooperation with industry in education and research, company days, internships, conferences
			International: ASML, Canon, Thales, ECIU, CESAER, ISPs, other senior secondary vocational/higher vocational/academic partner institutions		Administrative meetings, website, contact with UT/academic staff & support staff, collaboration with industry in education and research, exchange and internships, conferences and trade fairs such as CES.
13	Other	Citizens (Citizen Science), society involved in our research (techniques/development) and testing it, start-ups/spin-offs, end-users of our results			Design lab, citizen science hub, test beds, through participation in research projects.

BESTUURSAKKOORD

Doelstelling 1: Versterking van het fundament.	Hoe gaat dit aan de UT?
Ongebonden onderzoek: indicator: Starters- en stimuleringsbeurzen.	Het doel van de beurzen is het stimuleren van ongebonden onderzoek en verlagen van de werkdruk en de druk om subsidies aan te vragen. De beurzen spelen een belangrijke rol bij het creëren van rust en ruimte en het op orde brengen van het fundament. In 2023 is gestart met het uitgeven van de beurzen.
Onderwijskwaliteit: verantwoording studievoorschotmiddelen.	De UT heeft plannen uitgewerkt binnen vijf instellingsbrede programma's: Community building, Learning facilities, Teaching professionalisation, Global citizens en Talent development. In een bijlage leggen we verantwoording af over de manier waarop de middelen worden besteed. Zie: Kwaliteitsafspraken .
Doelstelling 2: Ruimte geven aan talent.	Hoe gaat dit aan de UT?
Werkdruk: indicator: Wetenschappelijk personeel met een vaste aanstelling.	Onze medewerkers en hun welzijn toont de groei, samenstelling en ontwikkeling van de verhouding tijdelijk/vaste aanstelling van wetenschappelijk personeel. Het percentage WP met een vaste aanstelling stijgt.
Sociale veiligheid en inclusie: ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid en inclusie.	Net als in onze samenleving is sociale veiligheid een actueel en belangrijk onderwerp voor de universiteit. In 2023 hebben verschillende afdelingen waaronder DE&I, integrale veiligheid, HR, studentenverenigingen, M&C, de ombudsfunctionaris en CES de handen ineen geslagen om ervoor te zorgen dat iedereen die hier werkt, studeert, sport, op bezoek komt of woont zich veilig voelt en weet waar die terecht kan als dat niet zo is. Lees er alles over in Voor een inclusieve en veilige omgeving .
Diversiteit: indicator: Genderbalans in- door- en uitstroom (studenten en medewerkers).	Van oriëntatie tot arbeidsmarkt geeft voor de bachelor, pre-master en master studenten de genderbalans. Onze medewerkers en hun welzijn doet dat voor medewerkers. Bij studenten is de verhouding vrij stabiel, ondanks onze inspanningen om meer vrouwelijke studenten te trekken. Het beeld verschilt overigens wel per opleiding (in Social Sciences is het percentage vrouwen bijvoorbeeld veel hoger), het zijn gemiddeldes. Ook het aandeel vrouwen in de wetenschappelijke staf is gelijk gebleven. We zetten ons expliciet in voor het werven van vrouwelijke wetenschappers.
Doelstelling 3: Vergroten van de maatschappelijke impact.	Hoe gaat dit aan de UT?
Kennisbenutting: Universiteiten zullen in de transitie naar anders en breder erkennen en waarderen meer aandacht besteden aan impact, waaronder kennisbenutting, een ondernemende houding in ondernemerschap, en zullen over de voortgang daarvan rapporteren in het jaarverslag.	Als ondernemende universiteit kent de UT een lange valorisatie traditie. We moedigen studenten en onderzoekers aan ondernemend te zijn; zij worden ondersteund in de ontwikkeling van nieuwe start-ups en scale-ups via begeleiding, programma's, faciliteiten en een breed netwerk waarmee zij toegang krijgen tot bijvoorbeeld groeikapitaal en internationale markten. Lees hierover in ons Fundament , maar ook in Onderzoek en ondernemerschap .
Kennisbenutting: De universiteiten rapporteren in het jaarverslag aan de minister en de minister van EZK over de uitvoering in de praktijk van verbeteringen in de omgang met intellectuele eigendomsrechten richting start-ups en ondernemende onderzoekers.	In Onderzoek en ondernemerschap beschrijven we hoe we impact creëren uit onze wetenschappelijke basis en hoe zich dat vertaalt naar spin-off's, start-ups en scale-ups.

NOTITIE HELDERHEID

Thema	Toelichting
Thema 1: Uitbesteding	Dit komt niet zodanig voor dat er sprake is van uitbesteding van bekostigd onderwijs aan een andere al dan niet bekostigde instelling.
Thema 2: Investeren van publieke middelen in private activiteiten	De <u>beleidsregel</u> 'Investeren met publieke middelen in private activiteiten' is in april 2021 gepubliceerd door het ministerie van OCW en vervangt Thema 2 uit de notitie Helderheid. Zie hiervoor de <u>bijlage Investeren met publieke middelen in private activiteiten</u> .
Thema 3: Het verlenen van vrijstellingen	Vrijstellingen komen voor, maar niet in die mate dat nauwelijks een prestatie verricht dient te worden voor het behalen van een graad. De omvang van vrijstellingen zijn vastgelegd in het opleidings- & examenreglement.
Thema 4: Bekostiging van buitenlandse studenten	Internationale studenten van buiten de EER hebben in beginsel geen recht op bekostiging en betalen als zij ingeschreven staan voor een bekostigde bachelor of master een (kostendekkend) instellingstarief. Op grond van bepaalde verblijfsvergunningen kunnen NON-EER studenten wel in aanmerking komen voor bekostiging van de Nederlandse overheid. Van alle NON-EER studenten die "opgevoerd" worden voor bekostiging wordt gecontroleerd of dit juist is. Afhankelijk van de opleiding wordt er, al dan niet online op afstand, een schakelprogramma aangeboden aan non-EER studenten. Voor een pre-master wordt een vergoeding gevraagd, deze programma's worden niet bekostigd door de overheid. Er zijn geen buitenlandse studenten die ingeschreven staan voor een UT opleiding en die voor deze opleiding grotendeels in het buitenland studeren. Er zijn buitenlandse studenten (EER en NON-EER) die ingeschreven staan bij een buitenlandse opleiding en instelling en die bij de UT of stage of vakken volgen. De exchange studenten kunnen alleen komen als er een uitwisselingsovereenkomst met hun thuisinstelling is. Op basis van deze overeenkomst kunnen er evenveel UT studenten vakken volgen bij de buitenlandse instelling als dat er bij de UT kunnen komen studeren. Deze studenten worden geregistreerd als niet-reguliere studenten. De UT neemt deel aan een aantal internationale samenwerkingsprogramma's waarbij studenten een gedeelte van de opleiding aan de UT volgen en een gedeelte aan een buitenlandse instelling. De studenten krijgen afhankelijk van de overeenkomst 1 diploma (Joint Degree) of 2 diploma's (Double Degree). Deze studenten staan ingeschreven bij beide instellingen.
Thema 5: Collegegeld niet betaald door de student zelf	De UT heeft een noodfonds voor studenten in financiële nood. Het heeft duidelijke richtlijnen en eisen waaraan studenten moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming in de vorm van een lening. De student moet deze lening terug betalen.
Thema 6: Studenten volgen modules van opleidingen	Aparte trajecten waarbij modules leiden tot een CROHO/RIO verbonden getuigschrift worden niet aangeboden. Uitwisselingsstudenten, cursisten, (HBO) studenten die een minor komen volgen of deelnemen aan een doorstroomminor ontvangen een cijferlijst, geen (deel) certificaat. Pre-master studenten volgen ook bepaalde modules van een opleiding en worden wel ingeschreven als regulier student. Echter ontvangen ook zij geen diploma hiervoor, alleen een bewijs dat het pre-master programma is behaald heeft (of niet). Studenten kunnen na het behalen van een bachelor- of mastergraad een educatieve module volgen. Inschrijving geschiedt als reguliere student aan een RIO gerelateerde opleidingscode. Studenten ontvangen een certificaat van behaalde vakken. De UT ontvangt geen bekostiging voor studenten die een pre-master traject volgen.

Thema	Toelichting
Thema 7: De student volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven	Aan iedere inschrijving ligt een inschrijvingsverzoek ten grondslag. Een student wordt ingeschreven voor de opleiding waarvoor verzoek is ingediend (nadat is vastgesteld dat aan de toelatingseisen is voldaan). Indien een student ander bekostigd onderwijs volgt dan waarvoor geregistreerd, worden de behaalde vakken als keuzevakken opgenomen bij zijn initiële opleiding. Op basis van de inschrijving voor de initiële opleiding krijgt de student in het studievoortgangssysteem een examenprogramma toegekend. Om de opleiding te kunnen afronden moeten alle onderdelen van het programma zijn afgerond. Studieadviseurs monitoren de voortgang.
Thema 8: Bekostiging van maatwerktrajecten	Niet van toepassing
Thema 9: Bekostiging van kunstonderwijs	Niet van toepassing

INVESTEREN MET PUBLIEKE MIDDELEN IN PRIVATE ACTIVITEITEN

De beleidsregel Investeren met publieke middelen in private activiteiten (hierna: 'beleidsregel') is in april 2021 gepubliceerd door het ministerie van OCW, en vervangt Thema 2 uit de notitie Helderheid. Definitiestelling van private activiteiten in de nieuwe beleidsregel betreffen activiteiten die op meer gericht zijn dan de uitvoering van de bekostigde wettelijke taak van de instelling. De beoogde doelstelling van OCW is om met deze nieuwe regelgeving de voorgaande regelgeving te verduidelijken en de transparantie inzake bestedingen van publieke middelen aan private activiteiten door hoger onderwijsinstellingen te verbeteren.

Sinds publicatie van deze nieuwe beleidsregel in 2021 wordt er overleg gevoerd over zowel de toepassing als de interpretatie ervan door accountants, onderwijsinstellingen, het ministerie van OCW en koepelorganisaties.

De UT is een intern onderzoek gestart naar aanleiding van deze beleidsregel aangaande alle activiteiten die plaatsvinden in deze organisatie en deze gecategoriseerd als publiek, privaat of publiek-privaat. Over de publiek-private activiteiten is verantwoording afgelegd voor alle individuele activiteiten waarvan de baten of lasten een bedrag van M€ 0,47 overschrijden.

Het risicobeleid en beheer van de publiek-private activiteiten van de UT richt zich op het identificeren, evalueren en mitigeren van potentiële risico's die gepaard gaan met commerciële en niet-publieke ondernemingen en activiteiten die niet sec voldoen aan het criterium van de bekostigde wettelijke taak. Dit beleid omvat maatregelen om financiële, juridische en reputatierisico's te minimaliseren, evenals de naleving van ethische standaarden en wettelijke vereisten. Door een gestructureerde aanpak van risicobeheer kan de UT haar publiek-private activiteiten efficiënt beheren, de impact van onvoorziene gebeurtenissen beperken en ervoor zorgen dat deze activiteiten bijdragen aan de strategische doelstellingen evenals dat de academische integriteit van de instelling behouden blijft. De UT maakt in beginsel gebruik van integrale kostprijs tarieven welke jaarlijks vastgesteld worden als onderdeel van de kaderstelling van de begroting, waarbij het uitgangspunt is dat deze tarieven kostendekkend zijn. Daarnaast wordt er momenteel gewerkt aan actualisatie van het beleid en richtlijnen binnen de organisatie ten aanzien van de beleidsregel 'Investeren in publieke middelen met private activiteiten' naar aanleiding van de verantwoordingsplicht per 2023. De opgedane ervaring in dit verslagjaar zullen tevens in acht genomen worden.

Het identificeren van de betreffende activiteiten is opgezet vanuit een zo breed mogelijk perspectief. Na identificatie van de activiteiten zijn deze middels interne afstemming geverifieerd en uiteindelijk heeft de UT een rondrekening gemaakt vanuit de financiële verantwoording om de volledigheid van de geïdentificeerde activiteiten in dit jaarverslag te waarborgen. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn de volgende publiek-private activiteiten geïdentificeerd als onderhevig aan verantwoording:

- Life Long Learning
- Contractonderzoek
- Sportcentrum
- Doorbelasting energie, verhuur en onderhoud t.b.v. derden
- Nanolab
- Detachering personeel
- Niet-bekostigd onderwijs
- Overig

De activiteiten zijn hieronder separaat toegelicht.

LIFE LONG LEARNING

De UT biedt naast regulier bekostigd en niet-bekostigd onderwijs tevens 'Life Long Learning' onderwijs aan. Dit is een vorm van (permanente) educatie voor beroepsprofessionals en andere geïnteresseerden welke na het volgen van hun reguliere opleiding(en) door willen blijven leren in hun vakgebied. Het is onze missie om een duurzaam en concurrerend programma voor leven lang leren te ontwikkelen en onderhouden. De Life Long Learning activiteiten vinden uitsluitend in de faculteit BMS plaats en zijn ontwikkeld op basis van de vraag van externen. Uitgangspunt is dat hierbij een kosteneffectieve vorm van onderwijs wordt ontwikkeld, dat deze intrinsieke waarde voor de UT hebben en op basis van beschikbare expertise en capaciteit aangeboden worden. De totale omvang van de baten in 2023 bedroeg M€ 1,61, de totaal geïnvesteerde middelen M€ 1,52 en het resultaat M€ 0,09.

CONTRACTONDERZOEK

Door de UT wordt naast publiek bekostigd onderzoek tevens onderzoek gedaan voor, of in samenwerking met, private partijen. De opbrengsten aangaande publiek-privaat contractonderzoek bedroegen in 2023 M€ 21,71, de omvang van de geïnvesteerde publieke middelen M€ 27,71 en het resultaat - M€ 6,00. Deze onderzoeksactiviteiten liggen in het verlengde van de wettelijk bekostigde onderzoekstaak van de instelling en zijn tevens maatschappelijk gezien van groot belang. Het beleid van de UT is om deze activiteiten tegen kostendekkende of marktconforme tarieven in rekening te brengen. Momenteel worden zowel de tarieven als het risicobeleid aangaande de onderzoeksactiviteiten geëvalueerd.

Het totaal in de jaarrekening verantwoorde onderhanden projecten komt niet overeen met de in deze verantwoording gerapporteerde bedragen, daar het totaal aan onderzoeksprojecten grotendeels bestaat uit publieke activiteiten. De activiteiten aangaande publiek-private onderzoeksactiviteiten zijn in kaart gebracht op basis van de projecten waar het hoge btw-regime van toepassing is. De juridische en organisatorische inbedding in de organisatie geschiedt op dezelfde wijze als het publieke contractonderzoek welke plaatsvindt binnen alle faculteiten van de UT.

SPORTCENTRUM

De multifunctionele sportvoorzieningen van de UT, welke gevestigd zijn op onze campus in Enschede, liggen in het verlengde van de wettelijk bekostigde taak daar zij primair gericht zijn op de studenten die aan het bekostigd onderwijs deelnemen evenals UT-medewerkers en zij tegen een geringe prijs deel kunnen nemen aan deze activiteiten en gebruik kunnen maken van deze voorzieningen. Naast de multifunctionele sportvoorzieningen bevat het sportcentrum tevens een kantine. De meerwaarde van deze faciliteiten ziet met name toe op de aantrekkelijkheid van de campus en de universiteit, evenals het welzijn van zowel studenten als medewerkers. De juridische en organisatorische inbedding van het sportcentrum valt onder de dienst Campus & Facility Management van de UT. De opbrengsten uit alle activiteiten aangaande het sportcentrum bedroegen in 2023 M€ 1,80, de geïnvesteerde publieke middelen M€ 2,21 en het resultaat - M€ 0,41. Het beleid van de UT schrijft voor dat er kostendekkende tarieven worden nagestreefd ten aanzien van deze activiteiten. De gehanteerde tarieven dienen komend jaar verder aangescherpt te worden ten aanzien van de gerealiseerde resultaten van het sportcentrum om kostendekkendheid na te streven.

DOORBELASTING ENERGIE, VERHUUR EN ONDERHOUD T.B.V. DERDEN

Op de campus van de UT zijn meerdere panden van derden gesitueerd. Het terrein is in deze gevallen eigendom van de UT, maar het vastgoed dat erop gevestigd is niet. Op de campus is echter wel één integraal energienetwerk afgesloten waarvan de UT hoofdcontracthouder bij de energieleveranciers is. De energieconsumptie ten aanzien van derden op campus wordt derhalve ook één-op-één doorbelast. Gezien de beschikbare infrastructuur is dit een onontkomelijke taak van de organisatie waarbij het uitgangspunt is om werkelijke energietarieven door te berekenen aan derden.

Naast doorbelasting van energie vindt er verhuur van vrijstaande ruimtes op de campus plaats. Veelal zijn dit partijen die de functionaliteit van de universiteitscampus ondersteunen zoals spin-offs, studentenverenigingen, campusfaciliteiten etc. Meerwaarde van deze activiteiten ziet toe op de aantrekkelijkheid van de campus voor studenten en onderzoekers.

Deze verhuur betreft overigens geen verhuur van studentenwoningen, daar dit in zijn geheel bij een externe woningcoöperatie is ondergebracht. Verder is er sprake van onderhoud voor derden voor panden gevestigd op de campus van de UT. Het onderhoud aan deze panden is onderhevig aan het onderhoudscontract van de UT en de lasten aangaande dit onderhoud worden één-op-één doorbelast aan derde partijen. Deze activiteiten van doorbelasting energie, verhuur en onderhoud ten behoeve van derden vinden allen plaats binnen de dienst Campus & Facility Management van de UT waar tevens het risicobeheer en beleid op de activiteiten belegd is. De totale omvang van de baten voor deze activiteiten in 2023 bedroeg M€ 5,14, de omvang van de publiek geïnvesteerde middelen M€ 3,52 en het resultaat M€ 1,62.

NANOLAB

Het Nanolab van de UT is een essentiële unieke nationale faciliteit op het gebied van baanbrekend onderzoek. In dit lab vindt onderzoek en analyse op nano niveau plaats. De doelstelling van het Nanolab is om bij te dragen aan een duurzame toekomst. Baanbrekend onderzoek op nanoschaal draagt bij aan oplossingen voor actuele maatschappelijke uitdagingen. Onderzoekers bouwen hier aan materialen en componenten die duurzame en onverwachte oplossingen bieden voor veel van deze uitdagingen. Toptalent krijgt hier de mogelijkheid en infrastructuur die hen in staat stelt om te floreren. De activiteiten die plaatsvinden aangaande het Nanolab hebben een duidelijke meerwaarde ten aanzien van de bekostigde wettelijke taak daar dit aantrekkingskracht heeft op onderzoekers en studenten. Deze activiteit vindt zijn inbedding binnen de faculteit EEMCS van de UT.

Naast dat dit laboratorium gebruikt wordt voor gesubsidieerd onderzoek vinden er ook (publiek-)private onderzoeksactiviteiten plaats. Deze vinden enkel plaats voor zover er capaciteit in het laboratorium beschikbaar is waarbij het beleid is dat er kostendekkende en marktconforme tarieven in rekening gebracht worden. Op jaarbasis worden tarieven vastgesteld en gecontroleerd door de accountant. De vereisten vanuit de subsidieverstrekker aangaande het Nanolab is tevens dat er kostendekkendheid nagestreefd wordt en dat er geen winstoogmerk op deze activiteit plaatsvindt. De totale omvang aan baten bedroeg in 2023 M€ 3,31, de totale geïnvesteerde publieke middelen M€ 3,71 en het resultaat op deze activiteit bedroeg - M€ 0,40.

DETACHERING PERSONEEL

Op incidentele basis detacheert de UT personeel aan andere instellingen of organisaties. De baten uit detachering bedroegen in 2023 M€ 4,90, de totaal geïnvesteerde publieke middelen bedroegen M€ 4,85 en het resultaat op deze activiteit bedroeg M€ 0,05. Detachering personeel geschiedt zowel bij de faculteiten als de diensten. Personeel doet hiermee kennis en ervaring op welke ingezet kan worden bij uitvoering van de bekostigde wettelijke taak. De interne richtlijnen voor detachering schrijven voor dat er minimaal een kostendekkend tarief gehanteerd dient te worden.

NIET-BEKOSTIGD ONDERWIJS

Naast Life Long Learning activiteiten kent de UT ook andere vormen van niet-bekostigd onderwijs. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld pre-master opleidingen of het Twente Pathway College. Deze vormen van niet-bekostigd onderwijs liggen in het verlengde van de bekostigde wettelijke taak aangezien zij de toegankelijkheid van het bekostigde onderwijs bevorderen. De juridische en organisatorische inbedding van dit onderwijs geschiedt binnen alle faculteiten van de UT. De totale omvang van de baten bedroeg in 2023 M€ 1,03, de omvang van de publieke geïnvesteerde middelen M€ 0,14 en het resultaat M€ 0,89. Het interne beleid aangaande deze activiteit is dat er minimaal kostendekkende tarieven gehanteerd dienen te worden.

OVERIG

Naast bovenstaande activiteiten is er nog een scala aan overige activiteiten welke in het verlengde van de bekostigde wettelijke taak liggen. Dit omvat een divers beeld aan activiteiten zoals bijvoorbeeld octrooibeleid, verhuur van parkeerplaatsen aan derden, een technische werkplaats en erfpacht. Van deze activiteiten is het uitgangspunt is dat deze minimaal tegen de kostprijs aangeboden worden en de inbedding in de organisatie plaatsvindt in één of meerdere van de diensten of faculteiten van de UT. De omvang van de baten aangaande overige publiek-private activiteiten bedroeg in 2023 M€ 1,63, de totaal geïnvesteerde publieke middelen M€ 0,73 en het resultaat M€ 0,90.

UNIVERSITEIT TWENTE HOLDING

Universiteit Twente Holding (UTH) is een 100% dochteronderneming van de Universiteit Twente en stelt zichzelf een missie tot het genereren van economische en maatschappelijke impact, en oefent daarmee valorisatie activiteiten uit. Vanuit deze drijfveer levert UTH een positieve bijdrage aan het ontstaan en versterken van een stevig fundament voor de (snellere) groei van innovatieve bedrijven die zijn ontstaan vanuit kennis en technologie die ontwikkeld zijn aan de UT. In 1985 is deze entiteit opgericht uit enkel private middelen. Er vinden dus geen investeringen met publieke middelen plaats in deze entiteit, daar het een afgezonderd privaat eigen vermogen heeft aangezien het een separate juridische entiteit betreft. De totale omvang van de baten van de UTH bedroegen in 2023 M€ 13,18, de totale geïnvesteerde private middelen M€ 12,59 en het resultaat M€ 0,59. De resultaten van UTH komen ten gunste van de private reserves van UTH.

Alle bovengenoemde activiteiten zijn juridisch ingebed in de Universiteit Twente en vallen organisatorisch onder één of meerdere faculteit(en) of dienst(en) zoals beschreven bij elke betreffende activiteit. Uitzondering hierop betreft de Universiteit Twente Holding. Dit betreft juridisch gezien een separate entiteit met een privaat eigen vermogen. Deze activiteit is opgenomen in dit overzicht daar het een 100%-dochteronderneming van de UT betreft.

KWALITEITSAFSPRAKEN

INLEIDING

De UT heeft daarbij gekozen voor een programmatische aanpak en plannen uitgewerkt binnen vijf instellingsbrede programma's: *Community building*, *Learning facilities*, *Teaching professionalisation*, *Global citizens* en *Talent development*. Deze programma's zijn gerelateerd aan de zes kwaliteitsthema's, zoals vastgesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), op basis van de Gemeenschappelijke Agenda Hoger Onderwijs van de LSVb, ISO, VH en UNL.

De kwaliteitsafspraken van de UT zijn in 2018 ontwikkeld en via een bottom-up werkwijze tot stand gekomen. Iedere faculteit heeft binnen de vijf UT programma's plannen opgesteld waarin zij beschrijft hoe de studievoorschotmiddelen worden aangewend voor de verbetering van de onderwijskwaliteit. Zij hebben de plannen met financiële kadering in 2019 geconcretiseerd voor de jaren 2019, 2020 en 2021. Bij deze concretiseringslag zijn tevens de lange termijn ambities en de bijbehorende financiële doorkijk voor de jaren 2022 tot en met 2024 opgegeven.

De plannen van de UT zijn in 2019 beoordeeld door een panel van experts dat benoemd is door de NVAO. De uitkomst van die beoordeling was positief waarmee de UT de studievoorschotmiddelen kreeg toegekend. Het panel constateerde onder andere dat plannen gedetailleerd uitgewerkt en goed navolgbaar zijn. Het panel was ook positief over de wijze waarop alle interne belanghebbenden op alle niveaus intensief en vanaf de eerste aanzet betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de plannen. In het bijzonder had het panel waardering voor de inzet van de studenten hierbij. Verder sprak het panel uit vertrouwen te hebben in het bestuursmodel en de monitoringsinstrumenten en dat deze toereikend zijn om zicht te houden op de voortgang van de kwaliteitsafspraken en tijdig bij te kunnen sturen (Adviesrapport planbeoordeling kwaliteitsafspraken, 28 januari 2020 NVAO).

De studievoorschotmiddelen worden jaarlijks vastgesteld, gelijk met de vaststelling van de Rijksbijdrage. Faculteiten en diensten hebben in hun jaarcyclus hun plannen voor de besteding van WSV-middelen specifiek uitgewerkt, als onderdeel van hun jaarplan. In de reguliere P&C-cyclus worden deze jaarlijks vastgesteld. Studenten zijn nauw betrokken bij dit proces; vanuit zowel formele medezeggenschap en vanuit specifieke studentgeledingen die zijn ingesteld voor besteding studievoorschotmiddelen. De universiteitsraad heeft ingestemd met het plan voor instellingsbrede maatregelen en stelt deze eveneens in haar jaarlijkse P&C cyclus vast. Studenten zijn hier als lid van de universiteitsraad bij betrokken. Daarnaast worden de centrale maatregelen jaarlijks geëvalueerd in gesprek tussen de rector met een brede afvaardiging van studenten.

In 2022 heeft de UT een interne tussenevaluatie uitgevoerd (met data tot en met 2021) op zes vooraf vastgestelde indicatoren gericht op de impact van de kwaliteitsgelden. De indicatoren zijn centraal gedefinieerd en vertegenwoordigen studenttevredenheid (UT-scores gebaseerd op Nationale Studenten Enquête), UT-student-staf-ratio, % medewerkers met Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) en het % studiesucces. Alle indicatoren laten een lichte toename in tevredenheid zien: NSE-scores laten zien dat studenten iets meer tevreden zijn over meer de studiefaciliteiten; het % medewerkers dat een BKO heeft afgerond is toegenomen; het bachelor succes is de laatste jaren stabiel; de student-staf ratio is afgenomen, wat een positief teken is omdat dit de studie-intensiteit ten goede komt. Hoewel de scores een positief verschil laten zien, zijn op basis van deze scores geen conclusies over de impact van WSV-middelen te trekken. De indicatoren zijn gedefinieerd op centraal UT-niveau in plaats van op planniveau en de universiteit heeft meer geïnvesteerd dan alleen het WSV-budget in aspecten van onderwijskwaliteit. Positieve scores kunnen dus niet alleen worden toegekend aan de investering van WSV-gelden.

In het najaar van 2022 heeft de NVAO een tussenbeoordeling uitgevoerd conform Protocol Beoordeling kwaliteitsafspraken hoger onderwijs (mei 2018). Deze was gericht op de verwezenlijking van het plan tot en met 2021. De NVAO heeft voor de beoordeling gebruik gemaakt van het jaarverslag 2021 en een reflectie van de medezeggenschap. De NVAO heeft geconcludeerd dat UT voldoende voortgang heeft geboekt met de verwezenlijking van haar voornemens, rekening houdend met de gepleegde inspanningen en de omgang met onvoorziene omstandigheden. Ook heeft zij vast kunnen stellen dat de medezeggenschap en andere relevante belanghebbenden zijn betrokken gedurende de uitvoering van het plan.

In 2022 vielen de studievoorschotmiddelen hoger uit dan in 2019 was gepland. De extra middelen zijn naar rato van het aantal studenten verdeeld over de faculteiten en diensten. De hogere allocatie is ten goede gekomen van de bestaande plannen. In de jaarlijkse cyclus hebben de faculteitsraden meegedacht en ingestemd met de uitgewerkte facultaire plannen. In 2023 heeft de UT ruim M€ 8,5 aan studievoorschotmiddelen ontvangen. De middelen zijn intern verdeeld en door faculteiten en diensten besteed aan maatregelen ter versterking van het onderwijs. Hieronder is de verantwoording van de kwaliteitsafspraken in 2023 opgenomen. Per OCW thema is aangegeven in hoeverre maatregelen in relatie tot het UT-programma zijn gerealiseerd.

ONDERWIJSDIFFERENTIATIE

In 2023 zijn er op de UT veel inspanningen geleverd om de differentiatie in het onderwijs verder te verbeteren. De faculteit ET heeft in 2023 extra geïnvesteerd in langer lopende initiatieven die 2022 waren ingezet, waaronder studie gerelateerde workshops voor alle studenten en extra tutoractiviteiten (totaal k€ 223). Verder heeft ET plannen gericht op ondersteunen van internationale ervaringen van studenten in 2023 doorgezet. Zo is een cultural awareness workshop georganiseerd voor alle eerstejaars studenten om de international classroom te stimuleren en de samenwerking tussen nationale en internationale studenten te verbeteren (k€ 68). BMS heeft verschillende activiteiten gericht op versterken internationalisering bij studenten. Bij de faculteit ITC zijn activiteiten gerealiseerd die loopbaanontwikkeling van studenten ondersteund (k€ 4). Er is geïnvesteerd in diverse stage- en loopbaanevenementen. Vanuit de ondersteunende diensten biedt CES blijvend extra ondersteuning aan faculteiten bij verder profileren van internationale curricula en inclusieve omgeving (k€ 50) en bij bewerkstelligen van uitwisselingsprogramma's en internationale partnerschappen (k€ 100). Ook biedt CES carrière bevorderende ondersteuning aan studenten (k€ 210).

UT programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Global citizens	Support degree programmes regarding international curriculum and inclusive environment	Service dep.	150	150	150	150	150
Talent development	All students are stimulated and have the possibility to create their own learning experiences	Service dep.	22	22	183	90	230
Global citizens	Students are global citizens that are familiar with an international working environment	ET			90	30	68
Talent development	Strengthen a small-scale and interactive learning environment for a diverse community that helps students to develop their talents	ET			79,5	119	223
Global citizens	Enable students to function well in an international context; Strengthening and enriching curricula by including the values of global social responsibility	BMS	110	184	237	190	228
Talent development	Prepare students for future career and strengthen relation between education and professional field	BMS		125	150		17
Talent development	Further increase and align learning trajectories for soft (essential) skills	S&T	32	48	48	52	72
Global citizens	Achieve high standard in internationalisation in education; ATLAS Remain to be (of the most) internationally oriented programmes	ITC	2	2	31		

UT programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Talent development	Offer effective student support regarding further professional and academic development; ATLAS Further support students' development of skills and expertise beyond semester goals	ITC		11	27	4	4
Teaching professionalisation	Further strengthen integration of natural and social science in more theoretical (course settings)	ITC	8	8	8		4
Global citizens	Development of international curriculum in our bachelor and master programmes	EEMCS	40	40	40		
Total			364	590	1.043,5	635	996

ONDERWIJSFACILITEITEN

De faculteit S&T heeft geïnvesteerd in onderwijsfaciliteiten, zoals in (student) projectruimtes en labfaciliteiten (k€ 357). De faculteit S&T heeft ook faciliteiten en ruimtes voor studenten in verschillende gebouwen uitgebreid (k€ 429) en budget besteed aan well being van studenten en medewerkers (k€ 450). Bij de faculteit ET is evenals in 2022 geïnvesteerd in faciliteiten die kleinschalig onderwijs mogelijk maken en interactiviteit stimuleren. Naast de jaarlijkse investeringen in extra docenten (2,5 fte assistent-professor), in leerruimten (ET-Homebase project) en e-learning specialisten, heeft ET in 2023 geïnvesteerd in labfaciliteiten voor studenten (totaal k€ 653). Ook heeft de faculteit ET per 2021 groepscoaches/studieadviseurs aangesteld om community te verstrekken gericht op de ambitie dat alle studenten zich onderdeel voelen van ten minste één gemeenschap gevormd door medewerkers en medestudenten. Deze plannen zijn in 2023 voortgezet met kwaliteitsgelden (k€ 123). De faculteit EEMCS heeft evenals ET in labfaciliteiten geïnvesteerd (k€ 640) en verder geïnvesteerd in het gebruik van moderne hulpmiddelen om het leren van studenten te ondersteunen, studenten te helpen bij het ontwerpen van hun eigen leerervaring en de toegankelijkheid van docenten te vergroten. Specifiek is geïnvesteerd in ontwikkeling van *micro-lectures* (k€ 81) en in onderwijsondersteunende software, software voor roostering, voor cijferassistenten en voor kwaliteitsborging (k€ 237). De faculteit BMS heeft investering in het BMS-lab doorgezet dat technologiegerichte leerfaciliteiten biedt die nieuwe vormen van onderwijs en leren mogelijk maken. Aanvullend is geïnvesteerd in onderwijsfaciliteiten voor studenten (k€ 63). Ook is in online platform geïnvesteerd voor facilitering van medezeggen en zijn onvoorziene kosten gemaakt (totaal k€ 24)]. De faculteit ITC heeft geïnvesteerd in e-learning facilities om gebruik van meer flexibele leer- en toetsvormen te bevorderen (k€ 5). Further enhancing infrastructure for online assessment in on-campus and distance education. CES heeft evenals in 2022 geïnvesteerd in de capaciteit van het roostersteam (k€ 30). De investeringen vanuit CES in onderwijsfaciliteiten hebben wederom plaatsgevonden en zijn uitgebreid (k€ 84): digitale onderwijsinstrumenten om de begeleiding van het leerproces van de studenten te verbeteren, onder meer op gebied van e-learning.

UT Programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Community building	Applying a home base concept in an efficient way to the degree programmes of the UT	Service dep.			30		
Community building	Increase capacity of Scheduling Team to accommodate home base scheduling	Service dep.				30	30
Learning facilities	Increase the quality, quantity and usage of learning spaces for individual study and teamwork; Improve guidance of the students' learning process by means of digital education tools; Explore how learning analytics can help students to improve their learning process; per 2022 also expend possibilities Canvas	Service dep.	172	192	387	20	84
Community building	All students feel part of at least one community formed by staff and fellow students; as of 2021 appointment of group coaches and additional study advisors	ET			50	126	123
Learning facilities	Create facilities that enable small-scale character of education and stimulate interaction; next to extra staff per 2022 also extra monitors	ET	39	67	192	511	653

UT Programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Teaching professionalisation	Utilize modern technology oriented learning facilities that allow new types of teaching and learning (BMS-lab; group study areas)	BMS	162	162	162	240	240
Learning facilities	Online platform	BMS				18	108
Learning facilities	Well-equipped project rooms near the faculty and improve lab facilities; Support teachers in discovering and implementing tools and trends in E-learning	S&T	197	233	269	248	357
Community building	Realise a physical environment that promotes interaction between students from different programs	S&T	98	152	207	116	879
Learning facilities	Utilize e-learning to enhance learning and to make education and learning more efficient; Atlas Facilitate hands-on learning to develop hands-on skills	ITC (ATLAS)	23	15	15	10	
Learning facilities	Utilize modern tools to support student learning, to help students in designing their own learning experience, and to increase accessibility of lecturers	EEMCS	140	140	140	125	81
Community building	Create labs where students can study close to EEMCS academic research groups	EEMCS	280	200	200		
Total			1.111	1.161	1.652	1.444	2.555

BEGELEIDING VAN STUDENTEN

Om de begeleiding van studenten te verbeteren, zijn verschillende reeds lopende initiatieven voortgezet. Zo heeft de faculteit EEMCS de in 2021 gestarte aanvullende trainingen voor mentoren (in Academic Skills line) doorgezet en voorstellen van individuele docenten toegekend voor het ontwikkelen en testen van software voor academische vaardigheden. Er is een coördinator academische vaardigheden benoemd bij Electrical Engineering en docenten van Computer Science zijn aanvullend getraind (totaal k€ 142). De faculteit BMS heeft grote investeringen gedaan in projecten voor docentprofessionalisering die ook direct bijdragen aan innovatie van het onderwijs (zie Docentprofessionalisering). Projecten in dit kader dragen ook bij aan de versterken van begeleiding van studenten]. De faculteit S&T geïnvesteerd in extra begeleiding specifiek voor internationale studenten (k€ 72). CES heeft in het kader van het UT programma Talent development de plannen van vorige jaar doorgezet en uitgebreid. Naast het aanstellen van extra studentenpsychologen, zijn preventie-psychologen aangesteld, ADHD consultatie uren ingericht en is een topsport-coördinator aangesteld (k€ 288).

UT Programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Talent development	All students are stimulated and have the possibility to create their own learning experiences; employ supportive activities regarding coaching; expending capacity study psychologists; per 2022 especially expending support mental health	Service dep.	13	110	148	90	268
Talent development	Strengthen a small-scale and interactive learning environment for a diverse community that helps students to develop their talents	ET	33	40	73,5		
Teaching professionalisation	Further professionalisation of the study advice; per 2022 further on initiative STEP	ITC		4	5	5	5
Talent development	Students are stimulated to develop their own talents; per 2022 academic skills line	EEMCS	40	40	40	82	
Total			86	194	266,5	177	273

INTENSIEF EN KLEINSCHALIG ONDERWIJS

De faculteit EEMCS heeft verder geïnvesteerd in het kleinschalige en intensieve karakter van het onderwijs door evenals in 2022 extra te investeren in programmacoördinatie en gerichte ondersteuning van docenten en daarmee de docenten vrij te spelen van bepaalde taken ten versterking van directe onderwijstaken en daarmee de onderwijsintensiteit. De investeringen in personeel (e-learning specialisten, module ondersteunend personeel en een kick-in coördinator) zijn doorgezet en uitgebreid (k€ 365). Ook de faculteit S&T heeft in personeel geïnvesteerd ter bevordering van de onderwijsintensiteit (k€ 350). De faculteit ET heeft verschillende investeringen gedaan (zie Onderwijsfaciliteiten) die indirect bijdragen aan kleinschalig en intensief onderwijs. Investeringen bij BMS in verschillende projecten die bijdragen aan docentprofessionalisering en innovatie van het onderwijs geldt eveneens dat deze indirect bijdragen aan intensiever en kleinschalig onderwijs (zie Docentprofessionalisering)].

UT Programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Learning facilities	Create facilities that enable small-scale character of education and stimulate interaction	ET	248	248	248		
Talent development	Strengthen a small-scale and interactive learning environment for a diverse community that helps students to develop their talents	ET	12	17	25		
Learning facilities	Safeguard the small-scale characteristics and reduce staff workload	S&T	32	48	351		350
Community building	Facilitate interaction between the diverse student populations, in particular across the domains	S&T	25	25	25		
Learning facilities	Utilize modern tools to support student learning, to help students in designing their own learning experience, and to increase accessibility of lecturers	EEMCS	120	120	120	290	640
Total			437	458	769	290	990

DOCENTPROFESSIONALISERING

De faculteit EEMCS heeft succesvol geïnvesteerd in verdere professionalisering van docenten. Via een gerichte oproep aan docenten zijn individuele voorstellen gehonoreerd (k€ 100). Ook heeft academische staf cursussen op het gebied van onderwijsexaminering succesvol afgerond en zijn docenten van honours college aanvullend geschoold (totaal k€ 50). De faculteit BMS heeft de Teaching Academy ingericht dat docentprofessionalisering en innovatie van onderwijs ondersteund. Vanuit de Teaching Academy zijn 21 innovatieprojecten uitgezet gericht op nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs (k€ 248). Deze projecten variëren van een simulatiespel tot integratie van innovatieve technologieën in de inhoud van onze cursussen. Voor BKO-gediplomeerde docenten is een kader opgesteld voor doorlopende professionele ontwikkeling in het onderwijs (totaal k€ 336). Het gebruik van Educatieve Tools is ondersteund en uitgebreid en docenten zijn getraind in het gebruik ervan]. Ook de faculteit ITC heeft verder geïnvesteerd in docentprofessionalisering (STEP Project) (k€ 4). De faculteit S&T heeft evenals in voorgaande jaren geïnvesteerd in extra learning assistants (k€ 12). In 2023 ondersteunt de faculteit ET evenals in voorgaande jaren het personeel om deel te nemen aan professionaliseringsactiviteiten. Activiteiten waren gericht op versterken van didactische vaardigheden van student assistenten, ter ondersteuning van curriculumvernieuwing en life-long learning. Ook is een training voor curriculumcommissies uitgevoerd (k€ 123).

UT Programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Teaching professionalisation	Reward teaching achievement	Service dep.	127	147	147		
Teaching professionalisation	Learning ass programme; short customised course; additional SUTQ	Service dep.				132	132
Teaching professionalisation	All teachers continuously improve their teaching and are competent in SDL & P-led E	ET	99,4	108,2	128	102	123
Teaching professionalisation	Stimulating continuous teaching professionalisation	BMS	264	294	780	784	639

UT Programme (in k€)	Ambition	Department	2019	2020	2021	2022	2023
Teaching professionalisation	Increase participation of teachers in training programs (e.g. UTO, SEO, SUTQ, LOL); Student assistants are enabled and professionalised to engage in teaching and tutoring	S&T	146	171	171	50	12
Talent development	Further increase and align learning trajectories for soft (essential) skills	S&T	30	30	30	30	
Teaching professionalisation	Reward teaching and offer more possibilities for teachers' professional development; Foster continuous development of skills that the unique approach to teaching and learning at ATLAS requires	ITC (ATLAS)	12	10	15		
Talent development	Students are stimulated to develop their own talents	EEMCS	10	10	10		
Teaching professionalisation	Stimulate professionalisation of teachers.	EEMCS	65	65	65	150	
Total			753,4	835,2	1.346	1.248	906

REFLECTIE UNIVERSITEITSRAAD BESTEDING EN BETROKKENHEID WSV-BUDGET - MEI 2024

In 2023 is de besteding van de WSV-middelen in de 3e fase aangekomen. Aan het eind van de tweede fase is door de centrale en decentrale medezeggenschap gekeken naar het effect van de inzet van de WSV-middelen en is met name gekeken naar de mogelijkheid om het aantal plannen te verminderen om zo de effectiviteit van de overgebleven plannen te verhogen.

In 2023 is met de herijkte inzet aan de slag gegaan, waarbij zowel op centraal als decentraal niveau met enige regelmaat naar resultaten gekeken is. Primair is dit gedaan via de managementrapportages.

Op decentraal niveau is er een zeer directe binding met studenten en wordt via enquêtes, gesprekken in en met Opleidingscommissies zo goed mogelijk ingespeeld op de behoeftes van de verschillende studentenpopulaties. Via overleggen tussen decentrale en centrale medezeggenschap wordt wanneer dit noodzakelijk is terugkoppeling over voortgang gegeven.

De Universiteitsraad heeft in de persoon van haar voorzitter in 2023 een aantal keer overleg gehad met vertegenwoordigers van Faculteitsraden en Dienstraden over onderwerpen van gezamenlijk belang. Tijdens het begrotingsproces is daarbij ook stilgestaan bij de inzet van de WSV-middelen en met name bij het proces, het gesprek tussen bestuur en medezeggenschap.

Enschede, april 2024

Herbert Wormeester
Voorzitter Universiteitsraad Universiteit Twente

CORONAPARAGRAAF

Om de effecten van de pandemie op te vangen maakt de UT gebruik van verschillende COVID-19 gerelateerde instrumenten. Acties zijn door het hele jaarverslag terug te vinden. Deze bijlage biedt een integrale tekst over het NPO.

NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

BEKOSTIGING

- Extra instroom van studenten. Is regulier via het verdeelmodel in de organisatie verspreid en daarmee ingezet voor onderwijs en onderzoek.
- 'Corona-enveloppe'

SUBSIDIEREGELINGEN

- Extra hulp voor de klas. Hiermee financierden we coronabanen die zijn ingezet voor het terugdringen van extra werkdruk door het online aanbieden van onderwijs. In 2023 zijn hiervoor de laatste uitgaven gedaan.

MIDDELEN VOOR ONDERZOEK

- Nationaal programma onderzoek. Onderzoekers worden ondersteund met middelen uit het 'Bestuursakkoord onderzoek Steunprogramma voor herstel en perspectief van de onderzoeker'.

CORONA-ENVELOPPE

Voor de middelen uit de Corona-enveloppe hebben we plannen opgesteld en middelen ontvangen voor onderstaande thema's. In 2023 hebben we er volop gebruik van gemaakt en we zullen 2024 ook als bestedingsjaar gebruiken. Sommige plannen zijn in 2023 voltooid en andere lopen tot eind 2024. We besteden ook aandacht aan het implementeren van maatregelen in de reguliere bedrijfsvoering zodat ook na de subsidieperiode voldoende tijd, geld en aandacht blijft voor de betreffende thema's.

Thema 1 Soepele in- en doorstroom

Thema 2 Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding

De thema's zijn samengenomen in een plan voor:

- Extra student support staf
- Verbetering intake en matching
- Verbetering informatievoorziening
- Activiteiten studieverenigingen
- Student-2-student support

Thema 5 Studievertraging en uitval in lerarenopleidingen

Binnen dit thema is er een plan voor:

- Het aanstellen van een stage- en inductiecoach
- Ondersteuning van startende leraren voor het wegwerken van leerachterstanden
- Het aanschaffen van extra hardware
- Een online tool en licenties voor de tool.

Daarnaast nemen we deel aan gezamenlijke landelijke plannen op deze thema's.

THEMA 1 SOEPELE IN- EN DOORSTROOM & THEMA 2 STUDENTENWELZIJN

De basisprincipes voor onderwijs aan de UT zijn gebaseerd op 3 pilaren: Qualification, Socialisation en Subjectification. COVID-19 heeft vooral zijn weerslag gehad op de laatste twee (zoals bleek uit verschillende studentenwelzijnsenquêtes). Gezien de UT zich richt op student community building en student engagement, zijn de thema 1 en 2 van het NPO in onze ogen onlosmakelijk met elkaar verbonden. Er is dan ook gekozen om deze twee thema's in de planvorming te clusteren.

Het plan is tot stand gekomen in samenwerking met de stuurgroep van het Student Well-being Improvement Programme (SWIP). Input is verzameld uit de studenten- gemeenschap, vertegenwoordigers uit de keten van studiebegeleiding, medewerkers internationalisering en vicedecanen onderwijs. De input, in combinatie met een analyse van bestaande projecten en infrastructuren en de keuzelijst vanuit OCW, is afgewogen tegen een set van criteria. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het plan met bovengenoemde componenten.

De actuele initiatieven komen overeen met gemaakte plannen, enkele reallocaties zijn aangebracht en de inrichting van de betrokkenheid van de medezeggenschap is definitief vastgesteld. De faculteiten hebben extra studieadviseurs in dienst genomen om alle studenten te ondersteunen. Er zijn initiatieven ontplooid ter verbetering van de studievoortgang en welzijn van studenten. Er is een nieuwe Studiekeuzecheck tool. De informatievoorziening voor studenten is geoptimaliseerd o.a. door een verbeterde Student Services website, een duidelijke hulpstructuur en een gezamenlijke Course finder voor studenten. Studieverenigingen hebben sociale activiteiten georganiseerd voor alle studenten. En studentmentoren en tutoren zijn ingezet in de opleidingen om studenten een zachte landing te geven op de UT en om mogelijke studieachterstanden weg te werken.

THEMA 5 STUDIEVERTRAGING EN UITVAL IN LERARENOPLEIDINGEN

Onze lerarenopleiding leidt studenten op tot startbekwame bèta-docenten voor de vakken Wiskunde, Natuurkunde, Scheikunde, Informatica en Techniek/ Ontwerpen. Vanwege het nijpende lerarentekort in deze vakken in het voortgezet onderwijs is het van groot belang dat studenten zo min mogelijk vertraging oplopen en een zachte landing maken in het voortgezet onderwijs. We hebben gekozen voor een besteding langs de vier genoemde bullets omdat die optimaal bijdraagt aan het oplossen van specifieke Corona-gerelateerde problemen bij studenten van de lerarenopleiding en één waarvan we ook na 2023 profijt hebben.

In 2023 zijn we verdergegaan met het bieden van extra begeleiding voor studenten, extra onderwijsmogelijkheden en nieuwe (digitale) oplossingen om de praktische ervaring uit te kunnen breiden. Er is nieuw personeel aangenomen en bestaande medewerkers hebben ook in 2023 extra uren gekregen voor additionele coaching van studenten en om bij te dragen aan projecten waarmee we studenten helpen hun (door COVID-19 opgelopen) achterstanden in te lopen. Verder is hardware aangeschaft en zijn licenties voor ICT-middelen gekocht of verlengd. Dit zijn met name tools en software om studenten gedurende hun voortgezet onderwijsstages te kunnen ondersteunen.

NPO verantwoording	Gepland totaal	besteed t/m 2023	Restant te besteden 2024
Soepele in- en doorstroom	€ 942.500	€ 408.247	€ 534.253
Studentenwelzijn	€ 942.500	€ 563.887	€ 378.613
Lerarenopleidingen	€ 320.000	€ 320.000	
Overig*	€ 608.000	€ 606.330	€ 1.670
Totaal	€ 2.813.000	€ 1.898.464	€ 914.536

* Onder categorie 'Overig' zijn opgenomen: Extra hulp voor de klas, het projectmanagement en de UT bijdrage aan de nationale plannen. Inhoudelijk valt extra hulp voor de klas onder thema 1. Projectmanagement en de nationale plannen vallen inhoudelijk onder zowel thema 1 als thema 2.

BIJSTUREN EN MONITORING

Voor het toezien op de implementatie van de plannen voor thema 1 en 2 is projectleiding ingericht. Hier ligt de verantwoordelijkheid voor het bewaken van de voortgang, zowel op het niveau van de instelling als binnen de faculteiten en de realisatie van de gezamenlijke nationale plannen. Ook wordt in dat kader geborgd dat NPO wordt ingebed in bestaande projecten en structuren.

Eventuele bijstellingen in het plan worden voorgelegd aan de faculteitsbesturen die de faculteitsraad betrekken. De portefeuillehouders onderwijs informeren projectmanagers en portefeuillehouders. Over eventuele andere bijstellingen beslist het CvB op advies van de UCOW. De URaad wordt geïnformeerd over de voortgang en betrokken bij over eventuele bijstellingen.

Voor thema 5 zorgt een projectleider voor monitoring van het project, het verbinden van deelprojecten en als nodig bijsturing. Eventueel noodzakelijke reallocatie van middelen vindt plaats in afstemming met het managementteam van de Sectie Docentontwikkeling waar de lerarenopleiding deel van uitmaakt.

NATIONAAL PROGRAMMA ONDERZOEK

Onderzoekers zijn ook in 2023 ondersteund met middelen uit het 'Bestuursakkoord onderzoek Steunprogramma voor herstel en perspectief van de onderzoeker'. Vanaf 2021 was in totaal M€ 2,7 NPO-onderzoeksmiddelen beschikbaar voor maatregelen ter compensatie van de opgelopen vertraging bij onderzoekers als gevolg van COVID-19. Naast het inzetten van de beschikbare middelen voor de verlenging van contracten, zijn ook kosten gemaakt in verband met de extra begeleiding door de wetenschappelijke staf van deze personen en additionele kosten die samenhangen met het onderzoek (allowance, veldwerk, verzekering). De inzet van NPO-onderzoek is gedeeld met het OPUT. Na afronding van dat proces is de informatie met de UR gedeeld.

Nationaal Programma Onderwijs	NP Onderwijsmiddelen	Eigen middelen
Besteed in euro's	€ 1.310.564,00	Nvt
Aantal geholpen onderzoekers – unieke personen	117	Nvt

OPLEIDINGEN (CROHO/RIO)

Faculteit	Bacheloropleiding	Faculteit	Masteropleiding
BMS	Communicatiewetenschap	BMS	Business Administration
	International Business Administration		Communication Science
	Management, Society and Technology		Educatie en Communicatie in de Bètawetenschappen
	Psychologie		Educatie in de Mens- en Maatschappijwetenschappen
	Technische Bedrijfskunde		Educational Science and Technology
			Environmental and Energy Management
			European Studies
			Industrial Engineering and Management
			Leraar VHO Mens en Maatschappij (gestopt 31-08-2023)
			Philosophy of Science, Technology and Society
			Psychology
EEMCS	Applied Mathematics	EEMCS	Applied Mathematics
	Business Information Technology		Business Information Technology
	Creative Technology		Computer Science
	Creative Technology - Amsterdam (VU-UT)		Electrical Engineering
	Electrical Engineering		Embedded Systems
	Technical Computer Science		Interaction Technology
			Robotics
ET	Civil Engineering	ET	Civil Engineering and Management
	Industrial Design Engineering		Construction Management and Engineering
	Mechanical Engineering		Industrial Design Engineering
	Mechanical Engineering - Amsterdam (VU-UT)		Mechanical Engineering
ITC	Technology and Liberal Arts & Sciences	ITC	Sustainable Energy Technology
			Cartography
			Geo-information Science and Earth Observation
TNW	Advanced Technology	TNW	Spatial Engineering
	Biomedische Technologie		Applied Physics
	Gezondheidswetenschappen		Biomedical Engineering
	Scheikundige Technologie		Chemical Science & Engineering
	Technische Geneeskunde		Health Sciences
	Technische Natuurkunde		Nanotechnology
			Technical Medicine
	Water Technology		

* Voor meer informatie zie [site van de Rijksoverheid](#).

ORATIES & AFSCHEIDSREDES

ORATIES

Datum	Naam en titel
19 januari 2023	Professor Meik Franke (S&T)
	Professor of Process Design and Optimization at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	Title: Challenges in Process Optimization for the Transformation of the Chemical Industry.
23 februari 2023	Professor Christian Nijhuis (S&T)
	Professor of Hybrid Materials for OptoElectronics at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	Title: Hybrid materials for optoelectronics: Intelligent molecular materials.
2 maart 2023	Professor Carine Doggen (BMS)
	Professor of Data Driven Health Service Research at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	Title: Klinisch relevante vraagstellingen en passende onderzoekdesigns.
16 maart 2023	Professor Harald Vonkeman (BMS)
	Professor in Patiëntgerichte Gezondheidstechnologie at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	Title: Patiëntgericht Gezondheidstechnologie.
23 maart 2023	Professor Louise Knight (BMS)
	Professor of Public Sector & Healthcare Procurement at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	Title: Future procurement: We need to talk about markets.
24 maart 2023	Professor Markus Berger (ET)
	Professor of Multidisciplinary Water Management at the Faculty of Engineering Technology
	Title: Carbon Neutral, Water Positive, and Free Ice Cream for All.
6 april 2023	Professor Mathieu Odijk (EEMCS)
	Professor of Micro-and Nanodevices for chemical analysis at the Faculty of Electric Engineering, Mathematics and Computer Science (EEMCS)
	Title: Inspiration- the fuel that fires sciences and education.
13 april 2023	Professor Alexander van Deursen (BMS)
	Professor of Optical Sciences at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	Title: Digital Inclusion Paradox.

Datum	Naam en titel
20 april 2023	Professor Herman Offerhaus (S&T)
	Professor of Digital Inequality at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	Title: In a different light.
1 juni 2023	Professor Anthony Thornton (ET)
	Professor of Granular Materials at the Faculty of Engineering Technology (ET)
	Title: The perfect blind.
15 juni 2023	Professor Giancarlo Guizzardi (EEMCS)
	Professor of Granular Materials at the Faculty of Electric Engineering, Mathematics and Computer Science (EEMCS)
	Title: Meaningful Computing.
7 september 2023	Professor Gertjan Koster (S&T)
	Professor of Physics of Inorganic Nano Materials at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	Title: Nanolaagjes uit Twente. Kiek'n wat't wot.
21 september 2023	Professor Mark Huijben (S&T)
	Professor of Nanomaterials for Energy Conversion and Storage at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	Title: Charge the Future: Atomic Control in Energy Storage.
28 september 2023	Professor David Marpaung (S&T)
	Professor of Nonlinear Nanophotonics at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	Title: And light said, "Let there be Sound".
12 oktober 2023	Professor Matthijs Noordzij (BMS)
	Professor of Health Psychology & Persuasive Technology at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	Title: Wearables: Compassionate Technology or Stress Trigger".
19 oktober 2023	Professor Thijs Veugen (EEMCS)
	Professor of Applied Cryptography at the Faculty of Electric Engineering, Mathematics and Computer Science (EEMCS)
	Title: Unlocking the fascinating secrets of cryptography.
26 oktober 2023	Professor Gabriëlle Tuijthof (ET)
	Professor of Biomedical Device Design and Production Technology at Faculty of Engineering Technology (ET)
	Title: Integratie van ob- en subjectiviteit
3 november 2023	Professor Cristian Hesselman (EEMCS)
	Professor of Trusted Open Networking at the Faculty of Electric Engineering, Mathematics and Computer Science (EEMCS)

Datum	Naam en titel
	Title: Trust in transit: Internet security for the next generation.
23 november 2023	Professor Maarten Bonnema (ET)
	Professor of Systems Engineering and multidisciplinary Design at Faculty of Engineering Technology (ET)
	Title: Complex tasks – simple tools.
7 december 2023	Professor Pepijn Pinkse (S&T)
	Professor of Adaptive Quantum Optics at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	Title: Light on Quantum Technology.
15 december 2023	Professor Erik Koffijberg (BMS)
	Professor of Technology Assessment, of Digital Health Innovations at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	Title: Impact van digitale zorginnovaties: optimalisatie door simulatie.

AFSCHEIDSREDES

Datum	Naam en titel
15 september 2023	Professor Julius Vancso (S&T)
	Professor at the Faculty of Science and Technology (S&T)
	<i>Title: My Journey with polymers: Past, Present, and Future.</i>
10 november 2023	Professor Ton de Jong (BMS)
	Professor at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	<i>Title: A Journey over three-decades.</i>
24 november 2023	Professor Franciska de Jong (EEMCS)
	Professor at the Faculty of Electric Engineering, Mathematics and Computer Science (EEMCS)
	<i>Title: Transitions in language technology as a reflection of societal change.</i>
8 december 2023	Professor Joy Clancy (BMS)
	Professor at the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)
	<i>Title: The long and winding road: Reflections on developments with gender and energy research.</i>

PRIJZEN, INDIVIDUELE BEURZEN, LIDMAATSCHAPPEN EN EUROPESE PROJECTEN

EXTERNE PRIJZEN

Naam externe prijs	Uitgereikt aan
Stevinpremie	Bram Nauta
Dutch Innovation Award	Bram Nauta
Nierfonds eHealth voucher	Floor Lieverse
KNAW Early Career Award	Anique Bellos-Grob
NWO Athena Award	Marieke Huisman
Nederlands Onderwijspremie, derde prijs	Flexcilabs /Sissi de Beer
KHMW Jong Talent Afstudeerprijzen voor Natuurkunde 2023, 1e prijs	Lou Kanger
A' Design Awards 2023, Bronze award	Jairo da Costa
European Association for research on Learning and Instruction - EARLI 2023 Oeuvre award	Ton de Jong
Joseph Weizenbaum Award 2022	Philip Brey
Overijsselse PhD Award	Hanneke Kip

INTERNE PRIJZEN

[Prijzen en beurzen](#) | [Prijzen en beurzen Overzicht](#) | [Universiteitsfonds Twente](#).

[Output & kwaliteit](#) | [Prijzen en grants](#) | [Onderzoek](#).

Naam interne prijs	Uitgereikt aan
Professor De Winter Prijs 2023	Florence Metz
Overijssel PhD-award 2023	Hanneke Kip
Marina van Damme Beurs 2023	Shira van Lohuizen
UT Onderwijsprijs 2023	Heidi Toivonen
Van den Kroonenbergprijs 2023	Merel Boers
TGS Award 2023	Jana Lim
UT Media Awards categorie studenten	Solar Team Twente
UT Media Awards categorie social media	Eefje Hendriks
UT Media Awards Junior Talent	Dominiek Spin
UT Media Awards 1e prijs	Bram Nauta
UT Media Awards 2 ^e prijs	René Torenvlied

Naam interne prijs	Uitgereikt aan
UT Media Awards 3 ^e prijs	Martin Rosema
Graduation Award ITC	Sahara Sedhain
Graduation Award EEMCS	Edian Annink
Graduation Award ET	Lara Monteagudo Tubau
Graduation Award BMS	Wisse van der Meulen
Graduation Award S&T	Esli Diepenbroek
UT entrepreneurial challenge - category start-up	3D Medical support
UT entrepreneurial challenge - category prototyping	J58
UT entrepreneurial challenge - category Ideation	Treetune
Student Union Full-time board of the year	W.S.G. Isaac Newton
Student Union Part-time board of the year	Werkgroep Ontwikkelingstechnieken (WOT)
Student Union Event of the year	Summer Sounds
Student Union Entrepreneurial student of the year	David Elskamp (Technical Computer Science)
Student Union Active student of the year	Alexandra Mulder

INDIVIDUELE BEURZEN

Beurs	Uitgereikt aan
NWO VENI Grant	Rick Hogeboom
NWO VENI Grant	Harijot Singh Bindra
NWO VENI Grant	Maria Carla Piastra
NWO VENI Grant	Sihao Sun
NWO VIDI Grant	Arnd Hartmanns
NWO VIDI Grant	Linn Leppert
NWO VIDI Grant	Jelmer Renema
NWO VIDI Grant	Roland van Rijswijk-Deij
NWO VIDI Grant	David Fernandez Rivas
NWO VICI Grant	Mark Huijben
NWO VICI Grant	Christian Nijhuis
NWO VICI Grant	Floris Zwanenburg
ERC Starting Grant	Bettina Schwab
ERC Consolidator Grant	Wiebe de Vos
ERC Consolidator Grant	Johannes Schmidt-Hieber
ERC Consolidator Grant	Massimo Sartori

Beurs	Uitgereikt aan
ERC Consolidator Grant	Richard Stevens
ERC Advanced Grant	Detlef Lohse
ERC Advanced Grant	Robert Passier

LIDMAATSCHAPPEN

Lidmaatschap	Naam
Cyber Security Raad	Christian Hesselman
Fellow Netherlands Academy of Engineering	Detlef Lohse
Fellow Netherlands Academy of Engineering	Gabrielle Tuijthof
Fellow Netherlands Academy of Engineering	Marieke Huisman
Fellow Netherlands Academy of Engineering	Maroeska Rovers
Fellow Netherlands Academy of Engineering	Suzanne Hulscher
Fellow Netherlands Academy of Engineering	Vinod Subramaniam
Informatica Platform Nederland	Marieke Huisman
KNAW-lidmaatschap	Maroeska Rovers
Wetenschappelijke Adviesraad Politie	Ellen Giebels

NIEUWE LEDEN YOUNG ACADEMY @ UT

Faculteit	Naam
BMS	Derya Demirtas
EEMCS	Annemieke Witteveen
S&T	Anne Leferink
S&T	Christoph Baeumer
S&T	Julieta Paez
S&T	Nienke Bosschaart
S&T	Sander Huisman

EUROPESE PROJECTEN

ERASMUS+ PROJECTEN GESTART IN 2022, ECHE 2021-2027

Key Action	Project title	Call	Action type	Grant in €
UT as (lead) beneficiary				
KA1	Mobility of higher education students and staff supported by external policy funds (KA171-HED)	2023-1-NL01-KA171-HED-000127160	Learning Mobility of Individuals	€ 73.734,00
KA1	Mobility of higher education students and staff supported by internal policy funds (KA131-HED)	2023-1-NL01-KA131-HED-000116072	Learning Mobility of Individuals	€ 850.770,00
KA 2	Geo-AID: Geospatial Artificial Intelligence and Digital Twins to Support a Sustainable World	101128021	Partnerships for cooperation and exchanges of practices	€ 55.000,00
KA 2	Eye4Water - Augmented Intelligence for Sustainable Water and Health	101128278	Partnerships for cooperation and exchanges of practices	€ 55.000,00
KA 3	ESEU - A European Status for ECIU University	101113719	Support for policy reform	€ 199.999,21
UT as partner institution				
KA 2	ChemSkills: enabling the green and digital skills transformation of the chemical industry	101103234	Partnerships for cooperation and exchanges of practices	€ 3.985.110,00

HORIZON 2020 EN HORIZON EUROPE PROJECTEN GESTART IN 2023

Acronym	Title	Call identifier	UT EU Contribution
14AMI	14 Angstroms Module Integration	HORIZON-KDT-JU-2022-1-IA	€ 987.744
AI REDGIO 5.0	Regions and (E)DIHs alliance for AI-at-the-Edge adoption by European Industry 5.0 Manufacturing SMEs	HORIZON-CL4-2022-TWIN-TRANSITION-01	

Acronym	Title	Call identifier	UT EU Contribution
ALCYONE	Autonomous Living Cell analysis ON-chip for Evaluation of space Environment Effects: low-power integrated lab-on-chip for the assessment of radiation damage on living systems in nanosatellite missions	HORIZON-CL4-2022-SPACE-01	€ 250.000
ArtPlac	Artificial Placenta (ArtPlac) - Miniaturized Integrated Lung and Kidney Support for Critically Ill Newborns	HORIZON-EIC-2022-PATHFINDEROPEN-01	€ 1.012.776
ASTRAIOS	Analysis of Skills, Training, Research, And Innovation Opportunities in Space	HORIZON-CL4-2022-SPACE-01	€ 288.306
AUTOASSESS	Autonomous aerial inspection of GNSS-denied and confined critical infrastructures	HORIZON-CL4-2022-DIGITAL-EMERGING-02	€ 991.250
BOOST Robotics EastNL	EDIH BOOST Robotics East Netherlands	DIGITAL-2021-EDIH-01	€ 351.984
ChemSkills	ChemSkills: enabling the green and digital skills transformation of the chemical industry	ERASMUS-EDU-2022-PI-ALL-INNO	€ 329.033
D-STANDART	DURABILITY MODELLING OF COMPOSITE STRUCTURES WITH ARBITRARY LAY-UP USING STANDARDIZED TESTING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE	HORIZON-CL4-2022-RESILIENCE-01	€ 743.603
EarthSafe	Unveiling Earth's Critical Resources for Clean Energy and a Sustainable Future	HORIZON-MSCA-2022-DN-01	€ 823.111
ENGAGE	Improving Digital Mental Health Interventions: ENGAGEMENT as Mechanism of Impact	ERC-2022-STG	€ 1.499.590
ESEU	A European Status for ECIU University	ERASMUS-EDU-2022-POL-EX-PHE	€ 15.341
Eye4Water	Augmented Intelligence for Sustainable Water and Health	ERASMUS-EDU-2023-EMJM-DESIGN	€ 55.000
Geo-AID	Geo-AID: Geospatial Artificial Intelligence and Digital Twins to Support a Sustainable World	ERASMUS-EDU-2023-EMJM-DESIGN	€ 55.000
GOVAQUA	Governance innovations for a transition to sustainable and equitable water use in Europe	HORIZON-CL6-2022-GOVERNANCE-01	€ 541.250
Graph-Massivizer	Extreme and Sustainable Graph Processing for Urgent Societal Challenges in Europe	HORIZON-CL4-2022-DATA-01	€ 378.375

Acronym	Title	Call identifier	UT EU Contribution
HealthyW8	Empowering healthy lifestyle behaviour through personalised intervention portfolios to prevent and control obesity during vulnerable stages of life	HORIZON-HLTH-2022-STAYHLTH-01-two-stage	€ 390.788
HEART2BEAT	Advanced human models of the heart to understand cardiovascular disease	ERC-2022-ADG	€ 2.500.000
HERCULES	HIGH-TEMPERATURE THERMOCHEMICAL HEAT STORAGE POWERED BY RENEWABLE ELECTRICITY FOR INDUSTRIAL HEATING APPLICATIONS	HORIZON-CL5-2022-D4-01	€ 867.329
HOLDEN	Ethical Design of Holography with Dense wireless Networks	HORIZON-EIC-2022-PATHFINDEROPEN-01	€ 499.006
IMAGIO	IMAGING AND ADVANCED GUIDANCE FOR WORKFLOW OPTIMIZATION IN INTERVENTIONAL ONCOLOGY	HORIZON-JU-IHI-2022-01-single-stage	€ 417.875
Listen2Future	Acoustic sensor solutions integrated with digital technologies as key enablers for emerging applications fostering society 5.0	HORIZON-KDT-JU-2021-2-RIA	€ 194.688
MEDIA	Modelling the Effect of Dispersion on convection in porous media	HORIZON-MSCA-2021-PF-01	€ 203.464
MICOM AUS	Sophisticated Microbubble Coating Materials for Functional Ultrasound Sensing	ERC-2022-STG	€ 1.962.500
ModConFlex	Modelling and control of flexible structures interacting with fluids	HORIZON-MSCA-2021-DN-01	€ 274.370
MOSAIC	Building charge-MOSAIC nanofiltration membranes for removing micro-pollutants from surface and drinking water	ERC-2022-COG	€ 2.000.000
MuCol	A Design Study for a Muon Collider complex at 10+ TeV center of mass	HORIZON-INFRA-2022-DEV-01	€ 120.000
MultiMelt	Melting and dissolution across scales in multicomponent systems	ERC-2022-ADG	€ 2.500.000
NanoPlastBall	Detection and identification of nanoplastics in water via plasmonic-based spectrometric methods using evaporation-driven colloidal assembly	ERC-2022-POC2	€ 150.000

Acronym	Title	Call identifier	UT EU Contribution
Plant-a-Jet	In planta jet injection: Efficient genetic engineering of resilient crops	ERC-2022-POC2	€ 150.000
PowerizedD	Digitalization of Power Electronic Applications within Key Technology Value Chains	HORIZON-KDT-JU-2021-1-IA	€ 291.232
RealCare	Real-time biomarker detection systems for rapid medical decision-making in cancer and cardiac diseases	HORIZON-HLTH-2023-TOOL-05	€ 1.660.675
RESONATE	Building individual and community RESilience thrOugh NATurE-based therapies	HORIZON-CL6-2022-COMMUNITIES-02-two-stage	€ 134.375
REWRITE	REWilding and Restoration of InterTidal sediment Ecosystems for carbon sequestration, climate adaptation and biodiversity support	HORIZON-CL5-2022-D1-02	€ 545.123
RHYTHM	Engineered Heart Tissue (EHT) Devices based on Ion Conductive Guanosine-Quadruplex (GQ) Hydrogels: A Route to Advance In Vitro 3D Cardiac Tissue Models	HORIZON-MSCA-2021-PF-01	€ 187.624
SEDIMARE	Sediment transport and morphodynamics in marine and coastal waters with engineering solutions	HORIZON-MSCA-2021-DN-01	€ 548.741
SEMINAL	Supporting Creative Minds In Urban Planning	HORIZON-MSCA-2021-PF-01	€ 187.624
SMARTSENS	SMARTSENS: Smart wear for sensing the neuromusculoskeletal system during human movement in vivo	ERC-2022-POC2	€ 150.000
SOSeas	Searching for Oil Spills on Sea Surfaces	HORIZON-MSCA-2022-PF-01	€ 187.624
SPECTRO	SPecialised Education programmes in CybersecuriT y and RObotics	DIGITAL-2022-SKILLS-03	€ 218.548
SPRINT	Sputtering Halide Perovskites for Integration in Monolithic Tandem Solar Cells	ERC-2022-POC2	€ 150.000
SUM	SEAMLESS SHARED URBAN MOBILITY	HORIZON-CL5-2022-D6-02	€ 457.250

Acronym	Title	Call identifier	UT EU Contribution
Super-FALCON	Super-resolution, ultrafast and deeply-learned contrast ultrasound imaging of the vascular tree.	ERC-2022-STG	€ 1.500.000
SUPREME	Superconductor-Based Readiness Enhanced Magnetoplasmadynamic Electric Propulsion	HORIZON-EIC-2022-TRANSITION-01	€ 400.091
SWAG	SOFT WEARABLE ASSISTIVE GARMENTS FOR HUMAN EMPOWERMENT	HORIZON-CL4-2022-DIGITAL-EMERGING-02	€ 603.491
TechUPGRADE	Thermochemical Heat Recovery and Upgrade for Industrial Processes (TechUPGRADE)	HORIZON-CL5-2022-D4-01	€ 731.653
VASCUL-AID	DEVELOPING TRUSTWORTHY ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI)-DRIVEN TOOLS TO PREDICT VASCULAR DISEASE RISK AND PROGRESSION	HORIZON-HLTH-2022-STAYHLTH-01-two-stage	€ 402.500
VoluFaTE	VoluFaTE: Volumetric programming of cells to control the fate and function of engineered tissues	HORIZON-MSCA-2022-PF-01	€ 296.296
WAVESIM	WAVESIM – The next generation electromagnetic wave solver	ERC-2022-POC1	€ 150.000
WE-ACT	Water Efficient Allocation in a Central Asian Transboundary River Basin	HORIZON-CL6-2022-CLIMATE-01	€ 697.604
WISER	WISER: Well-being in a Sustainable Economy Revisited	HORIZON-CL2-2022-TRANSFORMATIONS-01	€ 425.718
Totaal			€ 30.478.550

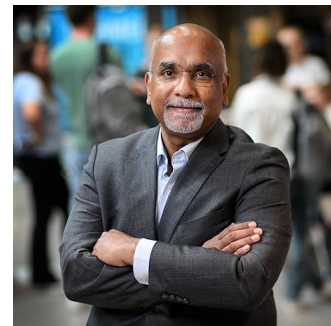
NEVENFUNCTIES CVB

De nevenfuncties van de [CvB-leden](#) zijn ook online gepubliceerd (Code goed bestuur Universiteiten 2020).

NEVENFUNCTIES PROF. DR. VINOD SUBRAMANIAM (1967) *

Externe activiteiten gerelateerd aan de functie van voorzitter:

- Lid Stuurgroep Strategie, Public Affairs & Governance (SSPG) van Universiteiten van Nederland (UNL)
- Voorzitter 4TU.Federatie
- Lid dagelijks bestuur Stichting financieel beheer 4TU.Federatie
- Lid Raad van Toezicht PhotonDelta
- Lid TwenteBoard
- Voorzitter Founders NovelT
- Lid Stichting Universiteitsfonds Twente
- Lid Raad van Toezicht Centrum voor Veiligheid en Digitalisering
- Lid bestuur Stichting Thermoplastic Composites Research Center

Overige nevenfuncties:

- Voorzitter Nationale adviescommissie Diversiteit en Inclusie in het hoger onderwijs (DIHOO)
- Voorzitter Raad van Advies, Leids Instituut voor Onderzoek in de Natuurkunde (LION)
- Lid Bestuur ECHO Expertise Centrum Diversiteitsbeleid (namens UNL)
- 'Parent board member' Supervisory Board, British School of Amsterdam
- Lid Raad van Commissarissen, Het Concertgebouw
- Lid Adviesraad Excellence Initiative, Universität Konstanz
- Member Scientific Advisory Board Zukunftskolleg, Universität Konstanz
- Lid KNAW Adviescommissie Evaluatie Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (NGWI)
- Raadslid AWTI
- Lid Raad van Advies, Nuffic
- Lid Paleiscommissie, Stichting Koninklijk Paleis Amsterdam

* Voor een aantal nevenfuncties ontvangt de voorzitter van het CvB een vergoeding welke ten goede komt aan de Universiteit Twente.

NEVENFUNCTIES PROF. DR. IR. TOM VELDKAMP (1963)

Externe activiteiten gerelateerd aan de functie Rector Magnificus:

- Lid Commissie Algemene Middelen Stichting Universiteitsfonds Twente
- Lid Rectorencollege UNL
- Lid Algemeen Bestuur 4TU.Federatie
- Lid Bestuurscommissie 4TU.Onderwijs
- Lid Bestuur NERA
- Lid bestuur Stichting LLO-Katalysator
- Lid Raad van Toezicht Wetsus
- Lid Bestuur UNL Kosten en Kwaliteit (KeK)
- Lid Kuratoriums des Zentrums für Niederlande-Studien

Overige nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting International Soil Reference and Information Centre (ISRIC)
- Voorzitter GO evaluatie commissie
- Editor in Chief Tijdschrift: Agriculture, Ecosystems & Environment
- Voorzitter RvT Stichting Natuur Milieu Overijssel (NMO) (per 01/02/21)

NEVENFUNCTIES DRS. MACHELDO ROOS (1975)

Externe activiteiten gerelateerd aan de functie Vice Voorzitter:

- Statutair Bestuurder Holding Technopolis Twente
- Lid Raad van Toezicht Stichting Gebiedsorganisatie Kennispark
- Lid van Stichting Federatie 4 Technische Universiteiten
- Lid bestuur Stichting Special Sports Events Twente
- Lid bestuur Stichting Sportinnovator Centrum Twente
- Plaatsvervangend lid monitoringscomite Programma EFRO 2021-2027 Oost-Nederland

Overige nevenfuncties:

- Amarant, Vicevoorzitter Raad van Toezicht
- HAN University of Applied Sciences, lid van de Raad van Toezicht

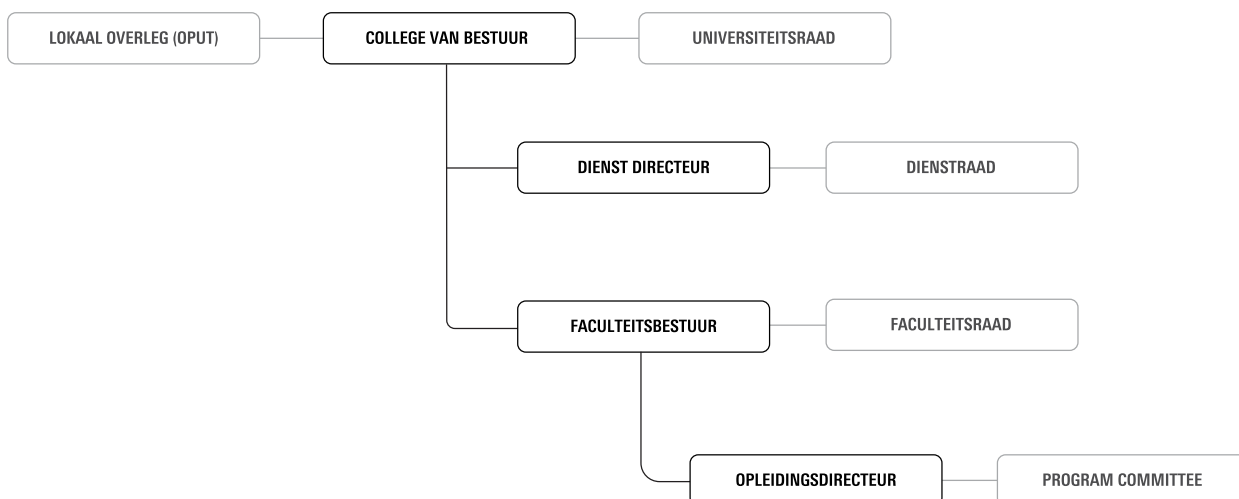
DECLARATIES CVB

In het overzicht zijn de persoonsgerelateerde kosten van de Collegeleden opgenomen, conform 'Handreiking verantwoording declaraties bestuurders' van de UNL. De verantwoording is inclusief declaraties, creditcardbetalingen, facturen en de maandelijkse vaste onkostenvergoeding. Het bedrag dat is opgenomen is het deel dat kan worden toegerekend aan het betreffende CvB-lid.

Bedragen in €	PROF. DR. V. SUBRAMANIAM	PROF. DR. IR. A. VELDKAMP	DRS. M. ROOS
	Voorzitter	Rector Magnificus	Vice-voorzitter
	01-01-2023 tm 31-12-2023	01-01-2023 tm 31-12-2023	01-01-2023 tm 31-12-2023
Representatiekosten	2.724	2.724	2.724
- waarvan vaste onkostenvergoeding	2.724	2.724	2.724
Reiskosten binnenland	14.557	9.560	20.697
Reiskosten buitenland	1.055	16.270	2.504
Overige kosten	5.015	60	0
Totaal	23.351	28.614	25.925

MEDEZEGGENSCHAP

Het CvB is verantwoordelijk voor de organisatie van een effectieve en transparante medezeggenschap voor personeel en studenten (Code goed bestuur Universiteiten 2020). De UT kent medezeggenschapsorganen op verschillende niveaus, met elk eigen bevoegdheden:

Binnen de UT zijn vier vakbonden verenigd in het Overleg Personeelszaken Universiteit Twente (OPUT). In het Lokaal Overleg bespreekt het OPUT met het CvB onderwerpen zoals arbeidsvoorwaarden, veiligheid, sociaal plan, diversiteit en vitaliteit. Het OPUT bestaat uit 3 leden en vier adviseurs vanuit verschillende landelijke vakbonden. Het gaat hierbij om de FNV Overheid, De Algemene Onderwijsbond, CNV Overheid en AC-FBZ (vakbond voor zorgprofessionals).

LEDEN VAN OPUT

Bond	Naam	Functie
FNV Overheid	Klaas Poortema	voorzitter
	Tanja Schrijver	adviseur tot 31-10-2023
	Sander Wesdorp	adviseur per 1-11-2023
Algemene Onderwijsbond	Laura Franco-Garcia	lid
	Robin van Emmerloot	lid
	Ahmed Charifi	adviseur
CNV Overheid	Ronnie Harmelink	lid
	Martin van Gessel	adviseur
Overige	Laila Tijink-Zinad	secretaris
	Petra ter Brugge	secretaris

De Universiteitsraad (URaad) is het centrale medezeggenschapsorgaan en heeft inspraak in het beleid op organisatieniveau. De URaad vertegenwoordigt studenten en medewerkers van de gehele universiteit en overlegt met het College van Bestuur. De zittingstermijn loopt van september tot en met augustus. Studenten worden jaarlijks gekozen, de personeelsleden tweejaarlijks. Het is mogelijk dat zowel studenten als personeelsleden (beperkt) worden herkozen.

STUDENTEN EN MEDEWERKERS TOT EN MET 31-08-2023

Studenten		Medewerkers	
UReka	Tim Achterkamp	Campus Coalitie	Hanneke Becht
	Jaime de Bruin		Pieter Boerman
	Milan Gomes		Roberto Cruz Martinez
	Sabin Kerwien Lopez		Wilma Dierkes
	Fridtjof Otto		Emile Dopheide
	Aarezo Sha		Frank Groot (ter vervanging tussen 10.2022 en 02.2023)
DAS	Sander van den Berg		Eline Marsman (afwezig tussen 10.2022 en 02.2023)
	Maartje van Delden		Cynthia Souren
	Robin van Zutphen		Herbert Wormeester
			Lijst Weppelman

STUDENTEN EN MEDEWERKERS VANAF 01-09-2023

Studenten		Medewerkers	
UReka	Oliver Davies	Campus Coalitie	Hanneke Becht
	Ilse Ekkelkamp		Pieter Boerman
	Ethan Höfgen		Roberto Cruz Martinez
	Sabin Kerwien Lopez		Wilma Dierkes
	Lydia Mak		Emile Dopheide
	Monique Willems		Eline Marsman
DAS	Robin Kamphuis		Cynthia Souren
	Tom Lamaker		Herbert Wormeester
	Bernard Mulder		

Op decentraal niveau kent de universiteit faculteitsraden, dienstraden en opleidingscommissies. Zij overleggen met respectievelijk de decanen, de directeur en de opleidingsdirecteur.

Voor meer informatie, zie: [Medezeggenschapsorganen, medezeggenschap](#). Voor de meest actuele informatie over de URaad, zie [URaad](#).

RAAD VAN TOEZICHT

De RvT heeft als taken het toezicht houden op het bestuur en beheer van de universiteit in haar geheel, het toezien op naleving van de geldende wettelijke voorschriften en het adviseren van het CvB.

Leden RvT	Benoemingstermijn
Ir. Sylvia Butzke, voorzitter [Remuneratiecommissie]	Eerste termijn tot 1 november 2024
Ir. Nienke Boersma MB [Auditcommissie]	Tweede termijn tot 1 oktober 2027
Ir. Joep van Beurden [Auditcommissie]	Tweede termijn tot 1 januari 2024
Prof. Dr. Ing. Matthias Wessling [Kwaliteitscommissie Onderwijs en Onderzoek, Remuneratiecommissie]	Eerste termijn tot 1 december 2024
Prof. dr. Jan Kimpen (Kwaliteitscommissie Onderwijs en Onderzoek)	Eerste termijn tot 1 september 2027

Leden RvT	Nevenfuncties
Ir. Sylvia Butzke <i>COO bij NLC (The European Healthtech Venture Building)</i>	Voorzitter Raad van Toezicht Inspire2Live (https://inspire2live.org/) Lid Raad van Advies Bureau voor toegepaste filosofie (https://wijsheidenimpact.nl/)
Ir. Nienke Boersma MB <i>Directeur Reporting bij Achmea</i>	-
Ir. Joep van Beurden <i>CEO en lid Raad van Bestuur Kendrion</i>	Lid Raad van Commissarissen Adyen NV en voorzitter van de nominatie en remuneratie-commissie (https://www.adyen.com/nl_NL/) Lid van Raad van Advies PlantLab Groep B.V.
Prof. Dr. Ing. Matthias Wessling <i>Hoogleraar Chemical Process Engineering, RWTH Aachen University, Germany</i>	Member Scientific Directorate DWI Leibniz Institute for Interactive Materials, Aachen, Germany Scientific Advisory Board Leibniz Institute for Polymer Research Dresden Scientific Advisory Board Max-Planck Institute for Complex Technical Systems, Magdeburg
Prof. dr. Jan Kimpen (Kwaliteitscommissie Onderwijs en Onderzoek)	Supervisory Board Deerns Group BV Clinical and medical advisor voor HealthSageAI Venture partner Sanara Capital

OVERZICHT URL'S (HYPERLINKS)

Hoofdstuk	Paragraaf	Verkorte benaming	(Verkorte) hyperlink	
Ons fundament	Shaping2030	strategie Shaping2030	https://ut.onl/strategie	
	Shaping2030	Shaping stories	https://ut.onl/our-stories	
	Beleidsuitgangspunten	Challenge Based Learning	https://www.utwente.nl/en/cbl/	
	Beleidsuitgangspunten	Twents Onderwijs Model (TOM)	https://www.utwente.nl/nl/tom/	
	Beleidsuitgangspunten	ambitie	https://ut.onl/ambitiell	
	Beleidsuitgangspunten	Leren door Interactie	https://ut.onl/lereninteractie	
	Beleidsuitgangspunten	ECIU University	https://ut.onl/eciu	
	Beleidsuitgangspunten	outreach	https://ut.onl/pre-university	
	Beleidsuitgangspunten	Master of Science in Cartography	https://cartographymaster.eu/	
	Beleidsuitgangspunten	Twente Pathway College	https://www.twentepathway.nl/	
	Beleidsuitgangspunten	Educatieve Module	https://ut.onl/educatieve-module	
	Beleidsuitgangspunten	minor Leren Lesgeven	https://ut.onl/minor-les	
	Governance	Code goed bestuur universiteiten	https://www.universiteitenvannederland.nl/code-goed-bestuur-universiteiten	
	Governance	Bestuursakkoord 2022	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/07/14/bestuursakkoord-2022-hoger-onderwijs-en-wetenschap	
	Governance	Notitie Helderheid	https://wetten.overheid.nl/BWBR0016272/2004-01-28	
	Governance	Kwaliteitsafspraken	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/hoger-onderwijs/kwaliteitsafspraken-hoger-onderwijs	
	Shaping society	Studenten opleidingen voor uitdagingen van nu	Keuzegids Universiteiten	https://ut.onl/keuzegidsuni
		Studenten opleidingen voor uitdagingen van nu	Keuzegids Masters	https://ut.onl/keuzemaster
		Studenten opleidingen voor uitdagingen van nu	Niersfonds eHealth voucher	https://ut.onl/niersfonds
Studenten opleidingen voor uitdagingen van nu		Entrepreneurial Challenge	https://ut.onl/enterchal	
Studenten opleidingen voor uitdagingen van nu		'Building 4 Belonging'	https://ut.onl/building4	
Studenten opleidingen voor uitdagingen van nu		Toelating	https://ut.onl/toelating	
Opleiden voor en na de Universiteit		Subsidie	https://ut.onl/subsidie	
Onderzoek en ondernemerschap		Climate Centre	https://ut.onl/c-centre	
Onderzoek en ondernemerschap		Hydrogen UT community	https://ut.onl/hydrogen	
Onderzoek en ondernemerschap		Waterlab	https://ut.onl/waterlabut	
Onderzoek en ondernemerschap		Groeien met Groen staal	https://groeienmetgroenstaal.nl/	
Onderzoek en ondernemerschap		Millirobots	https://ut.onl/millirobots	
Onderzoek en ondernemerschap		Microrobots	https://ut.onl/microrobots	
Onderzoek en ondernemerschap		New Origin	https://ut.onl/neworigin	
Onderzoek en ondernemerschap	Negen publiek-private onderzoeksprojecten	https://ut.onl/pubpriv		
Onderzoek en ondernemerschap	NXTGEN-HIGHTECH	https://ut.onl/nextgen		

Hoofdstuk	Paragraaf	Verkorte benaming	(Verkorte) hyperlink
	Onderzoek en ondernemerschap	Nationaal groeifonds	https://ut.onl/groeifonds
	Onderzoek en ondernemerschap	Elf van de negentien consortia die zijn gehonoreerd	https://ut.onl/natwetagenda
	Onderzoek en ondernemerschap	Robotics Centre	https://ut.onl/roboticscentre
	Onderzoek en ondernemerschap	Living Innovation Lab	https://ut.onl/lila
	Onderzoek en ondernemerschap	Advanced Manufacturing Centre	https://ut.onl/amcfaciliteit
	Vraaggedreven impact op de samenleving	Agenda voor Twente 2023-2027	https://twente.com/Files/Images/Mini-websites/Twente-Board/investeren/Agenda_voor_Twente_2023-2027_Investeringsagenda.pdf
	Vraaggedreven impact op de samenleving	MKB Datalab Oost	https://www.aihub-oost.nl/mkb-datalab-oost
	Vraaggedreven impact op de samenleving	Veldboek Burgerwetenschap voor Gezondheid, Praktijkervaringen in regio Twente	https://www.topfitcizenlab.nl/nieuws/het-veldboek-burgerwetenschap-voor-gezondheid-praktijkervaringen-in-regio-twente-is-af/
	Bijdragen aan maatschappelijk debat	Climate Colloquium	https://ut.onl/climatecol
	Bijdragen aan maatschappelijk debat	Vuurwerkrampen	https://ut.onl/vuurwerkrampen
	Bijdragen aan maatschappelijk debat	Installatie	https://ddw.nl/en/programme/9862/design-for-transition-whats-on-your-menu
	Bijdragen aan maatschappelijk debat	Debatreeks	https://ut.onl/debatreeks
	Bijdragen aan maatschappelijk debat	Mediaprijzen	https://ut.onl/mediaprijzen
	Een duurzame instelling	Sustainability Dialogues	https://ut.onl/sustain
	Een duurzame instelling	Oproep aan onze samenwerkingspartners	https://ut.onl/samenwerkingspartner
	Een duurzame instelling	Duurzaamheidsweek	https://www.sustainabilityweek.nl/about?lang=nl
	Een duurzame instelling	Green Talks-podcast	https://ut.onl/greentasks
	Een duurzame instelling	Website	https://ut.onl/website
	Een duurzame instelling	top 5 maaltijden	https://ut.onl/5maaltijden
	Een duurzame instelling	Wegwerpbekers	https://ut.onl/wegwerpbekers
	Een duurzame instelling	Billie Cup	https://ut.onl/billie-cup
	Een duurzame instelling	Beslisboom	https://ut.onl/beslisboom
	Een duurzame instelling	Train map	https://ut.onl/trainmap
	Op en om de campus	Opening	https://ut.onl/opening
	Op en om de campus	Schoolgebouw van het jaar	https://ut.onl/schoolgebouw
	Voor en met de regio	opening academisch jaar	https://ut.onl/openingaj
	Voor en met de regio	Bekrachtiging	https://regiostedendriehoek.nl/regio-oost-nederland-bundelkrachten-voor-een-gezonde-en-duurzame-toekomst/
	Voor en met de regio	Regiodeal Twente	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2023/11/01/regio-deal-twente-ii
	Voor en met de regio	Happy to be in Twente	https://twente.com/twente-board/programmas-projecten/talent/happy-to-be-in-twente
	Voor en met de regio	Samenwerkingsovereenkomst	https://ut.onl/windesheim
	Voor en met de regio	Learning Communities	https://ut.onl/communitie
	Voor en met de regio	Twee nieuwe subsidies	https://ut.onl/tweenieuwe
	Voor en met de regio	Werkbezoek	https://ut.onl/werkbezoekgs
	Internationale netwerkuniversiteit	Memorandum van overeenstemming	https://ut.onl/memorandum

Hoofdstuk	Paragraaf	Verkorte benaming	(Verkorte) hyperlink
	Internationale netwerkuniversiteit	Collaboration Grant	https://ut.onl/c-grant
	Internationale netwerkuniversiteit	Twente and Waterloo Strategic Collaboration Grants	https://ut.onl/ut-grants
	Internationale netwerkuniversiteit	waarbij vier teams financiering hebben ontvangen	https://ut.onl/tl960yr
	Internationale netwerkuniversiteit	Integrity and ethics	https://ut.onl/integriteit
	Internationale netwerkuniversiteit	Knowledge safety & export control	https://ut.onl/safety
	Wereldwijde community	Geld opgehaald	https://www.utoday.nl/news/72526/turkse-studentenvereniging-zamelt-geld-in-met-verkoop-lekkernijen
	Digitale transformatie	hackaton	https://ut.onl/hackaton
	Digitale transformatie	Nederlandse Onderwijspremie	https://ut.onl/onderwijspremie
	Digitale transformatie	Publicatie	https://ut.onl/publicatie
	Digitale transformatie	Npuls	https://npuls.nl/
	Van oriëntatie tot arbeidsmarkt	Podcastserie	https://ut.onl/podcastserie
	Van oriëntatie tot arbeidsmarkt	De campagne	https://ut.onl/campagne
	Studentontwikkeling en welzijn	Als tweede	https://ut.onl/solarteam
	Studentontwikkeling en welzijn	Derde plaats	https://ut.onl/solarboat
	Studentontwikkeling en welzijn	Open-Source Award	https://roboteamtweente.nl/news/roboteam_twente_wins_open-source_award_11-7-23
	Studentontwikkeling en welzijn	Jacques	https://ut.onl/jacques
	Onze medewerkers en hun welzijn	Reframe PhD campagne	https://ut.onl/phdcampagne
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Room for Everyone's Talent in Practice	https://recognitionrewards.nl/wp-content/uploads/2023/04/Room-for-everyones-talent-in-practice-Road-map-Recognition-Rewards.pdf
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Talent Development Map	https://ut.onl/talentmap
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Talkshow	https://ut.onl/talkshow
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Erkennen & Waarderen Festival	https://recognitionrewards.nl/recap-recognition-rewards-festival-2023/
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	E-magazine	https://recognitionrewardsmagazine.nl/2023/career-paths-good-practices/
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Educational Leadership Programme	https://ut.onl/eduprogram
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Stevinpremie	https://ut.onl/stevinpremie
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Dutch Innovation Award	https://ut.onl/award
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	UT docent van het jaar prijs	https://www.utoday.nl/news/73035/heidi-toivonen-ut-docent-van-het-jaar-2023
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Ton de Jong	https://ut.onl/hoogleraar
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Oeuvreprijs	https://www.utoday.nl/news/73177/oeuvreprijs-voor-ut-hoogleraar-ton-de-jong
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	NWO Athena Awards	https://ut.onl/nwoathena
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Veni-subsidie	https://www.utoday.nl/news/73144/venis-voor-vier-ut-onderzoekers
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Hier	https://ut.onl/vidi-financiering

Hoofdstuk	Paragraaf	Verkorte benaming	(Verkorte) hyperlink
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Ontving een Vidi	https://ut.onl/rivas
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Vici-beurs	https://ut.onl/vici-beurs
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Wiebe de Vos	https://ut.onl/devos
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Johannes Schmidt-Hieber, Massimo Sartori en Richard Stevens	https://ut.onl/youqpri
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	ERC Advanced Grant	https://ut.onl/erc-advanced-grants
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Lid van de KNAW	https://ut.onl/knaw
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Bestuur van het Informatica Platform	https://ut.onl/platform
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Lid van de Wetenschappelijke Adviesraad Politie	https://ut.onl/lidwap
	Ontwikkelen, erkennen en waarderen	Is toegetreden tot de Cyber Security Raad	https://ut.onl/scraad
	Voor een inclusieve en veilige omgeving	Normaal laten zijn	https://ut.onl/inclusion
	Voor een inclusieve en veilige omgeving	KHMW Brouwer Vertrouwensprijs 2024	https://khmw.nl/vertrouwensprijs/
	Voor een inclusieve en veilige omgeving	Bijeenkomst	https://ut.onl/laureaten
	Voor een inclusieve en veilige omgeving	De website van UNL	https://www.universiteitenvannederland.nl/publicaties-klachten-wetenschappelijke-integriteit
	Voor een inclusieve en veilige omgeving	Samenvatting van de klachten	https://ut.onl/wtmyb2v
	Verdere organisatieaspecten	Regeling gelijk geboorterecht	https://utwentecareers.nl/nl/ut-als-werkgever/brochure-family-friendliness-nl.pdf
	Nevenfuncties CvB	CvB-leden	https://ut.onl/LedenCvB
	Medezeggenschap	Medezeggenschapsorganen, medezeggenschap	https://ut.onl/medezeggenschap
	Medezeggenschap	Uraad	https://ut.onl/uraad1

JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA RESULTAATBESTEMMING)

	Balans per 31 december (M€) (na resultaatbestemming) geconsolideerd	2023	2022
1.1.2	Materiële vaste activa	298,7	296,0
1.1.3	Financiële vaste activa	14,7	14,8
	Totaal vaste activa	313,4	310,8
1.2.1	Voorraden	0,4	0,4
1.2.2	Vorderingen	71,7	60,0
1.2.4	Liquide middelen	129,8	106,6
	Totaal vlottende activa	201,9	167,0
	Totaal activa	515,3	477,8
2.1	Eigen vermogen (excl. minderheidsbelang derden)	154,0	164,8
2.1.2	Minderheidsbelang derden	0,3	0,4
2.2	Voorzieningen	12,8	9,9
2.3	Langlopende schulden	87,8	92,7
2.4	Kortlopende schulden	260,4	210,0
	Totaal passiva	515,3	477,8

De volgende toelichtingen maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening 2023:

- algemene [toelichting](#)
- [toelichting](#) op de geconsolideerde balans per 31 december 2023
- [toelichting](#) op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2023

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	Staat van baten en lasten (M€) geconsolideerd	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.1	Rijksbijdragen	298,1	306,1	285,0
3.3	College-, cursus, les- en examengelden	36,3	38,5	28,5
3.4	Baten werk voor derden	99,1	98,3	86,8
3.5	Overige baten	48,0	25,3	31,9
	Totaal baten	481,5	468,2	432,2
4.1	Personeelslasten	344,1	335,8	309,0
4.2	Afschrijvingen	27,5	29,9	24,0
4.3	Huisvestingslasten	33,1	38,1	34,0
4.4	Overige lasten	90,6	78,9	76,5
	Totaal lasten	495,3	482,7	443,5
	Saldo baten en lasten	-13,8	-14,5	-11,3
6.	Saldo financiële baten en lasten	2,7	-0,5	0,0
	Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-11,1	-15,0	-11,3
8.	Resultaat deelnemingen	0,3	0,0	-0,1
9.	Aandeel derden in resultaat	0,0	0,0	0,0
	Nettoresultaat	-10,8	-15,0	-11,4

De volgende toelichtingen maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening 2023:

- algemene [toelichting](#)
- [toelichting](#) op de geconsolideerde balans per 31 december 2023
- [toelichting](#) op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2023

GECONSOLIDEERD OVERZICHT TOTAALRESULTAAT OVER 2023

In overeenstemming met artikel RJ 265.101 wordt op deze pagina het geconsolideerd overzicht totaalresultaat weergegeven.

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat (M€)	2023	2022
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	-10,8	-11,4
Herwaardering materiële vaste activa	0,0	0,0
Omrekenverschillen buitenlandse deelnemingen	0,0	0,0
	0,0	0,0
Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	0,0	0,0
	0,0	0,0
Totaal van de rechtstreekse mutatie in het eigen vermogen van de rechtspersoon	0,0	0,0
Totaalresultaat van de rechtspersoon	-10,8	-11,4

De volgende toelichtingen maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening 2023:

- algemene [toelichting](#)
- [toelichting](#) op de geconsolideerde balans per 31 december 2023
- [toelichting](#) op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2023

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2023

ALGEMEEN

VOORNAAMSTE ACTIVITEITEN

De Universiteit Twente, gevestigd te Enschede, Drienerlolaan 5, 7522 NB, is een publiekrechtelijk lichaam, ingesteld bij Wet van 23 november 1961 tot wijziging van artikel 15 van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs. De kernactiviteiten van de universiteit bestaan uit wetenschappelijk onderwijs, onderzoek en kennisvalorisatie. De universiteit is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 50130536.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de universiteit als de geconsolideerde deelnemingen van de universiteit. Voor een overzicht van de consolidatiekring wordt naar [het hoofdstuk met deelnemingen en verbonden partijen](#) verwezen.

De activiteiten van de universiteit en van de groep vinden met name plaats in Nederland.

VERSLAGGEVINGSPERIODE

Deze jaarrekening heeft betrekking op boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

TOEGEPASTE STANDAARDEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Voor de bezoldiging van bestuurders en commissarissen is de sector gebonden inkomensnorm voor het Wetenschappelijk Onderwijs inzake de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector toegepast.

AANPASSING VERGELIJKENDE CIJFERS

De cijfers over 2022 zijn op enkele plaatsen geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken. Het betreft de volgende herrubricering:

Rubricering 2022	Rubricering 2023	Omschrijving	Bedrag
Baten werk voor derden - internationale organisaties	Overige baten - verhuur	Gebruik NanoLab	€ 215.040,00
Baten werk voor derden - bedrijven	Overige baten - verhuur	Gebruik NanoLab	€ 1.812.080,76

De inkomsten uit de verhuur van het gebruik van het NanoLab zijn in het boekjaar 2022 als gevolg van een onjuiste classificatie als baten werk voor derden in de jaarrekening 2022 gepresenteerd. Dit dienen echter baten uit verhuur te zijn.

CONTINUÏTEIT

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VAN DE CONSOLIDATIE

In de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten zijn de Universiteit Twente en haar 100% dochtermaatschappij Universiteit Twente Holding B.V. (UTH) (inclusief de geconsolideerde deelnemingen van UTH) geconsolideerd opgenomen.

In de meegeconsolideerde dochtermaatschappij UT International Ventures Holding B.V. wordt door UTH een 60%-belang gehouden.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de universiteit en haar dochtermaatschappijen in de groep, andere groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Dochtermaatschappijen zijn deelnemingen waarin de universiteit (en/of een of meer van haar dochtermaatschappijen) meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen, of meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de universiteit een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, waardoor ze de universiteit meer of minder invloed verschaffen.

Belangen die uitsluitend worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd, indien bij verwerving al het voornemen bestaat om het belang af te stoten, de verkoop binnen een jaar waarschijnlijk is en aan de andere indicatoren daartoe wordt voldaan. Deze belangen worden opgenomen onder de vlottende activa, onder effecten (slechts aangehouden om te vervreemden).

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij een transactie waarbij de rechtspersoon een niet-100%-belang heeft in de verkopende groepsmaatschappij, wordt de eliminatie uit het groepsresultaat pro rata toegerekend aan het minderheidsbelang op basis van het aandeel van de minderheid in de verkopende groepsmaatschappij.

De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht. Indien de aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen, dan wordt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder gebracht. Het aandeel van derden in het resultaat wordt afzonderlijk als laatste post in de geconsolideerde staat van baten en lasten in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de financiële vaste activa.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Activa en passiva worden tegen de historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Alle activa en passiva luidende in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de ultimo boekjaar geldende wisselkoersen. De koersverschillen welke gedurende het jaar optreden worden ten gunste respectievelijk ten laste van de exploitatierekening gebracht. De balans geeft het vermogen weer zoals het is samengesteld na de verwerking van de bestemming van het resultaat.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit leidt tot het opnemen van activa waarvan de universiteit niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in miljoenen euro's, wat tevens de functionele valuta is van de universiteit.

GEBRUIK VAN SCHATTINGEN

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Waardering werk voor derden
- Waardering voorzieningen

TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

Transacties luidend in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de groepsmaatschappijen omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de afwikkeling van monetaire posten, dan wel voortkomen uit de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de staat van baten en lasten in de periode dat zij zich voordoen.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In deze jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen, overige vorderingen en overige financiële verplichtingen. De universiteit heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de universiteit beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de universiteit het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

VERSTREKTE LENINGEN EN OVERIGE VORDERINGEN

Verstrekke leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden direct in de staat van baten en lasten verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie verstrekke leningen en overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum. Voor een toelichting wordt verwezen naar de grondslagen voor financiële vaste activa en vorderingen.

LANGLOPENDE EN KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de staat van baten en lasten verwerkt. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten financiële problemen van de rechtspersoon of de schuldenaar die het instrument heeft uitgegeven, contractbreuk zoals het niet nakomen van betalingsverplichtingen en/of achterstallige betalingen met betrekking tot rente of aflossingen, herstructurering van een aan de universiteit toekomend bedrag onder voorwaarden die de universiteit anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan of waarschijnlijk tot een financiële reorganisatie zal overgaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect. Daarnaast worden subjectieve indicatoren samen met objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering overwogen. Voorbeelden hiervan zijn het wegvallen van actieve markten in het geval van financiële activa met een beursnotering, een verlaging van de kredietwaardigheid van de andere partij zijnde de rechtspersoon of schuldenaar van het uitgegeven instrument of een daling van de reële waarde van een financieel actief beneden de kostprijs of geamortiseerde kostprijs.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de universiteit worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de universiteit historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het College van Bestuur van de universiteit van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de universiteit en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, materiële vaste activa in uitvoering, vooruitbetalingen op materiële vaste activa en niet aan het proces dienstbare materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Indien belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwachte gebruikspatroon, worden deze afzonderlijk afgeschreven (componentenmethode).

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen voor gebouwen en terreinen worden lineair berekend als een percentage over de aanschafprijs. Op grond, materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Voor gebouwen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Casco	60 jaar
Afbouw	30 jaar
Inbouw	15 jaar
Technische installaties	15 jaar
Groot onderhoud – renovatie lift	15 jaar
Groot onderhoud – renovatie dak	20 jaar
Groot onderhoud – schilderwerk	8 jaar

Voor terreinontwikkeling worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Terreinontwikkeling	30 jaar
Sportvelden	10 jaar

De afschrijvingstermijn van de inventaris en apparatuur is gebaseerd op de economische levensduur. Veelal betreft deze 5 tot 15 jaar.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien ze de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object.

De aankoop van woningen is in het verleden gebaseerd op het taxatierapport van de Rijksdienst der Domeinen. De doorverkoop aan de bewoners geschiedde destijds tegen een hogere waarde (met terugkoopgarantie). Niet verkochte woningen zijn op basis van genoemd taxatierapport in de balans opgenomen en worden in 30 jaar afgeschreven. Als waarderingsgrondslag voor verkochte en later terug gekochte woningen geldt de actuele aankoopprijs als uitgangspunt.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

DEELNEMINGEN MET INVLOED VAN BETEKENIS

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, dan wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de universiteit invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de universiteit gehanteerd.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht

van activa en passiva tussen de universiteit en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De niet gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van de universiteit. Deze correctie wordt verwerkt door eliminatie op het resultaat deelneming en deze eliminatie in de balans in mindering te brengen op de waarde van de deelneming.

De universiteit realiseert de geëlimineerde winst als gevolg van verkoop aan derden, afschrijvingen of door middel van het verantwoord van een bijzondere waardevermindering door de desbetreffende deelneming.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de universiteit echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de universiteit ten behoeve van de deelneming. De voorziening wordt primair gevormd ten laste van langlopende vorderingen op de deelneming die feitelijk moeten worden gezien als een onderdeel van de netto-investering, en wordt voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

DEELNEMINGEN ZONDER INVLOED VAN BETEKENIS

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting, vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien een rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde staat van baten en lasten verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

Leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

OVERIGE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, vermeerderd met direct toerekenbare transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VASTE ACTIVA

Voor materiële en financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardevermindingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardevermindingsverlies van een kasstroom genererende eenheid, dan wordt het verlies toegerekend aan de activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

VERVREEMDING VAN VASTE ACTIVA

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

VOORRADEN

Voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op basis van de 'first-in, first-out' (FIFO)-methode of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de meest betrouwbare schatting van het bedrag dat de voorraden maximaal zullen opbrengen, onder aftrek van nog te maken kosten.

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop van voorraden worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

ONDERHANDEN PROJECTEN

De onderhanden projecten betreffen werk voor derden en hebben betrekking op tweede en derde geldstroom projecten. Dit zijn projecten waarbij wetenschappelijk onderzoek wordt verricht door de universiteit met financiering van externe partijen.

De tweede geldstroom projecten betreffen projecten die voornamelijk worden gefinancierd door Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). De derde geldstroom projecten betreffen projecten die voornamelijk gefinancierd worden door EU-overheidsinstanties en het bedrijfsleven.

De opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten worden verwerkt op basis van iedere afzonderlijke overeenkomst. In bepaalde gevallen worden deze echter verwerkt op de afzonderlijk te identificeren prestatieverplichtingen van een overeenkomst, teneinde de economische realiteit weer te geven (in het geval de toegezegde goederen of diensten in een overeenkomst afzonderlijke prestatieverplichtingen betreffen).

De projectopbrengsten worden als onderdeel van de baten in de staat van baten en lasten gepresenteerd.

De post onderhanden projecten bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toerekening van eigen bijdrage, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Voor het gedeelte van de projectkosten die niet worden gedekt door tweede of derde geldstroom inkomsten, neemt de universiteit een eigen bijdrage op in de begroting. De eigen bijdrage wordt op basis van de voortgang van de verrichte prestaties in de staat van baten en lasten verantwoord. De post onderhanden projecten representeert een bedrag te vorderen van de opdrachtgever (indien actief), of een bedrag verschuldigd aan de opdrachtgever (indien verplichting) voor nog te verrichten werkzaamheden of een vooruit ontvangen bedrag. Indien het saldo van het onderhanden project een:

- debetstand vertoont, wordt het nettobedrag verwerkt als een actief;
- creditstand vertoont, wordt het nettobedrag verwerkt als een verplichting.

Het onderhanden project wordt afzonderlijk in de balans onder de kortlopende vorderingen gepresenteerd indien het een debetstand vertoont. Het onderhanden project wordt afzonderlijk in de balans onder de kortlopende schulden gepresenteerd indien het een creditstand vertoont.

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten begrepen die betrekking hebben op het project, zoals personeelskosten en inkoopkosten van materialen.

De toerekening van opbrengsten, kosten en eigen bijdrage op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk. De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Verwerking van opbrengsten vindt plaats in zoverre er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt in de staat van baten en lasten tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. De projectkosten worden verwerkt in de staat van baten en lasten in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen baten. De opbrengsten worden verwerkt op basis van de bepaalde transactieprijs, zijnde het bedrag waarop de universiteit verwacht recht te hebben in ruil voor de geleverde prestaties. In het geval van variabele vergoedingen maakt de universiteit een schatting van de omvang, zodanig dat de kans klein is dat de projectopbrengsten later teruggenomen moeten worden.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als onderdeel van de overlopende activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten.

Verwerking van de projectkosten in de staat van baten en lasten vindt plaats als de prestaties in het project worden geleverd en zijn gerealiseerd.

Verwachte verliezen op onderhanden projecten buiten de eigen bijdrage worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt. Het bedrag van het verlies wordt bepaald ongeacht of het project reeds is aangevangen, het stadium van realisatie van het project of het bedrag aan winst dat wordt verwacht op andere niet-gerelateerde projecten. De universiteit houdt hierbij rekening met alle prestatieverplichtingen opgenomen in een overeenkomst en de totaal verwachte projectkosten en projectopbrengsten.

VORDERINGEN

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verder wordt verwezen naar de prijsgrondslagen voor transacties in vreemde valuta.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de universiteit, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

EIGEN VERMOGEN

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de bestemmingsreserves gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserve die ter vrije beschikking staat van de universiteit. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de universiteit is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt in publieke en private middelen.

MINDERHEIDSBELANG DERDEN

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het proportionele deel van derden in de nettowaarde van de activa en verplichtingen van een geconsolideerde maatschappij, bepaald volgens de waarderingsgrondslagen van de universiteit.

VOORZIENINGEN

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de universiteit noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de universiteit nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is. De disconteringsvoet betreft de marktrente (effectief rendement) van hoogwaardige ondernemingsobligaties op balansdatum.

Dotaties aan de voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen en vrijval vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorziening.

REORGANISATIEVOORZIENING

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen als op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In een reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de universiteit.

VOORZIENING WERKLOOSHEIDSVRPLICHTINGEN

De universiteit is eigen risicodragers voor de volledige werkloosheidsuitkeringen inclusief het bovenwettelijke deel. Deze voorziening wordt bepaald op basis van beschikbare gegevens uit de salarisadministratie van de universiteit en opgave vanuit de HR-afdeling.

VOORZIENING ARBEIDSONGESCHIKTHEID

Voor de WAO en WIA is de universiteit eveneens eigen risicodragers. De WAO-uitkeringen gedurende de eerste vijf jaren van de arbeidsongeschiktheid komen hierdoor voor rekening van de universiteit.

De universiteit is met ingang van 2006 eigen risicodragers voor de WIA, hetgeen tot gevolg heeft dat de universiteit het risico voor de lasten van de WGA-uitkeringen gedurende een periode van 10 jaar zelf draagt. Dotatie aan de voorziening vindt plaats op het moment dat voorzien wordt dat een werknemer instroomt in de WIA.

VOORZIENING TRANSITIEVERGOEDING

De voorziening transitievergoeding is gevormd vanwege de Wet Werk en Zekerheid, waardoor werknemers recht hebben op een transitievergoeding bij ontslag. Dit recht geldt ook als een tijdelijk contract niet wordt verlengd. De berekening van de voorziening is gebaseerd op het aantal dienstjaren van de medewerker en onder welke aanstelling(en) de werknemer werkte. De transitievergoeding wordt berekend met 1/3^e deel van het bruto maandsalaris per heel dienstjaar, gerekend vanaf de eerste werkdag van de arbeidsovereenkomst.

JUBILEUMVOORZIENING

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, de blijfkans en resterende tijd tot AOW-datum van de medewerkers.

VOORZIENING SABBATICAL LEAVE

De voorziening sabbatical leave is gevormd voor de sabbatical van de rector magnificus van de UT. Na afloop van de aanstelling (deze is voor 4 jaar en kan eventueel verlengd worden met 4 jaar) heeft deze recht op een sabbatical van in totaal 1 jaar. De voorziening wordt berekend op basis van het salaris (inclusief sociale lasten en pensioenlasten) van de rector magnificus. De opgespaarde sabbatical leave is bedoeld om op te nemen in de periode na bestuurswerkzaamheden, wanneer de rector in zijn rol als wetenschapper teruggekeerd is.

VITALITEITSPACT

Ten aanzien van de vitaliteitsregeling in de CAO Nederlandse Universiteiten is de voorziening vitaliteitspact gevormd. Vanaf 5 jaar voorafgaand aan de AOW-datum kan personeel deelnemen aan deze regeling, waarbij er verschillende regelingen te onderscheiden zijn, dit zijn:

t/m salarisschaal 7:

- 80% werken, 90% salaris, 100% pensioensopbouw
- 60% werken, 80% salaris, 100% pensioensopbouw

salarisschaal 8 en hoger:

- 80% werken, 85% salaris, 100% pensioensopbouw
- 60% werken, 70% salaris, 100% pensioensopbouw

De voorziening is gevormd ten hoogte van het verwachte bedrag dat aangevuld dient te worden op basis van de geschatte deelnemers aan de regeling.

LANGLOPENDE EN KORTLOPENDE SCHULDEN

De waardering van de langlopende en kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa.

Vooruit ontvangen bedragen betreffen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) die voor toekomstige jaren beschikbaar zijn gesteld. Het nog niet bestede gedeelte wordt op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Overlopende passiva betreffen nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toe te rekenen.

OPBRENGSTVERANTWOORDING

RIJKSBIJDAGEN

Rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

COLLEGE-, CURSUS-, LES- EN EXAMENGELDEN

College-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het collegejaar zijn gespreid.

BATEN WERK VOOR DERDEN

Zie de grondslagen onder het hoofd 'Onderhanden projecten'.

OVERIGE BATEN

Overige baten uit verhuur worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst.

Baten uit hoofde van detachering worden in de staat van baten en lasten als overige baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

AANDEEL IN HET RESULTAAT VAN ONDERNEMINGEN WAARIN WORDT DEELGENOMEN

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen, die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten, worden vanaf het moment van verwerving of tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

LASTEN

De lasten worden bepaald op historische kosten en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

PERSONEELSBELONINGEN EN PENSIOENEN

PERSONEELSBELONINGEN

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de universiteit.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en sabbatical leave worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid), worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid, wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomst). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Voor arbeidsongeschiktheidsrisico's die zijn verzekerd wordt een voorziening getroffen voor het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremie dat rechtstreeks toe te rekenen is aan het individuele schadeverleden van de universiteit. Indien geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremies dat rechtstreeks is toe te rekenen aan het individuele schadeverleden van de universiteit, wordt geen voorziening opgenomen.

De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. Tenzij het tijdswaarde-effect materieel is, dan wordt de verplichting tegen contante waarde gewaardeerd.

NEDERLANDSE PENSIOENREGELING

Voor de medewerkers van de universiteit is een pensioenregeling getroffen die is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Indien op basis van de uitvoeringsovereenkomst met betrekking tot een ondernemingspensioen-/ bedrijfstakpensioenregeling per balansdatum een verplichting bestaat, wordt een voorziening gevormd als het waarschijnlijk is dat de aanwending van een maatregelenpakket, dat nodig is voor het herstel van de per balansdatum bestaande dekkingsgraad, zal leiden tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat.

Indien sprake is van aanpassingen van de per balansdatum opgebouwde aanspraken, die voortvloeien uit toekomstige salarisverhogingen die per balansdatum reeds zijn toegezegd en die voor rekening van de universiteit komen, wordt hiervoor een voorziening gevormd.

Op balansdatum wordt een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers.

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De disconteringsvoet vóór belasting geeft de actuele marktrente per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties/ rendement op staatleningen weer. De risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden worden hierin niet betrokken.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de universiteit de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de universiteit zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Conform de huidige voorgeschreven pensioenregels dient ABP een beleidsdekkingsgraad van 126,3% te laten zien. De beleidsdekkingsgraad wordt bepaald door het gemiddelde van de dekkingsgraden in de afgelopen 12 maanden te berekenen.

Ultimo 2023 bedroeg de beleidsdekkingsgraad bij ABP 110,5% (ultimo 2022: 118,6%). De pensioenregels schrijven voor dat de beleidsdekkingsgraad 126% moet zijn. Dan zijn er voldoende financiële buffers voor tijden dat het financieel slechter gaat. Wettelijk is bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen. Ultimo 2017 heeft het ABP op basis van de toenmalige beleidsdekkingsgraad een herstelplan opgesteld om binnen 10 jaar toe te groeien naar het destijds vereiste niveau van 128%.

ONTSLAGVERGOEDINGEN

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de universiteit zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de universiteit zich aantoonbaar heeft verbonden tot beëindiging van het dienstverband van één of meer personeelsleden vóór de gebruikelijke pensioendatum of tot een uitkering ter stimulering van vrijwillig ontslag. De universiteit heeft zich aantoonbaar verbonden tot het doen van ontslaguitkeringen als formeel een gedetailleerd plan (of regeling) is opgesteld en intrekking daarvan redelijkerwijs niet meer kan plaatsvinden. In het plan / de regeling zijn de betrokken locaties benoemd, alsmede de functie en het geschatte aantal van de werknemers die zullen worden ontslagen, de ontslaguitkering voor iedere functie(groep) en de periode die gemoeid is met de uitvoering van het plan. Ten aanzien van de ontslaguitkeringen bij vrijwillig ontslag worden de verplichtingen en de last berekend op basis van het aantal personeelsleden dat naar verwachting op het aanbod zal ingaan.

De ontslaguitkeringen die over meer dan 12 maanden na balansdatum betaalbaar worden gesteld, worden tegen contante waarde gewaardeerd. De disconteringsvoet betreft de marktrente (effectief rendement) van hoogwaardige ondernemingsobligaties op balansdatum.

LEASING

De universiteit kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

OPERATIONELE LEASES

Als de universiteit optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

FINANCIËLE LEASES

Als de universiteit optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject. De grondslagen voor vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële Vaste Activa.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentebaten en –lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt geen rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Agio, disagio en aflossingspremies worden verantwoord als rentelast in de periode waartoe zij behoren. De toerekening van deze rentelast en de rentevergoeding over de lening is de effectieve rente die in de staat van baten en lasten wordt verwerkt. In de balans is (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld(en) verwerkt. De nog niet in de staat van baten en lasten verwerkte bedragen van het agio en de al in de staat van baten en lasten verwerkte aflossingspremies worden verwerkt als verhoging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben.

De nog niet in de staat van baten en lasten verwerkte bedragen van het disagio worden verwerkt als verlaging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben.

BELASTINGEN

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen. Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekenings-mogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de universiteit op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De universiteit is vrijgesteld van vennootschapsbelasting voor onderwijsactiviteiten.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in de verworven groepsmaatschappij aanwezige geldmiddelen zijn van de aankoopprijs in aftrek gebracht.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Kasstromen in buitenlandse valuta zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

BEPALING REËLE WAARDE

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

VERBONDEN PARTIJEN

Transacties met verbonden partijen (zie [deze pagina](#) voor de geïdentificeerde verbonden partijen) worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

1.1.2		1.1.2.1	1.1.2.2	1.1.2.3	1.1.2.4	1.1.2.5	1.1.2.6	
Materiële vaste activa (M€) geconsolideerd		Gebouwen en grond	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	In uitvoering en voortuit- betaald	Niet aan het proces dienstbare mva	Totaal
Aanschafprijs 1-1-2023	a	518,9	47,7	61,2	1,6	49,8	16,9	696,1
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen 1-1-2023	b	-341,7	-17,6	-27,8	-1,3	0,0	-11,7	-400,1
Boekwaarde 1-1-2023	c=a+b	177,2	30,1	33,4	0,3	49,8	5,2	296,0
Investeringen 2023	d	6,8		10,6	0,1	16,7	0,0	34,2
Activering werk in uitvoering 2023	e	43,7		2,8		-46,5		0,0
Aanschafwaarde desinvesteringen 2023	f	-26,1		-0,3			0,0	-26,4
Afschrijvingen 2023	g	-17,6	-1,7	-7,7	-0,1		-0,4	-27,5
Afschrijvingen desinvesteringen 2023	h	22,2		0,2			0,0	22,4
Aanschafprijs en terugname waardevermindering 31-12-2023	i=a+d+e+f	543,3	47,7	74,3	1,7	20,0	16,9	703,9
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen 31-12-2023	j=b+g+h	-337,1	-19,3	-35,3	-1,4	0,0	-12,1	-405,2
Boekwaarde 31-12-2023	k=i+j	206,2	28,4	39,0	0,3	20,0	4,8	298,7
Afschrijvingspercentages (in %)		0 - 12,5	3,3 - 10	6,7 - 50	6,7 - 20	0,0	6,7 - 20	

GESTELDE ZEKERHEDEN

Aan de Staat der Nederlanden is de volgende zekerheid verstrekt: per 1 januari 2010 het recht van 1^e hypotheek op een deel van het onroerend goed ter zekerheid van de opgenomen leningen, tot maximaal het bedrag van de openstaande schuld.

WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen (M€) geconsolideerd	2023
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	268,8
Verzekerde waarde gebouwen	930,8

Bovenstaande WOZ-waardes hebben 1 januari 2022 als peildatum en zijn van toepassing op het belastingjaar 2023. De verzekerde waarde van de gebouwen is de geïndexeerde waarde op de polis per 1 juli 2023.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

1.1.3		1.1.3.2	1.1.3.8	
Financiële vaste activa (M€) geconsolideerd		Overige deelnemingen	Overige vorderingen	Totaal
Verkrijgingsprijs 1-1-2023	a	9,1	6,7	15,8
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen 1-1-2023	b		-1,0	-1,0
Cumulatieve waardevermeerderingen 1-1-2023	c			0,0
Boekwaarde 1-1-2023	d=a+b+c	9,1	5,7	14,8
Investeringen en leningen	e	1,4	1,4	2,8
Desinvesteringen en aflossingen	f	-1,1	-1,3	-2,4
Resultaat deelnemingen	g	0,3		0,3
Waardeverminderingen	h		-0,8	-0,8
Waardevermeerderingen	i			0,0
Aanschafprijs 31-12-2023	j=a+e+f+g	9,7	6,8	16,5
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen 31-12-2023	k=b+h	0,0	-1,8	-1,8
Cumulatieve waardevermeerderingen 31-12-2023	l=c+i	0,0	0,0	0,0
Boekwaarde 31-12-2023	m=j+k+l	9,7	5,0	14,7

OVERIGE DEELNEMINGEN

Onder deze post wordt de waardering van deelnemingen verantwoord, waarbij de universiteit een minderheid van de aandelen in haar bezit heeft. Voor een overzicht van de minderheidsdeelnemingen wordt naar [het hoofdstuk met deelnemingen en verbonden partijen](#) verwezen.

OVERIGE VORDERINGEN

Per eind 2023 bedraagt het saldo van de overige vorderingen M€ 5,0. Dit saldo bestaat voornamelijk uit vorderingen uit leasecontracten (M€ 4,4) en uitgegeven TOP-leningen (M€ 0,4).

Het kortlopende deel van voornoemde vorderingen (<1 jaar) is gereclassificeerd onder de vlottende activa.

Vanuit van de apparatuurfondsen van High Tech Fund B.V. en Med Tech Fund zijn financiële leasecontracten afgesloten. De leasecontracten van High Tech Fund B.V. hebben een looptijd van 5 tot en met 8 jaar en een rentepercentage tussen 6% en 8%.

In het kader van Proof of Concept heeft UTI B.V. diverse leningsovereenkomsten afgesloten. Per eind 2023 staan er nog twee leningen open, waarvoor in beide gevallen ook een voorziening is gevormd omdat ondernemingen niet conform aflosschema kunnen aflossen. Als zekerheid voor de verstrekte leningen zijn er pandrechten verkregen op de activa en borgstellingen afgegeven door de geldnemers.

Vanaf 2018 is het beheer van de TOP-leningen onder gebracht bij UTI B.V. Er is door UTI per eind 2023 voor M€ 0,7 aan TOP-leningen uitgegeven. Als zekerheid voor de verstrekte leningen zijn er pandrechten verkregen op de activa en borgstellingen afgegeven door de geldnemers. De TOP-leningen zijn grotendeels gefinancierd door de universiteit. De universiteit staat garant indien de vordering oninbaar is.

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

1.2.1	Vorraden (M€) geconsolideerd	31-12-2023	31-12-2022
1.2.1.2	Gebruiksgoederen	0,4	0,4

De gehanteerde kostprijsmethode voor de voorraadwaardering betreft FIFO (first in, first out).

KORTLOPENDE VORDERINGEN

1.2.2	Kortlopende vorderingen (M€) geconsolideerd	31-12-2023	31-12-2022
1.2.2.1	Debiteuren	21,8	24,2
1.2.2.7	Vorderingen op studenten/deelnemers/cursisten	0,8	0,1
1.2.2.8	Overige overheden	1,7	2,4
1.2.2.9	Waardering onderhanden projecten	24,4	24,2
	Lasten Werk voor derden	98,9	96,7
	Vooruitgefactuurde en -ontvangen termijnen	-74,5	-72,5
1.2.2.10	Overige vorderingen:	0,3	0,5
	Kortlopende vorderingen financiële vaste activa	0,2	0,2
	Overige vorderingen	0,1	0,3
1.2.2.11	Belastingen	11,4	0,4
1.2.2.12	Vooruitbetaalde bedragen	7,1	6,6
1.2.2.15	Overlopende activa:		
	Nog te ontvangen bedragen	4,9	2,1
	Subtotaal kortlopende vorderingen	72,4	60,5
1.2.2.16	Voorziening wegens oninbaarheid	-0,7	-0,5
	Totaal kortlopende vorderingen	71,7	60,0

Met de belastingdienst heeft de afgelopen jaren overleg plaats gevonden over teruggave van omzetbelasting gebaseerd op de omzet pro rata berekening conform het arrest Hoge Raad d.d. 23 februari 2018. In het jaar 2023 is er met de belastingdienst een akkoord gesloten over de toe te passen aftrekbepijking in de pro rata berekening. In de jaarrekening 2023 is de teruggaaf over de periode mei 2016 t/m december 2021 administratief verwerkt. Dit resulteert in een vordering van M€ 11,0 die in bovenstaand overzicht onderdeel is van het saldo per 31-12-2023 van post 1.2.2.11 Belastingen. In boekjaar 2024 wordt dit financieel afgewikkeld met de belastingdienst.

In bovenstaand overzicht van vorderingen zijn geen posten opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar. De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Het verloop van de voorzieningen wegens oninbaarheid is als volgt:

1.2.2.16	Voorziening wegens oninbaarheid (M€) geconsolideerd	2023	2022
	Saldo per 1 januari	-0,5	-0,2
	Onttrekking	0,0	0,0
	Vrijval	0,2	0,2
	Dotatie	-0,4	-0,5
	Stand per 31 december	-0,7	-0,5

LIQUIDE MIDDELEN

1.2.4	Liquide middelen (M€) geconsolideerd	31-12-2023	31-12-2022
1.2.4.1	Kasmiddelen	0,1	0,1
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	39,1	20,2
1.2.4.3	Rekening courant tegoed Schatkistbankieren	90,6	86,3
	Totaal liquide middelen	129,8	106,6

Onder de liquide middelen zijn onder meer deposito's opgenomen die direct opvraagbaar zijn. Het volledige bedrag aan liquide middelen staat ter vrije beschikking aan de universiteit.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

2.1	Eigen vermogen (M€) geconsolideerd	Stand per 1-1-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023
2.1.1.1	Algemene reserve (publiek)	142,5	-13,0	0,0	129,5
2.1.1.3	Bestemmingsreserve:				
	Universiteit Twente Holding B.V. (privaat)	22,3	2,2	0,0	24,5
2.1.2	Minderheidsbelang derden	0,4		-0,1	0,3
	Totaal Eigen Vermogen	165,2	-10,8	-0,1	154,3

Ingevolge artikel 2.9 lid 4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is het negatieve resultaat over het boekjaar 2023 ad M€ 10,8 onttrokken aan de reserves.

2.1	Eigen vermogen (M€) geconsolideerd	Stand per 1-1-2022	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022
2.1.1.1	Algemene reserve (publiek)	162,5	-20,0	0,0	142,5
2.1.1.3	Bestemmingsreserve:				
	Universiteit Twente Holding B.V. (privaat)	13,7	8,6	0,0	22,3
2.1.2	Minderheidsbelang derden	0,4			0,4
	Totaal Eigen Vermogen	176,6	-11,4	0,0	165,2

BESTEMMINGSRESERVE (PRIVAAT)

De per 31 december 2023 gevormde bestemmingsreserve voor de gelieerde onderneming Universiteit Twente Holding B.V. geeft de vermogenspositie van deze onderneming weer en is bestemd voor het opvangen van mogelijke toekomstige tekorten van de onderneming.

MINDERHEIDSBELANG DERDEN

Onder dit balanshoofd is opgenomen het minderheidsbelang van derden, dat het aandeel van derden in het eigen vermogen van de groepsmaatschappij UT International Ventures Holding B.V. vertegenwoordigt.

VOORZIENINGEN

2.2	Voorzieningen (M€) geconsolideerd	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2023
2.2.1	Personele voorzieningen					
	ERD-WGA	2,6	1,5	-0,4	-0,7	3,0
	WW en BW-WW	1,2	1,4	-0,7	-0,4	1,5
	Transitievergoeding	2,6	1,4	-0,7	-0,3	3,0
	Sabbatical Leave	0,2				0,2
	UT-jubilea	2,8	0,7	-0,2		3,3
	Reorganisatie	0,5		-0,1		0,4
	Vitaliteitspact	0,0	1,4			1,4
	Totaal voorzieningen	9,9	6,4	-2,1	-1,4	12,8
	Onderverdeling totaalsaldo 31-12-2023:					
	< 1 jaar					4,1
	1-5 jaar					6,1
	> 5 jaar					2,6
	Totaal					12,8

Bij de bepaling van de gepresenteerde contante waarde van bovenstaande voorzieningen is rekening gehouden met een jaarlijks rentepercentage van 2,6%. Een algemene toelichting op de voorzieningen is terug te vinden in de waarderingsgrondslagen. Meer specifiek kan het onderstaande nog worden toegelicht op een aantal van deze voorzieningen.

JUBILEUMVOORZIENING

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van toekomstige uitbetalingen in verband met 12,5-jarig, 25-jarig en 40-jarig jubilea. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de hoogte van het brutoloon plus vakantiegeld, cao-stijgingen en het uitstroombestand. Voor de hoogte van de cao-stijgingen is de verwachte inflatie van 5,6% voor het contractloon bedrijven in 2024 van het CBP gehanteerd. Het gehanteerde uitstroombestand betreft het gemiddelde van de werkelijke uitstroom in de afgelopen twee jaren.

VOORZIENING REORGANISATIE

De voorziening reorganisatie heeft tot doel verplichtingen uit hoofde van uitkeringen na ontslag af te dekken. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op een inschatting van de toekomstige verplichtingen (bijvoorbeeld outplacement en afvloeiing) met een toekomstige uitstroom van middelen.

LANGLOPENDE SCHULDEN

2.3	2.3.3	2.3.5	2.3.7	2.3.7	
Langlopende schulden (M€) geconsolideerd	BNG	Ministerie van Financiën	Subsidie- fondsen	Overig	Totaal
Nominale waarde aangegane leningen 1-1-2023	3,3	150,0	11,3	2,9	167,5
Cumulatieve aflossingen 1-1-2023	-1,3	-58,0	-9,9	0,0	-69,2
Stand per 1-1-2023	2,0	92,0	1,4	2,9	98,3
Aangegane leningen / langlopende schulden	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4
Aflossingen	-0,2	-5,3	-0,9	0,0	-6,4
Stand per 31-12-2023	1,8	86,7	1,9	2,9	93,3
Kortlopend deel langlopende schulden 31-12-2023	0,2	5,3	0,0	0,0	5,5
Stand langlopende schulden per 31-12-2023	1,6	81,4	1,9	2,9	87,8
Onderverdeling totaal stand per 31-12-2023:					
Looptijd 1-5 jaar	0,7	21,1	0,0	0,5	22,3
Looptijd > 5 jaar	0,9	60,3	1,9	2,4	65,5

Het kortlopende deel (< 1 jaar) van de gepresenteerde schulden is opgenomen bij de Kortlopende Schulden.

In overeenstemming met RJ 290.937 is de reële waarde van de openstaande schulden per 31 december 2023 bepaald, rekening houdend met een disconteringsvoet van 2,66% per jaar. De berekende reële waarde van de schulden is als volgt:

2.3.3 BNG: M€ 1,56

2.3.5 Ministerie van Financiën: M€ 71,3

2.3.7 Subsidiefondsen: M€ 1,4

2.3.7 Overig: M€ 2,2

Onderstaande tabel geeft een weergave van de aangegane leningen, jaarlijkse aflossingen en te betalen rente:

Lening geconsolideerd (M€)	Nominale waarde	Einddatum	Aflossing per jaar	Rente	Rentevast t/m jaar
Bank Nederlandse Gemeenten	3,3	24-12-2028	0,2	3,70%	2028
Ministerie van Financiën lening 1	90,0	3-1-2039	3,2	0,71%	2025
Ministerie van Financiën lening 2	25,0	3-1-2039	0,9	0,10%	2039
Ministerie van Financiën lening 3	35,0	2-1-2041	1,2	0,10%	2041
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	1,9	31-12-2038	0,1	0,00%	n.v.t.

Onder post 2.3.7 'Subsidiefondsen' wordt per 31-12-2023 het apparaatfonds MedTech Fund verantwoord. De subsidiegelden Proof of Concepts die in de stand per 1-1-2023 waren opgenomen, zijn in boekjaar 2023 volledig vrijgevallen.

Het apparaatfonds MedTech Fund betreft een subsidie ter hoogte van M€ 3,5 te ontvangen van de Provincie Overijssel en de Twente Board Development. Deze subsidie wordt in tranches tot en met 2026 uitgekeerd. In 2023 is een tranche van M€ 1,4 ontvangen, waarmee per eind 2023 in totaal een bedrag van M€ 1,9 is ontvangen. De subsidie dient te worden ingezet als een leasefaciliteit waar MedTech bedrijven in Twente een voorstel tot het leasen van productieapparatuur kunnen indienen, omdat zij niet over de liquiditeit beschikken om deze apparatuur ineens aan te schaffen. Een subsidievereiste is dat het apparaatfonds revolverend is, waarbij de middelen die terugvloeien opnieuw worden ingezet voor hetzelfde doel.

Onder post 2.3.7 'Overig' worden een tweetal posten verantwoord.

De universiteit heeft in 2016 een overeenkomst afgesloten met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland inzake een Toekomstfondskrediet Onderzoeksfaciliteiten (TOF-krediet). Deze lening wordt aangewend om investeringen in het NanoLab mee te financieren. Per eind 2023 was een bedrag van M€ 1,9 ontvangen. Terugbetaling aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is een jaar opgeschoven en start in 2024. De openstaande schuld per eind 2023 wordt in 15 jaarlijkse termijnen terug betaald.

Voor de duur van 99 jaren is door De Hogekamp B.V. in 2018 een erfpachtovereenkomst aangegaan met de Universiteit Twente. Voor de duur van 50 jaren is een vergoeding overeengekomen van M€ 1,1. Dit bedrag is verrekend met de aankoopsom bij de terugkoop van het herontwikkelde gebouwdeel tot U-Parkhotel per 1 september 2018 van Van Wijnen Projectontwikkeling Oost (VWPO). Jaarlijks wordt dit bedrag gemuteerd door de vrijval van erfpachttermijnen. Het saldo per eind 2022 bedraagt M€ 1,0.

GESTELDE ZEKERHEDEN

Aan de Staat der Nederlanden is de volgende zekerheid verstrekt: per 1 januari 2010 het recht van 1^e hypotheek op een deel van het onroerend goed ter zekerheid van de opgenomen leningen, tot maximaal het bedrag van de openstaande schuld.

Ten behoeve van High Tech Factory B.V. is een borgstelling aan de Bank Nederlandse Gemeenten afgegeven. Het totaal van de lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt per jaareinde 2023 M€ 1,8 (2022 M€ 2,0).

KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4	Kortlopende schulden (M€) geconsolideerd	31-12-2023		31-12-2022	
2.4.3	Kredietinstellingen 1)		0,2		0,2
2.4.5	Schulden aan Ministerie van Financiën 1)		5,3		5,3
2.4.7	Vooruitgefactureerde termijn projecten		86,9		63,5
	Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen	184,3		163,0	
	Lasten Werk voor derden	-97,4		-99,5	
2.4.8	Crediteuren		17,2		14,1
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen		16,0		15,5
	Loonheffing	11,5		10,5	
	Omzetbelasting	1,3		1,6	
	Premies sociale verzekeringen	3,1		3,3	
	Overige belastingen	0,1		0,1	
2.4.10	Schulden ter zake pensioenen		4,1		4,1
2.4.11	Schulden ter zake van werk voor derden		1,1		0,3
2.4.12	Overige kortlopende schulden		7,5		6,9
2.4.13	Vooruit ontvangen collegegelden		19,2		19,0
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen		61,6		45,2
2.4.17	Vakantiedagen/-geld		33,2		28,3
2.4.19	Overlopende passiva		8,1		7,6
	Totaal kortlopende schulden		260,4		210,0

1 Bij 'Kredietinstellingen' en 'Schulden aan het Ministerie van Financiën' is het kortlopende deel (< 1 jaar) van de langlopende schuld opgenomen in bovenstaand overzicht.

In bovenstaand overzicht van kortlopende schulden zijn geen posten opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

MODEL G

G1 SUBSIDIES WAARBIJ HET EVENTUEEL NIET AANGEWENDE DEEL VAN DE SUBSIDIE, MITS DE ACTIVITEITEN VOLLEDIG ZIJN UITGEVOERD, KAN WORDEN BESTEED AAN ANDERE ACTIVITEITEN WAARVOOR BEKOSTIGING WORDT VERSTREKT

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	Status
Virtueel internationaal samenwerkingsproject hoger onderwijs	VIS23078	20-apr-23	Onderhanden
Virtueel internationaal samenwerkingsproject hoger onderwijs	VIS23080	20-apr-23	Onderhanden
Virtueel internationaal samenwerkingsproject hoger onderwijs	VIS239014	6-dec-23	Onderhanden

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

ALGEMEEN

De universiteit maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen, zoals vorderingen en schulden. De universiteit wordt via deze instrumenten c.q. balansposities blootgesteld aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft de universiteit een beleid opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de universiteit te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de universiteit verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

KREDIETRISICO

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen vorderingen op subsidieverstrekkers en vorderingen op overige debiteuren.

De uitstaande vorderingen per balansdatum bedragen M€ 71,5 (2022: M€ 60,0). Het kredietrisico inzake de uitstaande vorderingen per eind 2023 is beoordeeld en indien nodig is er een voorziening getroffen. De uitstaande vorderingen betreffen vooral subsidiegelden die betaald worden door de EU, Nederlandse overheid of onderzoeksinstituten. Daarnaast is er een vordering op de belastingdienst (zie 'belastingvordering'). Het kredietrisico is over het geheel genomen beperkt.

RENTERISICO EN KASSTROOMRISICO

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij de opgenomen leningen is sprake van een vast rentepercentage gedurende een aantal jaar met tussentijdse renteherzieningen per leningsdeel. Onder de langlopende schulden is informatie over het rentepercentage en de looptijd van deze rente weergegeven. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd, zoals onder de langlopende schulden vermeld.

LIQUIDITEITSRISICO

De universiteit bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de universiteit steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde lening convenanten te blijven.

REËLE WAARDE

De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder tegoeden bankrekeningen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

NIET IN DE GECONSOLIDEERDE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

FISCALE POSITIES

VENNOOTSCHAPSBELASTING

De Universiteit Twente voert jaarlijks aan de hand van de laatste jaarrekening de VPB-toets uit (activiteitentoets en bekostigingstoets) om te bepalen of de universiteit over dat jaar al dan niet VPB-plichtig is. Tot op heden heeft de universiteit jaarlijks de vrijstelling van vennootschapsbelasting mogen toepassen.

Samen vormen de ondernemingen Universiteit Twente Holding B.V., Technopolis Twente Onroerend Goed B.V., Congres- en Studiecentrum Twente B.V., High Tech Factory B.V., High Tech Fund B.V., United Twente Innovation B.V., ITC International Hotel B.V., De Hogekamp B.V., EMI Twente B.V. en VVI B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De moedermaatschappij Universiteit Twente Holding B.V. neemt op grond van RJ 272.803d de belastinglasten respectievelijk belastingbaten van de gehele fiscale eenheid voor eigen rekening.

OMZETBELASTING

Voor de heffing van de omzetbelasting is Universiteit Twente met ITC International Hotel B.V. opgenomen in de fiscale eenheid Universiteit Twente. Op grond van de standaardvoorwaarden zijn Universiteit Twente en ITC International Hotel B.V. ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

Voor de heffing van de omzetbelasting is Universiteit Twente Holding B.V. met De Hogekamp B.V. en Congres- en StudieCentrum Twente B.V. opgenomen in de fiscale eenheid Universiteit Twente Holding B.V. Op grond van de standaardvoorwaarden zijn Universiteit Twente Holding B.V. en de met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

CLAIMS

Ultimo boekjaar is er geen sprake van mogelijke materiële claims.

AANSPRAKELIJKHEID EN GARANTIES

GARANTSTELLINGEN

- Universiteit Twente Holding B.V. heeft zich geëngageerd aan meerdere fondsen, te weten: Twente Technology Fund B.V. (M€ 3,0), Innovation Industries Fund Cooperatief U.A. (M€ 0,1), IMEC.ISTART Fund NL (M€ 0,6), MedTechFund (M€ 0,5), Forward One Fund (M€ 0,3) en NP Hard Ventures Fund 1 C.V. (M€ 0,3). Van het geëngageerde bedrag van M€ 4,8 is reeds M€ 3,5 overgemaakt. Er staat nog een verplichting open van M€ 1,3.
- Voor de huisvesting van studententeams is met Print Partners Ipskamp Beheer B.V. een huurovereenkomst voor het pand Capitool 25 afgesloten door de universiteit. Deze huurovereenkomst is op 15 juni 2020 aangegaan voor een periode van vijf jaar, welke telkenmale automatisch met vijf jaar verlengd zal worden, tenzij huurder of verhuurder minimaal twaalf maanden voor afloop van de overeenkomst meldt deze te willen beëindigen. Met ingang van 2021 wordt de huur betaald door de Stichting Student Teams Twente. De universiteit staat volledig garant voor (de nakoming van) alle verplichtingen van deze stichting uit hoofde van de huurovereenkomst. De jaarhuur bedraagt bij aanvang van de overeenkomst M€ 0,1 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd.

BORGSTELLINGEN

Ten behoeve van High Tech Factory B.V. is een borgstelling aan de Bank Nederlandse Gemeenten afgegeven. Het totaal van de lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt per jaareinde 2023 M€ 1,8 (2021 M€ 2,0).

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van bouwactiviteiten en huur. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd:

Meerjarige financiële verplichtingen (M€) geconsolideerd	Bouw- activiteiten	Huur- verplichtingen	Totaal
Niet langer dan 1 jaar	23,7	2,5	26,2
Tussen 1 en 5 jaar	0,0	8,3	8,3
Langer dan 5 jaar	0,0	1,7	1,7
Totaal meerjarige financiële verplichtingen	23,7	12,5	36,2

BOUWACTIVITEITEN

De lopende verplichtingen in het kader van de bouwactiviteiten bedragen ultimo 2023 circa M€ 23,7 (2022: circa M€ 4,7). De stijging in deze verplichting vindt zijn oorsprong voornamelijk in de bouwwerkzaamheden voor gebouw The Cube die eind 2023 gestart zijn.

HURVERPLICHTINGEN

- Voor de huur van extra kantooruimte in het pand aan Capitoool 15 is per 1 april 2022 een huurovereenkomst met M7 EREIP V Dutch PropCo 4 B.V. afgesloten. De overeenkomst is in eerste instantie aangegaan voor een periode van vijf jaren en acht maanden. Het huurbedrag bedraagt M€ 0,5 per jaar. Het contract kan na afloop van de huurtermijn per 1 december 2027 jaarlijks met één jaar verlengd worden.
- Met Snelder Zijlstra Bedrijfshuisvesting is per 1 augustus 2014 een overeenkomst gesloten voor de huur van het pand Capitoool 40 ten behoeve van permanente tentamenruimte. Het huurbedrag bedraagt M€ 0,1 per jaar. Het contract wordt jaarlijks stilzwijgend met één jaar verlengd.
- Per 1 februari 2023 heeft de universiteit een overeenkomst met High Tech Centre Enschede B.V. voor de huur van het pand aan de Hengelosestraat 701 voor huisvesting van het Fraunhofer Innovation Platform for Advanced Manufacturing. De huurovereenkomst is in eerste instantie afgesloten voor een periode van 10 jaar met een jaarlijkse huursom van M€ 0,45. Na de initiële huurtermijn kan de universiteit de huur met nog eens 5 jaar verlengen.
- VVI B.V. heeft een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd met ASR Dutch Science Park Fund voor de huur van ruimte in gebouw The Gallery. Het totaal jaarbedrag in 2024 voor huur en bijkomende kosten bedraagt M€ 1,4.

ERFPACHTVERPLICHTINGEN

Begin jaren negentig zijn woningen belast met erfpacht verkocht aan personeelsleden van de universiteit. De erfpachter van de woningen heeft de bevoegdheid de woning bij aangetekend schrijven aan Technopolis Twente Onroerend Goed B.V. aan te bieden. In dat geval is de vennootschap verplicht deze woning te kopen. De koopsom voor de woning zal door beide partijen in onderling overleg worden vastgesteld. Het recht van erfpacht dat is verworven bij de verkoop van de woningen is destijds gewaardeerd tegen de contante waarde. Deze waarde werd jaarlijks verminderd met de gefactureerde erfpachtgelden met betrekking tot de verkochte woningen. Uiteindelijk werd in boekjaar 2013 de financiële waarde nihil bereikt. Het recht van erfpacht – hoewel geen financiële vaste activa van waarde meer – blijft echter voortdurend van kracht.

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

INKOOP

In het kader van de inkoop van goederen en diensten zijn door de universiteit ultimo 2023 financiële verplichtingen aangegaan tot een bedrag van circa M€ 9,7 (2022: circa M€ 14,2). Het volledige bedrag aan verplichtingen vervalt binnen één jaar. Hiervoor zijn geen zakelijke zekerheden gesteld.

ONDERHOUD

Door de universiteit zijn in het kader van onderhoud aan gebouwen en terreinen voor het jaar 2023 financiële verplichtingen aangegaan tot een bedrag van M€ 1,1 (2022: M€ 1,4).

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

BATEN

	Staat van Baten en Lasten (M€) - Baten geconsolideerd	Realisatie 2023		Begroting 2023 *)	Realisatie 2022	
3.1.1	Rijksbijdragen OCW		298,1	306,1		285,0
3.3.4	Collegegelden sector WO		36,3	38,5		28,5
3.4	Baten werk voor derden		99,1	98,3		84,8
3.4.1	Contractonderwijs		0,1			1,0
3.4.2	Contractonderzoek		98,0			82,0
3.4.2.1	Internationale organisaties **)	25,4			23,6	
3.4.2.2	Nationale overheden	20,0			11,8	
3.4.2.3	NWO	28,8			27,1	
3.4.2.5	Overige non-profit organisaties	3,4			3,4	
3.4.2.6	Bedrijven **)	20,4			16,1	
3.4.5	Overige baten werk i.o.v. derden		1,0			1,8
3.5	Overige baten		48,0	25,3		33,9
3.5.1	Verhuur **)		9,8			7,4
3.5.2	Detachering personeel		3,8			3,0
3.5.4	Sponsoring		0,2			0,1
3.5.6	Bijzondere baten		0,0			8,3
3.5.9	Opbrengst catering		1,8			1,8
3.5.10	Overige baten - overig		32,4			13,3
	Totaal baten		481,5	468,2		432,3

* begrotingscijfers zijn niet beschikbaar op hetzelfde detailniveau als dat de jaarrekening is opgesteld.

** vergelijkende cijfers gewijzigd als gevolg van toegepaste reclassificaties. Een overzicht van de toegepaste reclassificaties is in de paragraaf Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2023 terug te vinden.

3.5.10	Overige baten - overig (M€) geconsolideerd	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	Cursussen en congressen	0,9	0,9
	Bijdrage aan studentenvoorzieningen	0,6	0,8
	Doorberekende energie	2,1	2,6
	Kennisvalorisatie, etc.	11,7	9,0
	Resultaat verkoop gebouw	6,4	0,0
	Teruggaaf pro rata btw	10,7	0,0
	Totaal overige baten	32,4	13,3

RIJKSBIJDRAGE

De inkomsten uit Rijksbijdrage vallen M€ 8,0 lager uit dan begroot. Dit is een gevolg van het doorschuiven van toegekende middelen voor sectorplannen en starters- en stimuleringsbeurzen naar de komende jaren. Aangezien de toekenningen in die jaren zullen plaatsvinden, worden op deze wijze baten en lasten in hetzelfde jaar verantwoord.

De toename van het studentenaantal over de afgelopen jaren en de jaarlijkse indexatie van de rijksbijdrage dragen zorg voor een hogere rijksbijdrage in 2023 dan in 2022 gerealiseerd.

COLLEGEGELDEN

Door een lagere instroom van studenten in collegejaar 2023-2024 dan voorzien vallen de inkomsten uit collegegelden M€ 2,2 lager uit dan begroot. De stijging van de inkomsten ten opzichte van 2022 met M€ 7,8 wordt voornamelijk veroorzaakt door het wegvallen van de coronakorting die op de te betalen tarieven werd toegepast.

De inkomsten uit collegegelden zijn als volgt te verdelen over wettelijk tarief en instellingstarief:

Uitsplitsing collegegelden (M€)	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Wettelijk tarief collegegelden	21,4	14,3
Instellingstarief collegegelden	14,9	14,2
Totaal collegegelden	36,3	28,5

OMZET WERK VOOR DERDEN

De omzet werk in opdracht van derden komt in 2023 op M€ 99,1 uit en ligt daarmee in lijn met de begrote omzet van M€ 98,3. Ten opzichte van het jaar 2022 is de omzet met M€ 12,3 toegenomen. Deze stijging is voornamelijk toe te rekenen aan extra middelen van de nationale overheid (M€ 8,2, onder meer Nationaal Groeifonds), een hogere omzet uit onderzoeksprojecten voor bedrijven (M€ 2,5), hogere projectsubsidies van NWO (M€ 1,7) en extra inkomsten van internationale organisaties (M€ 1,6). Hier tegenover staat een daling van M€ 0,9 in de inkomsten uit contractonderwijs.

OVERIGE BATEN

In 2023 zijn de overige baten gestegen tot een bedrag van M€ 48,0 (2022: M€ 31,9). In onderstaande tabel wordt een nadere specificatie gegeven:

	Overige baten (M€) geconsolideerd	Realisatie 2023	Realisatie 2022
3.5.1	Verhuur onroerend goed	9,8	5,4
3.5.2	Detachering personeel	3,8	3,0
3.5.4	Sponsoring	0,2	0,1
3.5.6	Bijzondere baten	0,0	8,3
3.5.9	Opbrengst catering	1,8	1,8
3.5.10	Overige	32,4	13,3
	- Cursussen en congressen	0,9	0,9
	- Bijdrage aan studentenvoorzieningen	0,6	0,8
	- Doorberekende energie	2,1	2,6
	- Dienstverlening, doelsubsidie, leermiddelen	11,7	9,0
	- Resultaat verkoop gebouw	6,4	0,0
	- Teruggaaf pro rata btw	10,7	0,0
	Totaal overige baten	48,0	31,9

Ten opzichte van de begroting vallen de overige baten M€ 22,7 hoger uit. Deze stijging is voornamelijk toe te rekenen aan een éénmalige teruggaaf pro rata ad M€ 10,7 als gevolg van een overeenkomst met de belastingdienst, incidentele baten uit UTH B.V. ad M€ 1,6 door onder meer vrijval van een subsidieverplichting en een extra bate van M€ 0,8 uit de verkoop van een gebouw.

De overige baten zijn in 2023 M€ 16,1 hoger dan de realisatie in 2022. De teruggaaf pro rata (M€ 10,7), verkoop van een gebouw (M€ 6,4) en vrijval subsidieverplichting UTH B.V. (M€ 0,9) leiden in 2023 tot een incidentele bate van in totaal M€ 18,0. Dit is M€ 9,7 meer aan incidentele baten dan in 2022, destijds volledig bestaand uit een vrijval uit een subsidieverplichting van UTH B.V.. Verder is de stijging toe te rekenen aan extra baten uit verhuur onroerend goed (M€ 4,4), projectinkomsten UTH (M€ 1,6) en hogere inkomsten uit detachering (M€ 0,8).

LASTEN

	Staat van Baten en Lasten (M€) - Lasten geconsolideerd	Realisatie 2023		Begroting 2023 *)	Realisatie 2022	
4.1	Personeelslasten		344,1	335,8		309,0
4.1.1	Lonen en salarissen		318,4		289,6	
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	251,8			224,9	
4.1.1.2	Sociale lasten	32,9			29,1	
4.1.1.5	Pensioenpremies	33,7			35,6	
4.1.2	Overige personele lasten		25,7		19,4	
4.1.2.1	Vrijval / Dotaties personele voorzieningen	4,3			0,8	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	9,6			8,0	
4.1.2.3	Overige	11,8			10,6	
4.2	Afschrijvingen materiële vaste activa		27,5	29,9		24,0
4.3	Huisvestingslasten		33,1	38,1		34,0
4.3.1	Huur		1,9			1,3
4.3.2	Verzekeringen		0,6			0,6
4.3.3	Onderhoud		6,3			6,8
4.3.4	Energie en water		13,8			16,1
4.3.5	Schoonmaak		4,3			3,9
4.3.6	Heffingen		2,5			2,3
4.3.8	Overige		3,7			3,0
4.4	Overige lasten		90,6	78,9		76,5
4.4.1	Administratie- en beheerslasten		26,5			24,1
4.4.2	Inventaris en apparatuur		14,8			8,1
4.4.4	Vrijval / Dotaties overige voorzieningen		0,0			-0,2
4.4.5	Overige lasten - overig		49,3			44,5
	Totaal lasten		495,3	482,7		443,5

*) begrotingscijfers zijn niet beschikbaar op hetzelfde detailniveau als dat de jaarrekening is opgesteld.

4.1	Gemiddelde personeelsformatie (fte) geconsolideerd	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	WP	2.121	2.192	2.015
	OBP	1.594	1.577	1.469
	Totaal formatie	3.715	3.769	3.484

De volgende honoraria van accountants zijn ten laste gebracht van de universiteit, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

4.4.1	Specificatie accountantskosten (k€)	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	Honorarium onderzoek jaarrekening	368,5	379,0
	Honorarium andere controleopdrachten	281,5	123,1
	Honorarium fiscale adviezen	0,0	0,0
	Honorarium andere niet-controlediensten	142,6	195,9
	Totaal accountantskosten	792,6	698,0

De in de tabel vermelde honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening hebben betrekking op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening van het betreffende boekjaar.

4.4.5	Overige lasten - overig (M€) geconsolideerd	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	Boeken en tijdschriften	3,5	3,4
	Technische materialen, drukwerk, etc.	12,1	11,2
	Grondstoffen	0,6	0,7
	Reis- en verblijfkosten	10,0	8,2
	Uitbesteed werk	16,7	15,4
	Beurzen	1,4	1,3
	Huur, onderhoud apparatuur, etc.	5,0	4,3
	Totaal overige lasten	49,3	44,5

PERSENELE LASTEN

De personele lasten vallen in 2023 M€ 8,3 hoger uit dan begroot. Deze overschrijding is voornamelijk toe te rekenen aan de nieuw afgesloten cao met een loonstijging van 9% in combinatie met een groei in fte's, hetgeen zowel op de brutolonen en salarissen als op de sociale lasten impact heeft. Aan personele voorzieningen is een niet begroot bedrag van M€ 4,3 gedoteerd. Daarnaast is er een dotatie van M€ 3,8 aan de verlofschuld, hetgeen eveneens veroorzaakt wordt door de groei in fte's maar ook door minder opname van verlof. De kosten voor student assistenten vallen hoger uit dan begroot door hogere tarieven als gevolg van nieuwe regelgeving.

Daarentegen zien we op de personele lasten ook een daling door het niet of later invullen van vacatures en het doorschuiven van specifieke vacatures die gefinancierd worden uit sectorplangelden en middelen voor starters- en stimuleringsbeurzen.

Ten opzichte van 2022 zijn de personele lasten met M€ 35,1 gestegen. Een toename in het aantal werknemers in combinatie met de 9% loonstijging en éénmalige bruto-uitkering uit de in 2023 van kracht geworden cao zijn hier de voornaamste redenen voor. Verder is er voor M€ 3,5 meer gedoteerd in personele voorzieningen en vallen de lasten voor personeel niet in loondienst M€ 1,6 hoger uit dan in 2022 het geval was.

AFSCHRIJVINGEN

De lasten voor afschrijvingen zijn in 2023 M€ 2,4 lager dan begroot. Dit is een gevolg van latere oplevering van vastgoed en uitgestelde aankoop van inventaris en apparatuur.

Ten opzichte van 2022 zijn de lasten voor afschrijvingen in 2023 M€ 3,5 hoger. Oplevering van de nieuwbouw voor de faculteit ITC alsmede van enkele andere vastgoedprojecten en gedane investeringen in inventaris en apparatuur liggen aan deze stijging ten grondslag.

HUISVESTING

De realisatie van huisvestingslasten valt M€ 5,0 lager uit dan begroot. Dit wordt verklaard door een daling van de energietarieven in 2023. Deze daling van de energietarieven verklaart ook de afname van de huisvestingslasten ten opzichte van 2022 met M€ 0,9.

De geconsolideerde huisvestingsratio komt uit op 11% (2022: 12%) en ligt hiermee onder de waarde van 15% die de universiteit als norm hanteert.

OVERIGE LASTEN

Met een realisatie van M€ 90,6 vallen de overige lasten M€ 11,7 hoger uit dan begroot. Deze overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door meer aanschaffingen inventaris en apparatuur ten laste van de exploitatie (M€ 6,5) en hogere uitgaven voor reis, verblijf en congreskosten doordat er na het wegvallen van COVID-19 restricties weer een toename is te zien in het aantal uitgevoerde reizen (M€ 2,8).

In vergelijking met 2022 zijn de overige lasten met M€ 14,1 gestegen. Extra uitgaven aan inventaris en apparatuur (M€ 6,7), reis- en verblijfkosten (M€ 1,8), uitbesteed werk (M€ 1,3), materialen (M€ 0,9) en hogere kosten voor huur en onderhoud van inventaris en apparatuur (M€ 0,7) liggen hier voornamelijk aan ten grondslag.

6	Financiële baten en lasten (M€) geconsolideerd	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
6.1	Rentebaten	3,2	0,0	0,5
6.2	Rentelasten	-0,5	-0,5	-0,5
	Totaal financiële baten en lasten	2,7	-0,5	0,0
8	Resultaat op deelnemingen	0,3	1,3	-0,1
9	Aandeel derden in het resultaat	0,0	0,0	0,0

TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de universiteit en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de universiteit. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de universiteit en haar deelnemingen, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA RESULTAATBESTEMMING)

	Balans per 31 december (M€) (na resultaatbestemming) enkelvoudig	2023	2022
1.1.2	Materiële vaste activa	288,1	284,9
1.1.3	Financiële vaste activa	33,9	32,3
	Totaal vaste activa	322,0	317,2
1.2.1	Vorraden	0,4	0,4
1.2.2	Vorderingen	73,0	60,4
1.2.4	Liquide middelen	112,6	92,8
	Totaal vlottende activa	186,0	153,6
	Totaal activa	508,0	470,8
2.1	Eigen vermogen	154,0	164,8
2.2	Voorzieningen	12,8	9,9
2.3	Langlopende schulden	83,2	88,5
2.4	Kortlopende schulden	258,0	207,6
	Totaal passiva	508,0	470,8

De volgende toelichtingen maken integraal onderdeel uit van de enkelvoudige jaarrekening 2023:

- algemene toelichting
- toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023
- toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023

ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

Staat van Baten en Lasten (M€) enkelvoudig		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.1	Rijksbijdragen	298,1	306,1	285,0
3.3	College-, cursus, les- en examengelden	36,3	38,5	28,5
3.4	Baten werk voor derden	99,1	98,3	86,8
3.5	Overige baten	40,7	24,0	19,0
	Totaal baten	474,2	466,9	419,3
4.1	Personeelslasten	341,8	335,8	307,5
4.2	Afschrijvingen	26,4	29,9	22,9
4.3	Huisvestingslasten	32,6	38,1	33,4
4.4	Overige lasten	89,3	78,9	75,7
	Totaal lasten	490,1	482,7	439,5
	Saldo baten en lasten	-15,9	-15,8	-20,2
6.	Saldo financiële baten en lasten	2,9	-0,5	0,2
	Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-13,0	-16,3	-20,0
8.	Resultaat deelnemingen	2,2	1,3	8,6
	Nettoresultaat	-10,8	-15,0	-11,4

De volgende toelichtingen maken integraal onderdeel uit van de enkelvoudige jaarrekening 2023:

- algemene [toelichting](#)
- [toelichting](#) op de enkelvoudige balans per 31 december 2023
- [toelichting](#) op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2023

ALGEMEEN

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de statutaire jaarrekening 2023 van de universiteit. De financiële gegevens van de universiteit zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de universiteit verwerkt.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten, met uitzondering van de hierna genoemde grondslag:

DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

RESULTAAT DEELNEMINGEN

Het aandeel in het resultaat van rechtspersonen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de universiteit in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de universiteit en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

1.1.2		1.1.2.1	1.1.2.2	1.1.2.3	1.1.2.5	1.1.2.6	
Materiële vaste activa (M€) enkelvoudig		Gebouwen en grond	Terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering en vooruitbetaald	Niet aan het proces dienstbare mva	Totaal
Aanschafprijs 1-1-2023	a	494,6	47,7	57,5	49,8	13,0	662,6
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen 1-1-2023	b	-324,4	-17,6	-25,5	0,0	-10,1	-377,7
Boekwaarde 1-1-2023	c=a+b	170,2	30,1	32,0	49,8	2,9	284,9
Investerings 2023	d	6,5		10,3	16,7		33,5
Activering werk in uitvoering 2023	e	43,7		2,8	-46,5		0,0
Aanschafwaarde desinvesteringen 2023	f	-26,1		-0,3			-26,4
Afschrijvingen 2023	g	-17,0	-1,7	-7,5		-0,3	-26,4
Afschrijvingen desinvesteringen 2023	h	22,2		0,1			22,4
Aanschafprijs en terugname waardevermindering '31-12-2023	i=a+d+e+f	518,7	47,7	70,3	20,0	13,0	669,7
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen '31-12-2023	j=b+g+h	-319,1	-19,3	-32,8	0,0	-10,4	-381,6
Boekwaarde '31-12-2023	k=i+j	199,6	28,4	37,5	20,0	2,6	288,1
Afschrijvingspercentages (in %)		0 - 12,5	3,3 - 10	6,7 - 50	0,0	0 - 12,5	

GESTELDE ZEKERHEDEN

Aan de Staat der Nederlanden is de volgende zekerheid verstrekt: per 1 januari 2010 het recht van 1^e hypotheek op een deel van het onroerend goed ter zekerheid van de opgenomen leningen, tot maximaal het bedrag van de openstaande schuld.

WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen (M€) enkelvoudig	2023
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	225,4
Verzekerde waarde gebouwen	918,1

Bovenstaande WOZ-waardes hebben 1 januari 2022 als peildatum en zijn van toepassing op het belastingjaar 2023. De verzekerde waarde van de gebouwen is de geïndexeerde waarde op de polis per 1 juli 2023.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

1.1.3	Financiële vaste activa (M€) enkelvoudig	Boek- waarde 01-01-2023	Investe- ringen en verstrekte leningen	Desinves- teringen en aflos- singen	Resultaat 2023	Mutatie Reclassi- ficatie	Boek- waarde 31-12-2023
	Universiteit Twente Holding	22,3			2,2		24,5
1.1.3.1	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	22,3	0,0	0,0	2,2	0,0	24,5
	OostNL	1,4					1,4
	52° North	0,0			0,1		0,1
1.1.3.2	Overige deelnemingen	1,4	0,0	0,0	0,1	0,0	1,5
	Universiteit Twente Holding B.V.	4,3					4,3
	De Hogekamp B.V.	3,0		-0,1			2,9
	ICSC/U Park hotel	0,9		-0,1			0,8
	United Twente Innovations B.V.	0,5					0,5
	Reclassificatie 1)	-0,1		-0,6			-0,7
1.1.3.3	Vorderingen op groepsmaatschappijen	8,6	0,0	-0,7	0,0	0,0	7,9
	PC-leningen	0,1					0,1
	Noodfonds	0,1					0,1
	Studiereis commissie	0,0					0,0
	Reclassificatie 1)	-0,2					-0,2
1.1.3.8	Overige vorderingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Totaal financiële vaste activa	32,3	0,0	-0,7	2,3	0,0	33,9

1 De reclassificatie betreft het herrubriceren van de overige vorderingen met een looptijd korter dan 1 jaar naar de vlottende activa.

VORDERINGEN OP GROEPSMAATSCHAPPIJEN

In 2020 is een leningsovereenkomst tussen de universiteit en Universiteit Twente Holding B.V. afgesloten met een maximaal te lenen bedrag van M€ 6,5 en een looptijd van 20 jaar. Na afloop van de overeenkomst vindt volledige aflossing van de hoofdsom ineens plaats. Jaarlijks dient over het onafgeloste deel van de lening een rente van 1,5% betaald te worden. De totaal uitstaande lening bij Universiteit Twente Holding B.V. is in 2023 niet gemuteerd en bedraagt per eind 2023 M€ 4,3.

Met De Hogekamp B.V. is in 2020 een leningsovereenkomst afgesloten voor een hoofdsom van M€ 3,25 met een looptijd van 40 jaar en jaarlijkse aflossing. De eerste aflossing heeft op 31 december 2020 plaatsgevonden. Vervroegde volledige aflossing is boetevrij toegestaan, evenals extra aflossingen met een minimum van k€ 50. De Hogekamp B.V. dient over de hoofdsom of het onafgeloste deel daarvan jaarlijks een rente van 2% te vergoeden. De totaal openstaande lening per eind 2023 is M€ 2,9 waarvan M€ 0,1 een kortlopend karakter heeft.

Met het Congres- en Studiecentrum Twente B.V. is ten behoeve van het U-Park hotel een leningsovereenkomst voor een bedrag van maximaal M€ 1 afgesloten, waarvan uiteindelijk een bedrag van M€ 0,9 is opgevraagd. Aflossing van de lening vindt plaats in vijftien gelijke termijnen, waarvan de eerste op 1 januari 2023 is ontvangen. Over het bedrag van de geldlening of het onafgeloste gedeelte daarvan dient een rente van 2% per jaar betaald te worden. Per eind 2023 was de uitstaande lening M€ 0,8. Hiervan heeft M€ 0,1 een kortlopend karakter.

Voor de support van het TOP-programma is eind 2020 een overeenkomst voor een rekening courant tussen de universiteit en United Twente Innovations B.V. ter hoogte van k€ 535 aangegaan. Beide partijen hebben een derde partij bereid gevonden de financiering van het TOP-programma over te nemen. Indien deze derde partij een TOP-krediet herfinanciert of wanneer United Twente Innovations B.V. een rechtstreekse betaling uit hoofde van een TOP-krediet ontvangt, zal dit bedrag aan de universiteit worden overgemaakt. In het jaar 2023 heeft deze lening geen mutatie ondergaan. De overeenkomst tussen de universiteit en United Twente Innovations B.V. eindigt per 31 december 2024 waarna de openstaande lening ineens zal worden afgelost. Over een openstaande vordering wordt geen rente in rekening gebracht.

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

1.2.1	Voorraden (M€) enkelvoudig	31-12-2023	31-12-2022
1.2.1.2	Gebruiksgoederen	0,4	0,4

De gehanteerde kostprijsmethode voor de voorraadwaardering betreft FIFO (first in, first out).

KORTLOPENDE VORDERINGEN

1.2.2	Kortlopende vorderingen (M€) enkelvoudig	31-12-2023		31-12-2022	
1.2.2.1	Debiteuren		21,1		23,5
1.2.2.4	Vorderingen op groepsmaatschappijen		2,7		1,7
1.2.2.7	Vorderingen op studenten/deelnemers/cursisten		0,8		0,1
1.2.2.8	Overige overheden		1,7		2,4
1.2.2.9	Waardering onderhanden projecten		24,4		24,2
	Lasten Werk voor derden	98,9		96,7	
	Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen	-74,5		-72,5	
1.2.2.10	Overige vorderingen:		0,3		0,5
	Kortlopende vorderingen financiële vaste activa	0,2		0,2	
	Overige vorderingen	0,1		0,3	
1.2.2.11	Belastingen		11,4		0,4
1.2.2.12	Vooruitbetaalde bedragen		6,7		6,1
1.2.2.15	Overlopende activa overige:				
	Nog te ontvangen bedragen		4,6		2,0
	Subtotaal kortlopende vorderingen		73,7		60,9
1.2.2.16	Voorziening wegens oninbaarheid		-0,7		-0,5
	Totaal kortlopende vorderingen		73,0		60,4

In bovenstaand overzicht van vorderingen zijn geen posten opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar. De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Het verloop van de voorzieningen wegens oninbaarheid is als volgt:

1.2.2.16	Voorziening wegens oninbaarheid (M€) enkelvoudig	2023	2022
	Saldo per 1 januari	-0,5	-0,2
	Onttrekking	0,0	0,0
	Vrijval	0,2	0,2
	Dotatie	-0,4	-0,5
	Stand per 31 december	-0,7	-0,5

LIQUIDE MIDDELEN

1.2.4	Liquide middelen (M€) enkelvoudig	31-12-2023	31-12-2022
1.2.4.1	Kasmiddelen	0,0	0,1
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	22,0	6,4
1.2.4.3	Rekening courant tegoed Schatkistbankieren	90,6	86,3
	Totaal liquide middelen	112,6	92,8

Onder de liquide middelen zijn onder meer deposito's opgenomen die direct opvraagbaar zijn. Het volledige bedrag aan liquide middelen staat ter vrije beschikking aan de universiteit.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

2.1	Eigen vermogen (M€) enkelvoudig	Stand per 1-1-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023
2.1.1.1	Algemene reserve (publiek)	142,5	-13,0		129,5
2.1.1.3	Bestemmingsreserve:				
	Universiteit Twente Holding B.V. (privaat)	22,3	2,2		24,5
	Totaal Eigen Vermogen	164,8	-10,8	0,0	154,0

Ingevolge artikel 2.9 lid 4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is het negatieve resultaat over het boekjaar 2023 van M€ 10,8 onttrokken aan de reserves.

Het verschil in Eigen Vermogen per balansdatum tussen de geconsolideerde en enkelvoudige cijfers wordt veroorzaakt door het Minderheidsbelang derden, welke voort komt uit de cijfers van de Universiteit Twente Holding B.V..

2.1	Eigen vermogen (M€) enkelvoudig	Stand per 1-1-2022	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022
2.1.1.1	Algemene reserve (publiek)	162,5	-20,0		142,5
2.1.1.3	Bestemmingsreserve:				
	Universiteit Twente Holding B.V. (privaat)	13,7	8,6		22,3
	Totaal Eigen Vermogen	176,2	-11,4	0,0	164,8

BESTEMMINGSRESERVE (PRIVAAT)

De per 31 december 2023 gevormde bestemmingsreserve voor de gelieerde onderneming Universiteit Twente Holding B.V. geeft de vermogenspositie van deze onderneming weer en is bestemd voor het opvangen van mogelijke toekomstige tekorten van de onderneming.

VOORZIENINGEN

2.2	Voorzieningen (M€) enkelvoudig	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2023
2.2.1	Personele voorzieningen					
	ERD-WGA	2,6	1,5	-0,4	-0,7	3,0
	WW en BW-WW	1,2	1,4	-0,7	-0,4	1,5
	Transitievergoeding	2,6	1,4	-0,7	-0,3	3,0
	Sabbatical Leave	0,2				0,2
	UT-jubilea	2,8	0,7	-0,2		3,3

2.2	Voorzieningen (M€) enkelvoudig	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2023
2.2.1	Personele voorzieningen					
	Reorganisatie	0,5		-0,1		0,4
	Vitaliteitspact	0,0	1,4			1,4
	Totaal voorzieningen	9,9	6,4	-2,1	-1,4	12,8
	Onderverdeling totaalsaldo 31-12-2023:					
	< 1 jaar					4,1
	1-5 jaar					6,1
	> 5 jaar					2,6
	Totaal					12,8

LANGLOPENDE SCHULDEN

2.3	2.3.5	2.3.7	
Langlopende schulden (M€) enkelvoudig	Ministerie van Financiën	Overig	Totaal
Nominale waarde aangegane leningen 1-1-2023	150,0	1,9	151,9
Cumulatieve aflossingen 1-1-2023	-58,0	0,0	-58,0
Stand per 1-1-2023	92,0	1,9	93,9
Aangegane leningen	0,0	0,0	0,0
Aflossingen	-5,3	0,0	-5,3
Stand per 31-12-2023	86,7	1,9	88,6
Kortlopend deel langlopende schulden 31-12-2023	5,3	0,1	5,4
Stand langlopende schulden per 31-12-2023	81,4	1,8	83,2
Onderverdeling stand per 31-12-2023:			
Looptijd 1-5 jaar	21,1	0,5	21,6
Looptijd > 5 jaar	60,3	1,3	61,6

Het kortlopende deel (< 1 jaar) is opgenomen bij de Kortlopende Schulden.

Onderstaande tabel geeft een weergave van de aangegane leningen, jaarlijkse aflossingen en te betalen rente:

Lening enkelvoudig (M€)	Nominale waarde	Einddatum	Aflossing per jaar	Rente	Rentevast t/m jaar
Ministerie van Financiën lening 1	90,0	3-1-2039	3,2	0,71%	2025
Ministerie van Financiën lening 2	25,0	3-1-2039	0,9	0,10%	2039
Ministerie van Financiën lening 3	35,0	2-1-2041	1,2	0,10%	2041
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	1,9	31-12-2038	0,1	0,00%	n.v.t.

Onder post 2.3.7 'Overig' wordt een overeenkomst met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland verantwoord inzake een opgenomen Toekomstfondskrediet Onderzoeksfaciliteiten (TOF-krediet). De universiteit heeft deze overeenkomst in 2016 met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland afgesloten. De lening wordt aangewend om investeringen in het NanoLab mee te financieren. Per eind 2023 was een bedrag van M€ 1,9 ontvangen. Dit bedrag wordt met ingang van boekjaar 2024 in 15 jaarlijkse termijnen aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland terug betaald.

GESTELDE ZEKERHEDEN

Aan de Staat der Nederlanden is de volgende zekerheid verstrekt: per 1 januari 2010 het recht van 1^e hypotheek op een deel van het onroerend goed ter zekerheid van de opgenomen leningen, tot maximaal het bedrag van de openstaande schuld.

KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4	Kortlopende schulden (M€) enkelvoudig	31-12-2023	31-12-2022
2.4.1	Schulden aan groepsmaatschappijen	0,1	0,1
2.4.5	Schulden aan Ministerie van Financiën 1)	5,3	5,3
2.4.7	Vooruitgefactureerde termijn projecten	86,9	63,5
	Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen	184,3	163,0
	Lasten Werk voor derden	-97,4	-99,5
2.4.8	Crediteuren	16,6	13,4
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	15,9	15,3
	Loonheffing	11,5	10,5
	Omzetbelasting	1,2	1,6
	Premies sociale verzekeringen	3,1	3,3
	Overige belastingen	0,1	-0,1
2.4.10	Schulden ter zake pensioenen	4,0	4,1
2.4.11	Schulden ter zake van werk voor derden	1,1	0,3
2.4.12	Overige kortlopende schulden	7,5	6,9
2.4.13	Vooruit ontvangen collegegelden	19,2	19,0
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	60,8	44,1
2.4.17	Vakantiedagen/-geld	33,1	28,2
2.4.19	Overlopende passiva	7,5	7,4
	Totaal kortlopende schulden	258,0	207,6

1 Bij Schulden aan Ministerie van Financiën is het kortlopende deel (< 1 jaar) opgenomen van de langlopende schuld.

In bovenstaand overzicht van kortlopende schulden zijn geen posten opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

NIET IN DE ENKELVOUDIGE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

BATEN

	Staat van Baten en Lasten (M€) - Baten enkelvoudig	Realisatie 2023		Realisatie 2022	
3.1.1	Rijksbijdragen OCW		298,1		285,0
3.3.4	Collegegelden sector WO		36,3		28,5
3.4	Baten werk voor derden		99,1		86,8
3.4.1	Contractonderwijs		0,1		1,0
3.4.2	Contractonderzoek		98,0		84,0
3.4.2.1	Internationale organisaties	25,4		23,8	
3.4.2.2	Nationale overheden	20,0		11,8	
3.4.2.3	NWO	28,8		27,1	
3.4.2.5	Overige non-profit organisaties	3,4		3,4	
3.4.2.6	Bedrijven	20,4		17,9	
3.4.5	Overige baten werk i.o.v. derden		1,0		1,8
3.5	Overige baten		40,7		19,0
3.5.1	Verhuur		6,0		2,5
3.5.2	Detachering personeel		4,2		3,3
3.5.4	Sponsoring		0,2		0,1
3.5.9	Opbrengst catering		0,1		0,3
3.5.10	Overige baten - overig		30,2		12,8
	Totaal baten		474,2		419,3

3.5.10	Overige baten - overig (M€) enkelvoudig	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	Subsidieregelingen, cursussen en congressen	0,9	0,9
	Bijdrage aan studentenvoorzieningen	0,6	0,8
	Doorberekende energie	3,0	3,4
	Kennisvalorisatie, overig	8,6	7,7
	Resultaat verkoop gebouw	6,4	0,0
	Teruggaaf pro rata btw	10,7	0,0
	Totaal overige baten	30,2	12,8

LASTEN

Staat van Baten en Lasten (M€) - Lasten enkelvoudig		Realisatie 2023		Realisatie 2022	
4.1	Personeelslasten		341,8		307,5
4.1.1	Lonen en salarissen		316,3		288,2
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	250,1		223,7	
4.1.1.2	Sociale lasten	32,6		28,9	
4.1.1.5	Pensioenpremies	33,6		35,6	
4.1.2	Overige personele lasten		25,5		19,3
4.1.2.1	Vrijval / Dotaties personele voorzieningen	4,3		0,8	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	9,7		8,0	
4.1.2.3	Overige	11,5		10,5	
4.2	Afschrijvingen materiële vaste activa		26,4		22,9
4.3	Huisvestingslasten		32,6		33,4
4.3.1	Huur		3,7		3,0
4.3.2	Verzekeringen		0,6		0,6
4.3.3	Onderhoud		5,3		5,9
4.3.4	Energie en water		13,5		15,6
4.3.5	Schoonmaak		4,1		3,7
4.3.6	Heffingen		2,4		2,2
4.3.8	Overige		3,0		2,4
4.4	Overige lasten		89,3		75,7
4.4.1	Administratie- en beheerslasten		26,3		24,3
4.4.2	Inventaris en apparatuur		14,7		8,1
4.4.4	Vrijval / Dotaties overige voorzieningen		0,0		-0,2
4.4.5	Overige lasten - overig		48,3		43,5
Totaal lasten			490,1		439,5

4.1	Gemiddelde personeelsformatie (fte) enkelvoudig	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	WP	2.121	2.192	2.015
	OBP	1.548	1.577	1.429
Totaal formatie		3.669	3.769	3.444

4.4.5	Overige lasten - overig (M€) enkelvoudig	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	Boeken en tijdschriften	3,4	3,4
	Technische materialen, drukwerk, etc.	12,1	10,5
	Grondstoffen	0,1	0,3
	Reis- en verblijfkosten	10,5	8,6
	Uitbesteed werk	16,6	15,3
	Beurzen	1,4	1,3
	Huur, onderhoud apparatuur, etc.	4,2	4,1
	Totaal overige lasten	48,3	43,5

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

6	Financiële baten en lasten (M€) enkelvoudig	Realisatie 2023	Realisatie 2022
6.1	Rentebaten	3,3	0,6
6.2	Rentelasten	-0,4	-0,4
	Totaal financiële baten en lasten	2,9	0,2

RESULTAAT DEELNEMINGEN

8	Resultaat deelnemingen (M€) enkelvoudig	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	Universiteit Twente Holding B.V.	2,2	8,6
	Totaal resultaat deelnemingen	2,2	8,6

DEELNEMINGEN EN VERBONDEN PARTIJEN

MEERDERHEIDSDEELNEMINGEN VOLLEDIG OPGENOMEN IN DE CONSOLIDATIE

		% deelname	Eigen Verm. (M€) *	Expl. Res. (M€) *	Omzet (M€)	Verklaring art. 2:403 BW
Naam	Universiteit Twente Holding	100%	26,4	0,6	12,1	nee
Juridisch vorm	B.V.					
Statutaire zetel	Enschede					
Activiteit	Overig					

* De cijfers van Universiteit Twente Holding B.V. zijn volledig mee geconsolideerd in de jaarrekening van de universiteit.

Onderstaande minderheidsbelangen zijn niet opgenomen in de consolidatie van de universiteit.

MINDERHEIDSBELANGEN UNIVERSITEIT TWENTE

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteit	% deelname
52° North	GmbH	Münster	Contractonderzoek	26%
Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland	N.V.	Arnhem	Overig	2%

VERBONDEN PARTIJEN UNIVERSITEIT TWENTE HOLDING (CONSOLIDATIEKRING)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteit	% deelname
Technopolis Twente Onroerend Goed	B.V.	Enschede	Onroerende zaken	100%
United Twente Innovation	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	100%
De HogeKamp	B.V.	Enschede	Onroerende zaken	100%
Congres- en Studiecentrum Twente	B.V.	Enschede	Overig	100%
ITC International Hotel	B.V.	Enschede	Overig	100%
VVI	B.V.	Enschede	Overig	100%
High Tech Fund	B.V.	Enschede	Overig	100%
High Tech Factory	B.V.	Enschede	Overig	100%
EMI Twente	B.V.	Enschede	Overig	100%
New Origin	B.V.	Enschede	Overig	100%
UT International Ventures Holding	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	60%
- UT International Ventures	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	60%
- UTIVH - VC Holding	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	60%
- UTIVH - VyCAP	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	7%

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteit	% deelname
- PA Imaging Holding	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	22%
- PA Imaging R&D	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	22%
- U-Needle Holding	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	6%

OVERIGE BELANGEN UNIVERSITEIT TWENTE HOLDING

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteit	% deelname
Encyos	B.V.	Enschede	Overig	60%
NociTrack	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	53%
Flow Beams	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	45%
LC Founders	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	31%
Micronit	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	28%
Semen Refinement	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	27%
ScarTec Therapeutics	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	27%
Foamprint 3D	B.V.	Enschede	Overig	25%
Aluvia Photonics	B.V.	Enschede	Overig	25%
Panthera Group	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	23%
Lionix International Dutch Participation	B.V.	Amstelveen	Overig	21%
Machnet Holding	B.V.	Groningen	Contractonderzoek	21%
Mercury Lab	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	20%
Fetch	B.V.	Utrecht	Overig	20%
Twente Technology Fund	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	20%
Flux Robotics	B.V.	Enschede	Overig	18%
WearM AI	B.V.	Enschede	Overig	18%
Dutch Student Investment Fund	B.V.	Enschede	Overig	17%
Ramani	B.V.	Soerendonk	Overig	15%
ReCarbn	B.V.	Enschede	Overig	15%
4Silence	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	14%
MyLife Technology	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	12%
Super Light	B.V.	Enschede	Overig	12%
Hy2Care	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	11%
Ames Europe Enschede	B.V.	Enschede	Overig	10%
Locus Positioning	B.V.	Enschede	Overig	10%

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteit	% deelname
Smart Signs Holding	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	10%
PHIX	B.V.	Enschede	Overig	9%
20Med Therapeutics	B.V.	Hengelo	Contractonderzoek	9%
Istart.nl Coöperatie UA	Coöperatie	Enschede	Overig	8%
Escens	B.V.	Lelystad	Contractonderzoek	8%
IamFluidics	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	8%
Gable Systems	B.V.	Hengelo	Contractonderzoek	7%
Chrn on-Chip biotechnologies	B.V.	Maastricht	Overig	6%
Qurin Holding	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	5%
Soltice Pharmaceuticals	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	5%
Photix	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	5%
Quix	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	3%
Sirius Medical Systems	B.V.	Eindhoven	Contractonderzoek	3%
Eurekite Holding	B.V.	Enschede	Overig	3%
Innovation Industries UA	Coöperatie	Enschede	Overig	2%
20Face	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	2%
River BioMedics	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	1%
NX Filtration Holding	B.V.	Enschede	Contractonderzoek	0%
ForwardOne	Coöperatie	Amstelveen	Overig	0%
Shift Invest Coöperatief III	Coöperatie	Amstelveen	Overig	0%
Innovation Industries II UA	Coöperatie	Amsterdam	Overig	0%

COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAPPEN

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteit	% deelname
CCP ClearFlight	C.V.	Enschede	Contractonderzoek	27%
CCP SoundEnergy	C.V.	Enschede	Overig	23%
CCP Eurekite	C.V.	Enschede	Contractonderzoek	23%
NP Hard Ventures Fund	C.V.	Amsterdam	Overig	4%

BEZOLDIGING VAN BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN

De sector gebonden inkomensnorm voor het Wetenschappelijk Onderwijs inzake de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector bedraagt voor 2023 € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

De bezoldiging van de individuele leden van het College van Bestuur, de Raad van Toezicht en niet-topfunctionarissen was als volgt en in lijn met de verantwoordingsplicht uit hoofde van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

LEIDINGGEVENDE TOPFUNCTIONARISSEN (COLLEGE VAN BESTUUR) / GEWEZEN TOPFUNCTIONARISSEN MET DIENSTBETREKKING

Bedragen x € 1	Dhr. V. Subramaniam	Mw. M. Roos	Dhr. A. Veldkamp
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-Voorzitter	Rector Magnificus
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging:			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	199.788	199.788	199.946
Beloningen betaalbaar op termijn	22.565	22.565	22.407
Subtotaal	222.353	222.353	222.353
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2023	222.353	222.353	222.353
Bedrag van de overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Gegevens 2022</u>			
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging:			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	190.723	190.723	190.312
Beloningen betaalbaar op termijn	24.264	24.264	25.588
Subtotaal	214.987	214.987	215.900
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000	216.000
Totale bezoldiging 2022	214.987	214.987	215.900

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN

Bedragen x € 1	Mw. S. Butzke	Mw. N. Boersma	Dhr. M. Wessling
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	24.863	16.575	16.575
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	33.450	22.300	22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2023	24.863	16.575	16.575
Bedrag van de overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Gegevens 2022</u>			
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging 2022	24.758	16.250	16.250
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN (VERVOLG)

Bedragen x € 1	Dhr. J. van Beurden	Dhr. J.L.L. Kimpfen	Dhr. J. de Haas
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	16.575	5.525	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300	7.454	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	
Totale bezoldiging 2023	16.575	5.525	
Bedrag van de overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	
<u>Gegevens 2022</u>			
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 - 9/10
Bezoldiging			
Totale bezoldiging 2022	16.622	n.v.t.	12.188
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	n.v.t.	16.688

BEZOLDIGING NIET-TOPFUNCTIONARISSEN

Bedragen x € 1			
Functiegegevens	Hoogleraar	Hoogleraar	Hoogleraar
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 -31/12	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	254.955	212.285	212.285
Beloningen betaalbaar op termijn	22.739	22.594	22.594
Totaal bezoldiging 2023	277.694	234.879	234.879
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	223.000	223.000	223.000
Verplichte motivering van de overschrijding van het individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	zie 1)	zie 2)	zie 3)
<u>Gegevens 2022</u>			
Functiegegevens	Hoogleraar	Hoogleraar	Decaan
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	242.291	202.100	202.100
Beloningen betaalbaar op termijn	25.887	24.561	24.561
Totaal bezoldiging 2022	268.178	226.661	226.661

1). De beloning is overeengekomen met een meer dan excellente wetenschapper om internationaal te kunnen concurreren en deze wetenschapper voor onze universiteit te kunnen behouden. Overschrijding als gevolg van pensioencompensatie over het jaar 2023 + toelages.

2). Overschrijding als gevolg van pensioencompensatie over het jaar 2023 + toelages.

3). Overschrijding als gevolg van pensioencompensatie over het jaar 2023 + toelages.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich na de balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de universiteit.

De jaarrekening is vastgesteld door het College van Bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht van de Universiteit Twente op 28 juni 2024 te Enschede.

.....
Prof. dr. V. Subramaniam
(Voorzitter College van Bestuur)

.....
Mw. ir. S. Butzke
(Voorzitter Raad van Toezicht)

.....
Prof. dr. ir. A. Veldkamp
(Rector Magnificus)

.....
Mw. ir. N. Boersma
(Lid Raad van Toezicht)

.....
Drs. M. Roos
(Vicevoorzitter College van Bestuur)

.....
Prof. dr.-ing. M. Wessling
(Lid Raad van Toezicht)

.....
Prof. dr. J.L.L. Kimpen
(Lid Raad van Toezicht)

.....
Drs. R. Zonneveld
(Lid Raad van Toezicht)

OVERIGE GEGEVENS

WETTELIJKE GRONDSLAG RESULTAATBESTEMMING

Ingevolge artikel 2.9, lid 4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserves van de universiteit. Het negatieve enkelvoudige resultaat over het verslagjaar 2023 van M€ 10,8 wordt onttrokken aan het eigen vermogen van de universiteit.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Universiteit Twente

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Universiteit Twente (of hierna 'de onderwijsinstelling') te Enschede (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Universiteit Twente per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Universiteit Twente zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

CONTROLEAANPAK TEN AANZIEN VAN RISICO'S OP FRAUDE EN NIET-NALEVEN VAN WET- EN REGELGEVING

In het bestuursverslag, onderdeel 'Continuïteitsparagraaf - B1 Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem' beschrijft het College van Bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de onderwijsinstelling en de bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van Universiteit Twente met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling en de procedures van Universiteit Twente om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het College van Bestuur, de Raad van Toezicht en bij andere relevante afdelingen, zoals Financial Audit en Juridische Zaken. Wij hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waaronder specifieke werkzaamheden ten aanzien van de reservering verlofdagen.

Op basis van onze risicoanalysewerkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Europese aanbestedingswetgeving (in verband met de vereisten vanuit het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023);
- wetgeving inzake gegevensbescherming (in verband met het beheren van en toegang hebben tot persoonsgegevens, zowel voor medewerkers als voor studenten).

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet significant. De rijksbijdragen zijn gebaseerd op een toekenning van het ministerie van OCW. Daarnaast is sprake van beperkte gelegenheid, druk en rationalisatie voor frauduleuze opbrengstverantwoording in combinatie met de aard van de opbrengststromen.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle, inclusief het relevant veronderstelde risico vastgelegd in de controlestandaarden, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

DOORBREKEN VAN INTERNE BEHEERSING DOOR HET MANAGEMENT (EEN VERONDERSTELD RISICO)

RISICO:

- Het College van Bestuur/management is inherent in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken.

CONTROLEAANPAK:

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd van interne beheersmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude, zoals het identificeren van werkzaamheden met betrekking tot journaalposten.
- Wij hebben een data-analyse uitgevoerd op journaalposten met een hoger risico gerelateerd aan niet-routinematige journaalposten en 'post-closing' journaalposten en significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management geëvalueerd. Waar wij onverwachte journaalposten of andere risico's identificeerden via onze data-analyse, hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op elk geïdentificeerd risico in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.

CONTROLEAANPAK CONTINUÏTEIT

Het College van Bestuur heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het College van Bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het College van Bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- analyse van de financiële positie per ultimo boekjaar en ten opzichte van voorgaand boekjaar op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's.

De resultaten van onze risicobeoordeling procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

NALEVING ANTICUMULATIEBEPALING WNT NIET GECONTROLEERD

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet-rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 28 juni 2024

KPMG Accountants N.V.

E.M. Olthof RA